Publicatieblad van de Europese Unie

C 417

Uitgave in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

62e jaargang

11 december 2019

Inhoud

IV *Informatie*

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

Rekenkamer

2019/C 417/01 Jaarverslag over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2018 1

NL

IV

(Informatie)

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

REKENKAMER

Jaarverslag over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2018

(2019/C 417/01)

INHOUD

Bladzijde

LIJST VAN AGENTSCHAPPEN EN ANDERE ORGANEN VAN DE UNIE DIE IN DIT VERSLAG AAN DE ORDE KOMEN 4

HOOFDSTUK 1 De Europese agentschappen en de controle door de Rekenkamer 6

INLEIDING 6

DE EU-AGENTSCHAPPEN 6

Verschillende soorten agentschappen helpen de EU bij het ontwerpen en uitvoeren van EU-beleid 6

Agentschappen worden uit verschillende bronnen en in het kader van verschillende MFK-rubrieken gefinancierd 9

De regelingen inzake de begroting en de kwijting zijn voor alle agentschappen dezelfde, behalve voor het EUIPO, het CPVO en de GAR 15

Het netwerk van EU-agentschappen vereenvoudigt de samenwerking tussen de agentschappen en de communicatie met belanghebbenden 16

ONZE CONTROLE 16

Ons mandaat omvat jaarlijkse controles, speciale controles en adviezen 16

Onze controles zijn zodanig ontworpen dat de belangrijke risico's worden aangepakt 17

We melden vermoedelijke fraude aan OLAF 18

We verstrekken informatie over door de dienst Interne Audit (DIA) van de Commissie verrichte controles en externe evaluatieverslagen 18

HOOFDSTUK 2 Overzicht van de controleresultaten 19

INLEIDING 19

DE RESULTATEN VAN DE JAARLIJKSE CONTROLES VAN DE AGENTSCHAPPEN VOOR 2018 ZIJN OVER HET GEHEEL GENOMEN POSITIEF 19

Goedkeurende oordelen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van alle agentschappen 19

Goedkeurende oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten die ten grondslag liggen aan de rekeningen van alle agentschappen 20

Goedkeurende oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van de betalingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen van de agentschappen, behalve voor het EASO 20

Onze opmerkingen betreffen terreinen bij 36 agentschappen die voor verbetering vatbaar zijn 22

CONTROLERESULTATEN VAN ANDERE PRODUCTEN MET BETREKKING TOT AGENTSCHAPPEN DIE DE REKENKAMER HEEFT UITGEBRACHT 31

Speciaal verslag nr. 29/2018 van de ERK: Eiopa heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het toezicht en de stabiliteit in de verzekeringssector, maar er blijven belangrijke uitdagingen bestaan 31

Specifiek jaarverslag 2017 van de ERK krachtens artikel 92, lid 4, van Verordening (EU) nr. 806/2014, over eventuele gerelateerde verplichtingen die voortvloeien uit de verrichting door de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad, de Raad en de Commissie van hun taken uit hoofde van deze verordening voor het begrotingsjaar 2017 32

Overige speciale verslagen van de ERK waarin ook wordt verwezen naar een of meerdere agentschappen 32

ANTWOORD VAN HET NETWERK VAN EU-AGENTSCHAPPEN 33

HOOFDSTUK 3 Betrouwbaarheidsverklaringen en andere specifieke controleresultaten met betrekking tot de agentschappen 34

3.1. Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaringen 34

AGENTSCHAPPEN GEFINANCIERD IN HET KADER VAN MFK-RUBRIEK 1A — CONCURRENTIEVERMOGEN VOOR GROEI EN WERKGELEGENHEID 36

3.2. Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) 36

3.3. Bureau voor ondersteuning van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (Berec-Bureau) 40

3.4. Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop) 44

3.5. Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) 48

3.6. Europese Bankautoriteit (EBA) 52

3.7. Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) 57

3.8. Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa) 62

3.9. Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) 66

3.10. Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA) 72

3.11. Agentschap van de Europese Unie voor netwerk- en informatiebeveiliging (Enisa) 76

3.12. Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA) 80

3.13. Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) 85

3.14. Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (EU-OSHA) 90

3.15. Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound) 94

3.16. Europees GNSS-Agentschap (GSA) 98

AGENTSCHAPPEN GEFINANCIERD IN HET KADER VAN MFK-RUBRIEK 2 — DUURZAME GROEI: NATUURLIJKE HULPBRONNEN 102

3.17. Europees Milieuagentschap (EEA) 102

3.18. Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA) 106

AGENTSCHAPPEN GEFINANCIERD IN HET KADER VAN MFK-RUBRIEK 3 — VEILIGHEID EN BURGERSCHAP 109

3.19. Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol) 109

3.20. Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) 113

3.21. Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) 121

3.22. Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) 124

3.23. Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) 128

3.24. Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) 132

3.25. Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EMCDDA) 137

3.26. Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA) 141

3.27. De Eenheid van de Europese Unie voor justitiële samenwerking (Eurojust) 146

3.28. Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol) 150
3.29. Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) 154
3.30. Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) 158
AGENTSCHAPPEN GEFINANCIERD IN HET KADER VAN MFK-RUBRIEK 4 — EUROPA ALS WERELDSPELER 164
3.31. Europese Stichting voor opleiding (ETF) 164
AGENTSCHAPPEN GEFINANCIERD IN HET KADER VAN MFK-RUBRIEK 5 — ADMINISTRATIE 167
3.32. Voorzieningsagentschap van Euratom (ESA) 167
FINANCIEEL AUTONOME AGENTSCHAPPEN 170
3.33. Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO) 170
3.34. Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO) 174
3.35. Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR) 181
3.36. Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (CdT) 186
UITVOERENDE AGENTSCHAPPEN VAN DE COMMISSIE 190
3.37. Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur (EACEA) 190
3.38. Uitvoerend Agentschap voor kleine en middelgrote ondernemingen (Easme) 194
3.39. Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (ERCEA) 198
3.40. Uitvoerend Agentschap innovatie en netwerken (INEA) 202
3.41. Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA) 206
3.42. Uitvoerend Agentschap voor consumenten, gezondheid, landbouw en voeding (Chafea) 210

LIJST VAN AGENTSCHAPPEN EN ANDERE ORGANEN VAN DE UNIE DIE IN DIT VERSLAG AAN DE ORDE KOMEN

Acroniem	Volledige naam	Locatie
ACER	Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators	Ljubljana, Slovenië
Berec-Bureau	Bureau voor ondersteuning van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie	Riga, Letland
CdT	Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie	Luxemburg, Luxemburg
Cedefop	Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding	Thessaloniki, Griekenland
Cepol	Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving	Boedapest, Hongarije
Chafea	Uitvoerend Agentschap voor consumenten, gezondheid, landbouw en voeding	Luxemburg, Luxemburg
CPVO	Communautair Bureau voor plantenrassen	Angers, Frankrijk
EACEA	Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur	Brussel, België
EASA	Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart	Keulen, Duitsland
Easme	Uitvoerend Agentschap voor kleine en middelgrote ondernemingen	Brussel, België
EASO	Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken	Valletta, Malta
EBA	Europese Bankautoriteit	Parijs, Frankrijk
ECDC	Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding	Stockholm, Zweden
ECHA	Europees Agentschap voor chemische stoffen	Helsinki, Finland
EEA	Europees Milieuagentschap	Kopenhagen, Denemarken
EFCA	Europees Bureau voor visserijcontrole	Vigo, Spanje
EFSA	Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	Parma, Italië
EIGE	Europees Instituut voor gendergelijkheid	Vilnius, Litouwen
Eiopa	Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen	Frankfurt, Duitsland
EIT	Europees Instituut voor innovatie en technologie	Boedapest, Hongarije
ELA	Europese Arbeidsautoriteit	Bratislava, Slowakije
EMA	Europees Geneesmiddelenbureau	Amsterdam, Nederland
EMCDDA	Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving	Lissabon, Portugal
EMSA	Europees Agentschap voor maritieme veiligheid	Lissabon, Portugal
Enisa	Agentschap van de Europese Unie voor netwerk- en informatiebeveiliging	Heraklion, Griekenland
EOM	Europees Openbaar Ministerie	Luxemburg, Luxemburg
ERA	Spoorwegbureau van de Europese Unie	Valenciennes, Frankrijk
ERCEA	Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad	Brussel, België
ESA	Voorzieningsagentschap van Euratom	Luxemburg, Luxemburg
ESMA	Europese Autoriteit voor effecten en markten	Parijs, Frankrijk

Acroniem	Volledige naam	Locatie
ETF	Europese Stichting voor Opleiding	Turijn, Italië
EUIPO	Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie	Alicante, Spanje
eu-LISA	Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht	Tallinn, Estland
EU-OSHA	Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk	Bilbao, Spanje
Eurofound	Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	Dublin, Ierland
Eurojust	Eenheid voor justitiële samenwerking van de Europese Unie	Den Haag, Nederland
Europol	Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving	Den Haag, Nederland
FRA	Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten	Wenen, Oostenrijk
Frontex	Europees Grens- en kustwachtagentschap	Warschau, Polen
GSA	Agentschap voor het Europees wereldwijd satellietnavigatiesysteem	Praag, Tsjechische Republiek
INEA	Uitvoerend Agentschap innovatie en netwerken	Brussel, België
REA	Uitvoerend Agentschap onderzoek	Brussel, België
GAR	Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad	Brussel, België

HOOFDSTUK 1

De Europese agentschappen en de controle door de Rekenkamer

INLEIDING

1.1. De Europese Rekenkamer (ERK) werd bij het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie opgericht als extern controleur van de EU-financiën ([1]). Als zodanig treden wij op als onafhankelijk hoedster van de financiële belangen van alle burgers van de Unie, met name door te helpen het financieel beheer van de EU te verbeteren. Meer informatie over ons werk is te vinden in onze activiteitenverslagen, onze jaarverslagen over de uitvoering van de EU-begroting, onze speciale verslagen, onze overzichten („landscape reviews") en onze adviezen over nieuwe of geactualiseerde EU-wetgeving of over andere besluiten met gevolgen voor het financieel beheer ([2]).

1.2. Binnen dit mandaat verrichten we een jaarlijks onderzoek van de rekeningen en de onderliggende ontvangsten en betalingen voor EU-instellingen, -agentschappen en andere organen van de Unie ([3]).

1.3. Dit verslag bevat de resultaten van onze jaarlijkse controle van de EU-agentschappen en andere organen van de Unie (samen aangeduid als „de agentschappen") voor het begrotingsjaar 2018, evenals aanvullende controleresultaten met betrekking tot de agentschappen van andere taken zoals speciale controles of adviezen. Het verslag is als volgt opgebouwd:

— hoofdstuk 1 beschrijft de agentschappen en de aard van onze controles;

— In hoofdstuk 2 worden de algehele resultaten van onze jaarlijkse controle gepresenteerd en naar andere controleresultaten en adviezen met betrekking tot agentschappen verwezen;

— hoofdstuk 3 bevat de *betrouwbaarheidsverklaring* voor elk van de 41 agentschappen met onze oordelen en opmerkingen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten en betalingen.

DE EU-AGENTSCHAPPEN

Verschillende soorten agentschappen helpen de EU bij het ontwerpen en uitvoeren van EU-beleid

1.4. Agentschappen zijn afzonderlijke rechtspersonen die bij afgeleid recht zijn opgericht om specifieke technische, wetenschappelijke of beheerstaken uit te voeren ter ondersteuning van de beleidsvorming en -uitvoering door de EU-instellingen. De zichtbaarheid van veel agentschappen is bijzonder groot en ze hebben een aanzienlijke invloed op gebieden die van belang zijn voor het dagelijks leven van de Europese burgers, zoals gezondheid, veiligheid, vrijheid en justitie. Een korte beschrijving van de taken die door elk agentschap worden uitgevoerd, wordt samen met hun *betrouwbaarheidsverklaringen* weergegeven in hoofdstuk 3. In dit verslag verwijzen we naar specifieke agentschappen aan de hand van hun acroniemen, waarvan een lijst wordt verstrekt aan het begin van het verslag.

1.5. Er zijn drie soorten agentschappen: gedecentraliseerde agentschappen, uitvoerende agentschappen en andere organen. De voornaamste kenmerken van elk soort agentschap worden hieronder beschreven. Het aantal agentschappen is in de loop der jaren toegenomen en bedraagt nu 43 (zie *kader 1.1*), met inbegrip van twee nieuwe agentschappen die momenteel worden opgericht. Dit zijn het Europees Openbaar Ministerie (EOM), waarvoor de oprichtingsverordening al sinds 2017 van kracht is, en de Europese Arbeidsautoriteit (ELA), waarvan de oprichtingsverordening in augustus 2019 in werking is getreden.

([1]) Artikelen 285-287 (PB C 326 van 26.10.2012, blz. 169-171).
([2]) Beschikbaar op onze website: www.eca.europa.eu
([3]) Drie agentschappen die op het gebied van defensie werkzaam zijn (het Europees Defensieagentschap, het Instituut voor veiligheidsstudies van de Europese Unie en het Satellietcentrum van de Europese Unie) en die met bijdragen van lidstaten worden gefinancierd, worden niet door de ERK maar door andere onafhankelijke externe controleurs gecontroleerd.

Kader 1.1

Toename van het aantal agentschappen

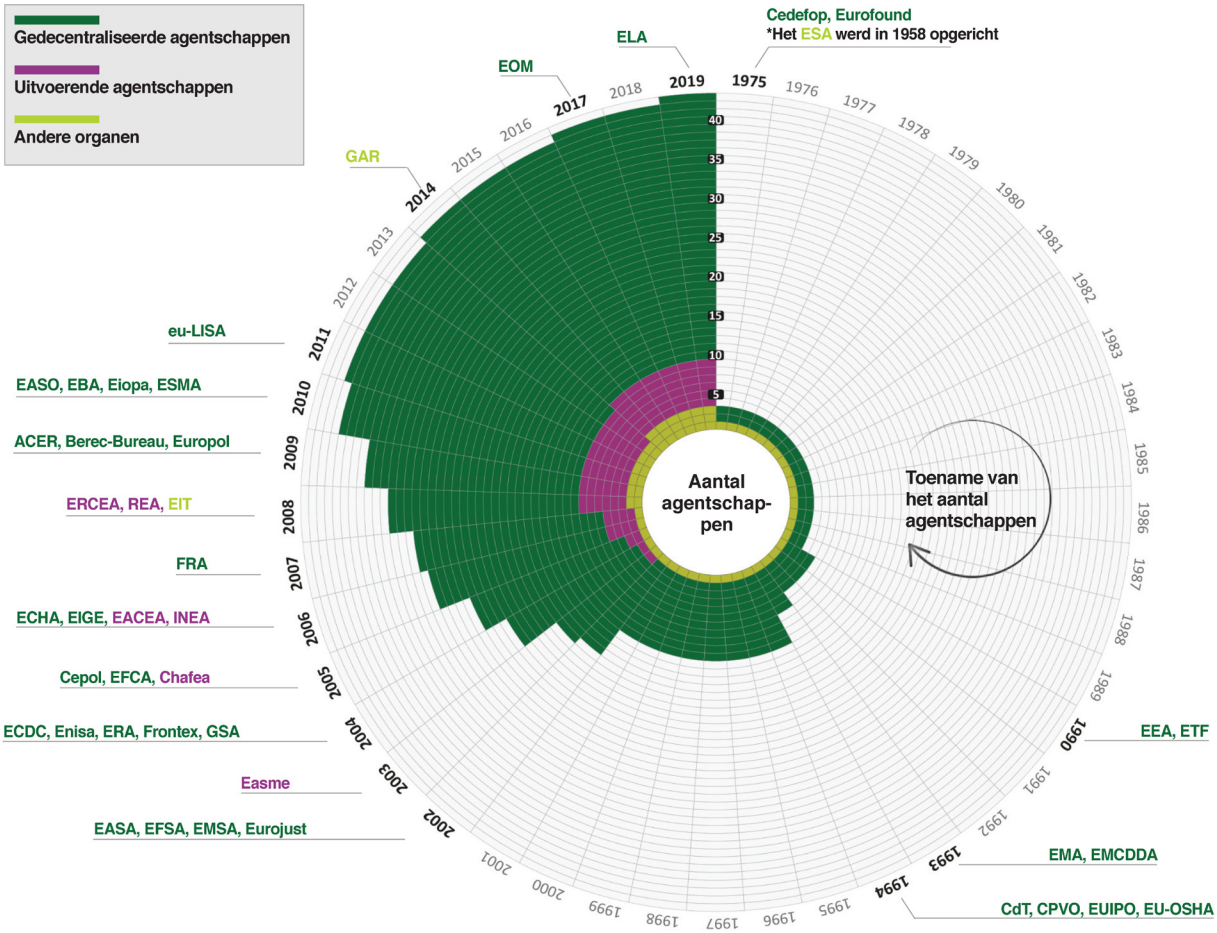

Bron: ERK.

1.6. De uitvoerende agentschappen van de Commissie zijn gehuisvest in kantoren van de Commissie in Brussel en Luxemburg. Gedecentraliseerde agentschappen en andere organen zijn gevestigd in de hele EU in verschillende lidstaten, zoals weergegeven in de lijst met acroniemen en in *kader 1.2*. Hun vestigingsplaatsen worden vastgesteld door de Raad ofwel gezamenlijk door de Raad en het Europees Parlement.

Als gevolg van de beslissing van het Verenigd Koninkrijk om de EU te verlaten, werden het EMA en de EBA in de eerste helft van 2019 naar respectievelijk Amsterdam en Parijs verplaatst. Het EOM zal in Luxemburg worden gevestigd en de ELA in Bratislava, Slowakije.

Kader 1.2

Vestigingsplaatsen van de agentschappen in de lidstaten

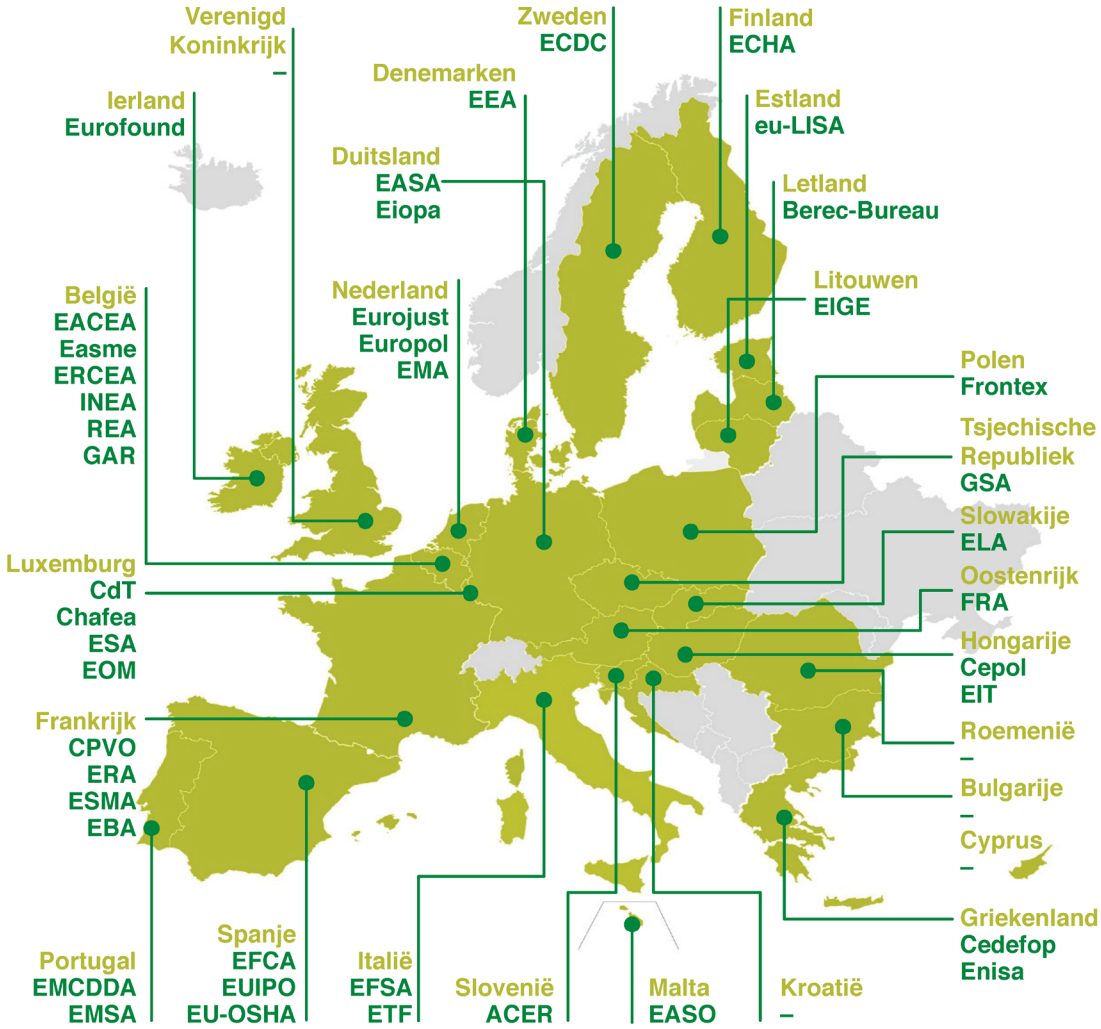

Bron: ERK.

Gedecentraliseerde agentschappen zijn gericht op specifieke beleidsbehoeften

1.7. De **34 gedecentraliseerde agentschappen** ([4]) spelen een belangrijke rol bij de voorbereiding en uitvoering van EU-beleid, met name voor taken van technische, wetenschappelijke, operationele en/of regelgevende aard. Het is de bedoeling te voorzien in specifieke beleidsbehoeften en de Europese samenwerking te versterken door samenvoeging van technische en specialistische deskundigheid van zowel de EU-instellingen als de nationale regeringen. Ze werden opgericht voor onbepaalde tijd bij verordening van de Raad of van het Europees Parlement en de Raad.

1.8. Het pas opgerichte EOM is het onafhankelijke en gedecentraliseerde Openbaar Ministerie van de Europese Unie dat de bevoegdheid heeft om misdrijven ten nadele van de EU-begroting, zoals fraude, corruptie of ernstige grensoverschrijdende btw-fraude, op te sporen, te vervolgen en voor de rechter te brengen. Het mandaat van de ELA bestaat in het versterken van de samenwerking tussen arbeidsmarktautoriteiten op alle niveaus, het beter beheren van grensoverschrijdende situaties en het verder ontwikkelen van initiatieven ter ondersteuning van eerlijke mobiliteit. Vanaf het begrotingsjaar 2019 zullen beide agentschappen aan onze controle worden onderworpen.

([4]) ACER, Berec-Bureau, Cedefop, CdT, Cepol, CPVO, EASA, EASO, EBA, ECDC, ECHA, EEA, EFCA, EFSA, EIGE, Eiopa, ELA, EMA, EMCDDA, EMSA, Enisa, EOM, ERA, ESMA, ETF, EUIPO, eu-LISA, EU-OSHA, Eurofound, Eurojust, Europol, FRA, Frontex, GSA.

1.9. Alle gedecentraliseerde agentschappen werken onder toezicht van een raad die bestaat uit vertegenwoordigers van de lidstaten, de Commissie en bij sommige agentschappen uit andere partijen. De raad ([5]) bepaalt het operationele kader dat het agentschap moet volgen, zoals het meerjarig en jaarlijks werkprogramma, ontwerpbegrotingen en personeelsformaties, die worden uitgevoerd en in het laatste geval beheerd onder de verantwoordelijkheid van zijn (uitvoerend) directeur.

Uitvoerende agentschappen van de Commissie voeren EU-programma's uit

1.10. De zes **uitvoerende agentschappen** ([6]) van de Commissie zijn belast met uitvoerende en operationele taken met betrekking tot een of meer EU-programma's en werden opgericht voor een bepaalde tijdsduur. Zij werden opgericht bij een besluit van de Commissie en werken onder het toezicht van stuurcomités die door de Commissie zijn ingesteld. Ze werken op basis van een meerjarig en jaarlijks werkprogramma dat wordt vastgelegd en uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de (uitvoerend) directeurs. In tegenstelling tot gedecentraliseerde agentschappen dekken hun begrotingen enkel personeels- en administratieve uitgaven, terwijl al hun operationele uitgaven van de Commissie afkomstig zijn. De eigen begrotingen van de uitvoerende agentschappen vertegenwoordigen daarom slechts een zeer klein deel van de begroting die zij werkelijk uitvoeren.

Andere organen hebben specifieke mandaten

1.11. De drie **andere organen** zijn het EIT, het ESA en de GAR.

1.12. Het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) in Boedapest is een onafhankelijk, gedecentraliseerd EU-orgaan waarin wetenschappelijke, zakelijke en onderwijsmiddelen bijeen worden gebracht ter stimulering van de innovatiecapaciteit van de Unie door het verstrekken van subsidies. Het werd opgericht voor onbepaalde tijd door het Europees Parlement en de Raad. Het wordt geleid door een directeur en staat onder toezicht van een raad van bestuur.

1.13. Het Voorzieningsagentschap van Euratom (ESA) in Luxemburg werd voor onbepaalde tijd opgericht door de Raad om gebruikers in de EU een regelmatige en billijke voorziening van kernbrandstof te waarborgen, in overeenstemming met het Euratom-Verdrag. Daartoe past het ESA een voorzieningsbeleid toe volgens het beginsel van gelijke toegang van alle gebruikers tot ertsen en kernbrandstof en richt het zich op de verbetering van de voorzieningszekerheid voor gebruikers in de EU, waarmee het tevens bijdraagt tot de levensvatbaarheid van de nucleaire industrie in de EU. Een adviescomité bestaande uit leden van de lidstaten staat het ESA bij in de uitvoering van zijn taken door adviezen te geven en analyses en informatie te verstrekken. Het ESA wordt geleid door een directeur-generaal die nauw samenwerkt met de Commissie.

1.14. De Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR) is de centrale afwikkelingsautoriteit binnen de bankenunie en is gevestigd in Brussel. Deze heeft tot taak te zorgen voor de ordelijke afwikkeling van falende banken, waarbij de gevolgen voor de reële economie, het financieel systeem en de overheidsfinanciën van de deelnemende lidstaten en andere landen zoveel mogelijk worden beperkt. De GAR wordt vertegenwoordigd door zijn voorzitter, die ook de rol van het tot aanstelling bevoegde gezag vervult.

Agentschappen worden uit verschillende bronnen en in het kader van verschillende MFK-rubrieken gefinancierd

1.15. In 2018 bedroeg de totale begroting van alle agentschappen (met uitzondering van de GAR) 4,2 miljard euro (een toename van 20 % ten opzichte van de begroting van 3,5 miljard euro in 2017) ofwel ongeveer 2,9 % van de algemene EU-begroting 2018 (2017: 2,7 %), zoals weergegeven in *kader 1.3*. De agentschappen met de grootste absolute toename in hun begrotingen voor 2018 ten opzichte van 2017 waren het EIT, het EMSA en het ECHA, die in het kader van MFK-rubriek 1a (Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid) worden gefinancierd, en eu-LISA, Frontex, het EMA, het EASO en Europol, die in het kader van MFK-rubriek 3 (Veiligheid en burgerschap) worden gefinancierd.

([5]) Op grond van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/715 van de Commissie van 18 december 2018 houdende de financiële kaderregeling van de bij het VWEU en het Euratom-Verdrag opgerichte organen, bedoeld in artikel 70 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 122 van 10.5.2019, blz. 1) wordt de mogelijkheid geboden om twee verschillende raden/comités in te stellen: een raad van bestuur en een directiecomité.

([6]) Chafea, EACEA, Easme, ERCEA, INEA, REA.

1.16. Bovendien bedroeg de begroting van de GAR in 2018 6,9 miljard euro (2017: 6,6 miljard euro). Deze bestaat uit bijdragen van kredietinstellingen voor de oprichting van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds en de financiering van de administratieve uitgaven van de GAR.

1.17. De begrotingen van de gedecentraliseerde agentschappen en de andere organen omvatten personeels-, administratieve en operationele uitgaven. De uitvoerende agentschappen voeren programma's uit die worden gefinancierd uit de begroting van de Commissie terwijl hun eigen begrotingen (in 2018 ongeveer 249 miljoen euro in totaal) enkel personeels- en administratieve uitgaven omvatten. De operationele begroting van de Commissie (vastleggingskredieten) die door de zes uitvoerende agentschappen werd uitgevoerd, bedroeg in 2018 ongeveer 11,3 miljard euro (2017: 11 miljard euro).

Kader 1.3

Financieringsbronnen van de agentschappen voor 2018

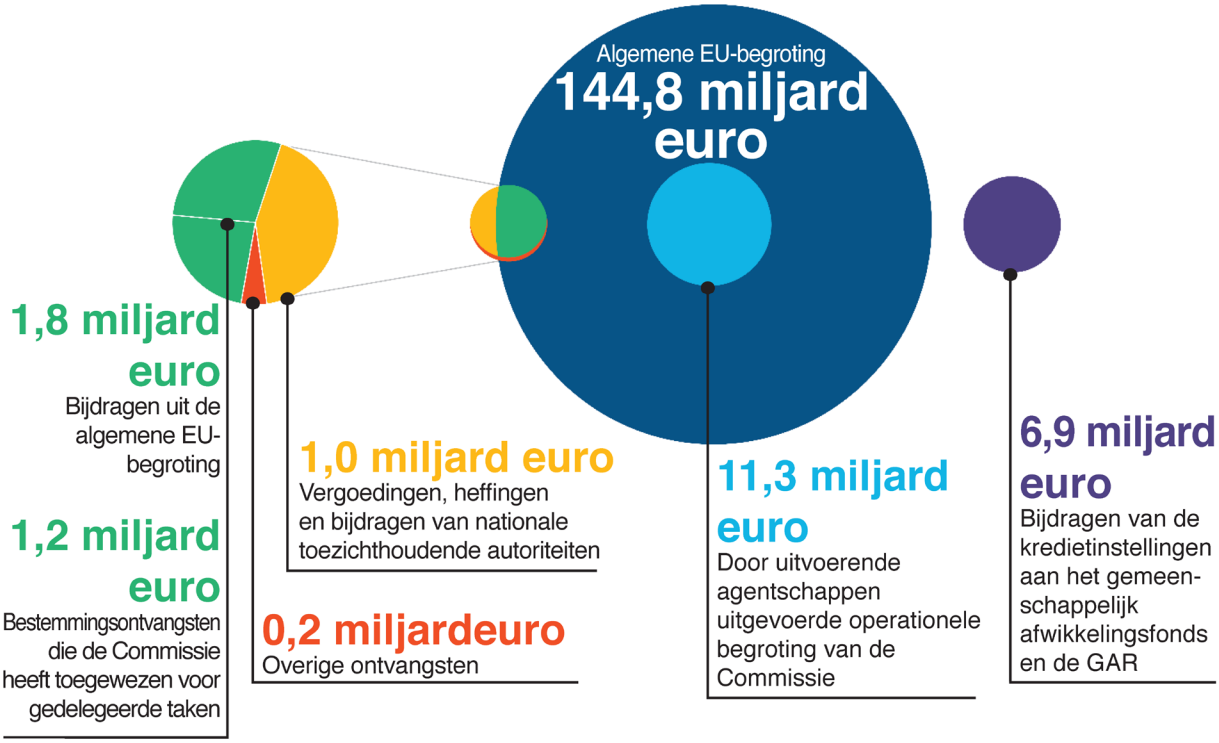

Bron: Algemene EU-begroting 2018 en begrotingen van de agentschappen 2018, gecompileerd door de ERK.

1.18. De meeste agentschappen, met inbegrip van alle uitvoerende agentschappen, worden bijna volledig gefinancierd uit de algemene EU-begroting. De andere worden volledig of gedeeltelijk gefinancierd met vergoedingen en heffingen alsmede rechtstreekse bijdragen van landen die aan hun werkzaamheden deelnemen: lidstaten, EVA-landen enz. Voor het begrotingsjaar 2018 werden de begrotingen van de agentschappen voornamelijk gefinancierd met ongeveer 1,8 miljard euro uit de algemene EU-begroting, ongeveer 1 miljard euro aan vergoedingen, heffingen en bijdragen van nationale toezichthoudende autoriteiten en ongeveer 1,2 miljard euro aan bestemmingsontvangsten die de Commissie heeft toegewezen voor de uitvoering van specifieke (gedelegeerde) taken. *Kader 1.4* geeft een uitsplitsing weer van de begrotingen van de agentschappen naar inkomstenbron.

Kader 1.4

Begrotingen 2018 van de agentschappen naar inkomstenbron

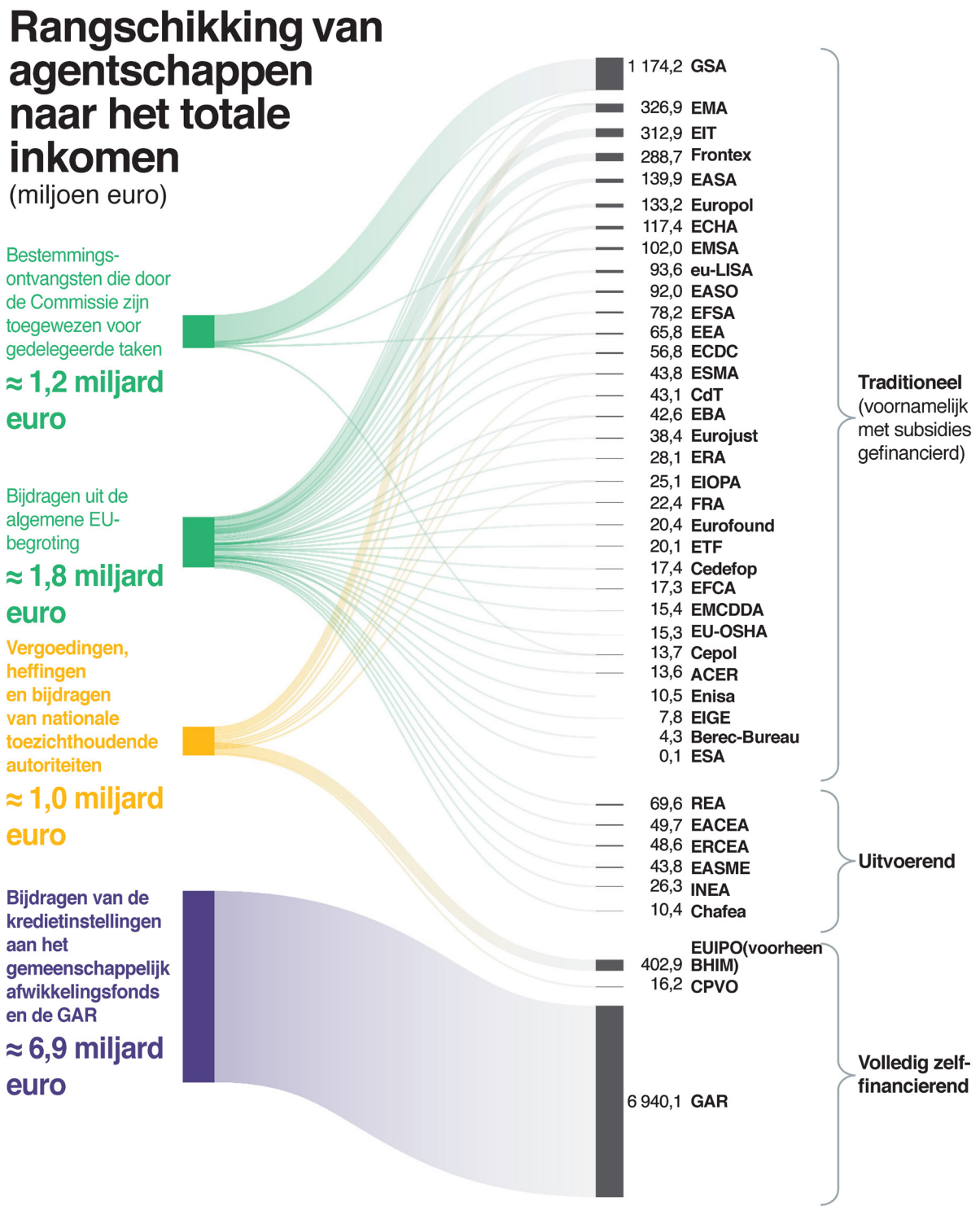

Bron: Begrotingen 2018 van de agentschappen, gecompileerd door de ERK.

1.19. *Kader 1.5* hieronder toont de begrotingen 2018 van de agentschappen zoals gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU. Zij worden uitgesplitst naar soort uitgaven (titel I personeelskosten, titel II administratieve uitgaven en titel III operationele uitgaven, en andere gebruikte titels), en niet naar activiteit.

Kader 1.5

De begrotingen 2018 van de agentschappen zoals gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU

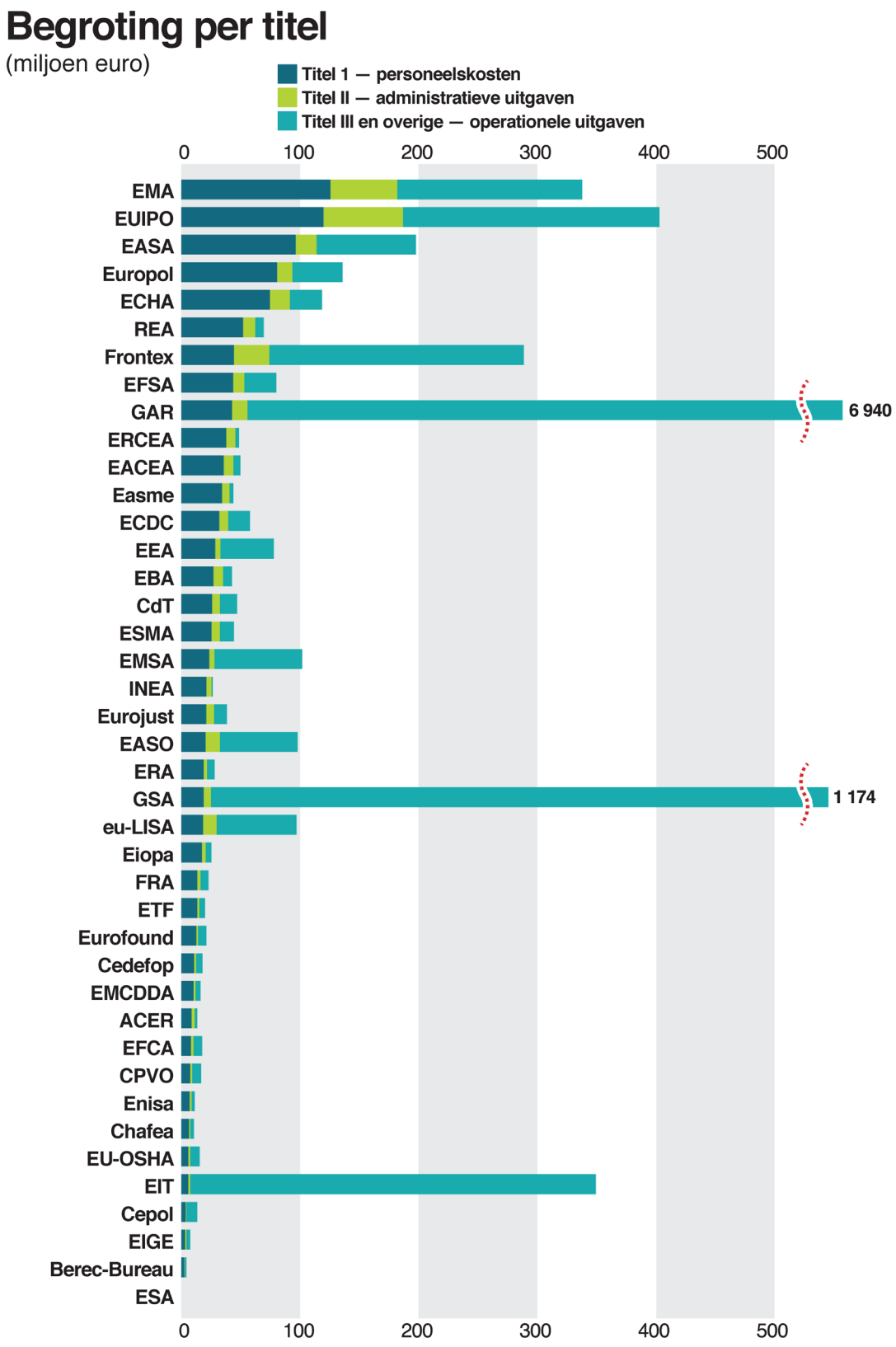

Bron: Agentschappen, gecompileerd door de ERK.

1.20. De meeste agentschappen voeren geen grote operationele uitgavenprogramma's of andere kostenintensieve activiteiten uit, maar houden zich meer bezig met taken van technische, wetenschappelijke en/of regelgevende aard. Daarom bestaan hun begrotingen in de meeste gevallen hoofdzakelijk uit personeels- en administratieve uitgaven (zie *kader 1.5*). In totaal maken de personeels- en administratieve uitgaven van de agentschappen ongeveer 14 % uit van dergelijke uitgaven van alle EU-instellingen en andere organen (zie *kader 1.6*).

Kader 1.6

Personeels- en administratieve uitgaven (*) van de EU-instellingen en -organen (in miljard euro) in 2018

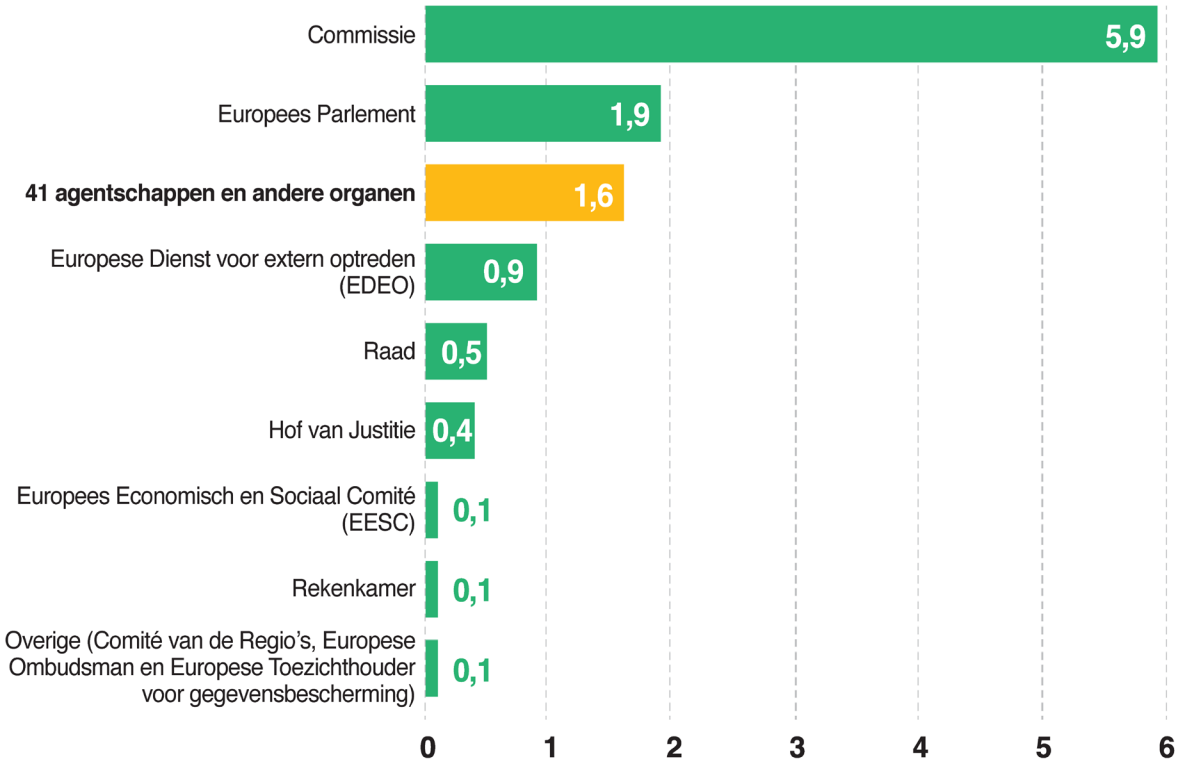

(*) Personeelsuitgaven omvatten uitgaven voor personeel dat aan zowel operationele als administratieve taken werkt.

Bron: Geconsolideerde rekeningen 2018 van de EU.

1.21. De 1,8 miljard euro aan bijdragen uit de algemene EU-begroting wordt gefinancierd in het kader van verschillende MFK-rubrieken, zoals geïllustreerd in *kader 1.7*.

Kader 1.7

Financiering van de agentschappen naar MFK-rubriek van de algemene EU-begroting

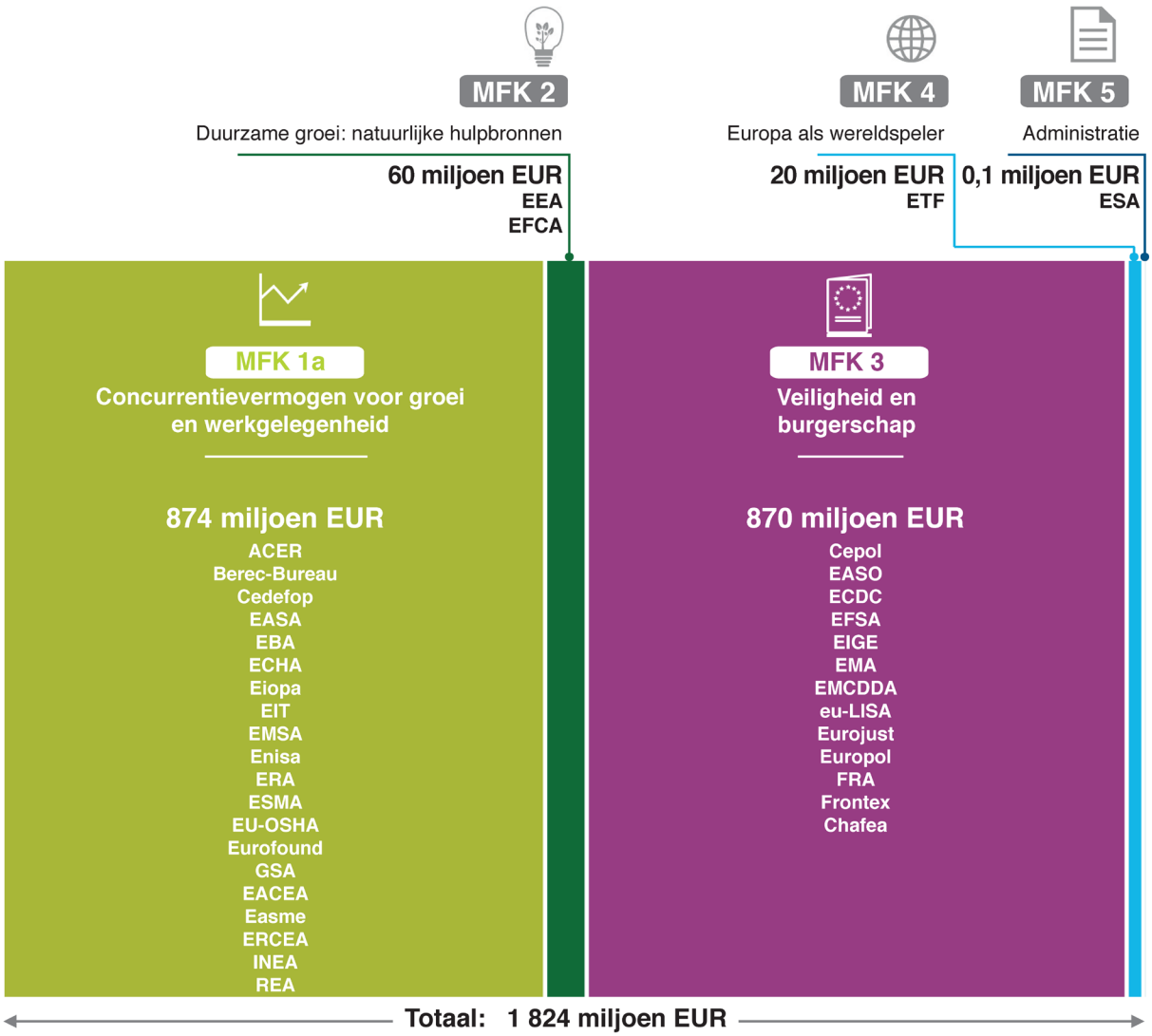

Bron: Meerjarig financieel kader van de EU die de periode 2014-2020 bestrijkt en begrotingen 2018 van de agentschappen, gecompileerd door de ERK.

1.22. Wat het personeel betreft, hadden de agentschappen eind 2018 ongeveer 11 400 personeelsleden in dienst (2017: ongeveer 11 000), circa een vijfde van het totaalaantal personeelsleden dat bij de EU-instellingen en -agentschappen in dienst is. Deze personeelscijfers omvatten ambtenaren, tijdelijke functionarissen, arbeidscontractanten en gedetacheerde nationale deskundigen. Een uitsplitsing van het totaalaantal personeelsleden per agentschap wordt weergegeven in *kader 1.8*. In 2018 gebruikten de agentschappen, naast hun eigen personeelsleden, ook een aanzienlijk aantal uitzendkrachten en adviseurs die op verschillende terreinen werkzaam waren.

Kader 1.8

Aantal personeelsleden per agentschap eind 2018

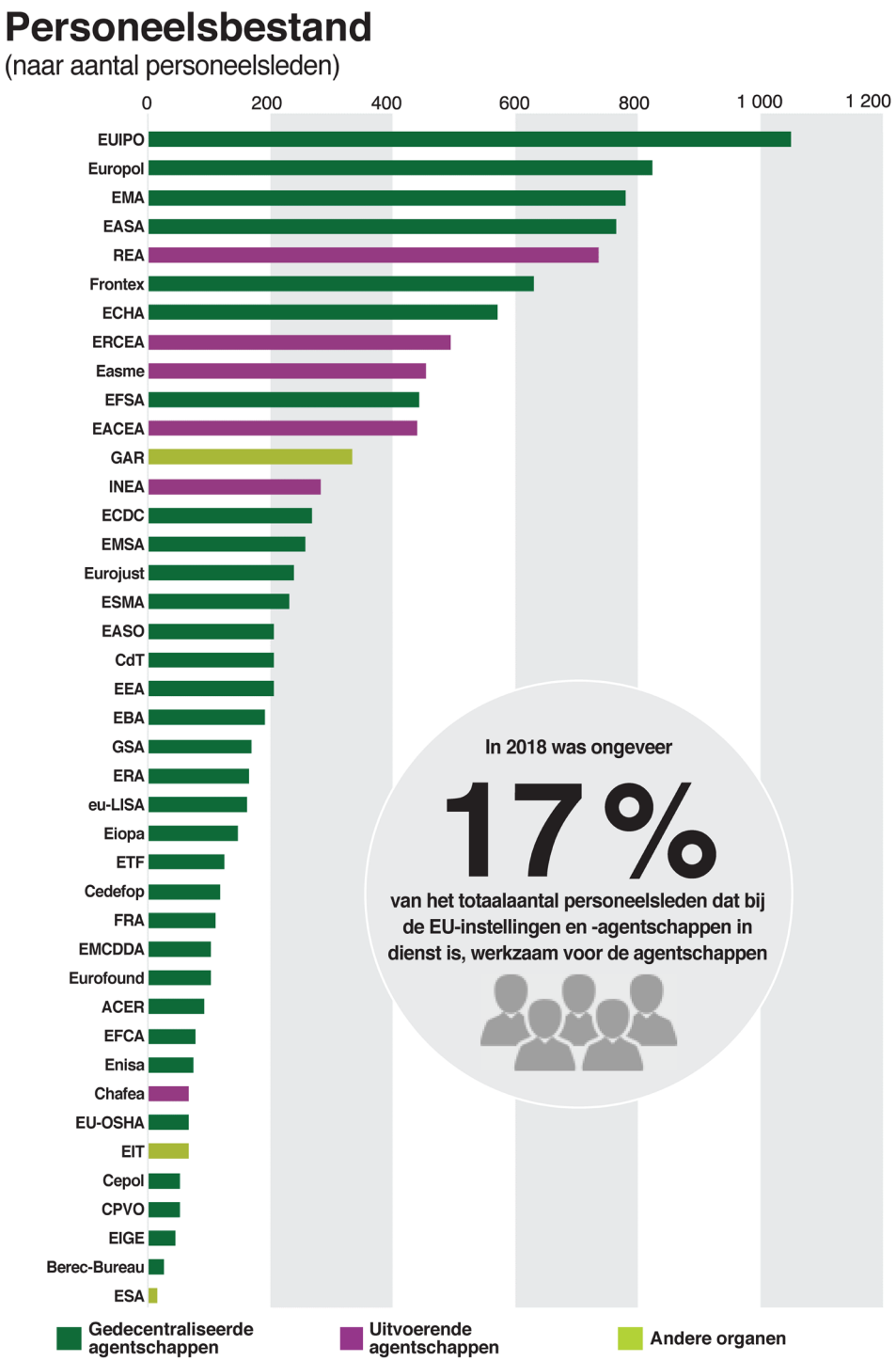

Bron: Agentschappen, gecompileerd door de ERK.

De regelingen inzake de begroting en de kwijting zijn voor alle agentschappen dezelfde, behalve voor het EUIPO, het CPVO en de GAR

1.23. Voor de meeste gedecentraliseerde agentschappen en andere organen en voor alle uitvoerende agentschappen van de Commissie zijn het Europees Parlement en de Raad verantwoordelijk voor de jaarlijkse begrotings- en kwijtingsprocedures. Het tijdschema van de kwijtingsprocedure wordt weergegeven in *kader 1.9*.

Kader 1.9

Kwijtingsprocedure voor de meeste agentschappen

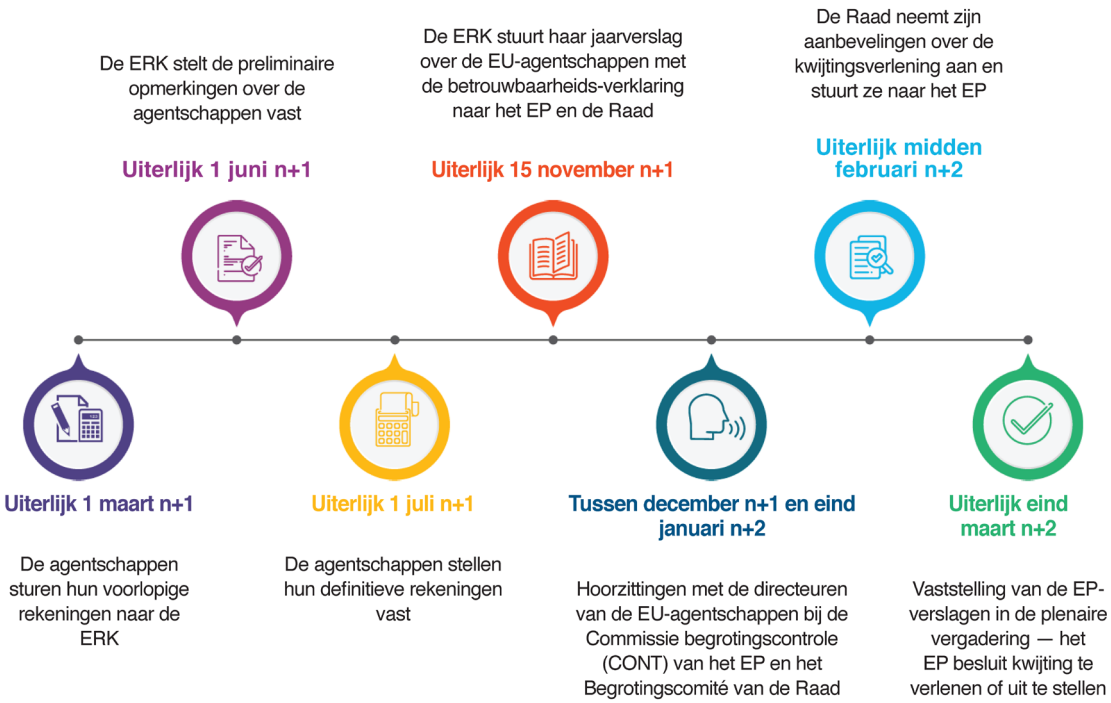

Bron: ERK.

1.24. Een van de drie gedecentraliseerde agentschappen die volledig zelffinancierend zijn (EUIPO), is echter onderworpen aan een kwijtingsprocedure door zijn begrotingscomité, maar niet door het Europees Parlement en de Raad. Voor het CPVO en de GAR (de andere twee gedecentraliseerde agentschappen die volledig zelffinancierend zijn) vallen de jaarlijkse begrotings- en kwijtingsprocedures eveneens onder de verantwoordelijkheid van hun raden.

Het netwerk van EU-agentschappen vereenvoudigt de samenwerking tussen de agentschappen en de communicatie met belanghebbenden

1.25. Het netwerk van EU-agentschappen (EUAN) werd opgericht door de agentschappen als een platform voor samenwerking tussen de agentschappen, zodat hun zichtbaarheid wordt vergroot, mogelijke efficiëntiewinsten worden vastgesteld en bevorderd en meerwaarde wordt gecreëerd. Het EUAN werkt op basis van prioriteiten waarover een akkoord werd bereikt door de agentschappen in hun vijfjarige strategie-agenda (2015-2020) en op basis van jaarlijkse werkprogramma's waarin de activiteiten en prestaties worden vastgesteld. Een belangrijke rol van het EUAN is het garanderen van efficiënte communicatie tussen agentschappen en belanghebbenden, voornamelijk de Europese instellingen. Het voorzitterschap van EUAN wordt elk jaar door een ander agentschap bij toerbeurt bekleed.

ONZE CONTROLE

Ons mandaat omvat jaarlijkse controles, speciale controles en adviezen

1.26. Zoals bepaald in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) hebben wij het volgende gecontroleerd ([7]):

1) de rekeningen van alle agentschappen, die bestaan uit de financiële staten ([8]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([9]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

2) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen.

([7]) De ELA en het EOM werden in 2018 niet gecontroleerd omdat hun eerste begrotingsuitvoeringsjaar 2019 zal zijn.
([8]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([9]) De verslagen over de uitvoering van de begroting zijn verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

1.27. Op basis van de resultaten van onze controle verschaffen wij het Europees Parlement en de Raad, of de andere kwijtingsautoriteiten die in hoofdstuk 3 van dit verslag worden genoemd, één betrouwbaarheidsverklaring per agentschap over de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Indien van toepassing, vullen wij de betrouwbaarheidsverklaringen aan met belangrijke controleopmerkingen.

1.28. Daarnaast verrichten wij krachtens artikel 287, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ook controles, en publiceren wij speciale verslagen, inzake specifieke onderwerpen. Op verzoek van een van de andere instellingen of organen van de Unie brengen wij ook adviezen uit waarin wij onze opvattingen uiteenzetten over nieuwe of herziene wet- en regelgeving die een aanzienlijke impact op het financieel beheer van de EU heeft. Zie hoofdstuk 2 van dit verslag, paragraaf „Controleresultaten van andere producten met betrekking tot agentschappen die de Rekenkamer heeft uitgebracht".

Onze controles zijn zodanig ontworpen dat de belangrijke risico's worden aangepakt

1.29. Al onze controles zijn zodanig ontworpen dat de belangrijkste vastgestelde risico's worden aangepakt. De jaarlijkse controle van de rekeningen van de EU-agentschappen en de onderliggende ontvangsten en betalingen daarbij werd verricht op grond van onze risicoanalyse, die hieronder kort wordt beschreven.

Over het algemeen bestaat er een laag risico voor de betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen

1.30. Wij achten het risico voor de betrouwbaarheid van de rekeningen over het geheel genomen laag voor alle agentschappen. De rekeningen van de agentschappen worden opgesteld door het toepassen van de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector. Het aantal in het verleden aangetroffen materiële fouten was laag. Het toenemende aantal delegatieovereenkomsten met de Commissie waarmee specifieke aanvullende taken en ontvangsten aan de agentschappen worden toegewezen, vormen echter een uitdaging ten aanzien van de consistentie en transparantie van de boekhouding (en de budgettaire) behandeling van de agentschappen.

Over het algemeen bestaat er een laag risico voor de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten, maar er zijn uitzonderingen

1.31. Het risico voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen is voor het merendeel van de agentschappen laag. Zij worden volledig gefinancierd uit bijdragen uit de algemene EU-begroting, en hun begrotingen en daaruit voortvloeiende ontvangsten worden, zoals vastgelegd in hun verordeningen, overeengekomen met de begrotingsautoriteiten tijdens jaarlijkse begrotingsprocedures. Het risico is echter middelhoog voor de agentschappen die (gedeeltelijk) zelffinancierend zijn ([10]) waarbij specifieke verordeningen van toepassing zijn op het in rekening brengen en innen van dienstverleningsvergoedingen en bijdragen van marktdeelnemers of samenwerkende landen.

Over het algemeen bestaat er een middelhoog risico voor de wettigheid en regelmatigheid van de betalingen, maar dit varieert

Titel 1 (personeelsuitgaven)

1.32. Over het algemeen bestaat er een laag risico. De salarissen worden beheerd door de PMO-dienst van de Commissie, die door de Rekenkamer wordt gecontroleerd binnen het kader van haar specifieke beoordelingen van administratieve uitgaven. Er werden de afgelopen jaren geen materiële fouten gevonden met betrekking tot de personeelsuitgaven. Indien agentschappen echter in korte tijd een groot aantal bijkomende personeelsleden moeten aanwerven, bestaat er een middelhoog tot hoog risico voor de wettigheid en regelmatigheid van de aanwervingsprocedures.

Titel II (administratieve uitgaven)

1.33. Het risico wordt als middelhoog ingeschat. Aanbestedingen van verschillende soorten diensten, met toenemende bedragen voor IT-diensten, gaan gepaard met ingewikkelde aanbestedingsregels en -procedures, en het bestuur van de agentschappen bereikt soms geen bevredigende transparantie of de best mogelijke prijs-kwaliteitsverhouding. Ernstige fouten met betrekking tot de aanbestedingen die van invloed zijn op de voorwaarden voor betalingen zijn vanouds een van de belangrijkste redenen voor controleoordelen met beperking en opmerkingen van de Rekenkamer. Kantoorhuur is echter vaak de belangrijkste kostencategorie die periodiek wordt betaald, en veranderingen treden gewoonlijk enkel op wanneer agentschappen naar nieuwe ruimten verhuizen, dus over het geheel genomen bestaat er een middelhoog risico. Een nieuw vastgesteld risico is het toenemend gebruik van externe personeelsleden via IT-dienstencontracten of uitzendbureaus, waarvoor specifieke EU- en nationale rechtskaders van toepassing zijn die diverse verplichtingen opleggen aan inlenende ondernemingen.

Titel III (operationele uitgaven)

1.34. Er bestaat een laag tot hoog risico. Dit varieert tussen de specifieke agentschappen en met het soort operationele uitgaven dat ze doen. Over het algemeen zijn risico's met betrekking tot aanbestedingen vergelijkbaar met die in verband met titel II, hoewel het om hogere bedragen kan gaan. Ten aanzien van subsidies die zijn betaald in het kader van begrotingstitel III, werd bij vorige controles vastgesteld dat hoewel de controles door de agentschappen over het geheel genomen zijn verbeterd, deze niet altijd geheel doeltreffend zijn.

([10]) CdT, CPVO, EASA, EBA, ECHA, Eiopa, EMA, ESMA, EUIPO, GAR.

Er bestaat over het algemeen een middelhoog risico voor goed financieel beheer

1.35. Er bestaat een middelhoog risico voor goed financieel beheer en dit werd vooral vastgesteld op de gebieden van IT en openbare aanbesteding. Wij hebben eerder bevindingen over de diverse IT-systemen van de agentschappen en tekortkomingen in het IT-projectbeheer gerapporteerd, alsmede over aanbestedingsprocedures die niet de beste prijs-kwaliteitsverhouding waarborgden.

1.36. De noodzaak van afzonderlijke administratieve structuren en procedures voor alle agentschappen vormt een inherent risico voor de administratieve efficiëntie.

Andere risico's

1.37. Naar aanleiding van de opmerkingen die in voorgaande jaren werden gemaakt en wegens de bekende EU-beleidsontwikkelingen op bepaalde gebieden is het vastgestelde risico in verband met het samenwerkingsniveau van de lidstaten voor sommige agentschappen hoog: Frontex, EASO, ECHA, GAR.

We melden vermoedelijke fraude aan OLAF

1.38. We werken nauw samen met het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) in de strijd tegen fraude ten nadele van de EU-begroting. We sturen tijdens onze controlewerkzaamheden vastgestelde vermoedelijke gevallen van fraude, corruptie of andere illegale handelingen die de financiële belangen van de EU schaden, door naar OLAF. OLAF geeft hieraan follow-up en neemt een besluit over een eventueel vervolgonderzoek, waarbij het zo nodig samenwerkt met de autoriteiten van de lidstaten.

1.39. Hoewel onze controles niet specifiek zijn ontworpen om fraude op te sporen, treffen we gevallen aan waarbij we vermoeden dat er sprake kan zijn geweest van onregelmatige of frauduleuze activiteiten. In 2018 meldden we geen gevallen van vermoedelijke fraude aan OLAF (2017: drie gevallen) die we tijdens onze controlewerkzaamheden hadden vastgesteld. Op verzoek van OLAF verschaften we echter wel informatie over verscheidene gevallen van vermoedelijke fraude met betrekking tot wervingsprocedures bij verschillende agentschappen.

We verstrekken informatie over door de dienst Interne Audit (DIA) van de Commissie verrichte controles en externe evaluatieverslagen

1.40. In de per agentschap specifieke paragrafen van hoofdstuk 3 van dit verslag verstrekken wij ook informatie over controleverslagen die door de DIA zijn opgesteld en over externe evaluaties die in 2018 voor de agentschappen zijn uitgevoerd. Wij hebben de gerelateerde controle- of evaluatieprocedures niet geverifieerd.

HOOFDSTUK 2

Overzicht van de controleresultaten

INLEIDING

2.1. Dit hoofdstuk biedt een overzicht van de resultaten van de jaarlijkse controles van de agentschappen door de Rekenkamer voor 2018, evenals andere controlewerkzaamheden met betrekking tot de agentschappen die door de Rekenkamer in de loop van 2018 werden verricht.

De betrouwbaarheidsverklaringen (controleoordelen) over de betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten en betalingen bij die rekeningen, evenals alle kwesties en opmerkingen die niets afdoen aan deze oordelen, worden verstrekt in hoofdstuk 3 van dit verslag.

DE RESULTATEN VAN DE JAARLIJKSE CONTROLES VAN DE AGENTSCHAPPEN VOOR 2018 ZIJN OVER HET GEHEEL GENOMEN POSITIEF

2.2. Over het geheel genomen bevestigde onze controle van de jaarrekeningen van de agentschappen voor het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar en van de onderliggende ontvangsten en betalingen de positieve resultaten die in voorgaande jaren werden gerapporteerd.

Goedkeurende oordelen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van alle agentschappen

2.3. Wij publiceerden *(goedkeurende) controleoordelen zonder beperking* over de rekeningen van alle agentschappen. Naar ons oordeel geven deze rekeningen op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de agentschappen per 31 december 2018 en van de resultaten van hun verrichtingen en kasstromen in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig de bepalingen van de toepasselijke financiële reglementen en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels ([11]).

Toelichtende paragrafen zijn belangrijk voor een goed begrip van de rekeningen (EBA, EMA, Frontex en GAR)

2.4. In een toelichtende paragraaf wordt de aandacht van de lezer gevestigd op kwesties die van fundamenteel belang zijn voor een goed begrip van de gebruiker van de rekeningen. Voor het begrotingsjaar 2018 hebben wij toelichtende paragrafen geformuleerd voor vier agentschappen: **EBA**, **EMA**, **Frontex** en **GAR**.

2.5. Voor de voorheen in Londen gevestigde agentschappen **EBA** en **EMA** wijzen wij erop dat zij het VK in 2019 verlieten en dat er voorzieningen voor de daarmee gepaard gaande verhuiskosten in hun rekeningen zijn opgenomen. De rekeningen van de EBA betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar bevatten dergelijke voorzieningen ten bedrage van 4,7 miljoen euro en een voorziening voor de resterende toekomstige contractuele betalingen ter hoogte van 10,4 miljoen euro voor de kantoorruimte in Londen. In de rekeningen van het EMA over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar zijn voorzieningen opgenomen voor met de verhuizing gepaard gaande kosten ter hoogte van 17,8 miljoen euro. De huurovereenkomst voor de oude kantoorruimte van het Bureau in Londen loopt tot 2039 en deze bevat geen opzeggingsclausule. Op 20 februari 2019 heeft de High Court of Justice of England and Wales zich uitgesproken tegen het verzoek van het EMA om de huurovereenkomst op te zeggen. Volgens de huurovereenkomst mogen de kantoren echter opnieuw worden toegewezen of onderverhuurd. Toen de definitieve rekeningen van het Bureau werden ondertekend, liepen de onderhandelingen tussen het Bureau en mogelijke onderhuurders nog en waren de toekomstige nettokosten van de onopzegbare huurovereenkomst onbekend ([12]). In de toelichting bij de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten jaar staat het volledige bedrag van 468 miljoen euro aan resterende tot 2039 te betalen huur genoemd, waarvan een bedrag van 465 miljoen euro met betrekking tot de huurperiode na de verhuizing van het Bureau naar Amsterdam als voorwaardelijke verplichting is vermeld. Op het moment van onze controle van het EMA was er bovendien nog geen zekerheid over het totale verlies aan personeel na de verhuizing van het Bureau. Deze onzekerheid brengt een aanzienlijk bedrijfscontinuïteitsrisico voor het Bureau met zich mee. Voor zowel de EBA als het EMA hebben wij ook gewezen op een mogelijke daling van de ontvangsten na het vertrek van het VK uit de EU.

([11]) Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([12]) Volgens het Bureau is er na de afsluiting van de rekeningen van 2018 een onderhuurovereenkomst gesloten, die op 1 juli 2019 is ingegaan. We hebben de onderhuurovereenkomst nog niet gecontroleerd.

2.6. Wat **Frontex** betreft, beheerde het Agentschap financieringsovereenkomsten met samenwerkende landen voor operationele activiteiten die 171 miljoen euro (189 miljoen euro in 2017) bedroegen, ofwel 59 % van de begroting van het Agentschap in 2018. Een nieuwe vereenvoudigde financieringsregeling werd ingevoerd die betrekking had op uitgaven voor personele middelen die in het kader van dergelijke financieringsovereenkomsten werden gedeclareerd. Eind 2018 heeft het Agentschap ook een nieuw systeem voor controle achteraf ingevoerd dat alle soorten uitgaven bestrijkt, en heeft het zijn in de financiële circuits ingebouwde systeem voor controles achteraf aangepast. De Rekenkamer zal bij de volgende controles nagaan welke impact deze ontwikkelingen hebben. De vergoeding van uitgaven in verband met apparatuur (ongeveer 35 % van de totale uitgaven voor operationele activiteiten ofwel ongeveer 60 miljoen euro) is echter nog steeds gebaseerd op de daadwerkelijke kosten. Een proefproject in 2018 waarmee ook moest worden overgeschakeld op vergoedingen op basis van eenheidskosten voor dit soort uitgaven, heeft in zijn huidige vorm tot dusver geen resultaten opgeleverd. De Rekenkamer meldt sinds 2014 steevast dat er vaak onvoldoende bewijs is van de door de samenwerkende landen gedeclareerde kosten in verband met apparatuur, wat opnieuw werd bevestigd door de controleresultaten van dit jaar. De verificaties vooraf van deze kosten door Frontex zijn ondoeltreffend zolang wordt doorgegaan met het vergoeden van kosten die niet onderbouwd zijn met bewijsstukken. Daarnaast heeft Frontex, evenals in het voorgaande jaar, geen verificaties achteraf verricht, waardoor het risico op ongerechtvaardigde vergoedingen van kosten toeneemt.

2.7. Met betrekking tot de rekeningen van de **GAR** wijzen wij erop dat administratiefberoeps- of gerechtelijke procedures inzake de bijdragen aan het fonds tussen enkele kredietinstellingen, nationale afwikkelingsautoriteiten en de Afwikkelingsraad, alsmede beroepen die bij het Hof van Justitie zijn ingesteld in verband met beslissingen over de vaststelling van de afwikkelingsregelingen niet onder onze controle vielen. De mogelijke impact ervan op de financiële staten van de Afwikkelingsraad over het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar (met name op voorwaardelijke verplichtingen, voorzieningen en verplichtingen) is onderworpen aan een specifieke jaarcontrole en de controleresultaten zullen vóór 1 december 2019 worden gepubliceerd, zoals bepaald in artikel 92, lid 4, van de GAM-verordening.

Goedkeurende oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten die ten grondslag liggen aan de rekeningen van alle agentschappen

2.8. Wij publiceerden (goedkeurende) controleoordelen zonder beperking voor alle agentschappen over de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten die ten grondslag liggen aan de jaarrekeningen voor het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar. Naar ons oordeel waren de ontvangsten in alle materiële opzichten wettig en regelmatig.

Goedkeurende oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van de betalingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen van de agentschappen, behalve voor het EASO

2.9. Wij publiceerden (goedkeurende) controleoordelen zonder beperking voor 40 agentschappen over de wettigheid en regelmatigheid van de betalingen die ten grondslag liggen aan de jaarrekeningen voor het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar. Naar ons oordeel waren de betalingen voor deze agentschappen in alle materiële opzichten wettig en regelmatig.

2.10. Voor het **EASO** gaven we een oordeel met beperking af in verband met onze gerapporteerde bevindingen voor de begrotingsjaren 2016 en 2017, toen wij hadden geconcludeerd dat de overeenkomsten inzake de terbeschikkingstelling van uitzendkrachten in Griekenland, reisdiensten voor het Bureau en de huur van kantoren van het Bureau op Lesbos onregelmatig waren. De in 2018 in het kader van deze overeenkomsten gedane betalingen bedroegen 3 405 970 euro (4 % van de totale betalingen in 2018). Over het geheel genomen concluderen wij dat de voor het begrotingsjaar 2017 gerapporteerde onbevredigende situatie wat betreft de governance en de regelingen voor interne beheersing van het Bureau en de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen slechts langzaam verbetert en dat de corrigerende maatregelen die door de leiding van het Bureau zijn geïnitieerd nog moeten worden afgerond. Dit blijkt ook uit het feit dat de belangrijkste aanbestedingsprocedure die in 2018 door het Bureau werd uitgevoerd (met een marktwaarde van ongeveer 50 miljoen euro) opnieuw onregelmatig was wegens aanzienlijke tekortkomingen in de procedure. In 2018 waren er nog geen betalingen in het kader van de desbetreffende overeenkomsten verricht.

Paragrafen over andere aangelegenheden beschrijven kwesties van specifiek belang (EASO, EBA, ECHA, Eiopa, ESMA, GAR en GSA)

2.11. In een paragraaf over andere aangelegenheden wordt de aandacht van de lezer gevestigd op bepaalde belangrijke kwesties die niet rechtstreeks verband houden met het begrip van de rekeningen.

2.12. Wat betreft de **EBA, Eiopa** en de **ESMA** wijzen wij erop dat hun begrotingen gedeeltelijk met middelen van de Europese Unie worden gefinancierd en gedeeltelijk door rechtstreekse bijdragen van toezichthoudende autoriteiten van de EU-lidstaten en/of entiteiten die onder toezicht staan. Het is mogelijk dat de ontvangsten van de autoriteiten in de toekomst zullen dalen als gevolg van de beslissing van het VK om de EU te verlaten.

2.13. Bovendien zijn, zoals al vastgesteld door de **ESMA**, de vergoedingen die aan ratingbureaus in rekening worden gebracht, gebaseerd op hun ontvangsten als juridische entiteit, maar niet als groep of als groep gelieerde entiteiten. Dit biedt een quasilegitieme gelegenheid om vergoedingen te verlagen of vermijden door ontvangsten van ratingbureaus binnen de jurisdictie van de EU over te schrijven naar hun gelieerde entiteiten buiten de EU. De waarschijnlijke financiële gevolgen van deze maas in de wetgeving zijn onbekend. De Autoriteit paste de verordening correct toe, merkte dit risico op en stelde het bij de Commissie aan de orde.

2.14. Wat het **EASO** betreft, blijven wij wijzen op het feit dat de personeelssituatie bij het Bureau eind 2017 exponentieel was verslechterd. Het merendeel van de vacatures was eind 2018 nog steeds niet vervuld. Bijzonder zorgwekkend is het gebrek aan managers in de afdeling administratie. Al met al houdt deze situatie een aanzienlijk risico in voor de voortzetting van de activiteiten van het Bureau op de huidige schaal.

2.15. Voor het **ECHA** wil de Rekenkamer opnieuw benadrukken dat het Agentschap gedeeltelijk zelffinancierend is en een vergoeding ontvangt van elk bedrijf dat een registratieaanvraag voor chemische stoffen indient, zoals voorgeschreven in de REACH-verordening ([13]). Het Agentschap berekent en factureert de vergoedingen op basis van de informatie die de bedrijven bij de aanvraag verstrekken. Het Agentschap stelde bij verificaties achteraf vast dat aanzienlijke vergoedingscorrecties nodig waren en eind 2018 was het totale bedrag aan correcties niet bekend. Deze opmerking toont de beperkingen van een systeem dat veel te sterk op eigen verklaringen van aanvragers berust.

2.16. In het geval van de **GAR** benadrukken wij dat de bijdragen aan het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds worden berekend op basis van de informatie die door de kredietinstellingen via de nationale afwikkelingsautoriteiten aan de Afwikkelingsraad wordt verstrekt. Aangezien de verordening inzake het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme niet voorziet in een alomvattend en consistent controlekader ter waarborging van de betrouwbaarheid van de informatie, worden er geen controles uitgevoerd op het niveau van de kredietinstellingen. De GAR verricht echter wel analytische en consistentiecontroles van de informatie. Verder merken wij op dat de methodologie voor het berekenen van de in het rechtskader vastgelegde bijdragen uiterst complex is, wat een risico voor de nauwkeurigheid inhoudt. Om redenen van vertrouwelijkheid kan de Afwikkelingsraad geen gegevens van de kredietinstellingen verstrekken die werden gebruikt voor de berekening van bijdragen aan het fonds, wat de transparantie beperkt.

2.17. Wat het **GSA** betreft, wijzen wij nogmaals op het feit dat de aanbestedingsprocedure voor een kaderovereenkomst voor de exploitatie van het Galileo-satellietsysteem voor de periode 2017-2027, ter waarde van 1,5 miljard euro, door een van de inschrijvers werd betwist. Het Europees Hof van Justitie zal in een arrest uitspraak doen over de wettigheid en regelmatigheid van de aanbestedingsprocedure voor de kaderovereenkomst en alle bijbehorende specifieke overeenkomsten en toekomstige betalingen. Het Agentschap heeft deze kwestie gemeld en toegelicht in de financiële staten van 2018, samen met de mededeling dat 121 miljoen euro, ofwel 10 % van de begroting voor 2018, met inbegrip van bedragen die in het kader van delegatieovereenkomsten werden ontvangen, werd betaald uit hoofde van de kaderovereenkomst.

Kader 2.1

Jaarlijkse controleoordelen over de rekeningen, ontvangsten en betalingen van de agentschappen tussen 2016 en 2018

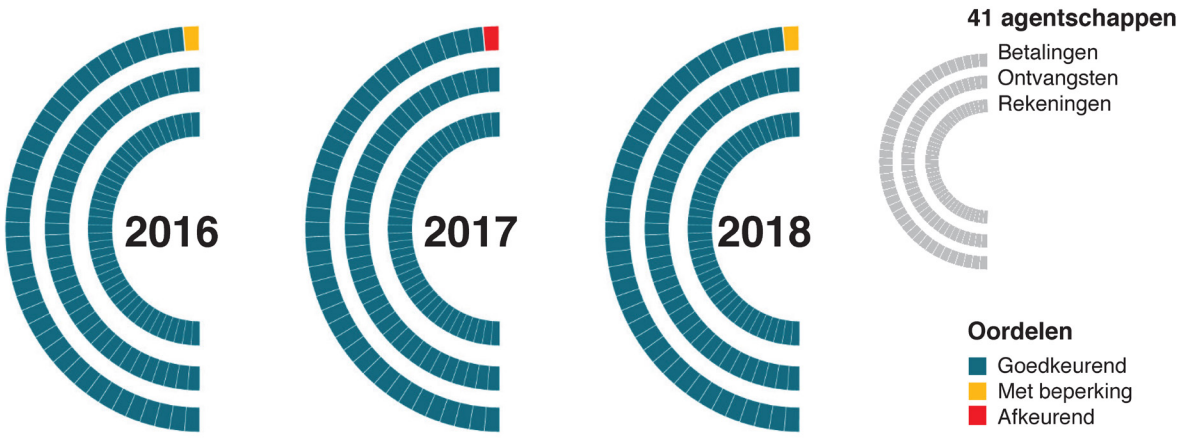

Bron: ERK.

([13]) Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1).

Onze opmerkingen betreffen terreinen bij 36 agentschappen die voor verbetering vatbaar zijn

2.18. Naast de oordelen en de bijbehorende toelichtende paragrafen en paragrafen over andere aangelegenheden hebben wij ook ongeveer 100 opmerkingen gemaakt met betrekking tot 36 agentschappen over de aanpak van terreinen die voor verdere verbeteringen vatbaar zijn. Het merendeel van deze opmerkingen heeft net als in de afgelopen jaren betrekking op tekortkomingen in de openbare aanbestedingsprocedures.

Het beheer van openbare aanbestedingen blijft het meest foutgevoelige terrein

2.19. De doelstelling van openbare aanbestedingsregels is het zorgen voor eerlijke concurrentie tussen de marktdeelnemers en het doen van de economisch voordeligste aankopen waarbij het transparantiebeginsel, het evenredigheidsbeginsel, het beginsel van gelijke behandeling en het beginsel van non-discriminatie in acht worden genomen.

2.20. Onze steekproeven voor de controle voor 2018 omvatten kader-, specifieke en onderhandse overeenkomsten voor alle agentschappen. Bij 27 agentschappen vertoonden deze overeenkomsten, met een totale waarde van 221 miljoen euro (bijbehorende betalingen in 2018 van 18 miljoen euro) verschillende soorten tekortkomingen betreffende openbare aanbestedingen. Er is echter slechts één agentschap (EASO) waar de onregelmatigheden bij openbare aanbestedingsprocedures en de bijbehorende betalingen tot een oordeel met beperking hebben geleid (zie *paragraaf 2.10*).

Frequente bevindingen op het gebied van aanbestedingen

2.21. Met betrekking tot het *wettigheidsaspect* (**CPVO, EASA, EASO, EIGE, EMCDDA, ERA, EUIPO, eu-LISA, Eurojust, Europol, REA, GAR**) hebben terugkerende ([14]) tekortkomingen betrekking op het buitensporig en ongerechtvaardigd gebruik van aanbestedingsprocedures via onderhandelingen zonder voorafgaande publicatie van de aankondiging van de opdracht, fouten in het bestek, verlengingen van de looptijd van contracten en verhogingen van de oorspronkelijke contractprijs boven de wettelijke grens, financiële inconsistenties tussen de kaderovereenkomst en specifieke overeenkomsten en het afsluiten van contracten zonder bewijs ten aanzien van de uitsluitingscriteria voor inschrijvers.

Kader 2.2

Voorbeeld van ongerechtvaardigd gebruik van een aanbestedingsprocedure via onderhandelingen zonder voorafgaande publicatie van de aankondiging van de opdracht

Na een aanbestedingsprocedure via onderhandelingen zonder voorafgaande aankondiging van een opdracht ondertekende een agentschap een IT-kaderovereenkomst met een looptijd van drie jaar met een bedrijf dat dezelfde diensten had verleend in het kader van een eerdere kaderovereenkomst. De kaderovereenkomst werd ondertekend voor een totaalbedrag van 450 000 euro (150 000 euro per jaar). Krachtens het Financieel Reglement is een dergelijke vereenvoudigde procedure slechts aanvaardbaar onder specifieke omstandigheden, die het agentschap niet had aangetoond.

2.22. Met betrekking tot opmerkingen over *goed financieel beheer* (**Berec-Bureau, Cedefop, Cepol, EBA, ECHA, EEA, Eiopa, EMCDDA, ESMA, ETF, EUIPO, Frontex**) hebben terugkerende ([15]) tekortkomingen betrekking op de buitensporige afhankelijkheid van contractanten, externe adviesdiensten en uitzendkrachten, het gebruik van ontoereikende gunningscriteria, en het afsluiten van contracten met inschrijvers die een abnormaal lage inschrijving hebben ingediend zonder redelijke onderbouwing. Verscheidene EU-agentschappen hebben op grote schaal reguliere activiteiten en incidenteel kernactiviteiten uitbesteed, wat de interne deskundigheid en controle over de uitvoering van contracten verzwakt. Sommige EU-agentschappen hebben niet gezorgd voor een goed evenwicht tussen de prijs- en kwaliteitscriteria voor gunning, omdat de prijscomponenten onvoldoende concurrerend waren. In andere gevallen werden contracten aan inschrijvers gegund die aanzienlijk lagere prijzen dan andere kandidaten boden, zonder de redenen voor de mogelijk abnormaal lage inschrijvingen te analyseren en zonder dat er formele en substantiële bewijsstukken beschikbaar waren die een dergelijke afwijking mogelijk maken. Uiteindelijk kunnen deze tekortkomingen een nadelige invloed hebben op de eerlijke mededinging en de verwezenlijking van de economisch voordeligste aanbestedingen.

([14]) In controleverslagen van voorgaande jaren werden voor verscheidene agentschappen soortgelijke opmerkingen gemaakt.
([15]) In controleverslagen van voorgaande jaren werden voor verscheidene agentschappen soortgelijke opmerkingen gemaakt.

Kader 2.3

Voorbeeld van afhankelijkheid van contractanten

In het kader van meerdere kaderovereenkomsten met hetzelfde bedrijf, betaalde een agentschap 793 000 euro voor de inkoop van diverse soorten diensten (administratieve en secretariële ondersteuning, organisatie van evenementen, welzijn en integratie van personeelsleden enz.). Dit bedrag komt overeen met 37 % van het deel van zijn begroting van 2018 dat geen verband houdt met salarissen, wat erop wijst dat het agentschap afhankelijk is van externe middelen en van één bedrijf. Dit vormt een risico voor de bedrijfscontinuïteit.

2.23. Met betrekking tot opmerkingen over *internebeheersingsmaatregelen* in verband met aanbestedingen (**ECDC, EFCA, EIT, EMSA, ERA, Eurofound**) verwijzen wij naar een interinstitutionele kaderovereenkomst voor de verstrekking en het onderhoud van IT-apparatuur, welke door de Commissie werd opgesteld en door verscheidene agentschappen wordt gebruikt. De voorwaarden van deze overeenkomst lieten veel te wensen over voor zover deze de aankoop mogelijk maakten van goederen die hier niet specifiek in werden genoemd en die niet waren onderworpen aan een eerste mededingingsprocedure. Het contract stond de contractant ook toe om prijsverhogingen in rekening te brengen voor goederen die van andere leveranciers waren gekocht. Hoewel agentschappen niet bevoegd zijn om de contractuele basisregelingen aan te passen, stelden wij vast dat bij hun controles vooraf in verband met deze overeenkomst niet altijd werd gecontroleerd of de contractant de meest geschikte oplossingen bod voor concurrerende prijzen, of hoe nauwkeurig de door de contractant in rekening gebrachte prijsverhogingen waren. De zwakke contractuele regelingen in combinatie met de gedeeltelijk zwakke interne controles zorgde niet voor de economisch voordeligste aanbestedingen. De kaderovereenkomst is ondertussen verlopen en de volgende overeenkomst is beter opgezet, waardoor onze bevinding is aangepakt.

Te nemen maatregelen 1

Fouten inzake openbare aanbestedingen blijven de meest voorkomende soort fouten die via onze controles wordt opgespoord. De agentschappen worden aangemoedigd om hun openbare aanbestedingsprocedures verder te verbeteren, zodat volledige conformiteit met de toepasselijke regels en de meest kostenefficiënte aanbestedingen worden gewaarborgd.

Te nemen maatregelen 2

Wanneer zij interinstitutionele overeenkomsten gebruiken, blijven de agentschappen verantwoordelijk voor de toepassing van de beginselen voor openbare aanbestedingen voor hun specifieke aankopen. De interne controles van de agentschappen moeten ervoor zorgen dat deze worden geëerbiedigd.

Het gebruik van kaderovereenkomsten door sommige agentschappen kan de mededinging beperken

2.24. Kaderovereenkomsten zijn overeenkomsten met leveranciers waarin de voorwaarden worden vastgelegd die tijdens de looptijd van de overeenkomst gelden voor specifieke aankopen. Zij worden gebruikt met een nauwkeurig omschreven oogmerk, in gevallen waarin de exacte hoeveelheden en levertijden echter niet van tevoren kunnen worden aangegeven. De belangrijkste reden voor het gebruik van kaderovereenkomsten is het realiseren van administratieve doelmatigheid en schaalvoordelen. Wij troffen echter gevallen aan (EASA en EUIPO) waarin het gebruik van grote kaderovereenkomsten die allerlei diensten omvatten een risico voor de mededinging vormde. Dit is met name het geval wanneer de daadwerkelijk tijdens de looptijd van de overeenkomst te leveren diensten niet duidelijk kunnen worden gespecificeerd ten tijde van de oorspronkelijke aanbestedingsprocedures, wat doorgaans het geval is voor diensten, zoals IT- en zakelijke advisering.

Kader 2.4

Voorbeeld van een onvoldoende specifieke kaderovereenkomst

Voor de aanbesteding van gegevensanalysediensten met een waarde tot 5 miljoen euro besloot één agentschap om gebruik te maken van een na een openbare procedure gesloten kaderovereenkomst met één enkele marktdeelnemer. De in de kaderovereenkomst opgenomen voorwaarden waren echter niet specifiek genoeg om eerlijke mededinging mogelijk te maken, omdat de concrete vereisten met betrekking tot de te verlenen diensten nog niet bekend waren toen de aanbestedingsprocedure liep. Volgens de uitvoeringsvoorschriften voor het Financieel Reglement moet de aanbestedende dienst onder dergelijke omstandigheden de kaderovereenkomst aan meerdere marktdeelnemers gunnen en moet er voor specifieke aankopen een mededingingsprocedure worden gevolgd waaraan de geselecteerde contractanten kunnen deelnemen.

2.25. *Kader 2.5* toont de waarden van de kaderovereenkomsten die tussen 2015 en 2018 door de agentschappen werden ondertekend. In 2018 ondertekenden de agentschappen meerjarige kaderovereenkomsten met een totale waarde van ongeveer 1,1 miljard euro ([16]).

Kader 2.5

Totale waarde van kaderovereenkomsten die tussen 2015 en 2018 zijn ondertekend (in miljard euro)

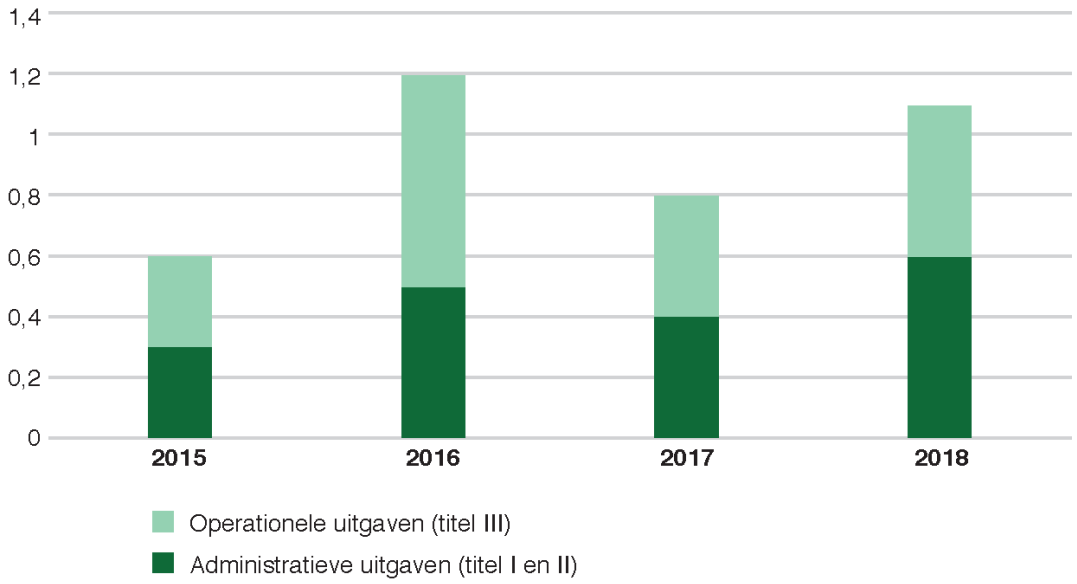

Bron: Netwerk van EU-agentschappen, gecompileerd door de ERK.

Te nemen maatregelen 3

Het gebruik van kaderovereenkomsten mag een eerlijke en concurrerende aanbestedingsprocedure niet in de weg staan. Bij prijsconcurrentie moet rekening worden gehouden met alle belangrijke prijselementen zoals eenheidsprijzen en het daarmee samenhangende aantal eenheden dat voor de specifieke diensten in rekening zal worden gebracht.

Gezamenlijke aanbestedingsprocedures kunnen efficiëntiewinsten en schaalvoordelen opleveren

2.26. De 35 gedecentraliseerde agentschappen en andere organen streven, samen met de 8 gemeenschappelijke ondernemingen van de EU (EU-organen), ook naar grotere administratieve efficiëntie en schaalvoordelen door middel van een groter gebruik van gezamenlijke aanbestedingsprocedures waarbij twee of meer agentschappen en gemeenschappelijke ondernemingen die soortgelijke diensten nodig hebben gezamenlijk een aanbestedingsprocedure uitvoeren en gezamenlijk eigenaar van de overeenkomst worden (zie *kader 2.6*). Het aantal gezamenlijk door EU-organen uitgebrachte oproepen steeg van 1 tot 17 tussen 2014 en 2018 en eind 2018 hadden 30 EU-organen deelgenomen aan een of meer gezamenlijke aanbestedingen ([17]). Ondanks de veelbelovende ontwikkeling waren pogingen om gezamenlijke aanbestedingsprocedures te gebruiken echter niet altijd succesvol, bijvoorbeeld wegens inadequate marktanalyses.

([16]) Cijfer verstrekt door het netwerk van EU-agentschappen (EUAN).
([17]) Cijfers verstrekt door het netwerk van EU-agentschappen (EUAN). Vanwege hun administratieve band met de Commissie nemen de uitvoerende agentschappen en het ESA gewoonlijk deel aan de door de Commissie uitgeschreven aanbestedingsprocedures.

Kader 2.6

— Aanzienlijke stijging van het aantal gezamenlijke oproepen

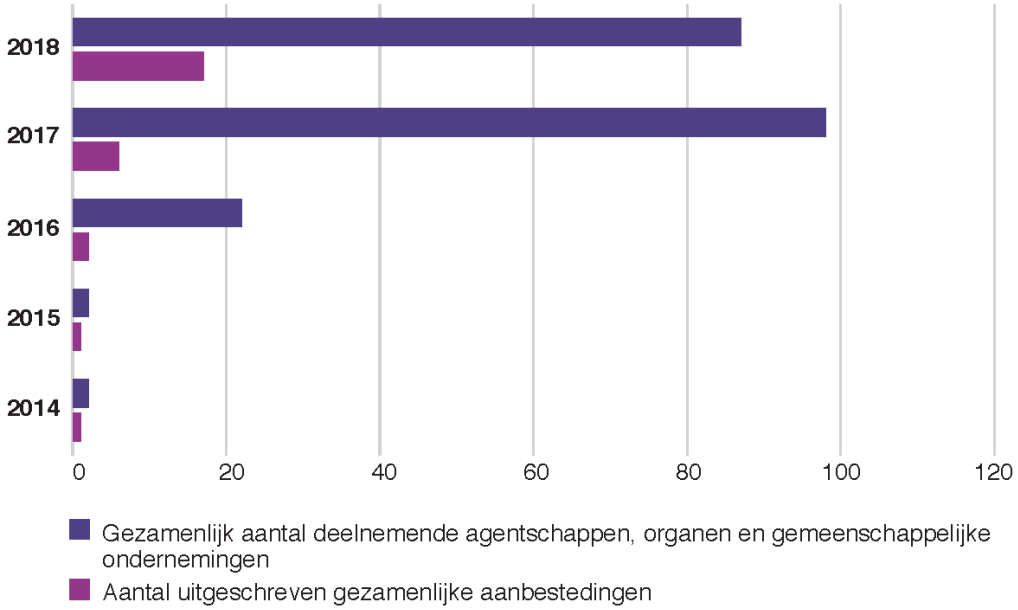

Bron: Netwerk van EU-agentschappen, gecompileerd door de ERK.

Kader 2.7

Voorbeelden van gemeenschappelijke aanbestedingen die niets opleveren

Door het ontbreken van adequate marktanalyses voor twee pan-Europese aanbestedingen voor telecommunicatie- en bankdiensten werden er geen aanbiedingen ontvangen die aan de vereisten voldeden en die de vereiste lokale markten omvatten, waardoor de procedures mislukten, wat administratieve ondoelmatigheid met zich meebracht. Ook was, ondanks het feit dat twee agentschappen op dezelfde locatie waren gevestigd, de gezamenlijke aanbestedingsprocedure voor hun nieuwe gebouw niet succesvol.

Te nemen maatregelen 4

De agentschappen worden aangemoedigd om gezamenlijke aanbestedingsprocedures of interinstitutionele kaderovereenkomsten te blijven gebruiken om efficiëntiewinsten en schaalvoordelen te verwezenlijken. Voor nieuwe agentschappen zoals het EOM en de ELA kan het deelnemen aan gezamenlijke aanbestedingen in plaats van het afsluiten van hun eigen, op zichzelf staande overeenkomsten bijzonder gunstig zijn. Vóór de aanvang van gezamenlijke aanbestedingsprocedures en het verrichten van de bijbehorende administratieve inspanningen moeten marktanalyses echter de haalbaarheid van een gezamenlijke procedure bewijzen.

Uitzendkrachten en tijdelijke consultants worden niet altijd in overeenstemming met het wettelijk kader ingezet

2.27. In 2017 publiceerde de Rekenkamer een snelle evaluatie ([18]) van de tenuitvoerlegging van de toegezegde personeelsinkrimping van 5 % in hun personeelsformaties door de EU-instellingen en -agentschappen gedurende de periode 2013-2017 (voor agentschappen: 2014-2018). Voor de agentschappen concludeerden we dat de inkrimping van 5 % had plaatsgevonden, zij het met enige vertraging.

([18]) Snelle evaluatie van de tenuitvoerlegging van de personeelsinkrimping van 5 %; gepubliceerd op 21 december 2017.

2.28. In dit verband zijn de opmerkingen van dit jaar over de inzet van consultants en uitzendkrachten door sommige agentschappen van bijzonder belang. Hoewel wij het gebruik van externe personeelsleden niet horizontaal voor alle agentschappen controleerden, wijzen betalingen in onze controlesteekproeven op een tendens om tekorten aan statutair personeel te compenseren met extern personeel. *Kader 2.8* bevat informatie die is verzameld door het netwerk van EU-agentschappen (EUAN) over het toenemend aantal IT-consultants dat in de kantoren van de agentschappen en andere organen werkt met contracten op tijd- en middelenbasis en uitzendkrachten die zijn ingezet door de 33 agentschappen die op de desbetreffende enquête antwoordden.

Kader 2.8

Aantal IT-consultants en uitzendkrachten (33 agentschappen)

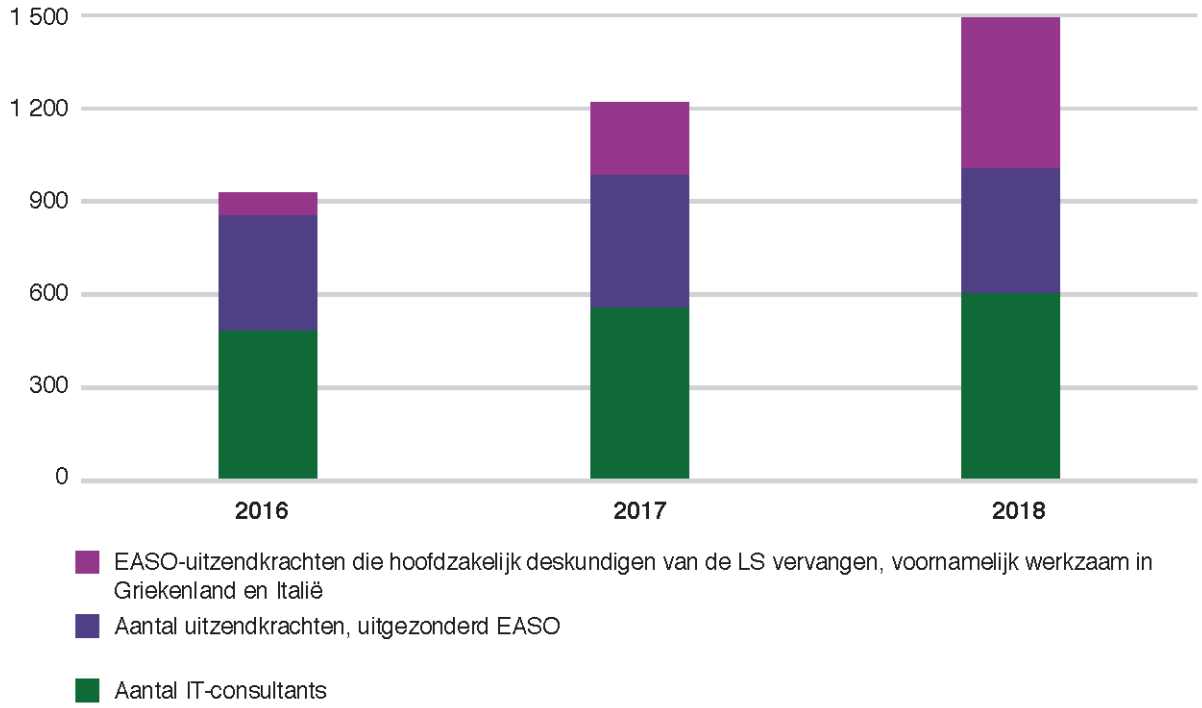

Bron: Netwerk van EU-agentschappen (EUAN), cijfers gecompileerd door de ERK.

2.29. Voor acht agentschappen **(Berec-Bureau, Chafea, CPVO, EASO, ERCEA, ESMA, GAR, EUIPO)** stelden wij vast dat zij gebruikmaakten van overeenkomsten inzake de verlening van IT- en andere adviesdiensten die zodanig waren opgesteld en/of uitgevoerd dat dit in de praktijk mogelijk neerkomt op de terbeschikkingstelling („mise à disposition") van uitzendkrachten in plaats van de verlening van duidelijk omschreven diensten of producten. De terbeschikkingstelling van uitzendkrachten mag enkel plaatsvinden via overeenkomsten met geregistreerde uitzendbureaus met inachtneming van Richtlijn 2008/104/EG van het Europees Parlement en de Raad ([19]), en van de specifieke regels die door de lidstaten zijn vastgesteld ter omzetting van die richtlijn. Het gebruik van dienstverleningsovereenkomsten voor de terbeschikkingstelling van arbeidskrachten is niet in overeenstemming met het ambtenarenstatuut en de sociale en arbeidsrechtelijke voorschriften van de EU en heeft tot gevolg dat deze agentschappen worden blootgesteld aan juridische en reputatierisico's.

2.30. Daarnaast huurden zeven agentschappen **(EASO, EBA, Eiopa, EIGE, EMCDDA, ERCEA, GAR)** uitzendkrachten in van geregistreerde uitzendbureaus, maar hielden zij zich niet aan alle regels zoals vastgelegd in de richtlijn en in de respectieve nationale wetgeving, bijvoorbeeld wat betreft arbeidsvoorwaarden voor uitzendkrachten.

Te nemen maatregelen 5

De agentschappen zouden samen met de begrotingsautoriteiten kunnen onderzoeken of het gebruik van extern personeel kostenefficiënt is in vergelijking met het gebruik van eigen statutair personeel.

([19]) Richtlijn 2008/104/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende uitzendarbeid (PB L 327 van 5.12.2008, blz. 9).

Te nemen maatregelen 6

Wanneer extern personeel wordt ingezet, is uit principe, maar ook om het risico op geschillen en reputatieschade te vermijden, volledige conformiteit met het toepasselijk wettelijk EU- en nationaal kader vereist.

Adviesdiensten en overige dienstverlening bij het EUIPO

2.31. Gezien de omvang van de consultancydiensten waarvan het EUIPO gebruikmaakt, verrichtten wij een analyse van het beheer van adviesdiensten door het Bureau. De belangrijkste overeenkomst voor consultancydiensten heeft een waarde van 80 miljoen euro voor vier jaar. Het aantal externe personeelsleden dat door dienstverleners in het kader van deze en soortgelijke overeenkomsten ter beschikking werd gesteld, steeg van ongeveer 250 in 2011 naar een piek van meer dan 350 in 2014 en daalde daarna tot 215 in het begin van 2018 (wat overeenkomt met ongeveer 20 % van de statutaire personeelsleden van het Bureau).

2.32. We merkten op dat, hoewel een deel van de diensten die in het kader van deze overeenkomsten werden geleverd, inderdaad adviesdiensten waren (bijv. ondersteuning voor projectbeheer, analyse van bedrijfsprocessen), een ander deel eerder administratieve ondersteuning betrof (bijv. secretariële ondersteuning, administratief medewerkers die verslagen voorbereiden, ondersteuning van interne en externe communicatieactiviteiten). Het laatstgenoemde deel betreft het inkopen van arbeid of inlenen van personeel, wat strikt gereguleerd wordt door Europese en nationale arbeidswetgeving. Alleen geregistreerde uitzendbureaus mogen extern personeel ter beschikking stellen en dergelijke diensten kunnen niet door adviesbureaus worden verleend.

Een nieuw internecontrolekader wordt ten uitvoer gelegd

2.33. Interne controle is op alle financiële en niet-financiële activiteiten van toepassing en is een proces dat een organisatie helpt bij het bereiken van haar doelstellingen, het leveren van prestaties en het naleven van regels en voorschriften. Dit proces ondersteunt deugdelijke besluitvorming, doordat hierbij rekening wordt gehouden met risico's voor de verwezenlijking van doelstellingen en deze risico's door middel van kosteneffectieve controles tot een aanvaardbaar niveau worden beperkt. In april 2017 keurde de Commissie een herzien internecontrolekader (Internal Control Framework, ICF) goed.

2.34. Het nieuwe ICF is ontworpen om redelijk zekerheid te verschaffen met betrekking tot de verwezenlijking van vijf doelstellingen die in het Financieel Reglement zijn vastgelegd: 1) de doeltreffendheid, efficiëntie en zuinigheid van verrichtingen; 2) de betrouwbaarheid van de verslaglegging; 3) de bescherming van activa en informatie; 4) de voorkoming en opsporing en de correctie van fraude en onregelmatigheden en de follow-up daarvan, en 5) de adequate beheersing van de risico's in verband met de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Het vult het Financieel Reglement aan met het oog op de afstemming van de internecontrolenormen op de hoogste internationale normen zoals vastgelegd in het kader van het Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO).

2.35. Zoals het geval was bij de internecontrolenormen van de Commissie die door het ICF worden vervangen, moeten de organen die hiermee zijn belast, zoals agentschappen, het ICF naar analogie daarvan uitvoeren. Eind 2018 hadden de raden van bestuur van 29 agentschappen het ICF vastgesteld, terwijl 15 agentschappen tevens meldden dat ze het hadden uitgevoerd.

Te nemen maatregelen 7

De vaststelling en uitvoering van het internecontrolekader van de Commissie (2017) door alle agentschappen is noodzakelijk om de internecontrolenormen af te stemmen op de hoogste internationale normen en ervoor te zorgen dat interne controles op doeltreffende en doelmatige wijze de besluitvorming ondersteunen.

Niet alle agentschappen hebben een beleid inzake gevoelige functies ingevoerd

2.36. Het beheer van gevoelige functies is een standaardelement van interne beheersing dat tot doel heeft de risico's van misbruik van aan personeel gedelegeerde bevoegdheden tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Gevoelige functies zijn functies waarbij een personeelslid dat een activiteit uitvoert een mate van autonomie en/of beslissingsbevoegdheden heeft waarvan hij, indien hij dat zou willen, voor persoonlijk gewin misbruik kan maken ([20]). In een doeltreffend internecontrolekader worden risico's in verband met gevoelige functies beheerd door middel van risicobeperkende controles en uiteindelijk door mobiliteit van personeel. We constateerden dat zeven agentschappen **(EASO, Easme, ECHA, EEA, Enisa, Frontex, GAR)** geen beleid hebben vastgesteld waarin hun gevoelige functies en de daarmee samenhangende risicobeperkende controles worden beschreven.

([20]) Europese Commissie (SEC 2008 (77)), Guidance on sensitive functions, 19 december 2007.

2.37. Hoewel agentschappen een vergelijkbare administratieve structuur hebben en de rol van de financiële actoren onder vergelijkbare financiële reglementen valt, geven zij uiteenlopende interpretaties aan de vraag welke functies als mogelijk gevoelig moeten worden beschouwd. In *kader 2.9* hieronder is het aantal agentschappen weergegeven dat een specifieke functie als mogelijk gevoelig beschouwt.

Kader 2.9

Mogelijk gevoelige functies

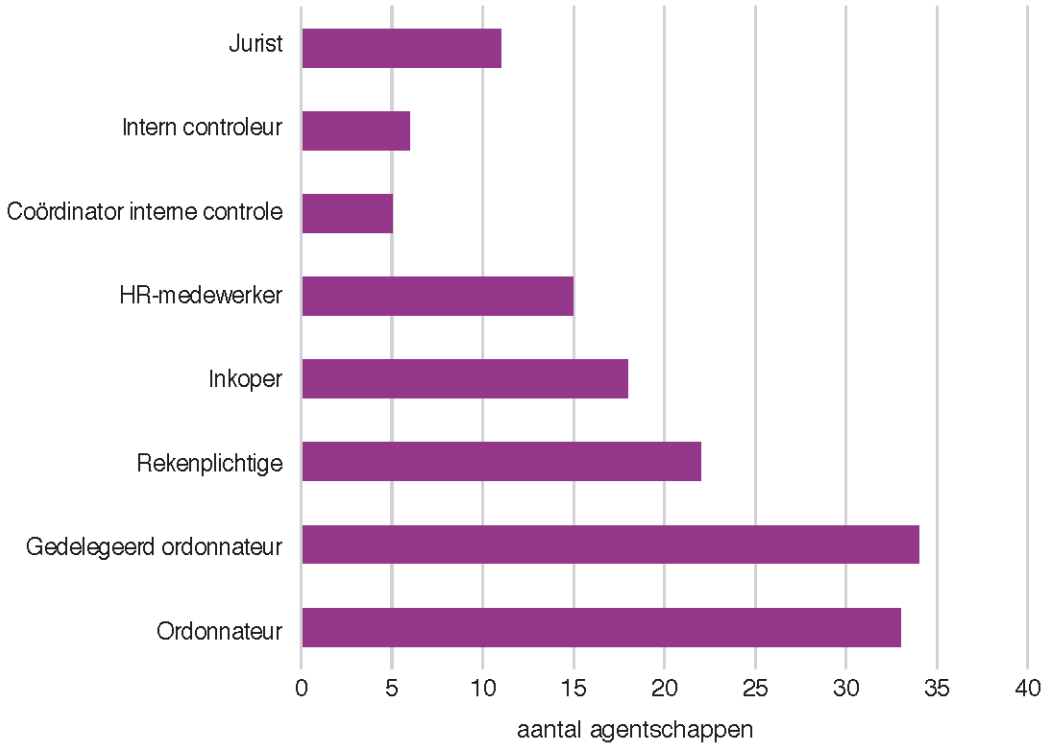

Bron: ERK.

2.38. De voornaamste controles die door de agentschappen zijn ingesteld om aan gevoelige functies gerelateerde risico's te beperken, zijn de scheiding van functies en de toepassing van het vierogenprincipe voor het initiëren en goedkeuren van verrichtingen. Een beleid van verplichte mobiliteit voor personeel dat een gevoelige functie bekleedt, bestaat slechts bij een derde van de agentschappen.

Te nemen maatregelen 8

De agentschappen wordt gevraagd om overeen te komen welke functies als gevoelig moeten worden beschouwd en om beleid voor gevoelige functies in te voeren of af te stemmen zodat het risico van misbruik van bevoegdheden voor persoonlijk gewin wordt beperkt.

Er is ruimte voor een betekenisvollere begrotingsstructuur en -rapportage

2.39. Evenals in voorgaande jaren zijn het aantal en de waarde van de delegatie- en subsidieovereenkomsten die tussen de Commissie en een aantal agentschappen zijn afgesloten in 2018 verder toegenomen. In het kader van deze overeenkomsten ontvangen agentschappen middelen van de Commissie om namens de Commissie specifieke taken uit te voeren.

2.40. Hoewel deze middelen een onderdeel van de begrotingsontvangsten (bestemmingsontvangsten) van de desbetreffende agentschappen worden, kunnen zij alleen voor de in de delegatieovereenkomsten omschreven doelen worden gebruikt. Als taken langer dan één jaar duren, worden de agentschappen geacht het deel van de middelen dat aan het einde van het jaar niet is besteed te behouden om dit te gebruiken voor de resterende taken die tot het einde van de overeenkomst moeten worden uitgevoerd. Pas dan moeten de resterende middelen naar de Commissie worden teruggestort. Als gevolg daarvan moeten deze middelen worden uitgesloten van de berekening van het „eigen" jaarlijkse begrotingsresultaat dat deel uitmaakt van de financiële staten van de agentschappen. De meeste agentschappen nemen daartoe een correctie op in hun berekeningen van het begrotingsresultaat. Met het stijgende aantal en de stijgende waarde van deze overeenkomsten zien wij de noodzaak in van een uitgebreidere en meer gestandaardiseerde verslaglegging van bestemmingsontvangsten en daarmee samenhangende uitgaven voor de berekening van de begrotingsresultaten van de agentschappen.

Te nemen maatregelen 9

Teneinde de transparantie van de begrotingsverslaglegging te vergroten, worden agentschappen die bestemmingsontvangsten besteden, aangemoedigd om in hun financiële staten een gestandaardiseerd overzicht op te nemen van de bestemmingsontvangsten en daarmee samenhangende uitgaven per delegatieovereenkomst met de Commissie.

2.41. Daarnaast zijn de planningsprocedures die door alle agentschappen worden toegepast en resulteren in jaarlijkse en meerjarige werkprogramma's (of afzonderlijke programmeringsdocumenten) gebaseerd op activiteiten. De specifieke werkprogramma's voor elk van deze activiteiten moeten informatie bevatten over de planning inzake personele en financiële middelen. Wij merkten echter op dat de gepubliceerde begrotingen van alle agentschappen per soort uitgaven worden gepresenteerd (personeels-, administratieve en operationele uitgaven, *zie kader 1.5 in hoofdstuk 1*), en niet per activiteit. Het gevolg daarvan is dat de middelen die voor de verschillende activiteiten zijn uitgegeven niet zichtbaar zijn.

Te nemen maatregelen 10

Met een publicatie van de begrotingen van de agentschappen per activiteit zou het mogelijk zijn om de middelen te koppelen aan de activiteiten waarvoor ze worden gebruikt.

Er bestaan risico's voor de juiste berekening van registratie- en dienstverleningsvergoedingen

2.42. Een aantal agentschappen (**CdT, CPVO, EASA, EBA, ECHA, Eiopa, EMA, ESMA, EUIPO, GAR**) innen ontvangsten in de vorm van aan marktdeelnemers in rekening gebrachte dienstverlenings- of registratievergoedingen (zie *hoofdstuk 1, kaders 1.3 en 1.4*). We stelden risico's vast met betrekking tot de juiste berekening van dergelijke vergoedingen.

2.43. Van elk bedrijf dat om de registratie van chemische stoffen ([21]) verzoekt, ontvangt het **ECHA** een vergoeding die afhangt van de omvang van de bedrijven (micro, klein, middelgroot, groot) en de hoeveelheden van de geregistreerde chemische stoffen (verschillende drempels). Op basis van de eigen verificaties door het ECHA die sinds 2011 zijn verricht en tot nu toe zijn afgerond, had ongeveer 52 % van de gecontroleerde bedrijven die beweerden een micro-, kleine of middelgrote onderneming te zijn (11 % van alle bedrijven) hun omvang onjuist ingedeeld, waardoor de vergoedingen lager waren ([22]). Hoewel het Agentschap aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt bij de terugvordering van ongerechtvaardigde verlagingen van vergoedingen en de inning van nog verschuldigde administratieve kosten, brengen de verificatiewerkzaamheden nog steeds een aanzienlijke werklast met zich mee wat de opsporing en rechtzetting van deze gevallen betreft. Daarnaast vormen de te registreren hoeveelheden chemische stoffen een belangrijk element voor de berekening van de registratievergoedingen. Het ECHA heeft echter niet het recht om de juistheid van deze hoeveelheden te verifiëren; dat is de taak van de lidstaten.

2.44. De vergoedingen die door de **ESMA** aan ratingbureaus in rekening worden gebracht, zijn gebaseerd op hun ontvangsten als juridische entiteit, maar niet als groep of als groep gelieerde entiteiten. Door een lacune in de desbetreffende verordening inzake vergoedingen ontstaat een quasilegitieme gelegenheid om vergoedingen te verlagen of te vermijden door ontvangsten van ratingbureaus binnen de jurisdictie van de EU over te schrijven naar hun gelieerde entiteiten buiten de EU. De Autoriteit paste de verordening correct toe, merkte dit risico op en stelde het bij de Commissie aan de orde.

2.45. Bijdragen van de kredietinstellingen aan het door de **GAR** beheerde gemeenschappelijk afwikkelingsfonds worden berekend op basis van de informatie die door de kredietinstellingen via de nationale afwikkelingsautoriteiten aan de Afwikkelingsraad wordt verstrekt. Aangezien de verordening inzake het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme niet voorziet in een alomvattend en consistent controlekader ter waarborging van de betrouwbaarheid van de informatie, worden er geen controles uitgevoerd op het niveau van de kredietinstellingen. De GAR verricht echter wel analytische en consistentiecontroles van de informatie. Verder is de methodologie voor het berekenen van de in het rechtskader vastgelegde bijdragen uiterst complex, wat een risico voor de nauwkeurigheid inhoudt. Om redenen van vertrouwelijkheid kan de Afwikkelingsraad geen gegevens van de kredietinstellingen verstrekken die werden gebruikt voor de berekening van bijdragen aan het fonds, wat de transparantie beperkt.

Te nemen maatregelen 11

De desbetreffende agentschappen wordt gevraagd de Commissie te raadplegen betreffende alle noodzakelijke aanpassingen van het wettelijk kader om te waarborgen dat de vergoedingen worden berekend op basis van correcte informatie die de economische realiteit weerspiegelt.

([21]) Onder bepaalde voorwaarden wordt geen vergoeding in rekening gebracht om stoffen met een hoeveelheid tussen 1 en 10 ton te registreren.

([22]) In 4 % van de gecontroleerde gevallen was de incorrecte omvang te wijten aan het feit dat de onderneming een te grote omvang had aangegeven, wat betekende dat zij recht had op terugbetaling.

Agentschappen geven follow-up aan controlebevindingen van voorgaande jaren

2.46. Wij vermeldden de stand van zaken met betrekking de follow-upmaatregelen die de agentschappen naar aanleiding van de opmerkingen uit voorgaande jaren hebben getroffen. *Kader 2.10* toont dat voor de 223 opmerkingen die eind 2017 nog openstonden, corrigerende maatregelen in de meeste gevallen in 2018 waren afgerond of nog liepen. Voor 13 van de 107 openstaande en nog lopende opmerkingen waren er corrigerende maatregelen nodig, maar had het agentschap daarover niet de (uitsluitende) controle.

Kader 2.10

Inspanningen van de agentschappen om follow-up te geven aan opmerkingen van voorgaande jaren

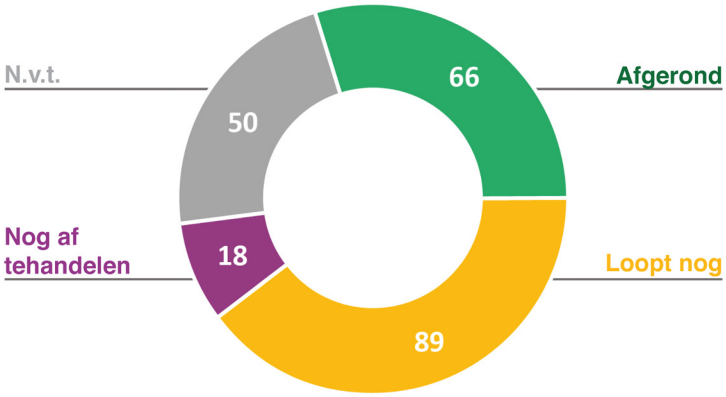

Bron: ERK.

2.47. Vorig jaar onderzochten we tijdens onze jaarlijkse controle de boekhoudomgevingen van de agentschappen, die een belangrijk element vormen voor de voorbereiding van betrouwbare rekeningen. Bij 13 agentschappen plaatsten we opmerkingen over de onafhankelijkheid van rekenplichtigen bij de uitvoering van hun taken. Naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer pakte het merendeel, met uitzondering van twee (**EACEA, EFSA**) van de agentschappen het probleem in 2018 aan. Een vergelijkbare trend werd opgemerkt met betrekking tot uitstaande (her)validering van boekhoudsystemen. Alle zeven agentschappen waarvoor we in 2018 een dergelijke noodzaak rapporteerden, hadden in 2018 corrigerende maatregelen afgerond.

2.48. Er was ook goede vooruitgang geboekt met betrekking tot de introductie van e-aanbesteding. Zoals vorig jaar werd gemeld, voerde de Commissie instrumenten in voor elektronische facturering (e-facturering) (2010), voor elektronische publicatie van documenten met betrekking tot aankondigingen van opdrachten in het Publicatieblad van de EU (e-aanbesteding) (2011), en voor het elektronisch indienen van inschrijvingen (e-inschrijving) (2015). In *kader 2.11* hieronder is de eind 2018 geboekte vooruitgang bij de invoering van de instrumenten weergegeven.

Kader 2.11

E-aanbesteding wordt ingevoerd

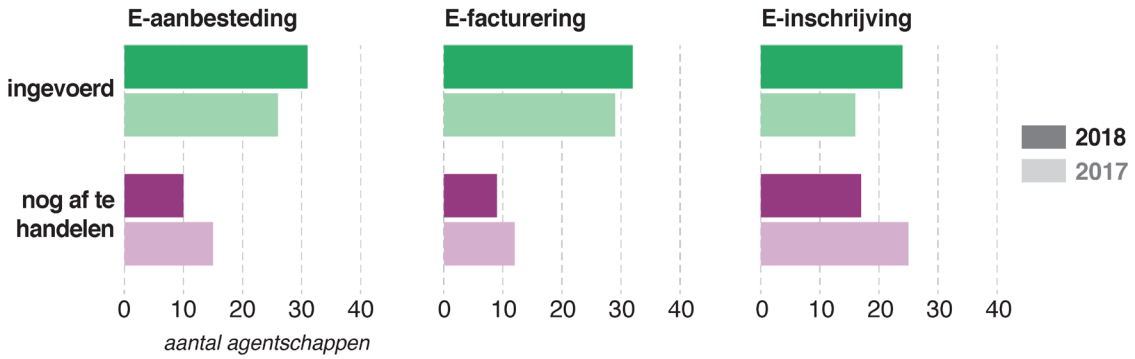

Bron: ERK.

2.49. In 2018 werd er ook enige vooruitgang geboekt in verband met de invoering van SYSPER II, het instrument voor personeelsbeheer dat door de Commissie is ontwikkeld. Uit *kader 2.12* hieronder blijkt dat nog eens vijf agentschappen zich in 2018 voor dit instrument hadden aangemeld. De Commissie verklaarde dat de samenwerking met de agentschappen in het algemeen goed was. Omdat het project echter complex is en elk agentschap zijn eigen specifieke kenmerken heeft, varieert de voortgang bij de tenuitvoerlegging van SYSPER II. Sommige agentschappen hebben moeite om de benodigde middelen aan het project toe te wijzen en hebben daardoor te maken met vertragingen.

Kader 2.12

Invoering van het HR-instrument SYSPER II

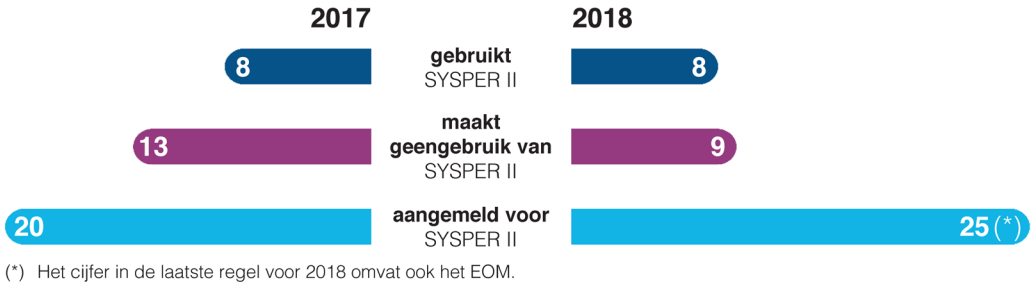

(*) Het cijfer in de laatste regel voor 2018 omvat ook het EOM.

Bron: ERK.

Niet alle agentschappen zijn onderworpen aan dezelfde begrotings- en kwijtingsprocedure

2.50. In tegenstelling tot andere agentschappen is het EUIPO, een gedecentraliseerd agentschap dat volledig zelffinancierend is, onderworpen aan een kwijtingsprocedure door zijn begrotingscomité in plaats van door het Europees Parlement en de Raad (zie *hoofdstuk 1, paragrafen 1.23 en 1.24*). Voor de andere twee agentschappen die volledig zelffinancierend zijn, de GAR en het CPVO, vallen de jaarlijkse begrotings- en kwijtingsprocedures eveneens onder de verantwoordelijkheid van hun raden. Deze verschillende procedures zijn vastgesteld in de desbetreffende oprichtingsverordeningen.

2.51. Dit zijn agentschappen en organen die zelffinancierend zijn en waarvan de begroting geen deel uitmaakt van de algemene begroting van de Unie, maar hun inkomsten vloeien voort uit de uitoefening van openbaar gezag op grond van EU-recht. Daarom heeft de ERK consequent aangegeven dat dezelfde beginselen van verantwoording en transparantie voor alle EU-gerelateerde organen moeten gelden. In haar in 2015 ([23]) en 2019 ([24]) uitgebrachte adviezen uitte de ERK haar bezorgdheid over de kwijtingsprocedure voor de begroting van het EUIPO. Ook voor de GAR ([25]) en het CPVO ([26]) maakte de Rekenkamer haar punten van zorg kenbaar in adviezen die in 2015 werden gepubliceerd.

CONTROLERESULTATEN VAN ANDERE PRODUCTEN MET BETREKKING TOT AGENTSCHAPPEN DIE DE REKENKAMER HEEFT UITGEBRACHT

Speciaal verslag nr. 29/2018 van de ERK: Eiopa heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het toezicht en de stabiliteit in de verzekeringssector, maar er blijven belangrijke uitdagingen bestaan

2.52. Eiopa werd in 2011 opgericht naar aanleiding van de hervorming van het toezicht op de financiële sector in de EU na de financiële crisis van 2007-2008. Eiopa treedt op als onafhankelijk adviesorgaan voor de Europese Commissie, het Parlement en de Raad.

2.53. In een speciale controle die naast onze jaarlijkse financiële en nalevingsgerichte controle van Eiopa werd uitgevoerd, onderzochten we of de autoriteit een doeltreffende bijdrage levert aan het toezicht en de financiële stabiliteit in de verzekeringssector. We beoordeelden met name het optreden van Eiopa op het gebied van toezicht en toezichtsconvergentie (samenwerking met nationale bevoegde autoriteiten (NBA's), hun werk aan interne modellen en grensoverschrijdende activiteiten), de stresstest met betrekking tot verzekeringen van 2016 en de toereikendheid van de middelen en governance van Eiopa.

2.54. Onze algemene conclusie is dat Eiopa goed gebruik heeft gemaakt van een breed scala aan instrumenten om de toezichtsconvergentie en de financiële stabiliteit te ondersteunen. Eiopa zelf, nationale toezichthouders en wetgevers staan echter nog voor aanzienlijke uitdagingen, bijvoorbeeld met betrekking tot de evaluaties van Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's) en van Solvabiliteit II. Bovendien hebben we aanbevolen dat Eiopa ter verbetering van de doelmatigheid en doeltreffendheid van haar optreden de aan toezicht toegewezen personele middelen versterkt.

2.55. De volledige controleconclusies, vergezeld van de daarmee samenhangende aanbevelingen en de antwoorden van de Autoriteit, komen aan de orde in ons Speciaal verslag nr. 29/2018, dat beschikbaar is op onze website eca.europa.eu

---

([23]) Zie Advies nr. 5/2015 van de ERK over het voorstel inzake een gewijzigd reglement van het begrotingscomité van het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt tot vaststelling van de financiële bepalingen van toepassing op het Bureau.

([24]) Zie Advies nr. 1/2019 van de ERK betreffende het voorstel voor het reglement BC-01-2019 van het begrotingscomité van het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie tot vaststelling van de financiële bepalingen van toepassing op het Bureau.

([25]) Zie Advies nr. 3/2015 van de ERK over een voorstel inzake het financieel reglement van de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad tot vaststelling van de financiële bepalingen van toepassing op de Afwikkelingsraad.

([26]) Zie Advies nr. 2/2015 van de ERK over een voorstel tot wijziging van het financieel reglement van het Communautair Bureau voor plantenrassen.

Specifiek jaarverslag 2017 van de ERK krachtens artikel 92, lid 4, van Verordening (EU) nr. 806/2014, over eventuele gerelateerde verplichtingen die voortvloeien uit de verrichting door de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad, de Raad en de Commissie van hun taken uit hoofde van deze verordening voor het begrotingsjaar 2017

2.56. Krachtens artikel 92, lid 4, van de GAM-verordening controleren wij jaarlijks eventuele gerelateerde verplichtingen die voortvloeien uit de verrichting door de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad, de Raad en de Commissie van hun taken uit hoofde van deze verordening.

2.57. De controleconclusies voor het begrotingsjaar 2017, vergezeld van de daarmee samenhangende aanbevelingen en de antwoorden van de GAR, komen aan de orde in ons specifieke jaarverslag, dat beschikbaar is op onze website eca.europa.eu

Overige speciale verslagen van de ERK waarin ook wordt verwezen naar een of meerdere agentschappen

2.58. In de loop van 2018 publiceerden we, naast controleverslagen die specifiek betrekking hadden op de agentschappen, een aantal speciale controleverslagen over de uitvoering van het EU-beleid waarin werd verwezen naar een aantal agentschappen (zie *kader 2.13*).

Kader 2.13

Overige speciale controleverslagen van de ERK waarin naar agentschappen wordt verwezen

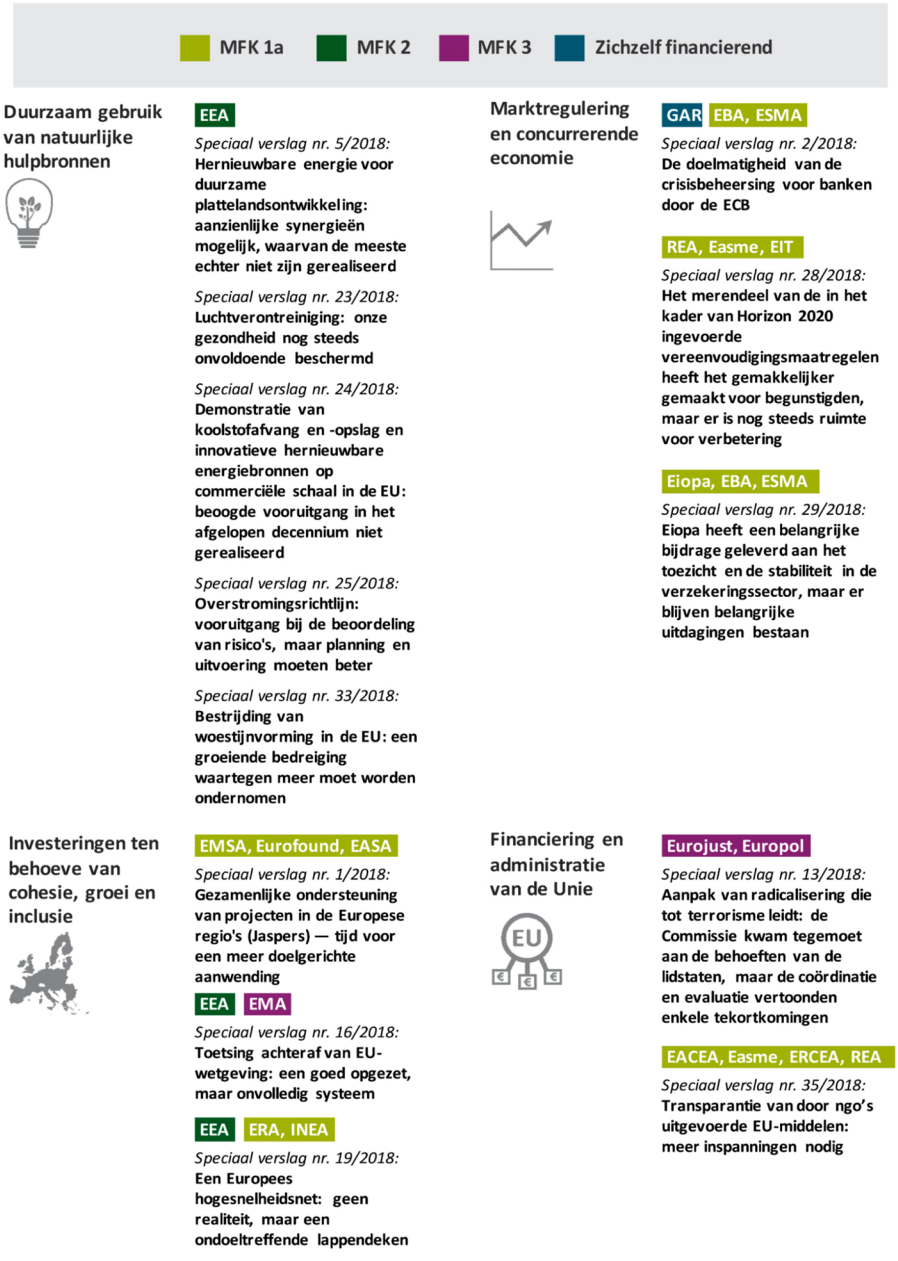

Bron: ERK.

ANTWOORD VAN HET NETWERK VAN EU-AGENTSCHAPPEN

De agentschappen waarderen de positieve conclusies van de Rekenkamer over de betrouwbaarheid van hun rekeningen en de onderliggende verrichtingen.

2.21, 2.22 en 2.28. Het netwerk wil erop wijzen dat de opmerkingen op het gebied van financieel beheer, interne controles in verband met aanbestedingen en de aankoop van diensten van uitzendbureaus bestaan uit zeer uiteenlopende gevallen en verschillen per agentschap. Daarom verwijst het netwerk naar de individuele antwoorden van het Agentschap in hoofdstuk 3.

2.29. EU-agentschappen moeten inderdaad de contracten voor uitzendkrachten en tijdelijke werknemers sluiten overeenkomstig de toepasselijke financiële regels van de EU en de relevante nationale wetgeving tot omzetting van Richtlijn 2008/104/EG betreffende uitzendarbeid. De uitzendbureaus die door de EU-agentschappen worden gecontracteerd, zijn verplicht te voldoen aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in nationale wetgeving (waarin de desbetreffende EU-wetgeving is omgezet) inzake arbeidsovereenkomsten voor tijdelijk werk die met iedere individuele uitzendkracht worden aangegaan en waarover problemen bij de tenuitvoerlegging kunnen ontstaan. De (standaard)dienstenovereenkomst tussen het EU-agentschap en uitzendbureaus verwijst doorgaans naar deze verplichting.

2.31. EUIPO maakt een strikt onderscheid tussen de begrippen personeel en externe resources; het kent dus niet het begrip extern personeel. Bovendien gaat EUIPO uitsluitend contracten voor externe dienstverlening aan tegen een vaste prijs. Daarom is het aantal aantallen resources geen goede indicator. Bovendien is het budget voor consultancy de afgelopen jaren gestaag gedaald.

2.32. Wat het gebruik van de kaderovereenkomst betreft, is EUIPO voor het aanvragen van diensten die van administratieve aard blijken te zijn, van mening dat dit niet gerelateerd kan worden met „het uitlenen van personeel“. Een dergelijke gecontracteerde administratieve ondersteuning wordt in het algemeen verleend in het kader van projecten en niet in het kader van de kernactiviteiten. In het algemeen is het gebruik van niet-statutair personeel voor het verlenen van administratieve ondersteuning buiten projecten om beperkt tot uitzendkrachten.

2.37. Het netwerk wenst te benadrukken dat het zich wil inzetten om het beleid op elkaar af te stemmen. In het geval van onderhavige aangelegenheid („potentieel gevoelige post“) moet een mogelijke aanpassing zorgvuldig worden overwogen met betrekking tot de vaststelling van potentieel gevoelige posten en de aard en het niveau van de risico's die hieraan inherent zijn. De verzachtende maatregelen die als noodzakelijk en passend kunnen worden beschouwd om deze risico's aan te pakken, zijn sterk afhankelijk van factoren zoals de omvang van het agentschap en/of de aard en reikwijdte van zijn mandaat/kernactiviteit. Elke excessieve „harmonisatie“ of „one-size-fits-all“-oplossing moet worden vermeden, met name het mogelijke gebruik/de mogelijke toepassing van „verplichte mobiliteit“ voor bepaalde vooraf gedefinieerde posten. Een dergelijke maatregel moet altijd gebaseerd zijn op de feitelijke beoordeling van de evenredigheid en de doeltreffendheid van die maatregel met betrekking tot elk agentschap, door rekening te houden met de daadwerkelijke risico's die op het spel staan, alsook met het potentieel verstorende effect daarvan op de juiste werking van het agentschap.

2.50 en 2.51. EUIPO vestigt de aandacht op het besluit van de wetgevers, dat tijdens de laatste wetgevingshervorming is bevestigd. Overeenkomstig artikel 176, lid 2, van Verordening (EU) 2017/1001 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2017 inzake het Gemeenschapsmerk, „verleent het Begrotingscomité de uitvoerend directeur kwijting voor de uitvoering van de begroting“. Deze kwijting is sterk gegrond op de jaarverslagen van de Rekenkamer.

HOOFDSTUK 3

Betrouwbaarheidsverklaringen en andere specifieke controleresultaten met betrekking tot de agentschappen

3.1. TOELICHTING BIJ DE BETROUWBAARHEIDSVERKLARINGEN

Grondslag voor de oordelen

3.1.1. Wij verrichtten onze controle overeenkomstig de internationale controlestandaarden (ISA) en de regels inzake beroepsethiek van IFAC en de internationale standaarden van hoge controle-instanties (ISSAI) van INTOSAI. Onze verantwoordelijkheden volgens die standaarden worden nader beschreven in het onderdeel van ons verslag over de verantwoordelijkheden van de controleur. We zijn onafhankelijk, zoals voorgeschreven in de Ethische gedragscode voor professionele accountants (Code of Ethics for Professional Accountants) van de International Ethics Standards Board for Accountants („IESBA Code") en de ethische vereisten die relevant zijn voor onze controle, en we hebben ons van onze andere ethische verantwoordelijkheden gekweten in overeenstemming met deze vereisten en de IESBA Code. Wij achten de verkregen controle-informatie toereikend en geschikt als grondslag voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van de leiding en de met governance belaste personen

3.1.2. Overeenkomstig de artikelen 310-325 van het VWEU en de financiële reglementen van de agentschappen is de leiding van een agentschap verantwoordelijk voor het opstellen en weergeven van de rekeningen op basis van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector, alsmede voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Dit omvat het ontwerpen, invoeren en in stand houden van internebeheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het opmaken en weergeven van financiële staten die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevatten. De leiding dient er ook voor te zorgen dat de in de financiële staten weergegeven activiteiten, financiële verrichtingen en informatie in overeenstemming zijn met de voorschriften waar ze onder vallen. De leiding van een agentschap draagt uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen van het agentschap.

3.1.3. Bij het opstellen van de rekeningen is de leiding verantwoordelijk voor het beoordelen van het vermogen van het agentschap om zijn activiteiten voort te zetten, voor het in voorkomend geval melden van kwesties die verband houden met de bedrijfscontinuïteit en voor het hanteren van het continuïteitsbeginsel, tenzij de leiding voornemens is om de entiteit te liquideren of om haar activiteiten stop te zetten, of als er geen realistisch alternatief bestaat.

3.1.4. Degenen die belast zijn met governance zijn verantwoordelijk voor de supervisie van het proces van financiële verslaglegging bij het agentschap.

De verantwoordelijkheden van de controleur voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen

3.1.5. Onze doelstellingen bestaan erin, redelijke zekerheid te verkrijgen over de vraag of de rekeningen van de agentschappen geen afwijkingen van materieel belang vertonen en of de onderliggende verrichtingen wettig en regelmatig zijn, alsmede op basis van onze controle het Europees Parlement en de Raad of andere betrokken kwijtingsautoriteiten een betrouwbaarheidsverklaring te verschaffen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Redelijke zekerheid is een hoge mate van zekerheid, maar geen garantie dat bij een controle een bestaande materiële afwijking of niet-conformiteit altijd zal worden opgespoord. Deze kan voortkomen uit fraude of fouten en wordt van materieel belang geacht indien hiervan, afzonderlijk of geaggregeerd, redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat deze invloed heeft op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze rekeningen nemen.

3.1.6. Voor de ontvangsten verifiëren wij de van de Commissie of samenwerkende landen ontvangen subsidies en beoordelen wij de procedures van de agentschappen voor het innen van vergoedingen en andere inkomsten, voor zover van toepassing.

3.1.7. Ten aanzien van de uitgaven onderzoeken wij betalingsverrichtingen wanneer de uitgaven zijn gedaan, geboekt en goedgekeurd. Dit onderzoek betreft alle soorten betalingen (inclusief die voor de verwerving van activa) behalve voorschotten op het moment dat deze worden gedaan. Voorschotbetalingen worden onderzocht wanneer de ontvanger van de middelen het passende gebruik ervan aantoont en een agentschap dit bewijs accepteert door het afwikkelen van de voorschotbetaling in hetzelfde jaar of later.

3.1.8. In overeenstemming met de ISA's en ISSAI's passen wij professionele oordeelsvorming toe en houden wij gedurende de hele controle een professioneel-kritische instelling. Daarnaast:

— identificeren en beoordelen we de risico's op afwijkingen van materieel belang in de rekeningen en op niet-conformiteit van materieel belang van de onderliggende verrichtingen met vereisten uit de wet- en regelgeving van de Europese Unie, hetzij door fraude, hetzij door fouten, ontwerpen we in het licht van die risico's controleprocedures en voeren we deze uit, en verkrijgen we controle-informatie die toereikend is en geschikt als grondslag voor onze oordelen. Het risico dat een afwijking of niet-conformiteit van materieel belang als gevolg van fraude niet wordt ontdekt is groter dan bij fouten, aangezien er bij fraude sprake kan zijn van collusie, vervalsing, opzettelijke omissies, verkeerde voorstellingen van zaken of het terzijde stellen van de interne beheersingsmaatregelen;

— verkrijgen we inzicht in de internebeheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de controle om controleprocedures op te zetten die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar niet om een oordeel uit te spreken over de doeltreffendheid van de internebeheersingsmaatregelen;

— beoordelen we de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging en van de redelijkheid van de boekhoudkundige schattingen en de daarmee samenhangende informatieverschaffing door de leiding;

— trekken we conclusies over de geschiktheid van de wijze waarop de leiding het continuïteitsbeginsel hanteert en, op basis van de verkregen controle-informatie, over het al dan niet bestaan van materiële onzekerheden die verband houden met gebeurtenissen of omstandigheden die mogelijk aanzienlijke twijfel doen rijzen over het vermogen van een agentschap om zijn bedrijfsactiviteiten voort te zetten. Als we tot de conclusie komen dat er een materiële onzekerheid bestaat, zijn we verplicht in ons verslag als controleur de aandacht te vestigen op de gerelateerde informatie in de rekeningen of, indien de informatie ontoereikend is, ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die we hebben verkregen tot de datum van vaststelling van ons verslag als controleur. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar bedrijfsactiviteiten niet langer kan voortzetten;

— evalueren we de algemene presentatie, structuur en inhoud van de rekeningen, met inbegrip van de toelichtingen, en beoordelen we of de rekeningen de onderliggende verrichtingen en gebeurtenissen zodanig weergeven dat een getrouw beeld ontstaat;

— verkrijgen we voldoende passende controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de agentschappen om een oordeel te formuleren over de rekeningen en de onderliggende verrichtingen. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. We blijven als enige verantwoordelijk voor ons controleoordeel;

— hebben we in voorkomend geval rekening gehouden met de controlewerkzaamheden die de onafhankelijke extern controleur heeft verricht ten aanzien van de rekeningen van de agentschappen, zoals bepaald in artikel 208, lid 4, van het Financieel Reglement van de EU ([27]).

Wij communiceren met de leiding onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersingsmaatregelen die we tijdens onze controle constateren. We bepalen welke van de punten die we met de agentschappen hebben besproken, het belangrijkst waren bij de controle van de rekeningen over de huidige periode en dus de essentiële controleaangelegenheden vormen. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag als controleur, tenzij openbaarmaking ervan verboden is op grond van de wet- en regelgeving of we, in zeer uitzonderlijke omstandigheden, besluiten dat een aangelegenheid niet in ons verslag moet worden opgenomen omdat redelijkerwijs te verwachten is dat de negatieve gevolgen daarvan zwaarder wegen dan de voordelen van een dergelijke mededeling in het algemeen belang.

([27]) Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 (PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1).

Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 1a — Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid

3.2. AGENTSCHAP VOOR DE SAMENWERKING TUSSEN ENERGIEREGULATORS (ACER)

INLEIDING

3.2.1. Het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (hierna: „het Agentschap" ofwel „ACER"), gevestigd te Ljubljana, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 713/2009 van het Europees Parlement en de Raad ([28]). Het Agentschap heeft voornamelijk tot taak om de nationale regulerende instanties bij te staan bij het op EU-niveau uitoefenen van de door hen in de lidstaten vervulde reguleringstaken, en zo nodig hun optreden te coördineren. In het kader van de Remit-verordening ([29]) heeft het Agentschap — samen met de nationale regulerende instanties — bijkomende verantwoordelijkheden gekregen ten aanzien van het toezicht op de Europese groothandelsmarkt voor energie.

3.2.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([30]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	13	14
Personeelsbestand per 31 december ([2])	91	90

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: In het PB gepubliceerde begroting.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.2.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([31]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([32]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.2.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([28]) PB L 211 van 14.8.2009, blz. 1.

([29]) Verordening nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (PB L 326 van 8.12.2011, blz. 1), die het Agentschap een belangrijke rol toebedeelt in het toezicht op de groothandelsmarkt voor energie in heel Europa.

([30]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.acer.europa.eu

([31]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([32]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.2.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.2.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.2.7. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over IT-beveiliging bij het ACER en informatiebeveiliging op Remit-gebied ([33]). Het Agentschap stelde een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.2.8. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([33]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2014	Er is nog geen Europese school in Slovenië, terwijl dit wel is vastgelegd in de vestigingsovereenkomst.	Afgerond
2016	Het Agentschap kan overwegen om gesplitste begrotingskredieten in te voeren om het meerjarige karakter van de activiteiten beter weer te geven.	Loopt nog
2017	Ondanks aanzienlijke veranderingen in de boekhoudomgeving werd de laatste validering van het boekhoudsysteem in 2011 uitgevoerd.	Afgerond
2017	De gegevensuitwijklocatie van het Agentschap bevindt zich op dezelfde plaats als de oorspronkelijke gegevens.	Loopt nog
2017	Het Agentschap heeft geen uitgebreide analyse van de impact van de brexit verricht.	Afgerond
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar gewoonlijk niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO) ([1]).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap nog geen van de door de Commissie ontwikkelde IT-instrumenten ingevoerd ([2]).	Loopt nog

([1]) Sommige kennisgevingen van vacatures publiceert het Agentschap wel op de EPSO-website.

([2]) In 2018 voerde het Agentschap e-inschrijving in, maar had het e-aanbesteding en e-facturering nog niet ingevoerd.

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

Het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) heeft nota genomen van de opmerkingen van de Rekenkamer.

3.3. BUREAU VOOR ONDERSTEUNING VAN HET ORGAAN VAN EUROPESE REGELGEVENDE INSTANTIES VOOR ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE (BEREC-BUREAU)

INLEIDING

3.3.1. Het Bureau voor ondersteuning van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (hierna: „het Bureau"), gevestigd te Riga, werd opgericht bij Verordening (EU) 2018/1971 van het Europees Parlement en de Raad ([34]), die Verordening (EG) nr. 1211/2009 van het Europees Parlement en de Raad ([35]) vervangt. Het Bureau heeft als belangrijkste taak, diensten voor professionele en administratieve ondersteuning te verlenen aan het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (Berec), en onder sturing van de raad van regelgevers informatie te verzamelen en te analyseren betreffende elektronische communicatie en onder de nationale regelgevende instanties optimale regelgevingspraktijken te verspreiden zoals gemeenschappelijke benaderingswijzen, methoden of richtsnoeren voor de uitvoering van het EU-regelgevingskader.

3.3.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau ([36]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	4	4
Personeelsbestand per 31 december ([2])	27	27

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: door het Bureau verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.3.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Bureau, die bestaan uit de financiële staten ([37]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([38]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.3.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Bureau per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([34]) PB L 321 van 17.12.2018, blz. 1.

([35]) PB L 337 van 18.12.2009, blz. 1.

([36]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Bureau is te vinden op zijn website: www.berec.europa.eu

([37]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([38]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.3.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.3.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.3.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.3.8. Op 4 mei 2018 ondertekende het Bureau een kaderovereenkomst met één onderneming voor de verlening van ondersteunende kantoor- en secretariaatsdiensten met een looptijd van vier jaar en een maximumbedrag van 433 000 euro (betalingen in 2018: 27 655 euro). Sinds juni 2018 werken er gemiddeld vier personeelsleden van die onderneming bij het Bureau naast zijn 27 eigen werknemers. Personeel (uitzendkrachten) mag enkel worden ingehuurd via overeenkomsten met erkende uitzendbureaus met inachtneming van Richtlijn 2008/104/EG en de specifieke regels die door de lidstaten zijn vastgesteld ter omzetting van die richtlijn. Het gebruik van die dienstverleningsovereenkomst voor de terbeschikkingstelling van arbeidskrachten is niet in overeenstemming met de sociale en arbeidsrechtelijke voorschriften van de EU en heeft tot gevolg dat het Bureau wordt blootgesteld aan juridische en reputatierisico's.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.3.9. In het kader van meerdere kaderovereenkomsten met een en dezelfde onderneming, waaronder de bovengenoemde overeenkomst, betaalde het Bureau in 2018 793 000 euro voor de inkoop van diverse soorten diensten (administratieve en secretariële ondersteuning, organisatie van evenementen, welzijn en integratie van personeelsleden enz.). Dit bedrag komt overeen met 37 % van het deel van zijn begroting van 2018 dat geen verband houdt met salarissen, wat erop wijst dat het Bureau afhankelijk is van externe middelen en van één onderneming, hetgeen een risico vormt voor de bedrijfscontinuïteit. Het Bureau moet ervoor zorgen dat het op regelmatige wijze in zijn personeelsbehoefte voorziet door bij de begrotingsautoriteiten de behoefte aan statutair personeel aan te kaarten of door een wettige en regelmatige inzet van uitzendkrachten.

3.3.10. In maart 2018 schreef het Bureau een openbare aanbesteding uit voor een kaderovereenkomst met een looptijd van drie jaar voor de ontwikkeling, het onderhoud en de ondersteuning van een instrument voor het meten van de netneutraliteit, met een geschatte marktwaarde van 240 000 euro. Het gunningscriterium was de economisch voordeligste inschrijving op basis van een kwaliteit-/prijsverhouding van 70 %-30 %. Alle drie de inschrijvingen voldeden aan de minimale kwaliteitsdrempel. De inschrijver aan wie de opdracht werd gegund, stelde een prijs voor die 59 % lager was dan de geschatte contractwaarde en 51 % lager dan het gemiddelde van de andere twee inschrijvingen. De opdracht werd gegund zonder dat er aan de geselecteerde inschrijver werd gevraagd om een toelichting te geven op de mogelijk abnormaal lage inschrijving. De in 2018 in het kader van de overeenkomst gedane betalingen bedroegen 16 745 euro. Bij mogelijk abnormaal lage inschrijvingen moet het Bureau vragen naar de redenen hiervoor en deze analyseren om de houdbaarheid van de inschrijvingen te waarborgen.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.3.11. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over de planning, budgettering, monitoring van activiteiten en verslaglegging bij het Berec-Bureau ([39]). Het Bureau en de DIA kwamen een plan overeen om corrigerende maatregelen te treffen.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.3.12. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([39]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2014	Omdat er geen overeenkomsten werden gesloten met de EVA-landen, dragen deze niet bij aan de begroting.	Afgerond
2016	De oprichtingsverordening van het Bureau schrijft geen periodieke externe evaluaties van de prestaties voor.	Afgerond
2017	Er bestond geen rechtvaardiging voor vier verzoeken om vertaling.	N.v.t.
2017	Ondanks aanzienlijke veranderingen was het boekhoudsysteem van het Bureau sinds 2013 niet opnieuw gevalideerd.	Afgerond
2017	Het Bureau deed vastleggingen voor een opleiding die gepland was voor eind maart 2018, wat in strijd is met het beginsel van jaarperiodiciteit.	N.v.t.
2017	De aanbestedingsprocedure voor een meervoudige opeenvolgende kaderovereenkomst („cascade", een rangordesysteem) voor diensten met een looptijd van vier jaar voor de organisatie en planning van evenementen waarborgde de prijsconcurrentie niet voldoende en de overeenkomst betreft mogelijk niet de economisch voordeligste inschrijving.	N.v.t.
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Bureau voor bepaalde procedures e-aanbesteding ingevoerd, maar geen e-facturering en e-inschrijving.	Loopt nog
2017	Het Bureau heeft geen uitgebreide analyse van de impact van de brexit verricht.	Afgerond

ANTWOORD VAN HET BUREAU

3.3.8. Om het nodige personeel te kunnen inzetten om Berec meer professionele ondersteuning te bieden, heeft het comité van beheer van het Berec-Bureau het Bureau gevraagd verscheidene opties te overwegen om dagelijkse en routinetaken uit te besteden. Na een openbare aanbestedingsprocedure heeft het Berec-Bureau een kaderovereenkomst gesloten voor de verlening van ondersteunende kantoor- en secretariaatsdiensten aan het Bureau, die voor de hele duur van de overeenkomst werd gewaarborgd, wat niet hetzelfde is als het gebruik van uitzendkrachten.

Het Berec-Bureau wil benadrukken dat volgens het bestek, dat als bijlage bij de kaderovereenkomst wordt gevoegd, de contractant verplicht is het toepasselijke EU- en nationale rechtskader na te leven.

3.3.9. Het Berec-Bureau neemt terdege nota van de bezwaren van de Rekenkamer en zal, zoals voorgesteld, de kwesties in verband met de personeelsformatie aan de begrotingsautoriteit voorleggen. Het Bureau wil benadrukken dat alle genoemde overeenkomsten zijn gesloten na een open aanbestedingsprocedure en dat andere bedrijven de kans hadden om deel te nemen. Helaas is voor dit soort dienstverlening de lokale concurrentie mogelijk zeer beperkt en zijn buitenlandse ondernemingen niet noodzakelijk geïnteresseerd. Voor de belangrijkste diensten probeert het Agentschap gewoonlijk kaderovereenkomsten volgens het cascadesysteem te sluiten, zodat de continuïteit van de werkzaamheden kan worden gewaarborgd indien de eerste contractant zijn verplichtingen niet kan nakomen. Momenteel zijn de aan de betrokken contractant toevertrouwde taken van administratieve aard.

3.3.10. Het Berec-Bureau had tot 2018 geen afzonderlijke richtsnoeren voor abnormaal lage prijzen van inschrijvers. De prijsoffertes voor de betrokken aanbesteding zijn vergeleken met de gedetailleerde technische offertes en de aanbestedende dienst vond de winnende inschrijving redelijk. Naar aanleiding van de opmerkingen van de auditeurs heeft het Berec-Bureau nota genomen van de bevinding van de Rekenkamer en in zijn interne handleiding voor aanbestedingen de definitie opgenomen van „abnormaal lage prijs“ (30 % lager dan het geraamde bedrag van de opdracht).

3.4. EUROPEES CENTRUM VOOR DE ONTWIKKELING VAN DE BEROEPSOPLEIDING (CEDEFOP)

INLEIDING

3.4.1. Het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (hierna: „het Centrum“ ofwel „Cedefop“), gevestigd te Thessaloniki, werd opgericht bij Verordening (EEG) nr. 337/75 van de Raad ([40]), die werd ingetrokken bij Verordening (EU) 2019/128 van het Europees Parlement en de Raad ([41]). Hoofdtaak van het Centrum is bij te dragen tot de ontwikkeling van de beroepsopleiding op het niveau van de Unie. Hiertoe moet het Centrum documentatie over de systemen voor beroepsopleiding samenstellen en verspreiden.

3.4.2. De tabel bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Centrum ([42]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Centrum

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	18	18
Personeelsbestand per 31 december ([2])	117	116

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Centrum verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.4.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Centrum, die bestaan uit de financiële staten ([43]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([44]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.4.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Centrum over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Centrum per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([40]) PB L 39 van 13.2.1975, blz. 1.

([41]) PB L 30 van 31.1.2019, blz. 90.

([42]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Centrum is te vinden op zijn website: www.cedefop.europa.eu

([43]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([44]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.4.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.4.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.4.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.4.8. We controleerden twee aanwervingen die in 2018 plaatsvonden op basis van twee reservelijsten die in 2015 en 2016 werden vastgesteld ([45]). Beide procedures werden niet op passende wijze beheerd en gedocumenteerd, zoals ook het geval was bij een aantal andere aanwervingsprocedures die in voorgaande jaren werden gecontroleerd. De procedure van het Centrum voor het vaststellen en beheren van mogelijke belangenconflicten bij juryleden was niet doeltreffend. Dit was bijzonder duidelijk in het geval van twee interne kandidaten waarbij geen van de juryleden had opgegeven dat er sprake was van een mogelijk belangenconflict, hoewel een aantal van hen al met de kandidaten had samengewerkt. Ook werd de oorspronkelijk overeengekomen scoringsmethode tijdens de evaluatie aangepast en werd deze niet op transparante wijze toegepast. Bovendien werd de geldigheid van een van de twee reservelijsten op onregelmatige wijze verlengd. De vastgestelde tekortkomingen ondermijnen het transparantiebeginsel en het beginsel van gelijke behandeling van sollicitanten. Het Centrum dient onmiddellijk corrigerende maatregelen te treffen om regelmatige aanwervingsprocedures te waarborgen.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.4.9. Sinds november 2017 beschikte het Centrum niet over een interne jurist. Alle juridische aangelegenheden worden dus uitbesteed via overeenkomsten inzake het dienstverleningsniveau met de Commissie en met een ander EU-agentschap of door het inhuren van externe advocatenkantoren. De in 2018 voor juridische diensten gedane betalingen bedroegen in totaal 181 039 euro. Gelet op het hoge aantal juridische dossiers waarmee het Centrum wordt geconfronteerd, brengt zo'n model van volledige uitbesteding een risico met zich mee voor de consistente behandeling van zaken en het beginsel van goed financieel beheer, namelijk het doelmatigheidsbeginsel. Hoewel het Centrum in de tweede helft van 2018 verscheidene verbeteringen heeft aangebracht op het gebied van transparantie bij de behandeling van juridische dossiers, vormen de beperkingen waarmee managers te maken krijgen wanneer zij toegang willen tot externe juridische dienstverlening en het feit dat er voor sommige juridische uitgaven geen controlespoor was, een risico voor de transparantie op dit gebied. Het Centrum moet de wijze waarop het juridische dossiers behandelt, opnieuw beoordelen om een doelmatige en transparantere juridische dienstverlening te waarborgen.

3.4.10. In de aanbestedingsprocedure voor de diensten van het reisbureau van het Centrum waren de prijs- en kwaliteitscriteria voor gunning niet altijd gedetailleerd genoeg en geschikt om te waarborgen dat de economisch voordeligste overeenkomst werd gesloten. Daarnaast waren de methodologie van het Centrum en zijn documentatie van mogelijk abnormaal lage inschrijvingen ontoereikend. Het Centrum zou passender gunningscriteria moeten hanteren. Bij mogelijk abnormaal lage inschrijvingen moet het Centrum vragen naar de redenen hiervoor en deze analyseren om te waarborgen dat de inschrijvingen houdbaar zijn.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.4.11. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie (DIA) een controleverslag uit over personeelsbeheer en ethiek bij het Cedefop ([46]). Het Centrum stelde een actieplan op om alle door de DIA geïdentificeerde terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

([45]) Ten tijde van de controle (november 2018) waren er geen recente aanwervingsprocedures afgerond.
([46]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	Het beheer van twee aanwervingsprocedures voor managementfuncties was ontoereikend en de procedures worden als onregelmatig beschouwd.	Loopt nog
2017	Het Centrum publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar gewoonlijk niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Centrum nog geen van de door de Commissie ontwikkelde IT-instrumenten ingevoerd.	Loopt nog

ANTWOORD VAN HET CENTRUM

3.4.8. Cedefop onderkent de opmerking van de Rekenkamer over de twee aanwervingen en de vastgestelde tekortkomingen. Cedefop herziet momenteel zijn processen om de selectieprocedures in algemene zin grondig te verbeteren. Als onderdeel van deze exercitie heeft Cedefop zijn procedure inzake belangenconflicten reeds herzien. De scoringsmethoden en documentatie van de gehele selectieprocedure worden eveneens herzien in het kader van de verbetering van de selectieprocedures van Cedefop. Tot besluit worden de nodige maatregelen getroffen om te waarborgen dat reservelijsten op een geldige manier verlengd worden.

3.4.9. Cedefop is zich bewust van de door de Rekenkamer gesignaleerde tekortkomingen in verband met de volledige uitbesteding van de dienst Juridische Zaken sinds november 2017. Zoals de Rekenkamer heeft vastgesteld, heeft Cedefop in de tweede helft van 2018 reeds dringende maatregelen getroffen om een aantal van de vastgestelde kritieke gebieden aan te pakken, met name het gebrek aan transparantie en het ernstige gebrek aan documentatie, die kenmerkend waren voor de periode na de juridische regelingen in november 2017. Tot de maatregelen behoren nieuwe richtsnoeren voor het aanvragen van juridisch advies en daarmee verband houdende werkzaamheden, waardoor de toegang tot juridisch advies wordt vergemakkelijkt, het opzetten van online samenwerkingsinstrumenten voor alle lopende rechtszaken en het overdragen van fysieke juridische dossiers aan de archieven van Cedefop.

Cedefop aanvaardt eveneens de opmerking van de Rekenkamer dat het volledige uitbestedingsmodel heeft geleid tot een risico van inconsequente behandeling van zaken, met name gezien het aantal externe juridische dienstverleners. Niettemin zijn alle verzoeken om juridisch advies naar behoren aan de orde gekomen, zij het met meer administratieve beperkingen en tegen hogere kosten. Informeel juridisch advies is echter niet beschikbaar en wordt nog steeds als een belangrijk probleem beschouwd.

Om de door de Rekenkamer vastgestelde zwakke punten aan te pakken, zal Cedefop de wijze waarop het zijn juridische functie heeft georganiseerd opnieuw beoordelen en nogmaals de risico's met zijn toezichthoudende orgaan ter sprake brengen.

3.4.10. Wij bevestigen de opmerkingen van de Rekenkamer. De markt voor reisbureaudiensten is een specifieke sector, die aan de hand van bijzondere kostenstructuren werkt. Cedefop heeft de vergoedingen voor het reisbureau gebruikt als de meest relevante maatstaf voor de meting van het prijselement, terwijl dezelfde kwaliteitscriteria consequent gebruikt werden in eerdere aanbestedingen. Cedefop zal zijn inspanningen echter toespitsen op het verbeteren van de toepassing van kwaliteitscriteria in toekomstige oproepen voor soortgelijke diensten. Met betrekking tot de abnormaal lage offertes heeft Cedefop in de tweede helft van 2018 de formule voor de identificatie van potentiële abnormaal lage inschrijvingen reeds aangepast. Cedefop zal ervoor zorgen dat op consistente wijze aanvullende informatie wordt gevraagd en geanalyseerd in het geval van aanbiedingen die na toepassing van de formule abnormaal laag lijken, en dat deze wordt verwerkt in het besluit tot gunning van opdrachten.

3.5. EUROPEES AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID VAN DE LUCHTVAART (EASA)

INLEIDING

3.5.1. Het Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (hierna: „het Agentschap“ ofwel „EASA“), gevestigd te Keulen, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 1592/2002 van het Europees Parlement en de Raad ([47]), die is ingetrokken bij Verordening (EG) nr. 216/2008 ([48]). Aan het Agentschap zijn specifieke regelgevende en uitvoerende taken toevertrouwd op het gebied van veiligheid van de luchtvaart.

3.5.2. De tabel bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([49]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	192	198
Personeelsbestand per 31 december ([2])	771	767

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.5.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([50]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([51]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.5.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.5.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

([47]) PB L 240 van 7.9.2002, blz. 1.

([48]) PB L 79 van 19.3.2008, blz. 1.

([49]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.easa.europa.eu

([50]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([51]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.5.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.5.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.5.8. Kaderovereenkomsten zijn overeenkomsten met leveranciers waarin de voorwaarden worden vastgelegd die tijdens de looptijd van de overeenkomst gelden voor specifieke aankopen. Voor de aanbesteding van gegevensanalysediensten met een waarde tot 5 miljoen euro (betalingen in 2018: 0 euro), besloot het Agentschap om gebruik te maken van een na een in het Publicatieblad van de EU bekendgemaakte openbare procedure gesloten kaderovereenkomst met één enkele marktdeelnemer. De in de kaderovereenkomst opgenomen voorwaarden waren echter niet specifiek genoeg om eerlijke mededinging mogelijk te maken, omdat de concrete vereisten met betrekking tot de te verlenen diensten nog niet bekend waren toen de aanbestedingsprocedure liep. Volgens de uitvoeringsvoorschriften voor het Financieel Reglement moet de aanbestedende dienst onder dergelijke omstandigheden de kaderovereenkomst aan meerdere marktdeelnemers gunnen en moet er voor specifieke aankopen een mededingingsprocedure worden gevolgd waaraan de geselecteerde contractanten kunnen deelnemen. Het Agentschap wordt aangemoedigd kaderovereenkomsten op te stellen die eerlijke mededinging mogelijk maken en de kostenefficiëntie waarborgen.

3.5.9. In een andere aanbestedingsprocedure voor de kerntaak van het Agentschap, namelijk de uitbesteding van certificeringstaken voor een bedrag van 7 700 000 euro (betalingen in 2018: 16 747 euro) gunde het Agentschap de overeenkomsten uitsluitend op basis van de kwaliteit van de diensten, zonder de prijs te evalueren. Bovendien sloot het Agentschap een overeenkomst met één marktdeelnemer voordat het bewijs had ontvangen dat de contractant zich niet in een uitsluitingssituatie bevond. Geen van deze aspecten was in overeenstemming met het Financieel Reglement. Het Agentschap moet zijn gunningsbesluit baseren op zowel kwalitatieve als prijsaspecten en waarborgen dat overeenkomsten pas worden ondertekend nadat een verificatie is verricht ten aanzien van de uitsluitingscriteria.

3.5.10. Het Agentschap legde de middelen voor een overeenkomst met de Commissie inzake archiveringsdiensten ter waarde van 115 000 euro ongeveer acht maanden na de verlenging van de overeenkomst vast. Krachtens het Financieel Reglement moet de vastlegging van de middelen worden geboekt voordat een juridische verbintenis wordt aangegaan om te waarborgen dat de middelen beschikbaar zijn. Het Agentschap moet begrotingsvastleggingen doen voordat het juridische verbintenissen aangaat.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT EN EXTERNE EVALUATIEVERSLAGEN

3.5.11. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie (DIA) een controleverslag uit over strategische risicobeoordeling, onder meer op het gebied van IT, bij het EASA ([52]). Het Agentschap stelde een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

3.5.12. In 2018 werd een externe evaluatie verricht van de processen die leiden tot de ontwikkeling van het enig programmeringsdocument (Single Programming Document, SPD) van het EASA en van de wijzen waarop de belangrijkste belanghebbenden van het Agentschap (Europese Commissie, autoriteiten van de lidstaten en vertegenwoordigers van de sector) worden geraadpleegd bij de opstelling van het SPD ([53]). Het Agentschap stelt momenteel een actieplan op om terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.5.13. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([52]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.
([53]) Wij hebben de externe evaluatiewerkzaamheden niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	Het Agentschap heeft in de loop van de jaren een gecumuleerd overschot van 52 miljoen euro opgebouwd, afkomstig van door de sector gefinancierde activiteiten ([1]), waarvoor de oprichtingsverordening van het Agentschap geen bepaling bevat.	Loopt nog (Hierover heeft het Agentschap geen controle)
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van het Agentschap (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Afgerond
2017	Voor de aanbesteding van IT-diensten met een waarde tot 22 miljoen euro besloot het Agentschap kaderovereenkomsten te gebruiken met drie opeenvolgende contractanten („cascade", een rangordesysteem). De voorwaarden van de kaderovereenkomst waren niet specifiek genoeg om eerlijke mededinging mogelijk te maken en de rangorde van de contractanten voor alle toekomstige specifieke aankopen te rechtvaardigen.	N.v.t.
2017	Eén IT-kaderovereenkomst voor een maximumbedrag van 15 miljoen euro werd aanbesteed en ondertekend, hoewel het financieringsbesluit slechts een bedrag van 5 miljoen euro dekte.	N.v.t.
2017	In het geval van één gecontroleerde betaling ter hoogte van ongeveer 300 000 euro kocht het Agentschap IT-diensten in via de kadercontractant, zonder dat enige mededingingsprocedure werd gevolgd. In 2017 bedroegen de betalingen aan de kadercontractant in totaal 2 miljoen euro.	N.v.t.
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-aanbesteding en e-inschrijving ingevoerd, maar geen e-facturering.	Nog af te handelen

([1]) In 2014 en 2015 waren er overschotten van respectievelijk 15,3 miljoen en 16,9 miljoen euro. Eind 2018 bedroeg het overschot 52 miljoen euro.

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.5.8. Zoals de Rekenkamer heeft opgemerkt, is het Agentschap een open procedure gestart die volledige transparantie en concurrentie mogelijk maakt in overeenstemming met het Financieel Reglement. Het heeft gekozen voor één enkele kaderovereenkomst en niet voor een meervoudige kaderovereenkomst om redenen van gezond financieel beheer en van coherentie in de uitvoering van de overeenkomst. Een meervoudige kaderovereenkomst zou hebben geleid tot een wisseling van contractant tijdens de looptijd ervan. Dit zou niet alleen ernstige gevolgen hebben gehad voor de tenuitvoerlegging in termen van coherentie (de contractant neemt deel aan het bestuur van het programma, waarvoor permanente deelname en bijdragen zijn vereist) en van tijdige voltooiing, maar zou evenmin in de lijn liggen van het beginsel van gezond financieel beheer, gezien de extra inspanningen, tijd en middelen die nodig zouden zijn om voor ieder specifiek contract onder deze kaderovereenkomst een nieuwe/andere contractant te moeten inwerken (het eerste specifieke contract beliep 30 000 euro, het derde specifieke contract 100 000 euro).

3.5.9. De prijs is één van de factoren die in acht worden genomen om de meest geschikte leverancier tijdens de uitvoering van de overeenkomst vast te stellen. Dit is toe te schrijven aan de specifieke dienstverlening binnen deze kerntaak van het Agentschap. Door in een vroeger stadium rekening te houden met de prijs loopt men het risico te kiezen voor een minder geschikte inschrijver. Dit kan ook ten koste gaan van een eerlijke concurrentie voor het midden- en kleinbedrijf. Het Agentschap heeft ervoor gezorgd dat geen enkel aanbestedingsbeginsel is geschonden. Het stelt vast dat met deze specifieke activiteit geen rekening is gehouden in het Financieel Reglement. Voorts bestond er geen enkel risico dat het Agentschap diensten zou verlangen van een niet-verkiesbare leverancier, aangezien bewijsmateriaal aangaande uitsluitingscriteria werd ingediend voordat enige accreditatie/toewijzing van taken kon plaatsvinden. Het Agentschap zal zich opnieuw beraden over zijn methode om diensten van gekwalificeerde instanties te verkrijgen.

3.5.10. Het bedrag van 115 000 euro werd toegewezen aan de desbetreffende begrotingslijn en ook goedgekeurd, hoewel het niet formeel was vastgelegd vóór de verlenging van bovengenoemde overeenkomst in het tweede jaar van het contract. De vastlegging werd ondertekend vóór ontvangst van de rekening maar na aanvang van de dienstverlening. Deze vastlegging achteraf werd derhalve gedekt door een uitzondering.

3.6. EUROPESE BANKAUTORITEIT (EBA)

INLEIDING

3.6.1. De Europese Bankautoriteit (hierna: „de Autoriteit" ofwel „EBA"), nu gevestigd te Parijs, werd opgericht bij Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad ([54]). De Autoriteit heeft als taak, bij te dragen tot de invoering van kwalitatief hoogstaande gemeenschappelijke regulerings- en toezichtnormen en -praktijken alsmede tot de consistente toepassing van de juridisch bindende handelingen van de Unie, de delegatie van taken en verantwoordelijkheden tussen de bevoegde autoriteiten te stimuleren en te vergemakkelijken, marktontwikkelingen op haar bevoegdheidsgebied te volgen en te beoordelen en de bescherming van depositohouders en beleggers te bevorderen.

3.6.2. De tabel bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de Autoriteit ([55]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot de Autoriteit

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	38	43
Personeelsbestand per 31 december ([2])	190	190

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door de Autoriteit verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.6.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van de Autoriteit, die bestaan uit de financiële staten ([56]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([57]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.6.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de Autoriteit over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Autoriteit per 31 december 2018, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Toelichtende paragraaf

3.6.5. Op 20 november 2017 stemde de Raad Algemene Zaken van de Europese Unie ermee in de zetel van de Autoriteit naar Parijs (Frankrijk) te verplaatsen. Sinds maart 2019 vindt de verhuizing geleidelijk plaats en de rekeningen van de Autoriteit betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar bevatten voorzieningen voor daarmee samenhangende kosten ten bedrage van 4,7 miljoen euro en voorzieningen voor de resterende toekomstige contractuele betalingen ter hoogte van 10,4 miljoen euro voor haar kantoorruimte in Londen.

([54]) PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12.

([55]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van de Autoriteit is te vinden op haar website: www.eba.europa.eu

([56]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([57]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.6.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Andere aangelegenheid

3.6.7. Bovendien wordt 40 % van de begroting van de Autoriteit met middelen van de Europese Unie gefinancierd en 60 % door middel van rechtstreekse bijdragen van de EU-lidstaten. Het is mogelijk dat de ontvangsten van de Autoriteit in de toekomst zullen dalen als gevolg van de beslissing van het VK om de EU te verlaten.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.6.8. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.6.9. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.6.10. 2018 was het jaar waarin de verplaatsing van Autoriteit naar Parijs werd voorbereid. Een van de essentiële elementen was een aanbestedingsprocedure voor de huur van kantoorruimte in Parijs. De EBA probeerde samen te werken met de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA), die in Parijs is gevestigd en op hetzelfde moment ook een gezamenlijke aanbestedingsprocedure voor de huur van kantoorruimte voorbereidde. De gezamenlijke aanbestedingsprocedure werd evenwel stopgezet en beide autoriteiten schreven afzonderlijke aanbestedingsprocedures uit, niet alleen voor kantoorruimte maar ook voor andere daaraan gerelateerde diensten zoals advies over onroerende goederen, het ontwerp van kantoorruimtes en projectbeheer. Dit was een gemiste kans voor schaalvoordelen en efficiëntiewinst. De autoriteiten moeten hun samenwerking versterken en waar mogelijk gebruikmaken van gezamenlijke aanbestedingsprocedures.

3.6.11. De Autoriteit heeft aanzienlijke inspanningen geleverd bij de voorbereiding van de aanbestedingsdocumenten en wat betreft de methodologie voor de evaluatie van inschrijvingen. Er is echter nog ruimte om relevantere gunningscriteria toe te passen. In de aanbestedingsprocedure voor de toekomstige gebouwen van de Autoriteit kregen inschrijvers extra evaluatiepunten als ze verklaarden dat ze voldoende ruimte konden bieden om de ESMA in hetzelfde gebouw onder te brengen. De geselecteerde inschrijver had deze punten gekregen, maar heeft uiteindelijk geen inschrijving ingediend voor de kantoorruimte van de ESMA.

3.6.12. De EBA huurde uitzendkrachten in door middel van kaderovereenkomsten met twee uitzendbureaus. In 2018 zette de Autoriteit 42 uitzendkrachten in naast haar 190 eigen personeelsleden. De daarmee samenhangende betalingen in 2018 bedroegen 2 888 262 euro. De Autoriteit zette 27 uitzendkrachten in op aan IT gerelateerde functies, terwijl slechts 13 van haar eigen personeelsleden op IT-gebied werkzaam was. Dit leidde ertoe dat de EBA op een gebied dat essentieel is voor haar activiteiten in kritieke mate afhankelijk werd van het uitzendbureau. De Autoriteit moet de begrotingsautoriteiten wijzen op dit aanzienlijke risico voor de bedrijfscontinuïteit bij de besprekingen over het aantal statutaire personeelsleden van de EU.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.6.13. Verder geldt er voor overeenkomsten inzake de inzet van uitzendkrachten een specifiek rechtskader dat meerdere verplichtingen oplegt aan uitzendbureaus en inlenende ondernemingen. Een van de belangrijkste vereisten krachtens Richtlijn 2008/104/EG van het Europees Parlement en de Raad en de Britse arbeidswetgeving is dat de arbeidsvoorwaarden voor uitzendkrachten dezelfde moeten zijn als die voor werknemers die rechtstreeks in dienst zijn genomen door de inlenende onderneming. In de overeenkomsten werden de uitzendbureaus echter niet expliciet verplicht om aan deze voorwaarden te voldoen en er bestaat geen bewijs dat de Autoriteit zelf de arbeidsvoorwaarden voor haar eigen personeel en voor uitzendkrachten heeft vergeleken. Dit brengt risico's met betrekking tot geschillen en voor de reputatie met zich mee. De Autoriteit moet de arbeidsvoorwaarden van haar uitzendkrachten analyseren en waarborgen dat deze in overeenstemming zijn met de Europese en nationale arbeidswetgeving.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.6.14. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit met vragen en antwoorden over het gemeenschappelijk rulebook bij de EBA ([58]). De Autoriteit stelde een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.6.15. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([58]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	In vier van de vijf gecontroleerde openbare aanbestedingsprocedures voldeed slechts één inschrijver aan de gunningscriteria op het gebied van kwaliteit en werden alle andere inschrijvers uitgesloten. Deze situatie geeft aan dat de Autoriteit te veel nadruk legt op kwaliteitscriteria.	Afgerond
2017	De Autoriteit publiceert kennisgevingen van vacatures op haar eigen website en op sociale media, maar gewoonlijk niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had de Autoriteit voor bepaalde procedures e-facturering en e-aanbesteding ingevoerd, maar geen e-inschrijving.	Afgerond

ANTWOORD VAN DE AUTORITEIT

3.6.10. EBA en ESMA hebben geprobeerd een gezamenlijke aanbestedingsprocedure voor de gebouwen te organiseren, maar besloten daarmee om twee hoofdredenen niet door te gaan. Ten eerste kwam uit het marktonderzoek van EBA naar voren dat slechts een klein aantal gebouwen in de Parijse regio binnen het vereiste tijdsbestek aan beide autoriteiten plaats zou kunnen bieden, terwijl EBA met haar geringere behoefte aan ruimte een aanzienlijk grotere keuze op de markt zou hebben als zij haar eigen aanbesteding zou organiseren. Deze keuze werd bevestigd door het grote aantal uitnodigingen van EBA tot inschrijving (28) en het aantal ontvangen offertes (12). Voorts werden de verwachte potentiële besparingen door een gezamenlijke aanbestedingsprocedure niet gestaafd door het door beide autoriteiten verrichte gezamenlijke marktonderzoek. Ten tweede speelde ook tijd een rol: EBA moest acht maanden eerder een gebouw ter beschikking hebben dan ESMA.

3.6.11. EBA nam in haar aanbestedingsprocedure het uitbreidingscriterium op als een compromis teneinde de mogelijkheid te hebben zoveel ruimte in een gebouw te krijgen, dat beide autoriteiten daarin ondergebracht zouden kunnen worden zonder een gezamenlijke aanbestedingsprocedure te moeten organiseren.

3.6.12, 3.6.13. Dit antwoord betreft beide opmerkingen over het gebruik van uitzendkrachten. EBA heeft maatregelen getroffen om kennisoverdracht van de vroegere uitzendkrachten in het Verenigd Koninkrijk naar de IT-dienstverlener in Parijs te waarborgen. Bovendien kiest EBA met de verhuizing naar Parijs voor een andere benadering: zij reduceert of elimineert het beroep op uitzendkrachten aanzienlijk en kiest zoveel mogelijk voor dienstverleningsovereenkomsten, waardoor het door de Rekenkamer vastgestelde risico dienovereenkomstig afneemt of verdwijnt.

3.7. EUROPEES AGENTSCHAP VOOR CHEMISCHE STOFFEN (ECHA)

INLEIDING

3.7.1. Het Europees Agentschap voor chemische stoffen (hierna: „het Agentschap" ofwel „ECHA"), gevestigd te Helsinki, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad ([59]). De voornaamste taken ervan zijn het waarborgen van een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu, alsmede het vrije verkeer van stoffen op de interne markt, en tegelijkertijd het vergroten van het concurrentievermogen en de innovatie. Het Agentschap bevordert ook de ontwikkeling van alternatieve methoden voor de beoordeling van gevaren met betrekking tot stoffen.

3.7.2. De tabel bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([60]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	112	119
Personeelsbestand per 31 december ([2])	563	572

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.7.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([61]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([62]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.7.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([59]) PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1.
([60]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.ECHA.europa.eu
([61]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([62]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.7.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Andere aangelegenheid

3.7.6. Zonder iets af te doen aan haar oordelen over de betrouwbaarheid van de rekeningen en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten, wil de Rekenkamer benadrukken dat het Agentschap gedeeltelijk zelffinancierend is en een vergoeding ontvangt van elk bedrijf dat om de registratie van chemische stoffen verzoekt, zoals voorgeschreven in de REACH-verordening ([63]). De toepasselijke vergoedingen hangen af van de omvang van de bedrijven (micro, klein, middelgroot, groot) en de hoeveelheden geregistreerde chemische stoffen (verschillende drempels).

3.7.7. Overeenkomstig de uitvoeringsverordening ([64]) berekent en factureert het Agentschap de vergoedingen op basis van de informatie die de bedrijven bij de aanvraag verstrekken. Sinds de eerste registraties in 2009 beweert ongeveer 27 % van de bedrijven een micro-, kleine of middelgrote onderneming te zijn. Het Agentschap deed veel moeite om een systeem van verificatie achteraf in te voeren om de door die aanvragers verstrekte informatie over de omvang van het bedrijf te controleren. Zodoende kon het Agentschap, op basis van de verificaties die sinds 2011 zijn verricht en tot nu toe zijn afgerond, vaststellen dat ongeveer 52 % van bovengenoemde bedrijven die beweerden een micro-, kleine of middelgrote onderneming te zijn (11 % van alle bedrijven) hun omvang onjuist had ingedeeld, waardoor de vergoedingen lager waren ([65]). Uit deze bevinding blijken de beperkingen van een systeem dat al te sterk op eigen verklaringen van aanvragers berust.

3.7.8. Om deze situatie te verhelpen heeft het Agentschap in de loop der jaren naar aanleiding van verificaties achteraf vergoedingscorrecties en administratieve kosten gefactureerd ter hoogte van ongeveer 17,9 miljoen euro (16,4 miljoen euro tot eind 2017) ([66]). In 2018 boekte het Agentschap aanzienlijke vooruitgang bij het terugvorderen van ongerechtvaardigde verlagingen van vergoedingen en het innen van nog verschuldigde administratieve kosten. Op 31 december 2018 was het te innen bedrag van nog verschuldigde administratieve kosten 1,45 miljoen euro (3,18 miljoen euro in 2017). Er moeten echter nog steeds veel verificatiewerkzaamheden worden verricht en eind 2018 was het resterende bedrag aan noodzakelijke vergoedingscorrecties niet bekend.

3.7.9. Op grond van de Reach-verordening zijn de nationale handhavingsinstanties van de lidstaten verantwoordelijk voor de verificatie van de door de bedrijven opgegeven hoeveelheden. Het Agentschap is dus niet betrokken bij de verificatie van dit tweede element in de berekening van vergoedingen.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.7.10. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.7.11. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.7.12. Het Agentschap heeft geen beleid inzake gevoelige posten in het kader waarvan gevoelige functies zouden worden vastgesteld, deze actueel zouden worden gehouden en passende maatregelen zouden worden vastgesteld om het risico van gevestigde belangen te beperken. Dit is niet in overeenstemming met de internecontrolenormen van het Agentschap. Het Agentschap moet een dergelijk beleid inzake gevoelige posten onverwijld vaststellen en ten uitvoer leggen.

([63]) Verordening (EG) nr. 1907/2006.

([64]) Artikel 13 van Verordening (EG) nr. 340/2008 van de Commissie van 16 april 2008 betreffende de aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen te betalen vergoedingen krachtens Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) (PB L 107 van 17.4.2008, blz. 6).

([65]) De cijfers verschillen per jaar. In 2018 bedroeg het cijfer 32 %.

([66]) Eind februari 2019 had het ECHA alle kmo-registranten van de jaren 2008-2012 geverifieerd en 48 % van de kmo-registranten van de jaren 2013-2015, waarbij een prioriteringsbenadering werd gevolgd. Vanaf begin 2020 zal het ECHA beginnen met geprioriteerde verificaties van een derde serie (2016-2019).

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.7.13. Het ECHA is een agentschap dat gedeeltelijk zelffinancierend is en heeft als zodanig inkomsten in de vorm van zowel vergoedingen en heffingen die de sector moet betalen als een evenwichtssubsidie uit de EU-begroting. Vanwege de opzet van de Reach-verordening, waarin specifieke registratietermijnen zijn opgenomen, kan een groot deel van de eigen inkomsten van het Agentschap slechts op bepaalde tijdstippen worden gegenereerd. Nu de derde en laatste registratietermijn van de Reach-verordening in mei 2018 is verstreken, verwacht het Agentschap een significante daling van de vergoedingen en heffingen vanaf 2019. Het risico bestaat dat relatief stabiele uitgaven en veel minder voorspelbare ontvangsten een negatieve invloed kunnen hebben op de activiteiten en begrotingsuitvoering van het Agentschap. Het Agentschap moet samen met de Commissie en de begrotingsautoriteiten gesprekken gaan voeren over een nieuw, levensvatbaar financieringsmodel.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.7.14. In een aanbestedingsprocedure betreffende een kaderovereenkomst voor de verlening van IT-infrastructuurdiensten voor een geschatte waarde van 35,4 miljoen euro dienden vijf ondernemingen offertes in voor bedragen tussen 10 miljoen euro en 38,2 miljoen euro. Het ECHA heeft de kaderovereenkomst voor een waarde van 30 miljoen euro gegund aan de inschrijver die een offerte voor een waarde van 12 miljoen euro had ingediend; deze werd als de economisch voordeligste offerte beschouwd. Het aanzienlijke verschil tussen de waarde van de overeenkomst en de feitelijke offertes geeft aanleiding tot bezorgdheid wat goed financieel beheer betreft. Het Agentschap moet een streng financieel beheer van IT-overeenkomsten voeren.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.7.15. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over belangenconflicten en ethiek bij het ECHA ([67]). Het Agentschap stelt momenteel een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.7.16. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([67]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2014	De uitgaven voor de tenuitvoerlegging van de verordening over biociden werden gedeeltelijk gefinancierd met EU-bijdragen in de begroting van het Agentschap en niet met vergoedingen.	Loopt nog
2016	Het niveau aan overdrachten was hoog, wat in strijd is met het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit. Het Agentschap kan overwegen om meer gebruik te maken van gesplitste begrotingskredieten.	Afgerond
2016	Anders dan bij de meeste andere agentschappen vereist de oprichtingsverordening van het ECHA niet met zoveel woorden periodieke externe evaluaties.	Nog af te handelen (Hierover heeft het Agentschap geen controle)
2017	Uit de verificaties achteraf van het Agentschap is gebleken dat meer dan de helft van de bedrijven hun omvang verkeerd opgaf, wat een grote invloed had op de berekeningen van de vergoedingen en de ontvangsten van het Agentschap. De verificaties achteraf moeten dringend worden versneld en afgerond.	Loopt nog
2017	Als er fouten worden aangetroffen, reikt het Agentschap corrigerende facturen uit. Het Agentschap lijkt echter problemen te ondervinden bij het innen van de gecorrigeerde vergoedingen. Het Agentschap nam in zijn rekeningen over 2017 een voorziening dubieuze debiteuren op ter hoogte van 2,8 miljoen euro (ofwel 600 000 euro meer dan aan het einde van 2016).	Loopt nog
2017	De verificatie van de door de bedrijven opgegeven hoeveelheden valt onder de verantwoordelijkheid van de nationale handhavingsinstanties van de lidstaten en het Agentschap heeft geen handhavingsbevoegdheden. Het vermogen van het Agentschap om zijn taak te vervullen, is afhankelijk van de nationale instanties. Ongeveer twee derde van de bedrijven actualiseerde de geregistreerde informatie over de hoeveelheden chemische stoffen waarmee zij omgaan, echter niet. Dit ondermijnt de doeltreffende uitvoering van de REACH-verordening en heeft ook een negatieve invloed op de juistheid van de berekening van de vergoedingen.	Loopt nog (Hierover heeft het Agentschap geen controle)
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar gewoonlijk niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.7.12. ECHA neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer en is zich ervan bewust dat dit een probleem is waarmee meerdere agentschappen te kampen hebben. Het Agentschap overweegt hiervoor beleid vast te stellen, dat rekening houdt met zijn eigen specifieke kenmerken en de concrete uitvoerbaarheid van een effectieve beleidsuitvoering.

3.7.13. ECHA bevestigt dat het begonnen is met besprekingen met de Commissie over een nieuw, levensvatbaar financieringsmodel.

3.7.14. Het heeft aanvankelijk een raming van de waarde van de kaderovereenkomst gemaakt (35,4 miljoen euro) in overeenstemming met de richtsnoeren van het vademecum voor overheidsopdrachten bij de Commissie, op basis van een voorafgaande evaluatie, zijn ervaringen in het verleden, vorige soortgelijke contracten en de op de markt beschikbare informatie. Het koos voor de mededingingsprocedure van gunning door onderhandelingen teneinde aan te zetten tot een zo breed mogelijke mededinging van de diverse op de markt beschikbare technische en financiële oplossingen voor zijn specifieke behoeften en zo de beste prijs-kwaliteitverhouding te verkrijgen. Uit de ontvangen offertes (vijf inschrijvingen variërend van 10 miljoen euro tot 38,2 miljoen euro) blijkt dat de raming van het Agentschap juist was.

Het uiteindelijke plafond van de kaderovereenkomst werd vastgelegd in overeenstemming met het vademecum voor overheidsopdrachten van de Commissie. De financiële beoordeling werd gebaseerd op de toepassing van prijzen per eenheid in een representatief scenario om een valide vergelijking van de offertes te vergemakkelijken. Bij de vaststelling van de definitieve waarde van de raamovereenkomst heeft het Agentschap zijn raming van het vereiste volume aan diensten verhoogd, in aansluiting op de grotere capaciteitsbehoeften door nieuwe mandaten die het tijdens deze inkoopprocedure van de Commissie heeft gekregen.

3.8. EUROPESE AUTORITEIT VOOR VERZEKERINGEN EN BEDRIJFSPENSIOENEN (EIOPA)

INLEIDING

3.8.1. De Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (hierna: „de Autoriteit" ofwel „Eiopa"), gevestigd te Frankfurt, werd opgericht bij Verordening (EU) nr. 1094/2010 van het Europees Parlement en de Raad ([68]). De Autoriteit heeft als taak, bij te dragen tot de invoering van kwalitatief hoogstaande gemeenschappelijke regulerings- en toezichtnormen en -praktijken, bij te dragen tot de consistente toepassing van de juridisch bindende handelingen van de Unie, de delegatie van taken en verantwoordelijkheden tussen de bevoegde autoriteiten te stimuleren en vergemakkelijken, marktontwikkelingen op haar bevoegdheidsgebied te volgen en beoordelen, en de bescherming van verzekeringnemers, deelnemers aan pensioenregelingen en begunstigden te bevorderen.

3.8.2. De tabel bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de Autoriteit ([69]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot de Autoriteit

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	24	25
Personeelsbestand per 31 december ([2])	151	146

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door de Autoriteit verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.8.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van de Autoriteit, die bestaan uit de financiële staten ([70]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([71]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.8.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de Autoriteit over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Autoriteit per 31 december 2018, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([68]) PB L 331 van 15.12.2010, blz. 48.
([69]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van de Autoriteit is te vinden op haar website: https://eiopa.europa.eu/
([70]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([71]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.8.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Andere aangelegenheid

3.8.6. De begroting van Eiopa wordt voor 40 % met middelen van de Europese Unie gefinancierd en voor 60 % door middel van rechtstreekse bijdragen van de EU-lidstaten. Het is mogelijk dat de ontvangsten van de Autoriteit in de toekomst zullen dalen als gevolg van de beslissing van het VK om de EU te verlaten.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.8.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.8.8. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.8.9. Eiopa huurde uitzendkrachten in door middel van kaderovereenkomsten met uitzendbureaus. In 2018 zette de Autoriteit 29 uitzendkrachten in naast haar 146 eigen personeelsleden. De daarmee samenhangende betalingen in 2018 bedroegen 763 035 euro. Voor overeenkomsten inzake de inzet van uitzendkrachten geldt een specifiek rechtskader dat tal van verplichtingen oplegt aan uitzendbureaus en inlenende ondernemingen. Een van de belangrijkste vereisten krachtens Richtlijn 2008/104/EG en de Duitse arbeidswetgeving is dat de arbeidsvoorwaarden voor uitzendkrachten dezelfde moeten zijn als die voor werknemers die rechtstreeks in dienst zijn genomen door de inlenende onderneming. In de overeenkomsten werden de uitzendbureaus echter niet expliciet verplicht om aan deze voorwaarden te voldoen en er bestaat geen bewijs dat de Autoriteit zelf de arbeidsvoorwaarden voor haar eigen personeel en voor uitzendkrachten heeft vergeleken. Dit brengt risico's met betrekking tot geschillen en voor de reputatie met zich mee. De Autoriteit moet de arbeidsvoorwaarden van haar uitzendkrachten analyseren en waarborgen dat deze in overeenstemming zijn met de Europese en nationale arbeidswetgeving.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER

3.8.10. In één aanbestedingsprocedure voor de terbeschikkingstelling van uitzendkrachten die in 2018 liep, paste Eiopa gunningscriteria toe die hoofdzakelijk bestonden in niet-concurrerende prijselementen. Er is dus geen bewijs dat de aanbestedingsprocedure ertoe leidde dat de economisch voordeligste overeenkomst werd gesloten. De Autoriteit moet gunningscriteria gebruiken die zijn gericht op concurrerende prijselementen.

INFORMATIE OVER HET SPECIAAL VERSLAG VAN DE ERK

3.8.11. In 2018 brachten we een speciaal controleverslag uit over de bijdrage van Eiopa aan het toezicht en de stabiliteit in de verzekeringssector ([72]). De missie van Eiopa, als een van de drie Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's), bestaat erin de stabiliteit van het financiële stelsel te ondersteunen en consumenten te beschermen op het gebied van verzekeringen en bedrijfspensioenen. De verzekeringsmarkt, met activa ter waarde van ongeveer twee derde van het gezamenlijke bbp van de EU-lidstaten, maakt een belangrijk deel uit van de financiële sector van de EU. Het falen hiervan zou een negatief effect kunnen hebben op de reële economie en het welzijn van consumenten. Wij onderzochten of Eiopa een doeltreffende bijdrage heeft geleverd aan het toezicht, de toezichtsconvergentie en de financiële stabiliteit. Voor dit laatste hebben wij ons gericht op de stresstest met betrekking tot verzekeringen van 2016. Wij concludeerden dat Eiopa goed gebruik heeft gemaakt van een breed scala aan instrumenten, al zijn het ontwerp en de follow-up ervan voor verbetering vatbaar. We troffen een aantal systematische uitdagingen aan met betrekking tot het toezicht op grensoverschrijdende activiteiten en interne modellen. Deze uitdagingen moeten worden aangepakt door Eiopa zelf, door nationale toezichthouders en wetgevers, met name in het kader van de lopende evaluatie van ETA's.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.8.12. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over stresstests bij Eiopa ([73]). De Autoriteit heeft een actieplan opgesteld om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

([72]) Speciaal verslag nr. 29/2018.
([73]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van de Autoriteit (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Afgerond
2017	De Autoriteit publiceert kennisgevingen van vacatures op haar eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog

ANTWOORD VAN DE AUTORITEIT

3.8.9. Eiopa erkent het belang van het beginsel van gelijke behandeling en wenst te benadrukken dat zij zich te allen tijde volledig inzet om aan dit kernbeginsel vast te houden. De verplichte naleving van de Duitse wet tot omzetting van Richtlijn 2008/104/EG (d.w.z. de Arbeitnehmerüberlassungsgezetz, AÜG) is opgenomen in haar kaderovereenkomst met uitzendbureaus. Bovendien getuigt de integratie van uitzendkrachten in haar werkomgeving van eerbiediging van het beginsel van gelijke behandeling (d.w.z. dezelfde rechten op het gebruik van gedeelde faciliteiten en diensten, dezelfde werktijden, rustperiodes, officiële feestdagen enz.). Eiopa gaat er dan ook vanuit dat zij heeft gehandeld in overeenstemming met de AÜG en zal ervoor zorgen dat zij dit blijft doen. Niettemin zal zij aanvullende maatregelen verkennen om gevolg te geven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer.

3.8.10. De prijselementen in de gunningscriteria bestonden uit het uurtarief dat het uitzendbureau aan de uitzendkracht betaalt en de vergoeding voor het uitzendbureau zelf. Eiopa is weliswaar van mening dat beide criteria concurrerende elementen bevatten, maar begrijpt de bezorgdheid van de Rekenkamer en zal in de toekomst alternatieve beoordelingscriteria in overweging nemen.

3.9. EUROPEES INSTITUUT VOOR INNOVATIE EN TECHNOLOGIE (EIT)

INLEIDING

3.9.1. Het Europees Instituut voor innovatie en technologie (hierna: „het Instituut“ ofwel „EIT“), gevestigd te Boedapest, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 294/2008 van het Europees Parlement en de Raad ([74]). Het Instituut heeft als doel de innovatiecapaciteit van de lidstaten en de Europese Unie te versterken om op die manier bij te dragen tot duurzame economische groei en een duurzame concurrentiepositie in Europa. Het Instituut kent subsidies toe aan een groeiend aantal „kennis- en innovatiegemeenschappen“ (KIG's) waarin het hoger onderwijs, de onderzoekssector en het bedrijfsleven samenwerken en waarmee wordt beoogd innovatie en ondernemerschap te stimuleren. De KIG's coördineren de activiteiten van honderden partners. Uit de door het Instituut verleende subsidies worden de kosten van de partners vergoed alsmede de kosten die voortvloeien uit de coördinatieactiviteiten van de KIG's. In 2018 bedroegen de operationele uitgaven in verband met KIG-subsidies 387 miljoen euro ([75]), ofwel 97 % van de begroting van het Instituut.

3.9.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Instituut ([76]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Instituut

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	303	350
Personeelsbestand per 31 december ([2])	61	64

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Instituut verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.9.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Instituut, die bestaan uit de financiële staten ([77]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([78]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.9.4. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van het Instituut over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Instituut per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen, van zijn kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig de bepalingen van zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([74]) PB L 97 van 9.4.2008, blz. 1.

([75]) Wat oorspronkelijke betalingskredieten betreft.

([76]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Instituut is te vinden op zijn website: https://eit.europa.eu/

([77]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([78]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.9.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.9.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.9.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.9.8. Met betrekking tot personeelskosten betaalde het Instituut bijna 3 000 euro aan schooltoelagen aan vijf personeelsleden voor wie het Instituut het schoolgeld al rechtstreeks aan de scholen betaalde. Naar ons oordeel betreft dit onregelmatige dubbele financiering van schoolkosten, waarin het ambtenarenstatuut van de EU niet voorziet. Het Instituut dient deze situatie te regulariseren en schoolkosten te dekken in overeenstemming met het rechtskader.

3.9.9. In een ander geval betaalde het Instituut de beloning van een lid van de raad van bestuur gedurende anderhalf jaar aan de verkeerde persoon. In totaal werden tien betalingen voor een totaalbedrag van 20 000 euro gedaan aan een persoon die dezelfde naam had maar niet het desbetreffende lid was. Het Instituut kwam pas op de hoogte van deze fout toen die persoon contact opnam met het Instituut. Hoewel het Instituut het geld is teruggevorderd, moet het zijn internebeheersingsprocedures versterken om ervoor te zorgen dat betalingen worden gedaan aan de juiste ontvangers.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.9.10. In 2014 ondertekende de Commissie namens meer dan vijftig EU-instellingen en -organen (waaronder het EIT) een kaderovereenkomst met één contractant voor de aanschaf van software, licenties en de verstrekking van het bijbehorende IT-onderhoud en -advies. Vanwege de volatiliteit van de softwaremarkt bevat de overeenkomst geen prijslijst. De kadercontractant handelt als tussenpersoon tussen het Instituut en de leveranciers die kunnen voorzien in de behoeften van het Instituut. Voor deze bemiddelingsdiensten mag de kadercontractant de prijzen van de leveranciers verhogen met twee tot negen procent. In 2018 bedroegen de betalingen aan de kadercontractant in totaal 64 000 euro. De uitgevoerde controles vooraf waren niet doeltreffend, omdat daarbij niet werd nagegaan of de prijzen van de kadercontractant en prijsverhogingen correct waren. De kaderovereenkomst zelf zou de mededinging kunnen beperken, aangezien er geen bewijs is dat er sprake is van mededinging bij de keuze van leveranciers door de kadercontractant. Het Instituut moet de controles vooraf van betalingen in het kader van dergelijke overeenkomsten aanpassen en zorgen voor een mededingingsprocedure voor alle aanbestedingen.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.9.11. In 2018 betaalde het Instituut de afgesproken voorfinanciering aan twee KIG's te laat, hoewel subsidieverrichtingen de kernactiviteiten van het Instituut zijn. De achterstandsrente bedroeg 27 000 euro in 2018. Samen met de Commissie als thesaurier en accountant van het EIT moet het Instituut zijn behoeften aan kasmiddelen tijdig beheren en elk risico op vertragingsrente en reputatieschade vermijden.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.9.12. Hoewel er voor alle KIG's duurzaamheidsplannen werden vastgesteld in overeenstemming met de EIT-richtsnoeren, blijft de werkelijke vooruitgang op weg naar duurzaamheid beperkt. Met name bestaan er zorgen ten aanzien van de drie KIG's uit de eerste golf ([79]), waarvoor de indicatoren inzake financiële duurzaamheid slechts een bescheiden groei laten zien. Tegelijkertijd blijven de beheerskosten die worden gedeclareerd door de KIG met de laagste score, EIT Climate-KIC, relatief hoog (17 %). Het EIT moet zich samen met de KIG's richten op „lean management"-structuren, de portefeuille van de uitgeoefende activiteiten herzien en alternatieve inkomstenbronnen bevorderen om de KIG's financieel minder afhankelijk van het EIT te laten worden.

([79]) EIT Climate-KIC, EIT InnoEnergy en EIT Digital, die sinds 2010 operationeel zijn. De twee KIG's van de tweede golf, EIT Health en EIT Raw Materials, presteren veel beter in dit opzicht, met name omdat er vanaf het begin meer prioriteit wordt gegeven aan de financiële duurzaamheid.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.9.13. In 2018 verrichtte de dienst Interne Audit van de Commissie een controle van de verificatie vooraf van betalingen aan de KIG's bij het Europees Instituut voor innovatie en technologie ([80]). Het Instituut stelt momenteel een actieplan op om uitvoering te geven aan die aanbevelingen die werden aanvaard ([81]).

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.9.14. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([80]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.
([81]) Het EIT aanvaardde twee aanbevelingen niet.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2014	Het Instituut overschatte zijn begrotingsbehoeften. De lage uitvoeringsgraad houdt voornamelijk verband met de niet-gebruikte kredieten ter financiering van KIG-activiteiten.	N.v.t.
2014	Terwijl KIG's strategieën voor financiële duurzaamheid moeten ontwikkelen, blijven zij afhankelijk van financiering van het EIT en de KIG-partners.	Loopt nog
2015	In haar Speciaal verslag nr. 4/2016 concludeerde de Rekenkamer dat de financieringsvoorwaarde dat de EIT-bijdrage aan de KIG's niet hoger mag zijn dan 25 %, weinig of geen toegevoegde waarde heeft.	Loopt nog (Hierover heeft het Instituut geen controle)
2015	De oprichtingsverordening van het EIT bepaalt dat het EIT tot taak heeft „financiële middelen uit de publieke en de particuliere sector aan te trekken en (…) zal (…) trachten een aanzienlijk, stijgend aandeel van zijn begroting uit particuliere bronnen en uit door de eigen activiteiten gegenereerd inkomen te betrekken".	Loopt nog
2015	Voor het masterprogramma van EIT Digital, waaraan 16 Europese universiteiten deelnemen, moet het Instituut een duidelijk en formeel beschreven financieringsmodel invoeren.	Afgerond
2016	De subsidies voor de periode 2015 werden pas in april 2015 toegekend en de subsidieovereenkomsten werden in juni en juli 2015 ondertekend. Voor de periode 2016 werden er subsidies toegekend en de subsidieovereenkomsten ondertekend in april 2016.	N.v.t.
2016/2017	Vanaf de oprichting van het EIT in 2008 tot juli 2014 is er viermaal een nieuwe directeur benoemd. De post van directeur wordt sinds augustus 2014 op interimbasis vervuld.	Loopt nog (Hierover heeft het Instituut geen controle)
2016	Door de KIG-JE's uitgevoerde aanbestedingsprocedures vertoonden significante tekortkomingen. In 2016 bedroegen de betalingen in verband met onregelmatige aanbestedingsprocedures 2,2 miljoen euro. Het Instituut stelde een actieplan op.	N.v.t.
2016	Ondanks de grote stijging van de begroting van 309 miljoen euro (2008-2013) tot 2,4 miljard euro (2014-2020) en de toename van het aantal KIG's van drie naar zes aan het eind van 2016 veranderde het toegestane aantal posten van het Instituut niet significant.	Nog af te handelen (Hierover heeft het Instituut geen controle)
2017	Het EIT sloot kort voor het einde van de subsidiabiliteitsperiode overeenkomsten tot wijziging van de specifieke subsidieovereenkomsten met drie KIG's, en met één KIG zelfs na afloop van die periode, waarbij de vergoedingspercentages werden verhoogd. Deze praktijk stimuleert KIG's niet om eigen financieringsbronnen te vinden en zou ook van invloed kunnen zijn op de eerlijke mededinging tussen de KIG's.	N.v.t.
2017	Door wijzigingen van de ondernemingsplannen van twee KIG's werden er ook met terugwerkende kracht activiteiten toegevoegd waarin niet was voorzien in de oorspronkelijke ondernemingsplannen; die wijzigingen kunnen van invloed zijn op de toekenningsbesluiten en de gelijke behandeling van de KIG's, en zijn niet in overeenstemming met het Financieel Reglement.	N.v.t.
2017	In 2017 voerde het Instituut een papierloos systeem voor betalingen in. Dit bracht wijzigingen in de procedures en het boekhoudsysteem van het Instituut met zich mee. Toch is het boekhoudsysteem sinds 2012 niet opnieuw gevalideerd.	Loopt nog
2017	Het bedrijfscontinuïteitsplan en het rampenherstelplan van het EIT werden in 2013 vastgesteld en zijn verouderd.	Afgerond
2017	Evenals in voorgaande jaren besteedden de KIG's de door het EIT toegekende subsidiebedragen niet volledig.	Loopt nog
2017	Het EIT monitorde de prestaties van de KIG's en berekende enkele prestatiecorrecties. Deze correcties hadden echter voor geen enkele KIG financiële gevolgen, omdat het EIT van de financiële correcties en de prestatiecorrecties enkel de hoogste toepast.	Loopt nog (Hierover heeft het Instituut geen controle)

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	In 2017 hebben alle KIG's duurzaamheidsstrategieën overeenkomstig de richtsnoeren van het EIT vastgesteld, wat een belangrijke stap was op weg naar een duurzamere toekomst voor de KIG's. De inkomsten die de KIG's genereerden en de cofinanciering van KIG-partners blijven echter zeer laag.	Loopt nog
2017	Het EIT publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op de website van DG HR, maar gewoonlijk niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Instituut voor bepaalde procedures e-facturering ingevoerd, maar geen e-aanbesteding en e-inschrijving.	Loopt nog
2017	Krachtens het statuut dat erop van toepassing is, kan het EIT zijn tijdelijke personeel enkel een overeenkomst voor bepaalde duur aanbieden met een maximale duur van vijf jaar, die één keer met vijf jaar kan worden verlengd. Dit kan mogelijk een belemmering vormen voor de continuïteit van de werkzaamheden.	Loopt nog (Hierover heeft het Instituut geen controle)

ANTWOORD VAN HET INSTITUUT

3.9.8. EIT heeft een grondige analyse uitgevoerd van de uitbetaling van schooltoelagen voor peuteronderwijs aan alle daarvoor in aanmerking komende personeelsleden gedurende de afgelopen vijf jaar. Als resultaat hiervan heeft EIT de bedragen vastgesteld die van een aantal personeelsleden teruggevorderd moeten worden. EIT heeft extra maatregelen getroffen om de rechten van medewerkers beter te kunnen controleren. De onterecht uitbetaalde bedragen worden in de loop van 2019 van de desbetreffende personeelsleden teruggevorderd. Bovendien is de dienst bij de Commissie, die verantwoordelijk is voor uitbetaling van de salarissen en toelagen aan EIT-personeel, officieel geïnformeerd over het stopzetten van de uitbetaling van voornoemde schooltoelagen aan de personeelsleden in kwestie.

3.9.9. Deze eenmalige fout was te wijten aan een misverstand en was al ontdekt en gecorrigeerd door EIT ten tijde van het bezoek van de Rekenkamer. Het is zeer onwaarschijnlijk dat een dergelijke situatie zich nogmaals voordoet. Toepasselijke controlemaatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat betalingen worden verricht aan de verkeerde begunstigden en de financiële actoren hebben instructies ontvangen om de relevante operationele standaardprocedures strikt te volgen.

3.9.10. EIT is één van de deelnemende organen aan de kaderovereenkomst in kwestie, die door de Commissie wordt beheerd. EIT bevindt zich derhalve niet in de positie om de voorwaarden van de kaderovereenkomst zelf ter discussie te stellen. EIT heeft het in de kaderovereenkomst voorgeschreven mechanisme strikt opgevolgd, dat vereist dat de prijzen en de marges van de leverancier als één geheel worden vermeld en niet als twee aparte items. Daarom is EIT, in tegenstelling tot de Europese Rekenkamer, van mening dat de controles vooraf naar behoren zijn toegepast, aangezien de kaderovereenkomst in overeenstemming met de daarin uiteengezette voorwaarden is uitgevoerd. Indien de contractant opzettelijk een prijs vermeld heeft die niet aan de onderliggende voorwaarden voldoet, dan moet dit behandeld worden als een onregelmatigheid en moet dit dienovereenkomstig onderzocht worden. Met het oog op toekomstige perioden moet deze kwestie aangepakt worden, aangezien de kaderovereenkomst in kwestie vervallen is en vervangen door een nieuwe, waarin elke prijsopgave een uitsplitsing moet bevatten van de originele prijs en de marge van de contractant.

3.9.11. De late betaling van de voorfinanciering aan KIG's werd veroorzaakt door de niet-beschikbaarheid van kasmiddelen op de bankrekening van EIT en is niet het gevolg van eventuele tekortkomingen in EIT's procedures voor subsidietoekenning. EIT had het verzoek om subsidie van de Commissie in overeenstemming met de relevante procedures gepland en in gang gezet, rekening houdend met de mogelijke gevolgen van het moeten betalen van debetrente over grote geldbedragen die uitstaan bij de bank. Helaas heeft dit geleid tot een laattijdige betaling in de vorm van één werkdag. Hoewel deze korte vertraging inderdaad een relatief grote financiële impact had, had EIT hier geen enkel controle over.

3.9.12. EIT geeft, samen met de KIG's, voortdurend invulling aan de doelstelling de KIG's financieel duurzaam te maken. Op dit gebied is aanzienlijke vooruitgang geboekt, aangezien de door de KIG's gegenereerde inkomsten zijn toegenomen van 23,7 miljoen euro (2017) tot 38,4 miljoen euro (2018) en door de KIG's activa worden opgebouwd waarmee toekomstige inkomsten zullen worden gewaarborgd. Naast de inkomsten die door de KIG's worden gegenereerd, dragen ook de KIG-partners bij tot een aanzienlijke medefinanciering van de kosten van KIG-activiteiten. Om de managementuitgaven van de KIG's verder te verlagen, heeft EIT toepasselijke plafonds vastgesteld voor de door EIT gefinancierde managementkosten, zowel op het niveau van de KIG's (maximaal 12 % van de totale EIT-financiering) als op het niveau van de individuele personeelsleden (gebenchmarkt met de salarissen die in het EU-Statuut zijn vastgesteld).

3.10. EUROPEES AGENTSCHAP VOOR MARITIEME VEILIGHEID (EMSA)

INLEIDING

3.10.1. Het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (hierna: „het Agentschap" ofwel „EMSA"), gevestigd te Lissabon, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 1406/2002 van het Europees Parlement en de Raad ([82]). De taken van het Agentschap omvatten het waarborgen van een hoog niveau van veiligheid op zee en het voorkomen van verontreiniging door schepen, de verlening van technische bijstand aan de Commissie en de lidstaten, alsmede de controle op de uitvoering van de wetgeving van de Unie en de beoordeling van de doeltreffendheid hiervan.

3.10.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([83]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	79	77
Personeelsbestand per 31 december ([2])	250	256

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.10.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([84]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([85]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.10.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.10.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

([82]) PB L 208 van 5.8.2002, blz. 1.

([83]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: emsa.europa.eu

([84]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([85]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.10.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.10.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.10.8. In 2014 ondertekende de Commissie namens meer dan vijftig EU-instellingen en -organen, waaronder het Agentschap, een kaderovereenkomst met één contractant voor de aanschaf van IT-hard- en -software en de verstrekking van onderhoud en ondersteuning (IT-diensten). De kadercontractant handelt als tussenpersoon tussen het Agentschap en de leveranciers die de IT-diensten kunnen verlenen. Voor deze bemiddelingsdiensten mag de kadercontractant de prijzen van de leveranciers verhogen met twee tot negen procent. Hoewel de meeste IT-diensten en bijbehorende prijzen waren vastgesteld in de kaderovereenkomst die het resultaat was van een concurrerende aanbestedingsprocedure, was het op grond van de kaderovereenkomst ook toegestaan IT-diensten aan te kopen die niet specifiek genoemd waren. In het geval van één gecontroleerde betaling ten bedrage van ongeveer 15 000 euro kocht het Agentschap, via de contractant, softwarelicenties zonder na te gaan of de leverancier de juiste prijs in rekening had gebracht en of de juiste prijsverhoging voor de contractant in rekening was gebracht. In 2018 bedroegen de betalingen aan de contractant in totaal 1 589 918 euro. Het Agentschap moet de controles vooraf van betalingen in het kader van dergelijke overeenkomsten aanpassen en zorgen voor een mededingingsprocedure voor alle aanbestedingen ([86]).

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.10.9. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over bezoeken en inspecties (gericht op het systeem voor kwaliteitsbeheer) bij het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid ([87]). Het Agentschap stelde een actieplan op om terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.10.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([86]) De kaderovereenkomst van 2014 is ondertussen verlopen en het volgende kader is zodanig ontworpen dat eerlijke mededinging beter wordt bevorderd.

([87]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	Voor bemiddelingsdiensten mag de kadercontractant de prijzen van de leveranciers verhogen met twee tot negen procent. In 2017 bedroegen de betalingen aan de kadercontractant in totaal 1,7 miljoen euro. Het Agentschap vergeleek de in rekening gebrachte prijzen en prijsverhogingen niet systematisch met de offertes en facturen van de leveranciers die aan de kadercontractant waren gericht.	Nog af te handelen
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-facturering en e-inschrijving ingevoerd, maar geen e-aanbesteding.	Afgerond

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.10.8. De volledige aanbestedingsprocedure voor het betreffende raamcontract werd beheerd door de Europese Commissie (DG DIGIT) en het Agentschap was zelf niet bij de aanbestedingsprocedure betrokken (bv. bij de keuze van de procedure, het type contract en het uitvoeringsmechanisme). Het uitvoeringsmechanisme voor dit raamcontract omvatte geen lijst van vaste prijzen. In plaats daarvan heeft het DG DIGIT gekozen voor een systeem met toepassing van prijsverhogingen. Het Agentschap heeft nota genomen van de bevindingen van de Rekenkamer en heeft in zijn contracten passende controlemechanismen opgenomen. EMSA is op de hoogte gesteld van het feit dat de aannemer zijn recht heeft uitgeoefend om het contract met ingang van 12 oktober 2019 te beëindigen.

3.11. AGENTSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE VOOR NETWERK- EN INFORMATIEBEVEILIGING (ENISA)

INLEIDING

3.11.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor netwerk- en informatiebeveiliging (hierna: „het Agentschap" ofwel „Enisa"), gevestigd te Athene en Heraklion ([88]), werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 460/2004 van het Europees Parlement en de Raad ([89]), die na diverse wijzigingen werd vervangen door Verordening (EU) nr. 526/2013 ([90]). Het Agentschap heeft voornamelijk tot taak om, voortbouwend op nationale en Unie-inspanningen, de Unie in staat te stellen om netwerk- en informatiebeveiligingsproblemen beter te voorkomen en het hoofd te bieden.

3.11.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([91]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	11	11
Personeelsbestand per 31 december ([2])	74	70

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.11.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([92]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([93]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.11.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([88]) Het operationele personeel van het Agentschap werd in maart 2013 naar Athene overgeplaatst.
([89]) PB L 77 van 13.3.2004, blz. 1.
([90]) PB L 165 van 18.6.2013, blz. 41.
([91]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.enisa.europa.eu
([92]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([93]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.11.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.11.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.11.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.11.8. Het Agentschap heeft geen beleid inzake gevoelige posten in het kader waarvan gevoelige functies zouden worden vastgesteld, deze actueel zouden worden gehouden en passende maatregelen zouden worden vastgesteld om het risico van gevestigde belangen te beperken. Dit is niet in overeenstemming met de internecontrolenormen van het Agentschap. Het Agentschap moet een dergelijk beleid inzake gevoelige posten onverwijld vaststellen en ten uitvoer leggen.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.11.9. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over de betrokkenheid van belanghebbenden bij de totstandbrenging van te leveren prestaties bij Enisa ([94]). Het Agentschap stelde een actieplan op om terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.11.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([94]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2015	Het Agentschap is van plan om administratieve medewerkers naar Athene over te plaatsen, terwijl de Enisa-verordening bepaalt dat administratief personeel in Heraklion gevestigd moet zijn ([1]).	Loopt nog
2016	Het Agentschap plaatste acht personeelsleden over naar Athene, waarmee het aantal personeelsleden in Heraklion terugliep tot 14 ([2]). Een verdere verlaging van de kosten is waarschijnlijk mogelijk indien alle personeelsleden op één centrale locatie zouden worden ondergebracht.	Loopt nog
2017	De nieuwe rekenplichtige van het Agentschap trad in functie op 1 december 2017. De overdrachtsprocedure werd niet naar behoren uitgevoerd.	N.v.t.
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	Het Agentschap heeft geen uitgebreide analyse van de impact van de brexit verricht.	Afgerond

([1]) Momenteel wordt met de Griekse regering onderhandeld over de nieuwe zetelovereenkomst.

([2]) Volgens Enisa was dit aantal eind 2018 verder teruggelopen tot acht personeelsleden.

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

Het Agentschap heeft kennis genomen van het verslag van de Rekenkamer.

3.12. **SPOORWEGBUREAU VAN DE EUROPESE UNIE (ERA)**

INLEIDING

3.12.1. Het Spoorwegbureau van de Europese Unie (hierna: „het Bureau“ ofwel „ERA“), gevestigd te Lille en Valenciennes, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 881/2004 van het Europees Parlement en de Raad ([95]), die in 2016 is vervangen door Verordening (EU) 2016/796 van het Europees Parlement en de Raad ([96]). Het Bureau heeft als taak het interoperabiliteitsniveau van de spoorwegsystemen te vergroten en een gemeenschappelijke benadering van de veiligheid te ontwikkelen, teneinde bij te dragen aan de totstandkoming van een Europese spoorwegruimte met een verbeterd concurrentievermogen en een hoog niveau van veiligheid.

3.12.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([97]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	31	29
Personeelsbestand per 31 december ([2])	164	165

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Bureau verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.12.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Bureau, die bestaan uit de financiële staten ([98]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([99]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.12.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([95]) PB L 164 van 30.4.2004, blz. 1.
([96]) PB L 220 van 21.6.2004, blz. 3, en PB L 138 van 26.5.2016, blz. 1. Krachtens laatstgenoemde verordening is de oorspronkelijke naam van het Bureau, Europees Spoorwegbureau, veranderd in Spoorwegbureau van de Europese Unie.
([97]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Bureau is te vinden op zijn website: www.era.europa.eu
([98]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([99]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.12.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.12.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.12.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.12.8. Het aanbestedingsplan voor 2017 omvatte de gunning van een rechtstreekse opdracht tot het organiseren van een veiligheidsconferentie in april 2018 met een begroting van 100 000 euro. Een lokale dienstverlener nam de organisatie op zich voor een vergoeding van minder dan 15 000 euro, waardoor het Bureau gebruik kon maken van een procedure van gunning via onderhandelingen met één inschrijver. Volgens het bestek zou het Bureau alle gerelateerde diensten (conferentielocatie, catering, vervoer enz.) afzonderlijk contracteren en betalen. Toen deze procedure te ingewikkeld en te tijdrovend bleek te zijn, werd de overeenkomst in februari 2018 gewijzigd zodat de lokale dienstverlener alle gerelateerde diensten kon betalen. De som van de betalingen voor alle diensten die in 2018 werkelijk werden gedaan, bedroeg 63 380 euro exclusief btw. Het besluit om alle gerelateerde diensten afzonderlijk te contracteren en betalen hield een kunstmatige opsplitsing van de opdracht in. De overeenkomst en alle daarmee samenhangende betalingen zijn onregelmatig. Het Bureau moet ervoor zorgen dat het Financieel Reglement wordt nageleefd bij de keuze voor een aanbestedingsprocedure.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.12.9. In 2014 ondertekende de Commissie namens meer dan vijftig EU-instellingen en -organen, waaronder het Bureau, een kaderovereenkomst met één contractant voor de aanschaf van IT-hard- en -software en de verstrekking van onderhoud en ondersteuning (IT-diensten). De kadercontractant handelt als tussenpersoon tussen het Bureau en de leveranciers die de IT-diensten kunnen verlenen. Hoewel de meeste IT-diensten en bijbehorende prijzen waren vastgesteld in de kaderovereenkomst die het resultaat was van een concurrerende aanbestedingsprocedure, was het op grond van de kaderovereenkomst ook toegestaan IT-diensten aan te kopen die niet specifiek genoemd waren. In het geval van één gecontroleerde betaling ten bedrage van ongeveer 20 000 euro kocht het Bureau, via de contractant, softwarelicenties die niet specifiek genoemd waren, zonder na te gaan of de leverancier de juiste prijs in rekening had gebracht en of de juiste prijsverhoging de contractant in rekening was gebracht. De door het ERA uitgevoerde controles vooraf waren in dit opzicht niet doeltreffend. De kaderovereenkomst zelf zou de mededinging met betrekking tot niet specifiek genoemde IT-diensten kunnen beperken, aangezien er geen bewijs is dat er sprake is van mededinging bij de keuze van leveranciers door de kadercontractant. In 2018 bedroegen de betalingen aan de contractant in totaal 839 923 euro. Het Bureau moet de controles vooraf van betalingen in het kader van dergelijke overeenkomsten aanpassen en zorgen voor een mededingingsprocedure voor alle aanbestedingen ([100]).

3.12.10. Op basis van het in de nieuwe ERA-verordening uitgebreide mandaat zal het Bureau vanaf 2019 vergoedingen en kosten gaan innen voor certificeringstaken. Op grond van de verordening moet in dit opzicht rekening worden gehouden met de specifieke behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Om te zorgen voor de juiste toepassing van vergoedingen en kosten ten aanzien van kmo's moet het Bureau doeltreffende controles invoeren om de kmo-criteria voor aanvragers na te gaan.

([100]) De kaderovereenkomst van 2014 is ondertussen verlopen en het volgende kader is zodanig ontworpen dat eerlijke mededinging beter wordt bevorderd.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.12.11. Volgens de nieuwe verordening ([101]) vormen de vergoedingen en kosten bestemmingsontvangsten voor het Bureau. Om het Bureau in staat te stellen de vergoedingen en kosten en bijbehorende vastleggingen en betalingen in de begroting naar behoren te plannen, zijn er enkele wijzigingen in de uitvoeringsvoorschriften bij het financieel reglement van het Bureau nodig. Bovendien kunnen vergoedingen en kosten pas worden gefactureerd na afloop van een verleende dienst, en mogen slechts om de zes maanden tussentijdse facturen worden afgegeven ([102]). Het Bureau zal de vergoedingen en kosten die verband houden met kosten nauwlettend moeten monitoren en tussentijdse bedragen zo snel mogelijk moeten factureren om een begrotingstekort aan het einde van het jaar te voorkomen.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.12.12. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over het beheer van programma's, projecten en diensten (onder meer op IT-gebied) bij het Spoorwegbureau van de Europese Unie. Het Bureau stelde een actieplan op om terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.12.13. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([101]) Verordening (EU) 2016/796 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende het Spoorwegbureau van de Europese Unie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 881/2004 (PB L 138 van 26.5.2016, blz. 1).

([102]) Zie artikel 5, lid 6, van Uitvoeringsverordening (EU) 2018/764 van de Commissie (de verordening betreffende vergoedingen en kosten) (PB L 129 van 25.5.2018, blz. 68).

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2013	Het Bureau is gevestigd in Lille en Valenciennes. Een kostenverlaging is waarschijnlijk mogelijk indien alle werkzaamheden op één locatie zouden worden gecentraliseerd.	Loopt nog (Hierover heeft het Bureau geen controle)
2017	Er is geen duidelijke scheiding van functies tussen de ordonnateur en de rekenplichtige.	Afgerond
2017	In het geval van één gecontroleerde betaling ter hoogte van ongeveer 47 000 euro kocht het Bureau, via een kaderovereenkomst met een tussenhandelaar, IT-diensten in zonder toepassing van enige mededingingsprocedure of enig voorafgaand marktonderzoek. In 2017 bedroegen de betalingen aan de kadercontractant in totaal 1,1 miljoen euro.	Nog af te handelen

ANTWOORD VAN HET BUREAU

3.12.8. Het Spoorwegbureau is het niet eens met de conclusie dat „[h] et besluit om alle gerelateerde diensten afzonderlijk te contracteren en betalen (…) een kunstmatige opsplitsing van de opdracht in(hield).“ Het is echter van plan voorwaarden voor de ondertekening van een kaderovereenkomst uit te werken met een gespecialiseerde onderneming die belast wordt met het organiseren van evenementen als conferenties en dergelijke.

3.12.9. Het Spoorwegbureau heeft de DIGIT-kaderovereenkomst toegepast. Het neemt echter nota van de opmerking van de Rekenkamer. Het wacht nu op de nieuwe kaderovereenkomst van DIGIT, waarbij een hernieuwde mededinging wordt voorzien.

3.12.10. Het Spoorwegbureau is zich bewust van het feit dat rekening moet worden gehouden met de specifieke behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Zoals in artikel 5, lid 9, van de uitvoeringsverordening inzake de te betalen vergoedingen en kosten ([103]) is bepaald, zal het Spoorwegbureau in geval van een kleine of middelgrote onderneming rekening houden met verzoeken om een redelijke verlenging van de betalingstermijn en stemt het in met termijnbetalingen.

3.12.11. Het Spoorwegbureau heeft al bij de Commissie een verzoek om afwijking ingediend om enkele wijzigingen in zijn financieel reglement mogelijk te maken. Het verwacht zeer binnenkort een standpunt hierover te ontvangen. Bovendien worden de kosten nauwgezet bewaakt en worden er tussentijdse rekeningen afgegeven teneinde aan het einde van het jaar begrotingstekorten te vermijden.

([103]) Uitvoeringsverordening (EU) 2018/764 van de Commissie van 2 mei 2018 inzake de aan het Spoorwegbureau van de Europese Unie te betalen vergoedingen en kosten en de betalingsvoorwaarden (PB L 129 van 25.5.2018, blz. 68).

3.13. EUROPESE AUTORITEIT VOOR EFFECTEN EN MARKTEN (ESMA)

INLEIDING

3.13.1. De Europese Autoriteit voor effecten en markten (hierna: „de Autoriteit" ofwel „ESMA"), gevestigd te Parijs, werd opgericht bij Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad ([104]). De Autoriteit heeft als taak, de werking van de interne financiële markt van de EU te verbeteren door een hoog, effectief en consistent niveau van regulering en toezicht te verzekeren, de integriteit en de stabiliteit van de financiële stelsels te bevorderen en de internationale coördinatie van het toezicht te versterken teneinde de stabiliteit en doeltreffendheid van het financiële stelsel te garanderen.

3.13.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de Autoriteit ([105]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot de Autoriteit

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	42	44
Personeelsbestand per 31 december ([2])	226	231

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door de Autoriteit verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.13.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van de Autoriteit, die bestaan uit de financiële staten ([106]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([107]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.13.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de Autoriteit over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Autoriteit per 31 december 2018, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([104]) PB L 331 van 15.12.2010, blz. 84.
([105]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van de Autoriteit is te vinden op haar website: www.esma.europa.eu
([106]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([107]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.13.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Andere aangelegenheid

3.13.6. De vergoedingen die aan ratingbureaus in rekening worden gebracht, zijn gebaseerd op hun ontvangsten als juridische entiteit, maar niet als groep of als groep gelieerde entiteiten. Dit biedt een quasilegitieme gelegenheid om vergoedingen te verlagen of vermijden door ontvangsten van ratingbureaus binnen de jurisdictie van de EU over te schrijven naar hun gelieerde entiteiten buiten de EU. De waarschijnlijke financiële gevolgen van deze maas in de wetgeving zijn onbekend. Hoewel de Autoriteit de verordening correct heeft toegepast, merkte deze dit risico op en stelde het bij de Commissie aan de orde. De Autoriteit moet het gesprek met de Commissie voortzetten om overeenstemming te bereiken over de nodige wijzigingen.

3.13.7. De begroting van de Autoriteit wordt voor 27 % met middelen van de Europese Unie gefinancierd, voor 42 % door middel van rechtstreekse bijdragen van de EU-lidstaten, voor 29 % met vergoedingen van onder toezicht staande entiteiten (ratingbureaus en transactieregisters) en voor 2 % uit andere bronnen. Het is mogelijk dat de ontvangsten van de Autoriteit in de toekomst zullen dalen als gevolg van de beslissing van het VK om de EU te verlaten.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.13.8. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.13.9. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.13.10. De Autoriteit maakt gebruik van de overeenkomsten met IT-bedrijven die zodanig zijn opgesteld dat er mogelijk sprake is van de terbeschikkingstelling („mise à disposition“) van uitzendkrachten in plaats van de verlening van duidelijk omschreven IT-diensten of -producten. De terbeschikkingstelling van uitzendkrachten mag enkel plaatsvinden via overeenkomsten met erkende uitzendbureaus met inachtneming van Richtlijn 2008/104/EG en de specifieke regels die door de lidstaten zijn vastgesteld ter omzetting van die richtlijn. Het gebruik van IT-dienstverleningsovereenkomsten voor de terbeschikkingstelling van arbeidskrachten zou niet in overeenstemming zijn met de sociale en arbeidsrechtelijke voorschriften van de EU en heeft tot gevolg dat de Autoriteit wordt blootgesteld aan juridische en reputatierisico's. De daarmee samenhangende betalingen in 2018 bedroegen 1 257 479 euro. De Autoriteit moet ervoor zorgen dat overeenkomsten zodanig zijn opgesteld dat er geen verwarring mogelijk is tussen de verlening van IT-diensten en de terbeschikkingstelling van uitzendkrachten.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.13.11. De Autoriteit brengt vergoedingen in rekening aan *ratingbureaus* overeenkomstig de desbetreffende verordening inzake vergoedingen. Deze vergoedingen zouden uitsluitend de uitgaven van de ESMA met betrekking tot de registratie en de certificering van en het toezicht op ratingbureaus moeten dekken. In 2017 bracht de ESMA ratingbureaus vergoedingen in rekening die 853 950 euro hoger waren dan de uitgaven en besteedde ze dit overschot aan andere activiteiten. Volgens de informatie die de ESMA na de controle verstrekte, veranderde de situatie in 2018 toen de uitgaven 228 664 euro hoger waren dan daarmee samenhangende, in rekening gebrachte vergoedingen. De gecumuleerde afwijking in de periode 2015-2018 bedraagt 540 412 euro (1,6 %). De Autoriteit brengt vergoedingen in rekening aan *transactieregisters* overeenkomstig de desbetreffende verordening inzake vergoedingen. Deze vergoedingen zouden uitsluitend de uitgaven van de ESMA met betrekking tot de registratie van en het toezicht op transactieregisters moeten dekken. In 2017 waren de uitgaven van de Autoriteit 452 466 euro hoger dan de daarmee samenhangende, in rekening gebrachte vergoedingen. Volgens de informatie die de ESMA na de controle verstrekte, waren de uitgaven van de Autoriteit in 2018 30 882 euro hoger dan de daarmee samenhangende, in rekening gebrachte vergoedingen. De gecumuleerde afwijking in de periode 2015-2018 bedraagt 545 735 euro (6 %). Hoewel de Autoriteit de door de Commissie verstrekte richtsnoeren hierover heeft gevolgd, kunnen deze overschotten en tekorten tot een jaarlijkse kruisfinanciering van activiteiten leiden. De Autoriteit moet een praktijk vinden waarmee dergelijke kruisfinancieringen worden vermeden, bijvoorbeeld door de jaarlijkse vergoedingen aan te passen om rekening te houden met de overschotten en tekorten van voorgaande jaren of door het model van bestemmingsontvangsten in te voeren voor aan vergoedingen gekoppelde activiteiten.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.13.12. In 2018 schreef de ESMA een aanbestedingsprocedure uit voor de huur van nieuwe kantoorruimte in Parijs. In eerste instantie had de ESMA een gezamenlijke aanbestedingsprocedure gepland met andere Europese organen zoals de Europese Bankautoriteit, die op dat moment haar verhuizing van Londen naar Parijs voorbereidde. Uit analyses van de autoriteiten bleek evenwel dat de beoogde voordelen van een gezamenlijke aanbestedingsprocedure niet zouden worden gerealiseerd en beide autoriteiten schreven afzonderlijke aanbestedingsprocedures uit voor de huur van hun kantoorruimte en andere daaraan gerelateerde diensten zoals advies over onroerende goederen, het ontwerp van kantoorruimtes en projectbeheer. Dit was een gemiste kans voor schaalvoordelen en efficiëntiewinst. De autoriteiten moeten hun samenwerking voortzetten en waar mogelijk gebruikmaken van gezamenlijke aanbestedingsprocedures.

3.13.13. De ESMA heeft aanzienlijke inspanningen geleverd bij de voorbereiding van de aanbestedingsdocumenten voor de huur van nieuwe kantoorruimte en wat betreft de methodologie voor de evaluatie van inschrijvingen. De Autoriteit moet de documentatie en traceerbaarheid van evaluaties van inschrijvingen echter nog verbeteren. Evaluatieverslagen dienen als belangrijkste referentie tijdens de volgende fasen van de aanbestedingsprocedures en bij geschillen zou de inhoud daarvan volledig moeten zijn en alle relevante details moeten omvatten.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.13.14. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over ontvangsten en activiteitsgestuurd management bij de Europese Autoriteit voor effecten en markten. De ESMA stelde een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	De Autoriteit publiceert kennisgevingen van vacatures op haar eigen website en op sociale media, maar niet altijd op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Afgerond

ANTWOORD VAN DE AUTORITEIT

3.13.10. ESMA is het ermee eens dat ervoor moet worden gezorgd dat het gebruik van IT-adviesdiensten duidelijk wordt onderscheiden van de verlening van uitzenddiensten. Daarom heeft ESMA ook twee afzonderlijke raamovereenkomsten. Tegelijkertijd begrijpt ESMA dat de methode en de processen voor het uitbesteden van IT-adviesdiensten kunnen worden verbeterd om het risico dat de Europese Rekenkamer in haar bevindingen noemt, weg te nemen. ESMA zal haar inspanningen voortzetten om elke mogelijke perceptie van een uitzendkracht of een dienstverband tussen de Autoriteit en de IT-consultants te vermijden.

3.13.11. Als directe toezichthouder op financiële entiteiten moet ESMA zich kunnen richten op de belangrijkste risico's die aan deze entiteiten verbonden zijn. In 2017 moest ESMA in de loop van het jaar middelen herschikken om te werken aan een specifiek risico in verband met transactieregisters. Dit heeft geleid tot een verschil tussen de geïnde vergoedingen (berekend aan het begin van het jaar) en de werkelijke uitgaven. ESMA heeft voor haar vergoedingen altijd het algemene begrotingsmodel gebruikt volgens de richtsnoeren van de Commissie, wat betekent dat potentiële overschotten of tekorten van een activiteit moeten worden gedekt door andere activiteiten. Om mogelijke verschillen in de gaten te houden heeft ESMA een goed ontwikkeld systeem voor activiteitsgestuurd management opgezet. Indien dit systeem een aanzienlijk en terugkerend verschil constateert tussen geïnde vergoedingen en werkelijke uitgaven, worden de volgende begrotingen dienovereenkomstig aangepast. Op die manier kunnen eventuele onevenwichtigheden op korte termijn (die slechts in één specifiek jaar plaatsvinden) worden geneutraliseerd wanneer naar het langetermijnperspectief wordt gekeken. Sinds ESMA in 2011 de directe toezichthoudende verantwoordelijkheid op zich heeft genomen, zijn er geen andere aanzienlijke onevenwichtigheden opgetreden. Daarbij was ook een nauwe afstemming van de (aangepaste) vergoedingen en uitgaven in 2018. ESMA is bereid binnen het financiële kader van de EU alle mogelijkheden te onderzoeken om de jaarlijkse vergoedingen aan te passen om rekening te houden met vroegere overschotten en tekorten. Tegelijkertijd wil de Autoriteit de nodige flexibiliteit behouden om waar nodig middelen aan te passen om via haar toezicht specifieke risico's van de financiële markten het hoofd te kunnen bieden.

3.13.12. ESMA had een gezamenlijke aanbesteding voorgesteld om met zoveel mogelijk in Parijs gevestigde EU-agentschappen en -instellingen een gebouw te kunnen delen. Uiteindelijk voerde de Autoriteit een gezamenlijke aanbesteding uit met het Instituut voor veiligheidsstudies van de Europese Unie (IVSEU), een ander EU-agentschap in Parijs. Het klopt dat als meer agentschappen ermee hadden ingestemd deel te nemen, dit project efficiëntiewinst had opgeleverd. ESMA kan echter niet verantwoordelijk worden gehouden voor het besluit van andere entiteiten om niet aan de voorgestelde gezamenlijke aanbesteding deel te nemen, zoals hier het geval was toen de Europese Bankautoriteit zich in april 2018 uit de gezamenlijke procedure terugtrok.

3.13.13. ESMA erkent de opmerking.

3.14. EUROPEES AGENTSCHAP VOOR VEILIGHEID EN GEZONDHEID OP HET WERK (EU-OSHA)

INLEIDING

3.14.1. Het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (hierna: „het Agentschap" ofwel „EU-OSHA"), gevestigd te Bilbao, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 2062/94 van de Raad ([108]), die werd ingetrokken bij Verordening (EU) 2019/126 van het Europees Parlement en de Raad ([109]). Het Agentschap heeft tot taak het verzamelen en verspreiden van informatie over de nationale en EU-prioriteiten op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk, evenals het ondersteunen van de nationale en EU-autoriteiten bij de opstelling en uitvoering van beleid, en het geven van voorlichting over preventieve maatregelen.

3.14.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([110]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	15	15
Personeelsbestand per 31 december ([2])	64	65

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.14.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([111]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([112]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.14.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([108]) PB L 216 van 20.8.1994, blz. 1. De verordening werd laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1112/2005 (PB L 184 van 15.7.2005, blz. 5).

([109]) PB L 30 van 31.1.2019, blz. 58.

([110]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.osha.europa.eu

([111]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([112]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.14.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.14.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.14.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.14.8. Het niveau van naar 2019 overgedragen vastgelegde kredieten was hoog voor titel II (administratieve uitgaven): 468 676 euro, ofwel 35 % (2017: 578 850 euro, ofwel 40 %) en voor titel III: 4 333 792 euro, ofwel 46 % (2017: 2 933 897 euro, ofwel 40 %). Het buitensporig hoge bedrag aan overdrachten voor zowel titel II als titel III toont aan dat de begrotingsbehoeften voor 2018 te hoog waren ingeschat, en is in strijd met het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit. Bovendien wijst deze kwestie op een trend van terugkerende overdrachten van aanzienlijke bedragen van het ene begrotingsjaar naar het volgende, aangezien voor de begrotingsjaren 2016 en 2017 soortgelijke bevindingen werden gerapporteerd. Het Agentschap moet samen met de Commissie onderzoeken waarom buitensporig hoge overdrachten constant terugkomen en moet de begrotingsplanning dienovereenkomstig verbeteren.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT EN EXTERNE EVALUATIEVERSLAGEN

3.14.9. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over campagnes voor gezondheid op de werkplek en IT-ondersteuning bij het EU-OSHA ([113]). Het Agentschap stelt momenteel een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

3.14.10. In 2018 werd namens de Commissie een externe evaluatie van de EU-agentschappen verricht onder de verantwoordelijkheid van DG Werkgelegenheid (EU-OSHA, Eurofound, Cedefop en ETF) met betrekking tot hun relevantie, doeltreffendheid, doelmatigheid, samenhang en Europese meerwaarde ([114]).

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.14.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([113]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.
([114]) Wij hebben de evaluatiewerkzaamheden niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	Het niveau van overgedragen vastgelegde kredieten was hoog. Het Agentschap zou kunnen overwegen om gesplitste begrotingskredieten in te voeren.	Loopt nog
2016	De contractuele regelingen inzake de verlening van IT-adviesdiensten waren niet bevorderlijk voor kostenefficiënte aanbestedingen.	Afgerond
2016	De oprichtingsverordening van het Agentschap vereist niet met zoveel woorden externe evaluaties van zijn activiteiten.	Afgerond
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van het Agentschap (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Afgerond
2017	De overdrachten voor titel II (administratieve uitgaven) en titel III (operationele uitgaven) waren hoog, namelijk in totaal 3,5 miljoen euro ofwel 40 % voor iedere titel, wat in strijd is met het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit. Er is geen bewijs dat deze overdrachten verband houden met uitgaven die tijdens het begrotingsproces werden gepland.	Nog af te handelen
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap nog geen van de door de Commissie ontwikkelde IT-instrumenten ingevoerd.	Loopt nog
2017	Het Agentschap heeft geen uitgebreide analyse van de impact van de brexit verricht.	Afgerond

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.14.8. De mate van overdracht naar het volgende boekjaar voor titel II is voornamelijk toe te schrijven aan IT-diensten die aan het einde van het jaar werden gecontracteerd, nadat kredieten beschikbaar waren gekomen en overdracht naar de bijbehorende begrotingslijn had plaatsgevonden. Om te anticiperen op (een) dergelijke overdracht(en) in de toekomst zou er als bijlage bij het enkelvoudig programmeringsdocument een lijst met mogelijke aanvullende IT-aankopen en motivering kunnen worden toegevoegd – bijvoorbeeld in het geval van een gunstige heronderhandeling over de prijs.

Een aanzienlijk deel van de naar 2019 overgedragen kredieten onder titel III hangt samen met het eerste van twee specifieke contracten voor veldwerkdiensten in het kader van de bedrijvenenquête Esener. Vanwege de hoge kosten van deze diensten in verhouding tot de totale begroting onder titel 3 van het agentschap, wordt het project- en aanbestedingsschema zodanig gepland dat de veldwerkkosten over twee jaarbegrotingen kunnen worden verdeeld. De aanpak van het project is gelijk aan die van de vorige twee edities van de enquête, van 2009 en 2014, en wordt beschreven in het werkprogramma, ABB en aanbestedingsplan van het agentschap. De aanpak is bovendien gespecificeerd in de door de raad van bestuur goedgekeurde beoordeling vooraf van het project en komt ook naar voren in het aanbestedingsdossier. Ten aanzien van andere operationele activiteiten is de programmering van grootschalige onderzoeksprojecten verdeeld over twee jaren een aanpak die meer in het algemeen door EU-OSHA wordt gevolgd teneinde met de beschikbare middelen een grotere impact te bereiken. Overdrachten naar een volgend begrotingsjaar zijn een gepland kenmerk van een dergelijke aanpak en zijn opgenomen in de bovengenoemde planningsdocumenten van het agentschap.

3.15. EUROPESE STICHTING TOT VERBETERING VAN DE LEVENS- EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN (EUROFOUND)

INLEIDING

3.15.1. De Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (hierna: „de Stichting" ofwel „Eurofound"), gevestigd te Dublin, werd opgericht bij Verordening (EEG) nr. 1365/75 van de Raad ([115]), die werd ingetrokken bij Verordening (EU) 2019/127 van het Europees Parlement en de Raad ([116]). Zij heeft tot doel bij te dragen aan de plannen voor en de realisatie van betere levens- en arbeidsomstandigheden in de Unie door de ontwikkeling en verspreiding van relevante kennis op dit gebied.

3.15.2. De tabel bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de Stichting ([117]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot de Stichting

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	20	21
Personeelsbestand per 31 december ([2])	100	101

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door de Stichting verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.15.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van de Stichting, die bestaan uit de financiële staten ([118]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([119]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.15.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de Stichting over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Stichting per 31 december 2018, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([115]) PB L 139 van 30.5.1975, blz. 1.

([116]) PB L 30 van 31.1.2019, blz. 74.

([117]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van de Stichting is te vinden op haar website: www.eurofound.europa.eu

([118]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([119]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.15.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.15.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.15.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.15.8. In 2014 ondertekende de Commissie namens meer dan vijftig EU-instellingen en -organen (waaronder Eurofound) een kaderovereenkomst met één contractant voor de aanschaf van software, licenties en de verstrekking van het bijbehorende IT-onderhoud en -advies. Vanwege de volatiliteit van de softwaremarkt bevat de overeenkomst geen prijslijst, en de kadercontractant handelt als tussenpersoon tussen de Stichting en de leveranciers die kunnen voorzien in de behoeften van de Stichting. Voor deze bemiddelingsdiensten mag de kadercontractant de prijzen van de leveranciers verhogen met twee tot negen procent. In 2018 bedroegen de betalingen aan de kadercontractant in totaal 88 166 euro. De door Eurofound uitgevoerde controles vooraf waren niet doeltreffend, omdat daarbij niet werd nagegaan of de prijzen en prijsverhogingen die de kadercontractant in rekening bracht, correct waren. De kaderovereenkomst zelf zou de mededinging kunnen beperken, aangezien er geen bewijs is dat er sprake is van mededinging bij de keuze van leveranciers door de kadercontractant. De Stichting moet de controles vooraf van betalingen in het kader van dergelijke overeenkomsten aanpassen en zorgen voor een mededingingsprocedure voor alle aanbestedingen ([120]).

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT EN EXTERNE EVALUATIES

3.15.9. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over de prioritering van activiteiten en de toewijzing van (personele en financiële) middelen bij Eurofound ([121]). De Stichting en de DIA kwamen een plan overeen om corrigerende maatregelen te nemen.

3.15.10. In 2018 werd namens de Commissie een externe evaluatie verricht van de EU-agentschappen onder de verantwoordelijkheid van DG Werkgelegenheid (Eurofound, Cedefop, ETF en EU-OSHA) met betrekking tot hun relevantie, doeltreffendheid, doelmatigheid, samenhang en Europese meerwaarde ([122]).

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.15.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([120]) De kaderovereenkomst van 2014 is ondertussen verlopen en het volgende kader is zodanig ontworpen dat eerlijke mededinging beter wordt bevorderd.
([121]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.
([122]) Wij hebben de evaluatiewerkzaamheden niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	In haar verslag over de jaarrekeningen voor 2014 constateerde de Rekenkamer te lage betalingen voor personeel voor de periode 2005-2014 in verband met de overgang naar het nieuwe ambtenarenstatuut van de EU in 2005. De Stichting moet eventuele fouten opnieuw analyseren.	Afgerond
2016	Het hoge niveau aan begrotingsoverdrachten is in strijd met het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit. De Stichting zou kunnen overwegen om gesplitste begrotingskredieten in te voeren.	Afgerond
2016	In de oprichtingsverordening van de Stichting worden externe evaluaties van de activiteiten niet expliciet voorgeschreven.	Afgerond
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van de Stichting (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Afgerond
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had de Stichting voor bepaalde procedures e-facturering en e-aanbesteding ingevoerd, maar geen e-inschrijving.	Loopt nog

ANTWOORD VAN DE STICHTING

3.15.8. Bedoelde overeenkomst (de zogenoemde SIDE-kaderovereenkomst) was door DG DIGIT van de Commissie zodanig opgezet dat in de prijslijst de verhoging al was inbegrepen. Voorafgaande controle werd gebaseerd op vergelijkingen met voorgaande opdrachten voor dezelfde productcategorieën, alsook op algemene marktkennis van softwaretarieven. Significante prijsverhogingen of regelmatig voorkomende prijsverschillen kunnen aanleiding geven tot een diepgaandere analyse, wat in voorkomend geval ook werd verricht. Hoe dan ook, de SIDE-kaderovereenkomst is onlangs geëindigd en vervangen door een meervoudige kaderovereenkomst, SIDE II. In deze overeenkomst zijn de punten aangepakt, die de Rekenkamer in haar verslag aan de orde heeft gesteld: de prijslijst toont nu duidelijk de oorspronkelijke prijzen van de contractant en de toegepaste prijsverhoging (in %).

3.16. **EUROPEES GNSS-AGENTSCHAP (GSA)**

INLEIDING

3.16.1. Het Europees Agentschap voor het wereldwijde satellietnavigatiesysteem (Global Navigation Satellite System — GNSS) (hierna: „het Agentschap" ofwel „GSA"), dat op 1 september 2012 werd verplaatst van Brussel naar Praag ([123]), werd opgericht bij Verordening (EU) nr. 912/2010 van het Europees Parlement en de Raad ([124]) tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1321/2004 van de Raad ([125]) inzake de beheersstructuren van de Europese programma's voor radionavigatie per satelliet en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 683/2008 van het Europees Parlement en de Raad ([126]). De GNSS-Autoriteit, die bij Verordening (EG) nr. 1321/2004 werd opgericht, nam op 1 januari 2007 officieel alle taken over waarmee voorheen de gemeenschappelijke onderneming Galileo was belast. Deze activiteiten worden nu beheerd door het „Europees GNSS-Agentschap" binnen de werkingssfeer van Verordening (EU) nr. 912/2010, zoals gewijzigd. Daarnaast belastte de Commissie het Agentschap met de exploitatie van het Europees overlaysysteem voor geostationaire navigatie (Egnos) aan de hand van een delegatieovereenkomst.

3.16.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([127]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	704 ([2])	1 174 ([3])
Personeelsbestand per 31 december ([4])	166	170

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Waarvan 676 miljoen euro werd ontvangen in het kader van delegatieovereenkomsten met de Commissie.
([3]) Waarvan 1 142 miljoen euro werd ontvangen in het kader van delegatieovereenkomsten met de Commissie.
([4]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.16.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([128]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([129]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.16.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([123]) Besluit 2010/803/EU, in onderlinge overeenstemming genomen door de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten van 10 december 2010 betreffende de plaats van vestiging van het Europees GNSS-Agentschap (PB L 342 van 28.12.2010, blz. 15).
([124]) PB L 276 van 20.10.2010, blz. 11.
([125]) PB L 246 van 20.7.2004, blz. 1.
([126]) PB L 196 van 24.7.2008, blz. 1.
([127]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.gsa.europa.eu
([128]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([129]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.16.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.16.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Andere aangelegenheid

3.16.7. Op 15 december 2016 ondertekende het Agentschap een kaderovereenkomst voor de exploitatie van het Galileo-satellietsysteem voor de periode 2017-2027 ter waarde van 1,5 miljard euro. De opdracht werd gegund na een openbare aanbestedingsprocedure. Een van de betrokken inschrijvers heeft bij het Europees Hof van Justitie een zaak tegen het Agentschap aangespannen en vecht de uitkomst van de aanbestedingsprocedure aan. Het Europees Hof van Justitie zal in een arrest uitspraak doen over de wettigheid en regelmatigheid van de aanbestedingsprocedure voor de kaderovereenkomst en alle bijbehorende specifieke contracten en toekomstige betalingen. Het Agentschap heeft deze kwestie gemeld en toegelicht in de financiële staten van 2018, samen met de mededeling dat 121 miljoen euro (49 miljoen euro in 2017), ofwel 10 % van de begroting voor 2018, met inbegrip van bedragen die in het kader van delegatieovereenkomsten werden ontvangen, werd betaald uit hoofde van de kaderovereenkomst.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.16.8. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over IT-governance bij het GSA ([130]). Het Agentschap stelde een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.16.9. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([130]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2014	De materiële vaste activa zijn niet gedekt door een verzekering.	Loopt nog
2015	De laatste validering van de boekhoudsystemen vond plaats in 2012.	Afgerond
2015	Er is geen bedrijfscontinuïteitsplan voor het hoofdkantoor van het Agentschap in Praag en voor het Agentschap als geheel.	Loopt nog
2015	Het jaarlijks werkprogramma 2015 (JWP) van het Agentschap werd pas vastgesteld in maart 2015 en het meerjarig werkprogramma 2014-2020 moet nog worden goedgekeurd.	Afgerond
2017	In 2013 werd het Agentschap verplaatst en zijn missie opnieuw vastgesteld. In 2014 werd zijn financieel reglement herzien en in 2015 delegeerde het Agentschap zijn boekhoudkundige functie aan de rekenplichtige van de Commissie. Hoewel deze gebeurtenissen ingrijpende wijzigingen in de procedures van het Agentschap met zich brachten, is het boekhoudsysteem sinds 2012 niet opnieuw gevalideerd.	Afgerond
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 gebruikte het Agentschap nog geen van deze door de Commissie ontwikkelde IT-instrumenten.	Nog af te handelen

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

Het Agentschap heeft kennis genomen van het verslag van de Rekenkamer.

Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 2 — Duurzame groei: natuurlijke hulpbronnen

3.17. EUROPEES MILIEUAGENTSCHAP (EEA)

INLEIDING

3.17.1. Het Europees Milieuagentschap (hierna: „het Agentschap“ ofwel „EEA“), gevestigd te Kopenhagen, werd opgericht bij Verordening (EEG) nr. 1210/90 van de Raad ([131]). Het Agentschap heeft tot taak een observatienetwerk op te zetten om de Commissie, het Parlement, de lidstaten en het publiek in het algemeen betrouwbare informatie over de toestand van het milieu te verschaffen. Deze informatie moet de Europese Unie en de lidstaten met name in staat stellen, maatregelen ter bescherming van het milieu te nemen en de doeltreffendheid hiervan te beoordelen.

3.17.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([132]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	42	43
Personeelsbestand per 31 december ([2])	212	204

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens; omvat zowel de kernbegroting als de niet-kernbegroting.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.17.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([133]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([134]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.17.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([131]) PB L 120 van 11.5.1990, blz. 1.
([132]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.eea.europa.eu
([133]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([134]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.17.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.17.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.17.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.17.8. Het Agentschap zegde een overeenkomst inzake IT-adviesdiensten ter waarde van 1,4 miljoen euro op omdat de prestaties van de contractant onbevredigend waren. Na een nieuwe openbare aanbestedingsprocedure sloot het Agentschap een paar maanden later een nieuwe trapsgewijze overeenkomst inzake dezelfde soort diensten met een consortium dat werd geleid door dezelfde contractant, ter waarde van 2 miljoen euro. De technische specificaties bevatten echter geen elementen waarmee het risico op soortgelijke problemen in het kader van de nieuwe overeenkomst zou worden weggenomen. Het Agentschap moet opdrachten alleen gunnen als kan worden verwacht dat de prestaties bevredigend zullen zijn.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.17.9. Voor de verlening van diensten voor lokale landmonitoring in het kader van Copernicus sloot het Agentschap overeenkomsten voor diensten voor een bedrag dat 111 000 euro boven het plafond van de betreffende kaderovereenkomst lag. Om dit mogelijk te maken, verhoogde het Agentschap het plafond van de kaderovereenkomst met 112 000 euro. Het Agentschap formaliseerde dit echter niet door middel van een wijziging van de overeenkomst. Het Agentschap moet alle wijzigingen van overeenkomsten formaliseren overeenkomstig de bepalingen inzake openbare aanbesteding.

3.17.10. Het Agentschap heeft geen geactualiseerd beleid inzake gevoelige posten in het kader waarvan gevoelige functies zouden worden vastgesteld, deze actueel zouden worden gehouden en passende maatregelen zouden worden vastgesteld om het risico van gevestigde belangen te beperken. Het Agentschap moet een dergelijk beleid inzake gevoelige posten onverwijld vaststellen en ten uitvoer leggen.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.17.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	Met het gebruik van de interinstitutionele kaderovereenkomst van de Commissie inzake de aanschaf van software, licenties en de verstrekking van het bijbehorende IT-onderhoud en -advies werd niet verzekerd dat er sprake was van voldoende concurrentie en dat er voor de voordeligste oplossing kon worden gekozen.	N.v.t.
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door haar rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van het Agentschap (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Nog af te handelen (Agentschap is het hiermee niet eens) ([1])
2017	Het EEA constateerde aanzienlijke vertragingen in de uitvoering van het actieplan 2016 van een van de Europese Thematische Centra.	Afgerond
2017	Er werden in verschillende openbare aanbestedingsprocedures gebreken vastgesteld.	N.v.t.
2017	De prijsconcurrentie voor verschillende aanbestedingen met een hoge waarde was enkel gebaseerd op de dagtarieven voor bepaalde profielen en niet op de tijd die naar schatting nodig was om de taken uit te voeren. Er werden kaderovereenkomsten ondertekend met slechts één inschrijver, terwijl een hernieuwde oproep tot mededinging aan verschillende inschrijvers tot betere resultaten voor de specifieke contracten zou leiden.	N.v.t.
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-facturering en e-aanbesteding ingevoerd, maar geen e-inschrijving.	Afgerond
2017	Er werden verschillende gebreken vastgesteld in de aanwervingsprocedures van het Agentschap.	N.v.t.
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	Het Agentschap ging verschillende juridische verbintenissen met betrekking tot Copernicus aan voordat het de voorfinanciering van de Commissie had ontvangen, wat in strijd is met de uitvoeringsvoorschriften voor het Financieel Reglement.	Afgerond

([1]) Het Agentschap is van oordeel dat deze kwestie is afgesloten omdat de rekenplichtige een ambtenaar is en zij door de raad van bestuur is benoemd en daar rechtstreekse toegang toe heeft.

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.17.8. Het Agentschap is het ermee eens dat contracten enkel mogen worden gegund als kan worden verwacht dat de resultaten bevredigend zullen zijn. Daarom is bedoelde kaderovereenkomst voor diensten een meervoudig cascadecontract aan drie ondernemingen, wat het risico van potentieel ondermaatse prestaties beperkt. Hiermee wordt immers gewaarborgd dat een van de andere contractanten een opdracht kan overnemen, waardoor afhankelijkheid van één enkele contractant wordt vermeden en de bedrijfscontinuïteit zeker wordt gesteld wanneer een contractant niet in staat is om te leveren, of in het geval dat een van de contracten in het cascadesysteem moet worden beëindigd. Voorts bestaat de eerste contractant in deze cascade uit een consortium van twee ondernemingen, dat met zijn gecombineerde, door het evaluatiecomité erkende technische en professionele capaciteit een aanvullende waarborg biedt voor de goede uitvoering van het contract. Bovendien bevat de kaderovereenkomst bepalingen over schadevergoedingen en prijskortingen, die kunnen aanzetten tot bevredigende prestaties en in geval van geschillen als verzachtende maatregel kunnen gelden. Ten slotte is de aanbeveling van het benoemde evaluatiecomité om het contract te gunnen aan de inschrijver die de beoordeling goed heeft doorstaan, duidelijk een aanwijzing dat kan worden uitgegaan van bevredigende resultaten. Hoe dan ook, dit kan uitsluitend worden getest in een specifiek contract bij de tenuitvoerlegging van de kaderovereenkomst. Bovendien kunnen doeltreffende risicobeperkende maatregelen enkel in overweging worden genomen tijdens de onderhandelingen voor de gunning van een specifiek contract op basis van de desbetreffende dienstverleningseisen en de door de contractant voorgestelde offerte.

3.17.9. Het Agentschap is van mening dat de verhoging van het begrotingsplafond van de kaderovereenkomst een intern besluit is, dat geen invloed heeft op de contractant voor zover deze niet het recht krijgt een specifiek volume aan aankopen te vorderen. Bovendien heeft het Agentschap de instructies en aanwijzingen in het vademecum voor overheidsopdrachten van de centrale financiële dienst van DG BUDG gevolgd, en de verantwoordelijke ordonnateur heeft een dossiernota ondertekend waarin de rechtsgrondslag en de motivering van de wijziging is opgenomen. De wijziging in de kaderovereenkomst wordt op 30 juni 2019 op de website van het Agentschap gepubliceerd, in overeenstemming met de bepalingen van de uitvoeringsvoorschriften van het financieel reglement (FR2012).

3.17.10. Het management van de EEA houdt sinds 2009 een inventaris van de gevoelige functies bij, inclusief een beoordeling van de risico's en risicobeperkende controles. Een referentiedocument betreffende het identificatieproces wordt momenteel herzien in het licht van de veranderingen als gevolg van de reorganisatie van het Agentschap van september 2018: „richtsnoeren voor de vaststelling en het beheer van gevoelige functies". Dit referentiedocument wordt afgestemd op de richtsnoeren voor interne controle van de Europese Commissie. Het bijgewerkte document (de richtsnoeren) zullen in wezen niet afwijken van het huidige document, aangezien de algemene aspecten en risicobeperkende controles in essentie dezelfde blijven.

3.18. EUROPEES BUREAU VOOR VISSERIJCONTROLE (EFCA)

INLEIDING

3.18.1. Het Europees Bureau voor visserijcontrole (hierna: „het Bureau" ofwel „EFCA"), gevestigd te Vigo, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 768/2005 van de Raad ([135]). De belangrijkste taak van het Bureau is het organiseren van de operationele coördinatie van de visserijcontroles en -inspecties van de lidstaten, om ervoor te zorgen dat de regels van het gemeenschappelijk visserijbeleid effectief en uniform worden toegepast.

3.18.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau ([136]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	17	17
Personeelsbestand per 31 december ([2])	72	77

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Bureau verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.18.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Bureau, die bestaan uit de financiële staten ([137]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([138]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.18.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.18.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

([135]) PB L 128 van 21.5.2005, blz. 1.
([136]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Bureau is te vinden op zijn website: www.efca.europa.eu
([137]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([138]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.18.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.18.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.18.8. In 2014 ondertekende de Commissie namens meer dan vijftig EU-instellingen en -organen (waaronder het EFCA) een kaderovereenkomst met één contractant voor de aanschaf van software, licenties en de verstrekking van het bijbehorende IT-onderhoud en -advies. Vanwege de volatiliteit van de softwaremarkt bevat de overeenkomst geen prijslijst. De kadercontractant handelt als tussenpersoon tussen het Bureau en de leveranciers die kunnen voorzien in de behoeften van het Bureau. Voor deze bemiddelingsdiensten mag de kadercontractant de prijzen van de leveranciers verhogen met twee tot negen procent. In 2018 bedroegen de betalingen aan de kadercontractant in totaal 192 112 euro. De door het EFCA uitgevoerde controles vooraf waren niet doeltreffend, omdat daarbij niet werd nagegaan of de prijzen en prijsverhogingen die de kadercontractant in rekening bracht, correct waren. De kaderovereenkomst zelf zou de mededinging kunnen beperken, aangezien er geen bewijs is dat er sprake is van mededinging bij de keuze van leveranciers door de kadercontractant. Het Bureau moet de controles vooraf van betalingen in het kader van dergelijke overeenkomsten aanpassen en zorgen voor een mededingingsprocedure voor alle aanbestedingen ([139]).

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.18.9. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over planning, budgettering en monitoring bij het Europees Bureau voor visserijcontrole ([140]). Het Bureau en de DIA kwamen een plan overeen voor terreinen die voor verbetering vatbaar zijn.

([139]) De kaderovereenkomst van 2014 is ondertussen verlopen en het volgende kader is zodanig ontworpen dat eerlijke mededinging beter wordt bevorderd.

([140]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.18.8. Het Bureau is ingenomen met de opmerkingen van de Rekenkamer en zal deze in overweging nemen. Het Bureau was niet rechtstreeks betrokken bij de vaststelling van de interinstitutionele kaderovereenkomst van DIGIT met Comparex en had geen mogelijkheid de voorwaarden en bepalingen ervan te wijzigen. Het voegde zich bij de nieuwe kaderovereenkomst die DIGIT heeft ondertekend voor de aankoop van dezelfde soort producten. De problemen die in de oude overeenkomst naar voren zijn gekomen, lijken te zijn aangepakt. Het Bureau zal de nieuwe kaderovereenkomst dienovereenkomstig ten uitvoer brengen. Wat de prijzen betreft, had het Bureau de gewoonte de noteringen die het kreeg af te zetten tegen de door verkopers gepubliceerde aanbevolen detailhandelsprijzen, de prijzen die voordien werden betaald en bekende prijzen voor alternatieve producten. Het heeft altijd kunnen vaststellen dat de noteringen onder de aanbevolen detailhandelsprijzen lagen. Daarom was het Bureau er zeker van dat de prijs-kwaliteitsverhouding correct was. Iedere afwijking in de genoteerde prijs of een plotselinge of aanzienlijke prijsstijging zou zeker zijn opgevallen en nader worden onderzocht voordat de opdracht zou worden ondertekend.

Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 3 — Veiligheid en burgerschap

3.19. AGENTSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE VOOR OPLEIDING OP HET GEBIED VAN RECHTSHANDHAVING (CEPOL)

INLEIDING

3.19.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (hierna: „het Agentschap" ofwel „Cepol"), gevestigd te Boedapest, werd opgericht bij Verordening (EU) 2015/2219 van het Europees Parlement en de Raad ([141]) tot vervanging en intrekking van Besluit 2005/681/JBZ van de Raad ([142]). De taak van het Agentschap bestaat erin, te functioneren als een netwerk en de nationale politieopleidingsinstituten in de lidstaten samen te brengen om op gemeenschappelijke normen gebaseerde opleidingen ten behoeve van hogere politiefunctionarissen te verzorgen.

3.19.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([143]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	9	10
Personeelsbestand per 31 december ([2])	53	51

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.19.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([144]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([145]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.19.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([141]) Verordening (EU) 2015/2219 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol) en tot vervanging en intrekking van Besluit 2005/681/JBZ van de Raad (PB L 319 van 4.12.2015, blz. 1).

([142]) Besluit 2005/681/JBZ van de Raad van 20 september 2005 tot oprichting van de Europese Politieacademie (EPA) en tot intrekking van Besluit 2000/820/JBZ (PB L 256 van 1.10.2005, blz. 63).

([143]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.cepol.europa.eu

([144]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([145]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.19.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.19.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.19.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.19.8. In december 2017 schreef Cepol een openbare aanbesteding uit voor een kaderovereenkomst met een looptijd van vier jaar en een geschatte marktwaarde van 8,5 miljoen euro inzake reisarrangementen voor zijn eigen personeel en deelnemers aan opleidingen. Er werden gewogen gunningscriteria toegepast: 60 % voor kwaliteit en 40 % voor prijs. Drie van de zes ontvangen inschrijvingen overschreden de minimale kwaliteitsdrempel. De prijs die de inschrijver die het contract was gegund, bood op basis van een door het Agentschap voorbereid scenario bedroeg 56 % van de gemiddeld geboden prijs van de twee andere inschrijvers. De opdracht werd gegund zonder dat er aan de geselecteerde inschrijver werd gevraagd om een toelichting te geven op de mogelijk abnormaal lage inschrijving. De in 2018 in het kader van de overeenkomst gedane betalingen bedroegen 2 058 073 euro. Bij mogelijk abnormaal lage inschrijvingen moet het Agentschap vragen naar de redenen hiervoor en deze analyseren om te waarborgen dat de inschrijvingen houdbaar zijn.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.19.9. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	Er is een hoog personeelsverloop, hetgeen invloed kan hebben op de bedrijfscontinuïteit en het vermogen van het Agentschap om de in zijn werkprogramma bepaalde activiteiten uit te voeren. Er kwam slechts een beperkt aantal sollicitaties uit andere lidstaten.	Loopt nog
2017	Hoewel de procedures van het Agentschap ingrijpend zijn gewijzigd, is het boekhoudsysteem sinds 2013 niet opnieuw gevalideerd.	Afgerond
2017	In december 2016 ondertekende het Agentschap met één onderneming een kaderovereenkomst voor vier jaar ter waarde van 1,6 miljoen euro voor de terbeschikkingstelling van tijdelijk personeel. Het enige mededingingscriterium voor de aanbestedingsprocedure was de prijs en er werd geen rekening gehouden met de kwaliteit.	N.v.t.
2017	Het Agentschap heeft geen uitgebreide analyse van de impact van de brexit verricht.	Afgerond
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap e-facturering en e-aanbesteding ingevoerd, maar geen e-inschrijving.	Nog af te handelen

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.19.8. Het Agentschap heeft nota genomen van de opmerkingen van de Rekenkamer en is het ermee eens dat het Financieel Reglement de aanbestedende dienst de verplichting oplegt opheldering te vragen wanneer voor een bepaalde opdracht abnormaal lage offertes worden ingediend. In dit specifieke geval hebben de leden van het evaluatiecomité niet om opheldering gevraagd omdat ze als gevolg van hun dagelijkse werkzaamheden op de hoogte waren van de tarieven die werden gerekend door de onderneming die het vorige contract had, en ze dus konden vaststellen dat de prijsstelling van de inschrijver die het contract werd gegund, aanzienlijk hoger was dan die van de oude. Bovendien werden in twee van de drie offertes die de financiële evaluatie bereikten, tarieven in een vergelijkbare bandbreedte ingediend, terwijl het derde bedrijf aanzienlijk hogere tarieven hanteerde. Om deze redenen heeft het evaluatiecomité het risico van abnormaal lage offertes verworpen; we aanvaarden echter de opmerking van de Rekenkamer dat deze beoordeling niet in het evaluatieverslag is opgenomen.

3.20. **EUROPEES ONDERSTEUNINGSBUREAU VOOR ASIELZAKEN (EASO)**

INLEIDING

3.20.1. Het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (hierna: „het Bureau" ofwel „EASO"), dat is gevestigd in Valletta, werd opgericht bij Verordening (EU) nr. 439/2010 van het Europees Parlement en de Raad ([146]) met als doel de praktische samenwerking in asielzaken te verbeteren en lidstaten te helpen om te voldoen aan hun Europese en internationale verplichtingen om mensen in nood te beschermen. Sinds 2015 biedt het Bureau hulp aan Griekenland en Italië in het kader van de migratiecrisis.

3.20.2. In onze controleoordelen en opmerkingen met betrekking tot het per 31 december 2017 afgesloten begrotingsjaar werden de gebeurtenissen en omstandigheden weerspiegeld die wel van invloed moesten zijn op de bedrijfsvoering door het Bureau wat betreft de naleving van het toepasselijke rechtskader (vooral op het gebied van aanbesteding en aanwerving). Deze gebeurtenissen en omstandigheden zijn in wezen niet veranderd.

3.20.3. Het Bureau beheert de operaties in verband met de vluchtelingencrisis in een gedecentraliseerde omgeving, met meerdere regionale kantoren in Italië en Griekenland en, sinds 2018, op Cyprus. Deze gedecentraliseerde omgeving vormt nog een belangrijke uitdaging voor de uitvoering van activiteiten overeenkomstig het toepasselijke rechtskader.

3.20.4. Bij de uitvoering van zijn activiteiten is het EASO, met zijn beperkte personeelsbestand van ongeveer 200 personeelsleden, afhankelijk van de medewerking van de lidstaten en de detachering van nationale deskundigen, zoals is vastgelegd in de EASO-verordening. Omdat het aantal nationale deskundigen dat de lidstaten beschikbaar stelden altijd beperkt was, bleef het EASO gebruikmaken van alternatieve regelingen door uitzendkrachten en tolken van marktpartijen in te huren. In 2018 waren ongeveer 243 (43 %) van de circa 569 in Griekenland werkzame deskundigen uitzendkrachten en van de circa 60 116 geregistreerde werkdagen waren er zo'n 40 947 (68 %) gewerkt door uitzendkrachten. In dezelfde periode waren ongeveer 221 (59 %) van de circa 373 in Italië werkzame deskundigen uitzendkrachten en van de circa 43 584 geregistreerde werkdagen waren er zo'n 35 137 (81 %) gewerkt door uitzendkrachten. Door in deze mate kerntaken van het EASO te delegeren aan marktdeelnemers, wordt het EASO in kritieke mate afhankelijk en loopt het permanent een bedrijfscontinuïteitsrisico op een kwetsbaar gebied dat essentieel is voor een doeltreffend beheer van migrantenstromen naar Europa.

3.20.5. De aard van de activiteiten van het Bureau maakt het moeilijk om de timing en duur daarvan te voorspellen. Als gevolg daarvan is het moeilijk voor het EASO om te voorspellen welke operationele regelingen het voordeligst zijn uit een oogpunt van goed financieel beheer, zowel wat betreft het aannemen van intern of extern personeel als wat betreft de duur van huurovereenkomsten op de verschillende locaties.

3.20.6. Het lange proces van onderhandelingen over de hervorming van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel zorgt ervoor dat de toch al onder druk staande middelen van het EASO moeten worden ingezet voor een aanzienlijke last aan voorbereidend werk, waardoor er nog minder middelen overblijven voor de uitvoering van operationele taken.

3.20.7. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau ([147]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	79	98
Personeelsbestand per 31 december ([2])	200	207

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Bureau verstrekte gegevens.

([146]) PB L 132 van 29.5.2010, blz. 11.

([147]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Bureau is te vinden op zijn website: www.easo.europa.eu

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.20.8. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Bureau, die bestaan uit de financiële staten ([148]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([149]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.20.9. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Bureau per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.20.10. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Grondslag voor een oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.20.11. In haar controleverslagen voor de begrotingsjaren 2016 en 2017 had de Rekenkamer geconcludeerd dat de overeenkomsten inzake de terbeschikkingstelling van uitzendkrachten in Griekenland, reisdiensten voor het Bureau en de huur van kantoren van het Bureau op Lesbos onregelmatig waren. De in 2018 in het kader van deze overeenkomsten gedane betalingen bedroegen 3 405 970 euro (4 % van de totale betalingen in 2018).

Oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.20.12. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, behoudens de gevolgen van de aangelegenheid die is toegelicht in de paragraaf „Grondslag voor een oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de betalingen", op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Andere aangelegenheid

3.20.13. Eind 2017 was de personeelssituatie bij het Bureau exponentieel verslechterd. In 2018 maakte het EASO de aanwervingsregels transparanter. Eind 2018 had het EASO 219 personeelsleden. Er werden 89 aanstellingsbrieven verstuurd en 60 contracten ondertekend. De feitelijke nettotoename van personeelsleden bij het EASO was echter miniem in 2018 en aan het einde van het jaar moesten er nog steeds 78 vacatures worden vervuld. Bijzonder zorgwekkend is het gebrek aan managers in de afdeling administratie. Eind 2018 waren vier van de vijf managementposten vacant of was de persoon die de post bezette, ontheven van zijn taken. Eén managementpost werd op interimbasis ingevuld. In het algemeen brengt deze situatie een aanzienlijk risico met zich mee voor de voortzetting van de activiteiten van het Bureau op de huidige schaal en het Bureau moet zich in samenwerking met de Commissie en de lidstaten extra inspannen om in de vacatures te voorzien.

3.20.14. Door het ontbreken van alomvattende regelingen met betrekking tot de plaatsingsvoorwaarden van asielondersteuningsteams en andere medewerkers van het EASO in de lidstaten (bijv. met betrekking tot de voorrechten en immuniteiten van eigen personeel van het EASO, deskundigen van de lidstaten en ingehuurde deskundigen) ontstaat een significant operationeel, financieel en reputatierisico. Het Bureau moet samen met de Commissie blijven proberen om tot doeltreffende regelingen met de lidstaten te komen met betrekking tot de plaatsingsvoorwaarden van asielondersteuningsteams en andere EASO-medewerkers.

([148]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([149]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

3.20.15. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.20.16. Het Bureau maakt gebruik van dienstverleningsovereenkomsten met IT-bedrijven die zodanig zijn opgesteld dat er mogelijk sprake is van de terbeschikkingstelling („mise à disposition") van uitzendkrachten in plaats van de verlening van duidelijk omschreven IT-diensten of -producten. De terbeschikkingstelling van uitzendkrachten die voor een bepaalde duur nauwkeurig omschreven taken voor een inlenende onderneming uitvoeren, is onderworpen aan Richtlijn 2008/104/EG betreffende uitzendarbeid en aan de specifieke regels die door de lidstaten zijn vastgesteld ter omzetting van die richtlijn. Volgens de Maltese wetgeving inzake uitzendkrachten mogen alleen geregistreerde uitzendbureaus een inlenende onderneming (hier: het EASO) van uitzendkrachten voorzien. Het gebruik van IT-dienstverleningsovereenkomsten voor de terbeschikkingstelling van arbeidskrachten is niet in overeenstemming met het ambtenarenstatuut en de sociale en arbeidsrechtelijke voorschriften van de EU. Het Bureau moet ervoor zorgen dat overeenkomsten zodanig zijn opgesteld dat er geen verwarring mogelijk is tussen de verlening van IT-diensten en de terbeschikkingstelling van uitzendkrachten.

3.20.17. In 2018 had het Bureau een openbare aanbestedingsprocedure uitgeschreven om kaderovereenkomsten te sluiten voor de verlening van diensten op het gebied van uitzendwerk in Italië met een looptijd van vier jaar en een maximumbedrag van 50 miljoen euro. Het Bureau beëindigde de procedure omdat er slechts één inschrijving was ontvangen. Daarnaast achtte het Bureau deze offerte onaanvaardbaar, omdat de financiële offerte de geraamde maximumbegroting overschreed. We constateerden dat het bestek een belangrijke fout bevatte voor een bedrag van 25 miljoen euro. Het EASO had de kandidaten gevraagd een offerte uit te brengen voor een bepaald aantal maanden en een bepaald brutosalaris voor uitzendkrachten voor een totaalbedrag van minder dan 50 miljoen euro. Zo'n offerte zou echter alleen mogelijk zijn als het uitzendbureau de krachtens de Italiaanse wetgeving voorgeschreven belastingen en socialezekerheidsbijdragen niet zou betalen (die ongeveer 25 miljoen euro zouden bedragen). Het is daarom waarschijnlijk dat andere mogelijke kandidaten afzagen van het indienen van een inschrijving bij het EASO, aangezien het op basis van het bestek niet mogelijk was een legitiem dossier op te stellen. Het Bureau wijzigde het bestek echter niet en organiseerde geen nieuwe openbare procedure, maar onderhandelde in plaats daarvan over de voorwaarden en sloot vervolgens een overeenkomst met de ene inschrijver die had gereageerd op de oorspronkelijke oproep. Vanwege het ontbreken van eerlijke mededinging op basis van een juist bestek worden de aanbestedingsprocedure en alle daaraan gerelateerde overeenkomsten en toekomstige betalingen onregelmatig geacht. In 2018 werden er geen betalingen gedaan in het kader van deze overeenkomst. Het Bureau moet de EU-aanbestedingsregels strikt toepassen.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.20.18. In februari 2018 nam de raad van bestuur een besluit waarbij de bevoegdheden van de uitvoerend directeur op het gebied van aanwerving en aanbesteding werden beperkt en besluiten op deze gebieden werden onderworpen aan zijn goedkeuring. In juni 2018 nam de uitvoerend directeur van het EASO ontslag en werd hij vervangen door een uitvoerend directeur ad interim. De uitvoerend directeur ad interim stelde het governance-actieplan van het EASO op, dat in het najaar van 2018 werd goedgekeurd door de raad van bestuur. Het omvatte een reeks prioritaire doelstellingen en geplande prestaties die waren gericht op het opbouwen van vertrouwen, het versterken van het interne governancekader en het opnieuw opbouwen van de interne capaciteit. In het governance-actieplan van het EASO was een beoordeling opgenomen van de tenuitvoerlegging van de internecontrolenormen van het Bureau, die in augustus 2018 was verricht. In de beoordeling werd gewezen op aanzienlijke tekortkomingen en ondoelmatigheden ten aanzien van de meeste internecontrolenormen en beoordelingscriteria. De vastgestelde tekortkomingen bevestigen de opmerkingen die de Rekenkamer in 2017 maakte.

3.20.19. Het EASO heeft concrete en positieve stappen gezet om de organisatorische governance te verbeteren. Van de 61 maatregelen in het actieplan waren er 30 afgerond en hadden er 31 de status „loopt nog" ten tijde van onze controle (maart 2019). De maatregelen zijn pas onlangs getroffen en moeten worden afgerond. Bijgevolg moet de totale impact van deze maatregelen worden beoordeeld in de toekomst.

3.20.20. Eind 2018 had het EASO geen internecontrolecapaciteit en er waren sinds januari 2018 geen uitgebreide DIA-controleverslagen uitgebracht (de DIA bracht twee onderzoeksverslagen uit in 2018 en één follow-upverslag in 2019). Daarnaast stonden de controles achteraf om de wettigheid en regelmatigheid van verrichtingen te controleren nog in de kinderschoenen. Zowel een doeltreffende internecontrolefunctie als doeltreffende controles achteraf zijn essentieel voor het beheer van een organisatie zoals het EASO waarbij vele actoren betrokken zijn die op meerdere locaties werken. Het Bureau moet een internecontrolecapaciteit en doeltreffende controles achteraf instellen.

3.20.21. In ons controleverslag betreffende het in 2017 afgesloten begrotingsjaar wezen we op het feit dat er geen interne juridische dienst is bij het EASO en dat er allerlei verschillende advocatenkantoren waren ingehuurd toen de vorige directeur aan het hoofd stond. In 2018 heeft het EASO een lijst opgesteld van alle overeenkomsten die worden gebruikt voor juridisch advies, en procedures opgestart om een juridisch adviseur aan te werven en om de voorgaande overeenkomsten te vervangen door een kaderovereenkomst voor juridische adviesverlening. De nieuwe senior juridisch adviseur is in april 2019 in dienst getreden bij het Bureau en de nieuwe kaderovereenkomst voor juridische adviesverlening is in januari 2019 ondertekend. Er werden evenwel nog steeds geen systematische interne evaluaties van juridische documenten verricht en er werden veel inconsistenties opgemerkt ten aanzien van de juridische aspecten van openbare aanbestedingsprocedures in 2018. Het Bureau moet een sterke juridische functie en een doeltreffend beheer van juridische procedures waarborgen.

3.20.22. Er is nog steeds geen beleid inzake gevoelige posten bij het EASO. Dit is niet in overeenstemming met de internecontrolenormen van het Bureau, die bepalen dat gevoelige functies duidelijk moeten worden vastgesteld en geregistreerd en actueel moeten worden gehouden. Het Bureau moet een doeltreffend beleid inzake gevoelige posten vaststellen.

3.20.23. Het ontbreken van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot het beheer van gehuurde gebouwen en daarmee samenhangende diensten en werken vormt mogelijk een belemmering voor een doelmatige beperking van de risico's in verband met gebouwen. Om dit risico te beperken, moet het Bureau een doeltreffend beleid vaststellen voor het beheer van gehuurde gebouwen en daarmee samenhangende diensten, met name aangezien het Bureau een aantal locaties in verschillende landen beheert. Naar verluidt heeft het Bureau stappen gezet in die richting.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.20.24. Beperkte oorspronkelijke jaarbegrotingen en het ontbreken van reserves voor onvoorziene uitgaven in de begroting van het EASO ter dekking van de financiering van onvoorziene, dringende operationele behoeften zorgen voor budgettaire onzekerheden en belemmeren de noodplanning. Het Bureau moet dergelijke budgettaire beperkingen blijven aanpakken in overleg met de Commissie en de begrotingsautoriteiten.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.20.25. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2013 en 2014	Een groot aantal betalingen werd gedaan na het verstrijken van de daarvoor in het Financieel Reglement gestelde termijnen.	Loopt nog
2014	Er is een sterk personeelsverloop, wat een aanzienlijk bedrijfsrisico oplevert.	N.v.t.
2014	Er zijn geen bewijsstukken ter onderbouwing van de indeling van de externe deelnemers aan vergaderingen in de drie verschillende categorieën met betrekking tot de vergoedingen van kosten.	Afgerond
2016	De ongelijke behandeling van inschrijvers voor een kaderovereenkomst voor reisdiensten leidde tot onregelmatige contracten en bijbehorende betalingen.	N.v.t.
2016	De onderhandse gunning van een kaderovereenkomst voor diensten van uitzendbureaus ter ondersteuning van het antwoord van het Bureau op de migratiecrisis leidde tot onregelmatige contracten en daarmee samenhangende betalingen.	N.v.t.
2016	Het Bureau heeft de prijzen van de contractant en prijsverhogingen die de contractant in rekening bracht in het kader van een interinstitutionele kaderovereenkomst van de Commissie inzake IT-dienstverlening niet op systematische wijze gecontroleerd.	N.v.t.
2016	De btw-vergoeding voor 2014 en 2015 was nog steeds niet teruggevorderd.	Afgerond
2017	Ondanks de herhaalde pogingen van het Bureau (36 aanwervingsprocedures en 100 nieuwe contracten in 2017) slaagde het er niet in om genoeg personeel aan te werven en te behouden.	Loopt nog (zie paragraaf 3.20.13 voor meer informatie)
2017	Er was geen internecontrolecapaciteit en	Loopt nog (zie paragraaf 3.20.20 voor meer informatie)
	het toezicht van de raad van bestuur op het financieel beheer was beperkt.	Afgerond
2017	Het Bureau beschikt niet over een interne juridische dienst en verricht evenmin systematisch een interne evaluatie van juridische documenten. Het Bureau besteedt de meeste juridische vraagstukken uit zonder duidelijke interne beslissingen of richtsnoeren.	Loopt nog (zie paragraaf 3.20.21 voor meer informatie)
2017	De aanbestedingsprocedures die in 2017 liepen voor uitzendkrachten in Malta (betalingen van 1,0 miljoen euro in 2017) werden slecht beheerd, wat ten koste ging van de mededinging, en de aanbestedingen moesten meermaals worden uitgeschreven.	N.v.t.
2017	Wat uitzendkrachten betreft, maakte het Bureau geen adequate analyse van de behoeften en alternatieve oplossingen voordat het contracten voor miljoenen euro's aanging.	N.v.t.
	Contracten werden slecht gemonitord met het oog op de conformiteit met nationale voorschriften. Bovendien vertoonde de verificatie van tijdregistratieformulieren alsmede van onregelmatigheden significante gebreken.	Loopt nog
2017	Wij troffen ernstige tekortkomingen aan bij vier van de veertien gecontroleerde aanwervingsprocedures.	N.v.t.
2017	Het Bureau had de huurovereenkomsten voor de uitbreiding van het hoofdkantoor in Malta en verschillende nieuwe kantoren in Athene, Lesbos en Chios gesloten zonder een behoorlijke analyse van de lokale markt te verrichten.	N.v.t.
2017	Het financieel beheer van de huurovereenkomsten in Lesbos en Chios vertoonde gebreken en was niet in overeenstemming met het beginsel van goed financieel beheer.	N.v.t.

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	In 2017 merkte het Bureau significante gebreken op bij de aanvaarding van reisdiensten, en met name een gebrek aan bewijsstukken die aantonen dat dergelijke reisdiensten inderdaad waren aangevraagd of geleverd. Het Bureau verricht momenteel intern onderzoek naar deze kwestie.	Loopt nog
2017	Er waren significante gebreken in de beoordeling van de behoeften van het Bureau; de opstelling van het bestek; de keuze van het soort contract, de gevolgde aanbestedingsprocedures; de termijnen die werden gesteld voor indiening van de inschrijvingen; de evaluatie- en gunningsmethoden; de wijzigingen en verlengingen van contracten; de uitvoering van contracten en de verificatie van verleende diensten.	Loopt nog
2017	Het Bureau gunde rechtstreeks een dienstencontract voor adviesdiensten ter uitvoering van het actieplan op Griekse eilanden. Daarom waren de openbare aanbestedingsprocedure en alle daarmee samenhangende betalingen (992 000 euro) onregelmatig.	N.v.t.
2017	Sinds 2016 heeft het Bureau diverse wijzigingen aangebracht in het oorspronkelijke contract dat in 2016 met één advocatenkantoor was gesloten voor een aanvankelijk bedrag van 5 000 euro, dat in 2018 werd opgetrokken tot 259 000 euro. De wijzigingen en betalingen in verband met het advies (98 332 euro in 2017) waren dan ook onregelmatig.	N.v.t.
2017	De tenuitvoerlegging van het contract dat in 2013 werd ondertekend voor een bedrag van 120 000 euro (in 2017 gewijzigd in 132 000 euro) voor de organisatie van grote evenementen strookte niet met het aanvankelijke oogmerk van het contract en het contract was onregelmatig.	N.v.t.
2017	De berekening van bijdragen van met de Schengenruimte geassocieerde landen aan de begroting van het Bureau bevatte een fout.	N.v.t.

ANTWOORD VAN HET BUREAU

3.20.14. Het EASO erkent de opmerking. Deze kwestie is door het EASO al eerder aan de orde gesteld in bilaterale contacten met de respectieve lidstaten, de Commissie en zijn eigen raad van bestuur:

— Wat Italië betreft, werd in november 2017 een gastovereenkomst ondertekend, maar deze moet nog door het Italiaanse parlement worden geratificeerd.

— Wat Griekenland betreft, werd na verschillende overlegrondes een voorontwerp opgesteld, maar deze werd niet afgerond ten gevolge van de regeringswisseling in Griekenland.

— Wat Cyprus betreft, hebben de activiteiten pas onlangs het niveau bereikt waarop een passend regionaal EASO-kantoor moet worden opgericht en zijn er contacten gelegd met de nationale autoriteiten om onderhandelingen over de gastregeling op gang te brengen.

De nieuwe uitvoerend directeur heeft reeds te kennen te geven prioriteit te willen geven aan deze kwestie en zal binnenkort de bovengenoemde lidstaten bezoeken en de nationale autoriteiten ontmoeten.

3.20.16. Het EASO erkent de opmerking. Specifieke „tijd en middelen"-contracten worden gebruikt om de werklast (bv. mandagen) en de specifieke behoeften of diensten voor gevraagde profielen voor ICT-adviseurs te bepalen. Het EASO maakt een duidelijk onderscheid tussen ICT-adviseurs die niet onder een cao vallen en uitzendkrachten (tijdelijke werknemers) die een arbeidsovereenkomst hebben gesloten met een uitzendbureau waarop het arbeidsrecht en een cao van toepassing kunnen zijn. Hoewel uitzendkrachten die bij het EASO diensten verlenen rechtstreeks onder toezicht staan van het personeel, staan de werkzaamheden van de ICT-adviseurs onder het volledige beheer en toezicht van de contractant. Daarom omvatten specifieke „tijd en middelen"-contracten geen arbeidsrechtelijke concepten of voorwaarden (d.w.z. werknemer, werkgever, werktijden, vakantie, salaris, vakantiegeld enz.).

In 2018 werkten ICT-adviseurs aan 34 verschillende EASO-projecten en leverden zij in totaal 3 727 concrete prestaties, die alle herleidbaar zijn tot afgesloten contracten, met inbegrip van „tijd en middelen"-contracten. Het EASO overweegt niettemin om zijn model voor „tijd en middelen"-contracten te herzien teneinde in elk contract een lijst van de in het kader van het contract te leveren prestaties op te nemen en zal zich blijven inspannen om de mogelijke perceptie van een uitzendrelatie of een arbeidsrelatie tussen het EASO en de ICT-adviseurs te voorkomen.

3.20.17. Hoewel het EASO de technische tekortkomingen in de aanbestedingsprocedures erkent, is het Bureau van mening dat beide procedures regelmatig zijn. Het EASO neemt echter kennis van de bevindingen van het Gerecht en, om verdere negatieve bevindingen met betrekking tot dit contract te voorkomen, overweegt derhalve om passende corrigerende maatregelen te nemen en tegelijkertijd de bedrijfscontinuïteit te waarborgen.

3.20.20. Het Agentschap neemt nota van de opmerking. Het EASO heeft de volgende corrigerende maatregelen met betrekking tot de internecontrolesystemen overeengekomen en gedocumenteerd:

— het instellen van een interne auditcapaciteit in het vierde kwartaal van 2019;

— het instellen van een interne capaciteit voor controle achteraf in het derde kwartaal van 2019. Het selectieproces is ten uitvoer gelegd en de functie zal in september operationeel zijn.

3.20.21. Het Agentschap neemt nota van de opmerking. Het EASO is voornemens om in het derde en vierde kwartaal van 2019 wervingsprocedures te starten om de interne juridische functie te versterken. Het EASO werkt momenteel aan de centralisatie van de juridische zaken, waarbij de interne juridische functie optreedt als hoofdcoördinator en belangrijkste contactpunt met interne en externe belanghebbenden. Het EASO werkt ook aan de centralisatie van juridische contracten en contractbeheer, en de centralisatie van precontentieuze en gerechtelijke procedures in de beschikbare instrumenten en stelt interne processen vast voor het verstrekken van advies/ondersteuning/herziening op juridisch gebied en voor het opzetten van netwerken en regelmatige vergaderingen met interne/externe belanghebbenden zoals vereist voor de uitvoering van hoogwaardige juridische bijstand.

3.20.22. Het Agentschap neemt nota van de opmerking. Het beleid wordt momenteel afgerond en zal naar verwachting uiterlijk in het derde kwartaal van 2019 worden goedgekeurd en in het vierde kwartaal van 2019 ten uitvoer worden gelegd. Dit beleid voorziet in de richtsnoeren en criteria voor het managementteam om een risicobeoordeling uit te voeren en de gevoelige functies in het EASO samen met de overeengekomen risicobeperkende controles te identificeren en te documenteren.

3.20.23. Het EASO erkent de opmerking. De overdracht van verantwoordelijkheden voor het beheer van EASO-gebouwen en gehuurde gebouwen is gedocumenteerd in Besluit nr. 2016/171 van de Uitvoerend Directeur inzake het interne reglement van orde en in desbetreffende functiebeschrijvingen, onder meer voor de sectorhoofden voor Italië en Griekenland, die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de operationele kantoren in die lidstaten. Bovendien heeft het EASO een selectieprocedure gevoerd voor het hoofd van de eenheid Algemene Zaken, die verantwoordelijk zal zijn voor het centrale beheer van alle EASO-gebouwen, in overleg met de betrokken hoofden van de operationele kantoren. Het Bureau erkent de noodzaak van een formeel beleid voor het beheer van de gebouwen en neemt dienovereenkomstig de nodige maatregelen.

3.20.24. Het EASO erkent de opmerking. Het EASO zal ernaar streven degelijke procedures en een tijdige planning voor noodsituaties vast te stellen, door te zorgen voor een permanent marktonderzoek naar de kritieke middelen die nodig zijn voor operationele plannen voor de lidstaten die onder bijzondere druk staan, en ook om voortdurend contractueel voorbereid te zijn op noodsituaties. Het EASO onderhoudt voortdurend overleg met de Commissie en de begrotingsautoriteiten over zijn operationele planning en de toewijzing van middelen. In volledig overleg met de Commissie en met de goedkeuring van zijn raad van bestuur, maakt het Agentschap gedeeltelijk gebruik van de middelen van de geassocieerde landen voor de operationele uitgaven, met name voor het opvangen van ongeplande verzoeken om steun van de lidstaten die onder bijzondere druk staan.

3.21. **EUROPEES CENTRUM VOOR ZIEKTEPREVENTIE EN -BESTRIJDING (ECDC)**

INLEIDING

3.21.1. Het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (hierna: „het Centrum“ ofwel „ECDC“), gevestigd te Stockholm, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 851/2004 van het Europees Parlement en de Raad ([150]). Hoofdtaak van het Centrum is informatie te verzamelen en te verspreiden betreffende de preventie en bestrijding van ziekten bij de mens en daarover wetenschappelijke adviezen te verstrekken. Het Centrum moet ook het Europese netwerk van op dit gebied werkzame organen coördineren.

3.21.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Centrum ([151]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Centrum

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	58	58
Personeelsbestand per 31 december ([2])	266	267

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Centrum verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.21.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Centrum, die bestaan uit de financiële staten ([152]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([153]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.21.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Centrum over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Centrum per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([150]) PB L 142 van 30.4.2004, blz. 1.
([151]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Centrum is te vinden op zijn website: www.ecdc.europa.eu
([152]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([153]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.21.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.21.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.21.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.21.8. In 2014 ondertekende de Commissie namens meer dan vijftig EU-instellingen en -organen (waaronder het ECDC) een interinstitutionele kaderovereenkomst met één contractant voor de aanschaf van software, licenties en de verstrekking van het bijbehorende IT-onderhoud en -advies. Vanwege de volatiliteit van de softwaremarkt bevat de overeenkomst geen prijslijst, en de kadercontractant handelt als tussenpersoon tussen het Centrum en de leveranciers die kunnen voorzien in de behoeften van het Centrum. Voor deze bemiddelingsdiensten mag de kadercontractant de prijzen van de leveranciers verhogen met twee tot negen procent. In 2018 bedroegen de betalingen aan de kadercontractant in totaal 1,1 miljoen euro. De door het ECDC uitgevoerde controles vooraf waren niet doeltreffend, omdat daarbij niet werd nagegaan of de prijzen van de kadercontractant en prijsverhogingen correct waren. De kaderovereenkomst zelf zou de mededinging kunnen beperken, aangezien er geen bewijs is dat er sprake is van mededinging bij de keuze van leveranciers door de kadercontractant. Het Centrum moet de controles vooraf van bestelbonnen in het kader van dergelijke overeenkomsten aanpassen en zorgen voor een mededingingsprocedure voor alle aanbestedingen ([154]).

3.21.9. Vergelijkbare tekortkomingen op gebied van controle werden aangetroffen bij de uitvoering van een andere kaderovereenkomst met betrekking tot conferentie- en multimedia-apparatuur en -diensten. Het Centrum is niet afdoende nagegaan of de contractuele korting van 20 % was toegepast op de productprijslijst van de belangrijkste leveranciers van de contractant alvorens bestelbonnen in te dienen. Het Centrum moet de controles vooraf van bestelbonnen dienovereenkomstig aanpassen.

3.21.10. Bij twee betalingen voor evenementen kwamen bij de controle zwakke punten aan het licht in de structuur en documentatie van controles en aansluitingen op bestelbonnen, prestaties en facturen. Het Centrum moet deze aspecten van zijn controlesysteem versterken, met name wat grote en complexere evenementen betreft.

([154]) De kaderovereenkomst van 2014 is ondertussen verlopen en het volgende kader is zodanig ontworpen dat eerlijke mededinging beter wordt bevorderd.

ANTWOORD VAN HET CENTRUM

3.21.8. Het Centrum neemt nota van de opmerking dat de Rekenkamer niet tevreden was met de doeltreffendheid van de in het kader van de overeenkomst uitgevoerde controles vooraf op bestelbonnen. Het Centrum benadrukt dat het in de praktijk echter moeilijk was dergelijke controles af te dwingen, aangezien de contractant niet verplicht was om de originele prijzen plus de door de contractant toegepaste marges afzonderlijk te presenteren. Een volledige controle vooraf was dus niet haalbaar. Het Centrum merkt ook op dat een deel van de opmerking („De kaderovereenkomst zelf zou de mededinging kunnen beperken, aangezien er geen bewijs is dat er sprake is van mededinging bij de keuze van leveranciers door de kadercontractant." en „Het Centrum moet […] zorgen voor een mededingingsprocedure voor alle aanbestedingen.") betrekking heeft op het door de Europese Commissie ontworpen kaderovereenkomst, en niet op de toepassing van de overeenkomst door het Centrum.

3.21.9. Het Centrum neemt nota van de opmerking en aanvaardt dat de controles uitgevoerd hadden kunnen worden op een meer gestructureerde en beter gedocumenteerde manier. Het Centrum heeft besloten de door de Rekenkamer gecontroleerde overeenkomst in oktober 2019 niet te verlengen. In de tussentijd heeft het Centrum zich aangesloten bij een nieuwe interinstitutionele kaderovereenkomst voor AV-apparatuur onder aanvoering van de Commissie (FWC Nr. SCIC-2016-S5-3471731), die de gecontroleerde overeenkomst per november 2019 zal vervangen. Als gevolg van de structuur van de nieuwe overeenkomst zal voornoemd probleem zich niet meer zo snel herhalen.

3.21.10. Het Centrum merkt op dat geen fouten gevonden zijn in de twee gecontroleerde verrichtingen. Niettemin zal het Centrum de structuur en documentatie van de gebruikte controles en aansluitingen analyseren wat betreft vergaderingen, met name voor grotere en complexere vergaderingen.

3.22. **EUROPESE AUTORITEIT VOOR VOEDSELVEILIGHEID (EFSA)**

INLEIDING

3.22.1. De Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (hierna: „de Autoriteit" ofwel „EFSA"), gevestigd te Parma, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad ([155]). De voornaamste taken van de Autoriteit zijn het verschaffen van de nodige wetenschappelijke gegevens voor de opstelling van wetgeving inzake voedsel en voedselveiligheid voor de Unie en het verzamelen en analyseren van gegevens met het oog op karakterisering en controle van de risico's en onafhankelijke informatievoorziening daarover.

3.22.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de Autoriteit ([156]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot de Autoriteit

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	81	80
Personeelsbestand per 31 december ([2])	443	444

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door de Autoriteit verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.22.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van de Autoriteit, die bestaan uit de financiële staten ([157]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([158]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.22.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de Autoriteit over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Autoriteit per 31 december 2018, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([155]) PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1.
([156]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van de Autoriteit is te vinden op haar website: www.efsa.europa.eu
([157]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([158]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.22.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.22.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.22.7. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over personeelsbeheer en ethiek bij de EFSA ([159]). De Autoriteit stelde een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.22.8. De bijlage bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([159]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van de Autoriteit (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Loopt nog
2017	In mei 2017 gunde de Autoriteit namens negen deelnemende agentschappen drie opeenvolgende kaderovereenkomsten („cascade", een rangordesysteem) met betrekking tot een uitgebreide reeks controlediensten. Kaderovereenkomsten met een hernieuwde oproep tot mededinging zijn geschikter voor dit soort diensten.	N.v.t.

ANTWOORD VAN DE AUTORITEIT

De Autoriteit bevestigt de ontvangst van het goedkeurend auditverslag van de Europese Rekenkamer en is ingenomen met de verklaring zonder voorbehoud over de betrouwbaarheid van de rekeningen, en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen.

3.23. **EUROPEES INSTITUUT VOOR GENDERGELIJKHEID (EIGE)**

INLEIDING

3.23.1. Het Europees Instituut voor gendergelijkheid (hierna: „het Instituut" ofwel „EIGE"), gevestigd te Vilnius, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 1922/2006 van het Europees Parlement en de Raad ([160]). Het Instituut heeft tot taak het verzamelen, analyseren en verspreiden van informatie betreffende gendergelijkheid en het ontwikkelen, analyseren, evalueren en verspreiden van methodologische hulpmiddelen om de integratie van gendergelijkheid in het gehele beleid van de Unie en het daaruit voortvloeiende nationale beleid te ondersteunen.

3.23.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Instituut ([161]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Instituut

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	8	8
Personeelsbestand per 31 december ([2])	45	44

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Instituut verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.23.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Instituut, die bestaan uit de financiële staten ([162]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([163]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.23.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Instituut over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Instituut per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([160]) PB L 403 van 30.12.2006, blz. 9.
([161]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Instituut is te vinden op zijn website: www.eige.europa.eu
([162]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([163]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.23.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.23.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.23.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.23.8. Aan het einde van het begrotingsjaar 2017 was het Instituut verwerende partij in vier zaken met betrekking tot drie aanbestedingsprocedures die voor rechterlijke instanties van de EU waren gebracht door afgewezen inschrijvers. In elk van deze zaken vroeg de aanvrager om nietigverklaring van het gunningsbesluit en om toekenning van een schadevergoeding. In 2018 deed deze rechtbank uitspraak over twee van de vier zaken en verwierp deze de beroepen van de verzoekers zonder enige kosten voor het EIGE. Begin 2019 deed deze rechtbank uitspraak over de twee overige zaken die beide verband hielden met hetzelfde gunningsbesluit en contract. De gunning van het contract werd nietig verklaard op basis van geringe procedurele tekortkomingen, hoewel er geen bewijs is dat een andere inschrijver de opdracht had moeten binnenhalen. Hoewel vorderingen tot schadevergoeding werden afgewezen, moest het EIGE zijn eigen juridische kosten en 75 % van de kosten van de verzoekers dragen. Op het moment van de nietigverklaring door de rechtbank was het contract volledig uitgevoerd. De in 2018 in het kader van het contract gedane betalingen bedroegen in totaal 196 314 euro.

3.23.9. Het EIGE huurde uitzendkrachten in door middel van een kaderovereenkomst met één uitzendbureau. In 2018 zette het Instituut tot wel 8 uitzendkrachten in naast haar 44 eigen personeelsleden. De daarmee samenhangende betalingen in 2018 bedroegen bijna 102 000 euro. Voor overeenkomsten inzake de inzet van uitzendkrachten geldt er een specifiek rechtskader, dat diverse verplichtingen oplegt aan uitzendbureaus en inlenende ondernemingen. Krachtens Richtlijn 2008/104/EG en de Litouwse arbeidswetgeving moeten de arbeidsvoorwaarden voor uitzendkrachten dezelfde zijn als die voor werknemers die rechtstreeks in dienst zijn genomen door de inlenende onderneming om dezelfde baan uit te oefenen en/of dezelfde taken uit te voeren op dezelfde plaats van tewerkstelling. In de overeenkomst werd het uitzendbureau echter niet expliciet verplicht om aan deze voorwaarden te voldoen en er bestaat geen bewijs dat het Instituut zelf de arbeidsvoorwaarden voor haar eigen personeel en voor uitzendkrachten heeft vergeleken. Het Instituut moet de arbeidsvoorwaarden van haar uitzendkrachten analyseren en waarborgen dat deze in overeenstemming zijn met de Europese en nationale arbeidswetgeving.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.23.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	De follow-up door het Instituut van de externe evaluatie van 2016	Afgerond
2017	Aan het einde van begrotingsjaar 2017 was het Instituut verwerende partij in vier zaken met betrekking tot drie aanbestedingsprocedures die voor het Gerecht waren gebracht door afgewezen inschrijvers.	N.v.t.
2017	In 2016 organiseerde het Instituut een aanbesteding voor reisdiensten. Het bestek en het evaluatieproces boden onvoldoende zekerheid met betrekking tot de beste kosten-batenverhouding.	N.v.t.
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Instituut voor bepaalde procedures e-facturering ingevoerd, maar geen e-aanbesteding en e-inschrijving.	Afgerond
2017	Het Instituut publiceert kennisgevingen van vacatures op haar eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog

ANTWOORD VAN HET INSTITUUT

3.23.8. EIGE neemt nota van deze opmerking. EIGE heeft de motivering van de zaken onderzocht en de aanbestedingsprocedures verder verbeterd om het risico van eventuele ontevredenheid onder de afgewezen inschrijvers tot een minimum te beperken, evenals van toekomstige rechtszaken die, zelfs indien zij worden afgewezen, een aanzienlijke extra werklast met zich brengen. De genomen maatregelen omvatten een specifieke scholing op het gebied van geleerde lessen voor het personeel dat betrokken is bij aanbestedingsprocedures; de invoering van risicoanalyses van de aanbestedingen; de uitvaardiging van nieuwe richtsnoeren en modellen voor het plaatsen van overheidsopdrachten. EIGE heeft eveneens de procedure ingeleid voor terugvordering van zijn gerechtskosten op de klager in de twee door het Gerecht afgewezen zaken, zonder kosten voor EIGE (zaken T-914/16 en T-10/17).

3.23.9. EIGE neemt nota van deze opmerking. De door de Rekenkamer aan de orde gestelde kwestie is momenteel voorwerp van een lopende rechtszaak, waaraan EIGE als derde partij deelneemt. EIGE zal handelen op basis van de definitieve rechterlijke uitspraak, zodra deze van kracht is. EIGE is van mening dat de grondige analyse ter vergelijking van de taken van statutair personeel en uitzendkrachten duidelijk maakt dat deze taken vrijwel niet vergelijkbaar zijn. Het belangrijkste verschil vloeit voort uit het Financieel Reglement, dat bepaalt dat de taken van de financiële actoren alleen kunnen worden uitgevoerd door statutair personeel. EIGE wijst er ook op dat de technische specificaties, die een bijlage bij de kaderovereenkomst vormen, het uitzendbureau ertoe verplichten volledig te voldoen aan de Litouwse wetgeving en meer specifiek verwijzen naar de geldende Litouwse sociale wetgeving met betrekking tot uitzendkrachten. Dit omvat ook de omzetting van Richtlijn 2008/104/EG in Litouwse wetgeving.

3.24. **EUROPEES GENEESMIDDELENBUREAU (EMA)**

INLEIDING

3.24.1. Het Europees Geneesmiddelenbureau (hierna: „het Bureau" ofwel „EMA"), nu gevestigd te Amsterdam, werd opgericht bij Verordening (EEG) nr. 2309/93 van de Raad, die werd vervangen door Verordening (EG) nr. 726/2004 van het Europees Parlement en de Raad ([164]). Het Bureau maakt deel uit van een pan-Europees netwerk en coördineert de wetenschappelijke middelen die het van de nationale autoriteiten ter beschikking krijgt om te zorgen voor de beoordeling van en het toezicht op geneesmiddelen voor menselijk of diergeneeskundig gebruik.

3.24.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau ([165]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	317 ([2])	338
Personeelsbestand per 31 december ([3])	766	781

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Definitieve begroting met inbegrip van vergoedingen en heffingen.
([3]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Bureau verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.24.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Bureau, die bestaan uit de financiële staten ([166]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([167]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.24.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Bureau per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([164]) PB L 214 van 24.8.1993, blz. 1, en PB L 136 van 30.4.2004, blz. 1. Krachtens laatstgenoemde verordening is de oorspronkelijke naam van het Bureau, Europees Agentschap voor de geneesmiddelenbeoordeling, veranderd in Europees Geneesmiddelenbureau.
([165]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Bureau is te vinden op zijn website: www.ema.europa.eu
([166]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([167]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Toelichtende paragraaf

3.24.5. Op 20 november 2017 stemde de Raad Algemene Zaken van de Europese Unie ermee in de zetel van het Bureau naar Amsterdam (Nederland) te verplaatsen. De verhuizing vond plaats in maart 2019 en in de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten jaar zijn voorzieningen opgenomen voor de daarmee gepaard gaande kosten ter hoogte van 17,8 miljoen euro. Bovendien loopt de huurovereenkomst voor de eerdere kantoorruimte van het Bureau in Londen tot 2039 en bevat deze geen opzeggingsclausule. De High Court of Justice of England and Wales heeft zich op 20 februari 2019 uitgesproken tegen het verzoek van het EMA om de huurovereenkomst op te zeggen en besloot dat het vertrek van het VK uit de EU en de gevolgen daarvan geen gebeurtenis vormde die de huurovereenkomst ondermijnde (d.w.z. de High Court erkende dit niet als een situatie van overmacht). Volgens de huurovereenkomst mogen de kantoren echter opnieuw worden toegewezen of onderverhuurd mits de verhuurder hiervoor toestemming heeft verleend. Toen de definitieve rekeningen van het Bureau werden ondertekend, liepen de onderhandelingen tussen het Bureau en mogelijke onderhuurders nog en waren de toekomstige nettokosten van de onopzegbare huurovereenkomst onbekend ([168]). In de toelichting bij de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten jaar staat het volledige bedrag van 468 miljoen euro aan resterende tot 2039 te betalen huur genoemd, waarvan een bedrag van 465 miljoen euro met betrekking tot de huurperiode na de verhuizing van het Bureau naar Amsterdam als voorwaardelijke verplichting is vermeld.

3.24.6. Op het moment van onze controle was er nog geen zekerheid over het verlies van personeel na de verhuizing van het Bureau. Deze onzekerheid vormt een aanzienlijk bedrijfscontinuïteitsrisico, hoewel het Bureau beperkende maatregelen nam, door bijvoorbeeld taken te prioriteren en de verhuizing van het personeel te vergemakkelijken.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.24.7. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.24.8. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.24.9. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.24.10. In ons verslag over de controle met betrekking tot het per 31 december 2016 afgesloten begrotingsjaar concludeerden we dat het Bureau het gebruik van adviesdiensten voor zijn twee belangrijkste IT-projecten niet naar behoren had beheerd. Door het overmatige gebruik van adviesdiensten werd het Bureau in kritieke mate afhankelijk van externe deskundigheid en liep het onevenredige kostenoverschrijdingen en vertragingen op. Het Bureau begon in 2017 beperkende maatregelen te treffen, maar deze zijn nog niet volledig doeltreffend. Zo daalde het aantal adviseurs die in dienst waren met contracten op tijd- en middelenbasis (T&M-contracten) aanzienlijk van 141 naar 70 in 2018, maar dit is nog steeds verre van het beoogde maximum van 35 adviseurs. Bovendien maakte het bedrag dat in 2018 was besteed in het kader van T&M-contracten, waarvoor slechts zeer beperkte middelen beschikbaar zijn om de kosten doeltreffend te controleren, nog steeds een derde uit van de totale IT-begroting. We constateerden ook dat er nog steeds T&M-contracten zijn die geen details bevatten over de specifieke te leveren diensten of prestaties. Het Bureau moet niet alleen sneller beperkende maatregelen treffen om de lopende IT-projecten te voltooien, maar ook om klaar te zijn voor belangrijke nieuwe projecten, zoals de uitvoering van de verordening betreffende diergeneesmiddelen ([169]) en de verordening betreffende medische hulpmiddelen ([170]).

([168]) Volgens het Bureau is er een onderhuurovereenkomst gesloten, die op 1 juli 2019 is ingegaan. We hebben de onderhuurovereenkomst nog niet gecontroleerd.

([169]) Verordening (EU) 2019/6 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG (PB L 4 van 7.1.2019, blz. 43).

([170]) Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad (PB L 117 van 5.5.2017, blz. 1).

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.24.11. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over signaalbeheer bij het Europees Geneesmiddelenbureau ([171]). Het Bureau en de DIA kwamen een plan overeen om corrigerende maatregelen te nemen.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.24.12. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([171]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2014	In de vergoedingsregeling van het Bureau zijn vervaldata vastgesteld voor de inning van vergoedingen, alsmede de daarmee samenhangende betalingen aan de nationale bevoegde autoriteiten. Deze vervaldata werden voor het merendeel van de gecontroleerde verrichtingen niet in acht genomen.	Loopt nog (innen van vergoedingen) Afgerond (betalingen aan NBA's)
2016	Sinds de invoering van een nieuw IT-boekhoudsysteem in 2011 is de rapportage over de workflow en het gebruik van vastleggingen niet voldoende transparant.	Afgerond
2016	Bij gebrek aan concurrerende aanbestedingsprocedures zijn zes overeenkomsten inzake speciale tarieven met betrekking tot hotelaccommodatie en de bijbehorende betalingen in 2016 onregelmatig.	Afgerond
2016 en 2017	Het Bureau heeft van het Parlement en de Raad opdracht gekregen om de verordeningen inzake geneesmiddelenbewaking (1027/2012) en klinische proeven (536/2014) ten uitvoer te leggen, waarvoor twee belangrijke pan-Europese IT-systemen ontwikkeld en ingevoerd moeten worden. Bij gebrek aan de nodige eigen interne middelen werkte het Bureau zodanig met adviseurs dat het in kritieke mate afhankelijk werd van externe deskundigheid. De projectontwikkeling en -uitvoering werd niet naar behoren gecontroleerd en de vertragingen en kosten van projecten liepen op.	Loopt nog
2016	De oprichtingsverordening bepaalt dat de Commissie slechts om de tien jaar een externe evaluatie van het Bureau en zijn activiteiten moet verrichten.	Loopt nog (Hierover heeft het Bureau geen controle)
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door haar rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van het Bureau (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Loopt nog
2017	Het boekhoudsysteem is sinds 2013 niet meer opnieuw gevalideerd.	Afgerond
2017	Het Bureau publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn website, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Bureau voor bepaalde procedures e-aanbesteding ingevoerd, maar geen e-facturering en e-inschrijving.	Nog af te handelen

ANTWOORD VAN HET BUREAU

Het Europees Geneesmiddelenbureau verheugt zich over het positieve oordeel van de Rekenkamer ten aanzien van de betrouwbaarheid van de rekeningen over 2018 en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen.

Zoals de Rekenkamer benadrukt, was 2018 een uitdagend jaar met de verhuizing naar Amsterdam en de noodzaak om te werken in het kader van een bedrijfscontinuïteitsplan.

3.24.5. Na het besluit om het gebouw van het Bureau uit te sluiten van de onderhandelingen tussen de EU en het VK, heeft het Bureau gezocht naar een oplossing in de vorm van een overdracht of onderverhuur van zijn gebouw in Canary Wharf. Een oplossing voor onderverhuur werd ter goedkeuring voorgelegd aan het Europees Parlement en de Raad. Op het moment van dit antwoord (juni 2019) zijn onderhandelingen aan de gang met een potentiële onderhuurder en de eigenaar.

3.24.10. Het Bureau is blij dat de Rekenkamer erkent dat het Bureau inspanningen heeft geleverd om zijn afhankelijkheid van externe deskundigheid en het aantal adviseurs die op tijd- en middelenbasis (T&M) werken te verminderen. 2018 was een zeer uitdagend jaar voor het Bureau. Door de verhuizing naar Amsterdam moest het bedrijfscontinuïteitsplan worden toegepast, moesten prioriteiten worden gesteld in de activiteiten en verloor het Bureau een aantal personeelsleden. In die context kijkt het Bureau nauwlettend toe op de T&M-adviesdiensten met de bedoeling het beoogde aantal T&M-contractanten te bereiken (max. 35 in 2019; afhankelijk van het bedrijfscontinuïteitsplan).

Het Bureau wenst te benadrukken dat het gebruik van contracten met een vaste prijs pas medio 2016 is begonnen. Het Bureau verzoekt alleen maar om diensten op T&M-basis wanneer er behoefte is aan bepaalde vaardigheden/competenties. In dergelijke specifieke verzoeken worden de vereiste beroepskwalificaties, functiespecifieke ervaring en vaardigheden vermeld. T&M-contracten worden dus gebruikt om het Bureau de nodige flexibiliteit te geven zodat in geval van nieuwe omstandigheden aan prioritaire activiteiten een contractant (met specifieke vaardigheden) kan worden toegewezen en kan worden voldaan aan de behoeften van interne/externe belanghebbenden. Bovendien heeft het Bureau ondervonden dat de aanbieders niet altijd in staat zijn om op zeer specifieke technische gebieden (bijvoorbeeld informatica voor masterdatamanagement) diensten tegen een vaste prijs te verlenen met de nodige competenties. Rechtstreeks beheer van T&M-contractanten maakt een meer kosteneffectieve dienstverlening mogelijk, met voldoende kwaliteit en controle. Daarom zal het Bureau in zijn inkoopstrategie blijven onderzoeken waar deskundigen op T&M-basis moeten worden ingezet.

3.25. EUROPEES WAARNEMINGSCENTRUM VOOR DRUGS EN DRUGSVERSLAVING (EMCDDA)

INLEIDING

3.25.1. Het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (hierna: „het Centrum“ ofwel „EMCDDA“), gevestigd te Lissabon, werd opgericht bij Verordening (EEG) nr. 302/93 van de Raad ([172]). De voornaamste taak van het Centrum is het verzamelen, analyseren en verspreiden van informatie over het verschijnsel drugs en drugsverslaving met het oog op het uitwerken en in Europa publiceren van objectieve, betrouwbare en vergelijkbare gegevens. De informatie moet geschikt zijn om daarmee de vraag naar drugs, de wijze waarop die kan worden beperkt, alsmede met drugshandel verband houdende verschijnselen in het algemeen te analyseren.

3.25.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Centrum ([173]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Centrum

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	16	16
Personeelsbestand per 31 december ([2])	111	103

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Centrum verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.25.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Centrum, die bestaan uit de financiële staten ([174]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([175]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.25.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Centrum over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Centrum per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([172]) PB L 36 van 12.2.1993, blz. 1. Deze verordening en de wijzigingen daarop werden ingetrokken bij Verordening (EG) nr. 1920/2006 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 376 van 27.12.2006, blz. 1).

([173]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Centrum is te vinden op zijn website: www.emcdda.europa.eu

([174]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([175]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.25.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.25.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.25.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.25.8. Het EMCDDA huurde uitzendkrachten in door middel van een kaderovereenkomst met een uitzendbureau. In 2018 werkte het EMCDDA, naast haar 103 eigen personeelsleden, met vier uitzendkrachten en betaalde het deze 106 403 euro voor hun diensten. Voor overeenkomsten inzake de inzet van uitzendkrachten geldt er een specifiek rechtskader, dat diverse verplichtingen oplegt aan uitzendbureaus en inlenende ondernemingen. Krachtens Richtlijn 2008/104/EG en de Portugese arbeidswetgeving moeten de arbeidsvoorwaarden voor uitzendkrachten dezelfde zijn als die voor werknemers die rechtstreeks in dienst zijn genomen door de inlenende onderneming. In de overeenkomst werd het uitzendbureau echter niet expliciet verplicht om aan deze voorwaarden te voldoen en er bestaat geen bewijs dat het Centrum zelf de arbeidsvoorwaarden voor haar eigen personeel en voor uitzendkrachten heeft vergeleken. Het Centrum had er ook voor moeten zorgen dat het bestek informatie bevatte over het salaris dat wordt uitbetaald aan zijn eigen personeelsleden die beschikken over vergelijkbare kwalificaties en dezelfde baan hebben als de uitzendkrachten. We stelden vast dat het loon van uitzendkrachten aanzienlijk lager lag dan dat van het eigen personeel van het EMCDDA, namelijk bijna de helft van het laagste salaris van de eigen personeelsleden van het Centrum die vergelijkbaar werk verrichtten. Sommige uitzendkrachten kregen nog minder betaald dan het laagst mogelijke salaris van personeelsleden die in dienst zijn volgens het ambtenarenstatuut van de EU. Dit veroorzaakt risico's met betrekking tot geschillen en voor de reputatie. Het Centrum moet de arbeidsvoorwaarden van zijn uitzendkrachten analyseren en waarborgen dat deze in overeenstemming zijn met de Europese en nationale arbeidswetgeving.

3.25.9. In 2006 ondertekenden de EU en Noorwegen een overeenkomst waarin de formule voor de berekening van de financiële bijdrage van Noorwegen aan het EMCDDA en de drempelwaarde van de minimale bijdrage worden bepaald. Deze laatste werd in 2006 vastgesteld op 271 000 euro en daarop hoort een jaarlijkse aanpassing op basis van prijstendensen en het bruto nationaal inkomen in de EU te worden toegepast. Hoewel de begrotingssubsidie van de EU tussen 2007 en 2018 met 24 % toenam, bleef de bijdrage van Noorwegen bijna gelijk. Dit strookt niet met het beoogde bijdragemechanisme. De minimale bijdrage van Noorwegen moet worden aangepast volgens de overeengekomen voorwaarden.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.25.10. Bij aanbestedingsprocedures met een lage waarde die niet hoger lag dan 60 000 euro heeft het EMCDDA geen redelijk aantal inschrijvers aangetrokken. Bij vijf van deze procedures diende slechts één kandidaat een inschrijving in en bij één procedure werden er twee inschrijvingen ingediend. Met een dergelijk klein aantal inschrijvingen heeft het EMCDDA geen mededingingsprocedure gewaarborgd, wat niet in overeenstemming is met het beginsel van mededinging bij openbare aanbesteding en niet zorgt voor de economisch voordeligste aanbestedingen.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.25.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van het Centrum (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Afgerond
2017	Het Centrum publiceert kennisgevingen van vacatures op haar eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Afgerond
2017	E-aanbesteding: eind 2017 gebruikte het Centrum nog geen van de door de Commissie ontwikkelde IT-instrumenten.	Afgerond

ANTWOORD VAN HET CENTRUM

3.25.8. Het EMCDDA is van mening dat de overeenkomsten voor de aanstelling van de betrokken uitzendkrachten zijn afgesloten en uitgevoerd in overeenstemming met de toepasselijke EU-wetgeving en Portugese wetgeving, waarbij de Portugese wetgeving de bepalingen van Richtlijn 2008/104/EG in Portugal omzet. De betrokken uitzendkrachten hebben in dit verband taken toegewezen gekregen met een lager niveau van verantwoordelijkheid en verplichtingen dan dat wat vereist is voor en/of van toepassing is op de statutaire personeelsleden van het EMCDDA. In het bijzonder zijn deze werknemers niet gebonden aan en/of uitgesloten van de verantwoordelijkheden en verplichtingen die gelden voor het statutaire personeel van het EMCDDA, overeenkomstig het toepasselijke statuut van de ambtenaren en het financieel reglement van de EU. De beloning van deze uitzendkrachten, zoals vermeld in de overeenkomsten die voor hun aanstelling zijn afgesloten, weerspiegelt deze situatie. Volgens het EMCDDA is dit in overeenstemming met het beginsel van gelijke behandeling, dat is vastgelegd in Richtlijn 2008/104/EG en dat van toepassing is op personen die „dezelfde functie" vervullen. In dit verband komt het daadwerkelijke nettoloon van de betrokken uitzendkrachten overeen met ongeveer 87 % van het laagste basissalaris van het EMCDDA-personeel en met 147 % van het nationale minimumloon, overeenkomstig de Portugese wetgeving. In de overeenkomst tussen het EMCDDA en het uitzendbureau wordt uitdrukkelijk verwezen naar de verplichting van het uitzendbureau om alle aspecten van de toepasselijke wetgeving (de Portugese wetgeving tot omzetting van Richtlijn 2008/104/EG) na te leven. In dit verband is het uitzendbureau de entiteit die wettelijk verantwoordelijk is voor deze naleving en die het risico loop te worden geconfronteerd met geschillen over de uitvoering van de overeenkomsten die met de uitzendkrachten zijn afgesloten in het kader van hun tewerkstelling bij het EMCDDA. Onverminderd het bovenstaande herziet het EMCDDA zijn beleid inzake de inzet van uitzendkrachten met het oog op een verdere rationalisering van het uitzendwerk in overeenstemming met zijn operationele behoeften en het relevante rechtskader.

3.25.9. Er bestaat geen lineair verband tussen de verhoging van de EU-subsidie in de periode 2007-2018 en de verhoging van de bijdrage van Noorwegen. De toename van dit laatste is namelijk uitsluitend het gevolg van de toepassing van de in de desbetreffende overeenkomst vastgestelde formule, terwijl de toename van de EU-subsidie bepaald is door het jaarlijkse besluit van de begrotingsautoriteit van de EU. In de bovengenoemde overeenkomst wordt in ruimere zin een andere formule/methode voor de aanpassing van de minimumbijdrage van Noorwegen vastgesteld. De toepassing van deze formule/methode vereist een zekere interpretatie, waarvoor het EMCDDA niet over de vereiste rechtsbevoegdheid beschikt, aangezien het geen ondertekenende partij bij de overeenkomst is. Het EMCDDA zal zich tot de betrokken partijen richten om de methode voor deze aanpassing te verduidelijken en te bevestigen, teneinde deze zo spoedig mogelijk te kunnen uitvoeren.

3.25.10. Het EMCDDA heeft het aantal inschrijvers dat volgens de geldende financiële regels vereist is om de nodige concurrentie te waarborgen, overeenkomstig de geringe waarde van de betrokken opdrachten, naar behoren uitgenodigd. Het besluit van de uitgenodigde inschrijvers om al dan niet deel te nemen, werd uitsluitend bepaald door hun vrije keuze, die kan zijn ingegeven door verschillende legitieme redenen, waaronder het gebrek aan aantrekkelijkheid/belang van de opdracht vanwege de beperkte reikwijdte en de geringe waarde ervan. Het EMCDDA zal zich blijven inspannen om de deelname aan zijn aanbestedingen voor opdrachten van geringe waarde zoveel mogelijk te vergemakkelijken, zonder afbreuk te doen aan de beginselen van evenredigheid en gelijke behandeling van alle potentiële inschrijvers.

3.26. AGENTSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE VOOR HET OPERATIONEEL BEHEER VAN GROOTSCHALIGE IT-SYSTEMEN OP HET GEBIED VAN VRIJHEID, VEILIGHEID EN RECHT (eu-LISA)

INLEIDING

3.26.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (hierna: „het Agentschap" ofwel „eu-LISA"), gevestigd te Tallinn, Straatsburg en St. Johann im Pongau, werd opgericht bij Verordening (EU) nr. 1077/2011 van het Europees Parlement en de Raad ([176]). De kerntaak van dit Agentschap is het operationeel beheer van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), het Visuminformatiesysteem (VIS) en het Europees systeem voor de vergelijking van vingerafdrukken (Eurodac). Het mandaat van het Agentschap wordt uitgebreid tot de ontwikkeling en het operationeel beheer van twee nieuwe IT-systemen. Het inreis-/uitreissysteem (EES) is een systeem waarmee de inreis- en uitreisgegevens van onderdanen van derde landen worden geregistreerd en met het Europees systeem voor reisinformatie en -autorisatie (Etias) worden bezoekers uit landen waarvoor geen visum nodig is om het Schengengebied te betreden, bijgehouden.

3.26.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([177]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	79	97
Personeelsbestand per 31 december ([2])	152	162

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.26.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([178]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([179]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.26.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([176]) PB L 286 van 1.11.2011, blz. 1.
([177]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.eulisa.europa.eu
([178]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([179]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.26.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.26.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.26.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.26.8. Bij één wervingsprocedure week het selectiecomité af van de gepubliceerde vacature en paste het een hogere minimumscore toe om sollicitanten op de reservelijst te zetten. Dit wordt als een tekortkoming in de transparantie van de procedure beschouwd. Het Agentschap moet waarborgen dat de gepubliceerde selectiecriteria in acht worden genomen.

3.26.9. In het geval van een dienstencontract voor telecommunicatiediensten gunde het Agentschap een contract aan de enige marktdeelnemer die een inschrijving had ingediend. Het gegunde bedrag komt overeen met het bedrag dat in de oorspronkelijke aankondiging van de opdracht werd gepubliceerd (144 000 euro). De financiële offerte die de marktdeelnemer indiende, bedroeg echter slechts 45 700 euro. Een openbare aanbestedingsprocedure waarbij een opdracht wordt gegund voor een bedrag dat hoger ligt dan de offerte is niet in overeenstemming met de aanbestedingsregels. Het Agentschap mag geen contracten gunnen tegen prijzen die hoger liggen dan de offertes van de inschrijvers.

3.26.10. Het Agentschap verlengde de duur van een rechtstreekse opdracht voor beveiligings- en receptiediensten van vier jaar naar zes jaar. Dit heeft geleid tot een cumulatieve stijging van de contractwaarde van 2,9 miljoen euro naar 5 miljoen euro (73 %), wat niet in overeenstemming is met het Financieel Reglement. De betalingen die in 2018 werden gedaan na het verstrijken van de oorspronkelijke periode van vier jaar (1 miljoen euro) zijn onregelmatig. Het Agentschap moet ervoor zorgen dat het de aanbestedingsregels naleeft.

3.26.11. Twee gecontroleerde betalingen die zijn gedaan voor gebruiksklaar corrigerend onderhoud van het Schengeninformatiesysteem („corrective maintenance in working order of the Schengen Information System", MWS) waren (gedeeltelijk) onregelmatig. Het Agentschap had één specifiek contract gewijzigd door de maandelijkse onderhoudsvergoedingen van 361 000 euro naar 568 000 euro te verhogen zonder een wijziging van de MWS-kaderovereenkomst om in een dergelijke prijsstijging te voorzien. Later verlengde het Agentschap de specifieke overeenkomst met anderhalve maand na afloop van de MWS-kaderovereenkomst. Het aanvullende bedrag dat is betaald voor het maandelijks onderhoud (207 000 euro) en de betaling voor onderhoud na de vervaldatum van de MWS-kaderovereenkomst (552 000 euro) zijn onregelmatig. Het Agentschap moet ervoor zorgen dat het de aanbestedingsregels naleeft.

3.26.12. Bovendien verschilde de in het bestek voor de MWS-overeenkomst bepaalde formule voor het vaststellen van de offerte van de beste kwaliteit, van de formule die werd genoemd in het vraag-en-antwoorddocument voor inschrijvers. We stelden ook andere tekortkomingen vast in de kwaliteit, volledigheid en consistentie van informatie, zoals inconsistenties tussen informatie in papieren documenten en elektronisch opgeslagen informatie. Hoewel deze tekortkomingen de uitkomst van de aanbestedingsprocedure niet hebben beïnvloed, moet het Agentschap internebeheersingsmaatregelen in verband met aanbestedingen versterken.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.26.13. In 2018 beheerde het Agentschap een begroting van 202 miljoen euro aan vastleggingskredieten en 97 miljoen euro aan betalingskredieten. De uitvoeringsgraad van de begroting was lager dan gepland vanwege de late vaststelling of inwerkingtreding van juridische handelingen waarover het Agentschap geen controle had en die van invloed waren op zowel de evolutie van bestaande systemen als de ontwikkeling van nieuwe systemen. Naar aanleiding hiervan heeft het Agentschap 74 miljoen euro aan betalingskredieten teruggestort aan de Commissie en 49 miljoen euro aan vastleggingskredieten overgedragen om ze te bewaren voor gebruik in de volgende begrotingsjaren. Dit doet twijfels rijzen over de onderliggende veronderstellingen voor de planning in het financieel memorandum dat de Europese Commissie heeft voorbereid, waarin ze aannam dat het Agentschap reeds in 2018 aanzienlijke begrotingsmiddelen kon absorberen. Het Agentschap moet samen met de Commissie de begrotingsplanning beter afstemmen op de timing van de bijbehorende juridische handelingen.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.26.14. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2013/2015	Met de Schengenruimte geassocieerde landen dragen bij aan de financiering van de operationele uitgaven van het Agentschap, maar niet aan personeels- en administratieve uitgaven.	Loopt nog (Hierover heeft het Agentschap geen controle)
2015	De gecontroleerde aanbestedingsprocedures beperkten de mededinging en vergrootten de afhankelijkheid van de contractanten.	N.v.t.
2017	In 2017 had het Agentschap moeite met het aantrekken van voldoende concurrentie bij verschillende aanbestedingsprocedures voor opdrachten met een gemiddelde waarde. Voor elke gecontroleerde procedure ontving het Agentschap niet meer dan één offerte.	N.v.t.
2017	eu-LISA beheert momenteel drie afzonderlijke, niet-geïntegreerde grootschalige IT-systemen (SIS II, VIS en Eurodac) die alle drie gegevens verwerken op het EU-beleidsterrein vrijheid, veiligheid en recht. Een dergelijke aanpak kan het Agentschap beletten om schaalvoordelen en synergieën tussen de verschillende systemen te verwezenlijken.	Loopt nog
2017	Het project voor de bouw van een nieuw pand op de locatie in Straatsburg liep aanzienlijke vertraging op.	Afgerond
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-facturering en e-aanbesteding ingevoerd, maar geen e-inschrijving.	Loopt nog
2017	Voor de ontwikkeling en uitvoering van IT-projecten past het Agentschap een uitbestedingsmodel toe waarbij 90 % van de bijbehorende werkzaamheden door contractanten wordt uitgevoerd, wat een aanzienlijk risico op al te veel vertrouwen op en afhankelijkheid van contractanten met zich meebrengt.	Loopt nog
2017	Tegelijkertijd leidt het kleine aantal personeelsleden in essentiële operationele eenheden tot aanzienlijke risico's voor de continuïteit van de activiteiten.	Afgerond
2017	De kaderovereenkomsten die zijn gesloten met de respectieve consortia voor de werking van de belangrijkste IT-systemen brengen een risico op te hoge betaling met zich mee. Het Agentschap kan overwegen gebruik te maken van IFPUG, een standaardmethodologie waarbij functiepunten worden gebruikt voor de bepaling van de prijs van ontwikkelingsactiviteiten.	Loopt nog
2017	Het Agentschap deed globale vastleggingen voor een totaalbedrag van 69,9 miljoen euro om toekomstige uitgaven te dekken in verband met nieuwe taken en IT-systemen die oorspronkelijk gepland waren voor het Agentschap in 2017, maar waarvoor de rechtsgrondslag aan het eind van het jaar nog niet was vastgesteld.	N.v.t.

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.26.8. Het Agentschap neemt nota van de opmerking. Om te vermijden dat de letterlijke formulering afwijkend wordt geïnterpreteerd, zal het Agentschap in toekomstige vacatures een striktere formulering gebruiken. Het Agentschap heeft dit bovendien ook onmiddellijk toegepast voor de lopende procedures. Als aanvullende risicobeperkende maatregel zal in de richtsnoeren voor wervingsprocedures het beginsel worden opgenomen dat de drempel voor opname op de reservelijst vooraf moet worden vastgesteld.

3.26.9. Het Agentschap neemt nota van de opmerking. Het Agentschap wijst er echter op dat de financiële offerte louter bedoeld was als een niet-bindend scenario om de inschrijving te beoordelen. De werkelijke maandelijkse betalingen worden gebaseerd op de werkelijk verleende diensten en de oorspronkelijk aangeboden eenheidsprijzen.

3.26.10. Het Agentschap neemt nota van de opmerking. De situatie werd veroorzaakt door uitzonderlijke omstandigheden, die tijdig werden gemeld en geanalyseerd in het register van uitzonderingen van het Agentschap. Er zijn besluiten genomen om ervoor te zorgen dat de beveiligingsdiensten kunnen blijven worden verleend totdat de uitzonderlijke omstandigheden zijn opgelost, en dat de aanbestedingen aan de regels voldoen.

3.26.11. Het Agentschap neemt nota van de opmerking. Door vertraging bij de start van het vervolgraamcontract en door aanvullende stappen tijdens de gunningsprocedure moest het Agentschap overeenkomstig zijn wettelijke verplichtingen ervoor zorgen dat het systeem verder kon worden gehandhaafd. Het Agentschap legt momenteel de laatste hand aan de checklist en de modellen voor aanbestedingsprocedures. Het Agentschap is ook bijna klaar met het voorzien in de nodige capaciteiten om de planning van operationele activiteiten en de onderliggende aanbestedingen te ondersteunen, bijv. verkoopmanagement, relatiebeheer. Dit maakt deel uit van de invoering van de nieuwe organisatiestructuur, een programma dat in maart 2018 van start is gegaan en volgens de planning in september 2019 afloopt. Eveneens als onderdeel van dat programma zal tegen september 2019 extra personeel voor de bestaande capaciteiten worden aangeworven voor het verlenen van technische of juridische input en voor controles.

3.26.12. De consistentiecontroles en de vergelijkbaarheid van enerzijds de aanbestedingsplanning en anderzijds de feitelijke contracten zullen worden verbeterd en gedocumenteerd om een beoordeling achteraf mogelijk te maken. Beoordelingen achteraf worden momenteel niet uitgevoerd als een functie binnen het aanbestedingsproces door gebrek aan toegewezen personeel. Zie ook het antwoord op het vorige punt.

3.26.13. De opneming van begrotingsmiddelen in de goedgekeurde begroting van het Agentschap voor nog niet vastgestelde wetgeving brengt aanzienlijke risico's mee voor een goed financieel beheer. Deze risico's worden systematisch aan de raad van bestuur gemeld.

3.27. DE EENHEID VAN DE EUROPESE UNIE VOOR JUSTITIËLE SAMENWERKING (EUROJUST)

INLEIDING

3.27.1. De Eenheid van de Europese Unie voor justitiële samenwerking (hierna: „Eurojust"), gevestigd te Den Haag, werd opgericht bij Besluit 2002/187/JBZ van de Raad ([180]) om de strijd tegen ernstige vormen van georganiseerde misdaad te versterken. Zij heeft tot doel de coördinatie te verbeteren van grensoverschrijdende onderzoeken en vervolgingen tussen de lidstaten van de Europese Unie, alsook tussen lidstaten en derde landen.

3.27.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot Eurojust ([181]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot Eurojust

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	48	38
Personeelsbestand per 31 december ([2])	242	238

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door Eurojust verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.27.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van Eurojust, die bestaan uit de financiële staten ([182]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([183]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.27.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Eurojust over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Eurojust per 31 december 2018, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([180]) PB L 63 van 6.3.2002, blz. 1.
([181]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van Eurojust is te vinden op haar website: www.eurojust.europa.eu
([182]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([183]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.27.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.27.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.27.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.27.8. Na een procedure van gunning via onderhandelingen zonder voorafgaande aankondiging van een opdracht ondertekende Eurojust een IT-kaderovereenkomst met een looptijd van drie jaar met een bedrijf dat dezelfde diensten had verleend in het kader van een eerdere kaderovereenkomst. De kaderovereenkomst werd ondertekend voor een totaalbedrag van 450 000 euro (150 000 euro per jaar). Krachtens het Financieel Reglement is een dergelijke vereenvoudigde procedure slechts aanvaardbaar onder specifieke omstandigheden, die Eurojust niet heeft aangetoond. De kaderovereenkomst, alle bijbehorende specifieke contracten en alle in het kader van deze contracten gedane betalingen (in 2018 bedroegen de betalingen 40 271 euro) zijn onregelmatig.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.27.9. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2011	Er is ruimte om de omschrijving van de respectieve rol en verantwoordelijkheden van de directeur en het college van Eurojust te heroverwegen.	Afgerond
2017	Eurojust publiceert kennisgevingen van vacatures op haar eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog

ANTWOORD VAN EUROJUST

3.27.8. Eurojust neemt kennis van de Opmerking van de Rechtbank. De Raamovereenkomst werd getekend na een onderhandelingsprocedure op grond van Artikel 134 (f) (i) van de Toepassingsregels ([184]). In het artikel wordt bepaald dat deze procedure gebruikt kan worden waar verandering van leverancier „onverenigbaarheid of onevenredige technische problemen zou veroorzaken bij gebruik en onderhoud".

Eurojust erkent dat de ondersteunende documentatie voor de overeenkomst niet voldoende het gebruik van deze procedure onderbouwt en zal er naar streven dat dergelijke toekomstige procedures geschraagd worden met steviger rechtvaardigingsgronden. Eurojust blijft echter van mening dat in dit geval een Verandering van Leverancier onevenredige technische problemen in gebruik en onderhoud veroorzaakt zou hebben en bijgevolg werd de handelwijze waartoe besloten is beschouwd als de meest kostenefficiënte keuze.

([184]) Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/2462 van de Commissie van 30 oktober 2015 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1268/2012 houdende uitvoeringsvoorschriften voor Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L 342 van 29.12.2015, blz. 7).

3.28. AGENTSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE VOOR SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN RECHTSHANDHAVING (EUROPOL)

INLEIDING

3.28.1. Het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (hierna: „het Agentschap" ofwel „Europol"), gevestigd te Den Haag, werd opgericht bij Verordening (EU) 2016/794 van het Europees Parlement en de Raad ([185]) tot vervanging en intrekking van Besluit 2009/371/JBZ van de Raad ([186]). Het Agentschap heeft tot doel het ondersteunen en versterken van het optreden van de politie-instanties en andere wetshandhavingsdiensten van de lidstaten, alsmede van hun wederzijdse samenwerking bij de voorkoming en bestrijding van zware criminaliteit waardoor twee of meer lidstaten worden getroffen, van terrorisme en van vormen van criminaliteit die een schending inhouden van een gemeenschappelijk belang dat tot het beleid van de Unie behoort.

3.28.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([187]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	118	137
Personeelsbestand per 31 december ([2])	804	826

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.28.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([188]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([189]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.28.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van Europol over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van Europol per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([185]) PB L 135 van 24.5.2016, blz. 53.

([186]) PB L 121 van 15.5.2009, blz. 37.

([187]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.europol.europa.eu

([188]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([189]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.28.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.28.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.28.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.28.8. Het Agentschap heeft op onregelmatige wijze de duur van een kaderovereenkomst voor dienstverlening in verband met dienstreizen verlengd door wijziging nummer 2 te ondertekenen na afloop van het contract. Met dezelfde wijziging heeft het Agentschap ook nieuwe prijsaspecten opgenomen die niet zijn gedekt door de concurrerende aanbestedingsprocedure. Wijziging nummer 2 en de bijbehorende betalingen in 2018, die 22 188 euro bedroegen, zijn daarom onregelmatig. Europol is van plan de kaderovereenkomst te gebruiken tot maart 2020. In de opmerking worden tekortkomingen in contractbeheer en controles vooraf aan de orde gesteld. Deze moeten dienovereenkomstig worden versterkt.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.28.9. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over personeelsbeheer en ethiek bij Europol ([190]). Het Agentschap stelde een actieplan op om terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.28.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([190]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.28.8. Europol is van mening dat in de zaak in kwestie geen sprake is van onjuist contractbeheer noch onjuiste controles vooraf. De procedure voor verlenging van de kaderovereenkomst is ruim vóór de einddatum van de overeenkomst, eind maart 2018, ingeleid. Europol had aanvankelijk van de contractant de garantie gekregen dat het aanhangsel bij de overeenkomst op tijd zou worden ondertekend. Vervolgens heeft de contractant de verlenging van de overeenkomst met Europol afhankelijk gemaakt van de opname van extra kosten, veroorzaakt door wijzigingen in de vluchttarieven van één luchtvaartmaatschappij. Na onderhandeling heeft Europol van de zijde van de contractant een hogere toeslag aanvaard, te weten 2,50 euro per vliegticket betreffende boekingen van de luchtvaartmaatschappij in kwestie, in plaats van hogere kosten ten bedrage van 11,00 euro per vliegticket als alternatief. Daarom is Europol van mening dat zorgvuldigheid betracht is en dat de vertraging bij de verlenging van de overeenkomst veroorzaakt is door het feit dat Europol het beginsel van goed financieel beheer heeft toegepast, zoals vereist in artikel 29 van de financiële voorschriften van Europol. Het niet verlengen van de kaderovereenkomst zou ertoe geleid hebben dat Europol geen overeenkomst zou hebben om een belangrijke taak van de organisatie te kunnen vervullen (het boeken van dienstreizen).

3.29. **BUREAU VAN DE EUROPESE UNIE VOOR DE GRONDRECHTEN (FRA)**

INLEIDING

3.29.1. Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (hierna: „het Bureau" ofwel „FRA"), gevestigd te Wenen, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 168/2007 ([191]) van de Raad. Het Bureau heeft tot doel de betrokken instanties van de Unie en haar lidstaten bij de toepassing van het recht van de Unie betreffende de grondrechten bijstand en expertise te verlenen.

3.29.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau ([192]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	23	23
Personeelsbestand per 31 december ([2])	108	110

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Bureau verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.29.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Bureau, die bestaan uit de financiële staten ([193]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([194]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.29.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Bureau per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.29.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

([191]) PB L 53 van 22.2.2007, blz. 1.

([192]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Bureau is te vinden op zijn website: www.fra.europa.eu

([193]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([194]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.29.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.29.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.29.8. Het niveau van overgedragen vastgelegde kredieten voor titel III (operationele uitgaven) was hoog, namelijk 4,9 miljoen euro, ofwel 70 % (2017: 5,7 miljoen euro, ofwel 70 %). Dit houdt voornamelijk verband met de aard van de activiteiten waarvoor studies worden gefinancierd die zich over vele maanden, vaak tot het volgende jaar, uitstrekken. Het Bureau heeft planningsprocedures ingevoerd om de onvermijdelijke vertragingen tussen de ondertekening van contracten, leveringen en betalingen te monitoren. Een deel van de overdrachten vindt echter nog steeds ongepland plaats en het Bureau moet zijn begrotingsplanning verder verbeteren.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.29.9. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	Er was sprake van een hoog niveau van begrotingsoverdrachten. Het Bureau zou kunnen overwegen om gesplitste begrotingskredieten in te voeren.	Loopt nog
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van het Bureau (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Afgerond
2017	Het Bureau ondervond enkele problemen met opdrachten voor studies als gevolg van een onrealistische inschatting van de markt.	Nog af te handelen
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Bureau voor bepaalde procedures e-facturering ingevoerd, maar geen e-aanbesteding en e-inschrijving.	Loopt nog

ANTWOORD VAN HET BUREAU

3.29.8. Het Bureau spant zich bijzonder in om een goede follow-up te geven aan de geplande overdrachten. De prognoses worden in het eerste kwartaal in het systeem ingevoerd en het hele jaar door voortdurend bijgewerkt. Bepaalde factoren kunnen we echter pas in een laat stadium voorzien, zoals de potentiële overschotten in de titels I en II die naar titel III worden overgebracht. In dat geval wordt het volledige vastgelegde bedrag overgedragen naar het volgende jaar. Voorts hadden we halverwege 2018 een technisch probleem met de applicatie die wordt gebruikt voor de follow-up van de aanwending van begrotingsmiddelen, waardoor enkele berekeningen niet correct waren. Niettemin was het verschil tussen het oorspronkelijk geplande bedrag en het uiteindelijk overgedragen bedrag slechts zo'n 10 %. Wij achten dit percentage binnen de getolereerde marges. Intussen is de oude applicatie voor de begrotingsbewaking vervangen door een nieuwe.

3.30. **EUROPEES GRENS- EN KUSTWACHTAGENTSCHAP (FRONTEX)**

INLEIDING

3.30.1. Het Europees Grens- en kustwachtagentschap (hierna: „het Agentschap" ofwel „Frontex") werd opgericht bij Verordening (EU) 2016/1624van het Europees Parlement en de Raad ([195]) („nieuwe oprichtingsverordening") tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2007/2004 van de Raad ([196]). Het hoofdkantoor bevindt zich in Warschau. Het mandaat van het Agentschap is het waarborgen van een Europees geïntegreerd grensbeheer en het Agentschap deelt deze verantwoordelijkheid met de nationale autoriteiten van de buitengrenzen met het oog op een efficiënt beheer van het overschrijden van de buitengrenzen. Dit omvat de aanpak van uitdagingen op het gebied van migratie en mogelijke toekomstige dreigingen aan die grenzen, om op die manier bij te dragen aan de bestrijding van zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie en te zorgen voor een hoog niveau van interne veiligheid in de Unie waarbij de grondrechten volledig worden geëerbiedigd en tegelijkertijd het vrije verkeer van personen daarbinnen wordt gewaarborgd.

3.30.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([197]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	281	289
Personeelsbestand per 31 december ([2])	526	630

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand van het Agentschap bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder. Het aantal posten dat werd toegestaan in het kader van de definitieve lijst van het aantal ambten van 2018 was hoger, namelijk 760, waarvan 418 posten (2017: 352 posten) voor ambtenaren en tijdelijke functionarissen en 342 posten (2017: 303 posten) voor arbeidscontractanten en gedetacheerde nationale deskundigen.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.30.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([198]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([199]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.30.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([195]) PB L 251 van 16.9.2016, blz. 1.

([196]) PB L 349 van 25.11.2004, blz. 1.

([197]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.frontex.europa.eu

([198]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([199]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.30.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.30.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Toelichtende paragrafen over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.30.7. In 2018 beheerde het Agentschap financieringsovereenkomsten met samenwerkende landen voor operationele activiteiten die 171 miljoen euro (189 miljoen euro in 2017) bedroegen, ofwel 59 % van de begroting van het Agentschap. Dit jaar was in meerdere opzichten een overgangsjaar. Voor uitgaven in verband met de inzet van personele middelen heeft het Agentschap een nieuwe vereenvoudigde financieringsregeling ingevoerd die grotendeels op eenheidskosten is gebaseerd. Eind 2018 heeft het Agentschap ook een nieuw systeem voor controle achteraf ingevoerd dat alle soorten uitgaven bestrijkt en heeft het zijn in de financiële circuits ingebouwde systeem voor controles achteraf aangepast. De Rekenkamer zal bij de volgende controles nagaan welke impact deze ontwikkelingen hebben. De Rekenkamer wijst evenwel op het feit dat de vergoeding van uitgaven in verband met apparatuur (ongeveer 35 % van de totale uitgaven voor operationele activiteiten ofwel ongeveer 60 miljoen euro) nog steeds gebaseerd is op de daadwerkelijke kosten. Een proefproject in 2018 waarmee ook moest worden overgeschakeld op vergoedingen op basis van eenheidskosten voor dit soort uitgaven, heeft in zijn huidige vorm tot dusver geen resultaten opgeleverd. De Rekenkamer meldt sinds 2014 steevast dat er vaak onvoldoende bewijs is van de door de samenwerkende landen gedeclareerde daadwerkelijke kosten met betrekking tot kosten in verband met apparatuur, wat opnieuw werd bevestigd door de controleresultaten van dit jaar. De verificaties vooraf van deze kosten door Frontex zijn ondoeltreffend zolang wordt doorgegaan met het vergoeden van kosten die niet onderbouwd zijn met bewijsstukken. Daarnaast heeft Frontex, evenals in het voorgaande jaar, geen verificaties achteraf van vergoedingen verricht, waardoor het risico op ongerechtvaardigde vergoedingen van kosten verder toeneemt. (Zie de *paragrafen 3.30.9-3.30.11*).

3.30.8. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.30.9. Evenals in voorgaande jaren stelden we vast dat uitgaven die door samenwerkende landen zijn gedeclareerd, niet altijd worden gestaafd door facturen of ander bewijsmateriaal, maar desondanks worden vergoed. Zo financierde het Agentschap in 2018 steun aan de Maltese strijdkrachten voor de inzet van middelen in Italië. Het Agentschap vroeg om bewijs voor een categorie gedeclareerde uitgaven voordat het overging tot de vergoeding van de door Malta gedeclareerde uitgaven. Hoewel dit nooit werd verstrekt, vergoedde het Agentschap ongeveer 100 000 euro.

3.30.10. Voorts financierde het Agentschap de inzet van één vliegtuig en één vaartuig dat de nationale grenswacht van de Republiek Letland gebruikte. Het Agentschap vroeg om bewijs voor een categorie gedeclareerde uitgaven voor het vaartuig. Hoewel dit bewijs nooit werd verstrekt, vergoedde het Agentschap ongeveer 208 000 euro.

3.30.11. In de bovengenoemde voorbeelden waren de verificaties vooraf bijgevolg ondoeltreffend. Het Agentschap moet samen met de samenwerkende landen verder werken aan een vereenvoudigde en transparante financieringsregeling die ook betrekking heeft op kosten in verband met apparatuur. Totdat een dergelijke regeling is ingevoerd, moet Frontex de verificaties vooraf versterken en verificaties achteraf opnieuw invoeren om ervoor te zorgen dat enkel onderbouwde kosten worden vergoed.

3.30.12. Tegelijkertijd benadrukt de Rekenkamer dat Frontex ook afhankelijk is van de medewerking van de samenwerkende landen voor het financieel beheer van de activiteiten, en van de indiening van betrouwbaar en volledig bewijs voor kosten die worden gedeclareerd ter vergoeding.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.30.13. Bij één aanbestedingsprocedure voor een kaderovereenkomst voor de ontwikkeling en het onderhoud van specifieke ICT-software (8 miljoen euro) ontving het Agentschap zes offertes, waarvan er twee afkomstig waren van bedrijven die hadden deelgenomen aan de voorbereiding van de aanbestedingsdocumenten. Overeenkomstig het Financieel Reglement heeft het Agentschap de betrokken marktdeelnemers er daarom toe verplicht compenserende maatregelen te treffen om concurrentieverstoringen te voorkomen. Een van de bedrijven die betrokken was bij de voorbereiding van deze aanbestedingsprocedure heeft een winnende offerte voor 5,8 miljoen euro ingediend voor de vaste kosten voor alle diensten inzake ontwikkeling en onderhoud die tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst worden aangekocht, in overeenstemming met het bestek. Ondersteunende adviesdiensten vertegenwoordigden een klein onderdeel van de offerte (3 %). Desondanks gunde het Agentschap een kaderovereenkomst voor het maximumbedrag van 8 miljoen euro, wat overeenkomt met de oorspronkelijke raming. Hoewel kaderovereenkomsten geen verplichting inhouden om tot de maximumwaarde van de overeenkomst aankopen te doen, kan het aanzienlijke verschil tussen de maximumwaarde van de overeenkomst (8 miljoen euro) en de winnende offerte (5,8 miljoen euro) een aanzienlijk risico voor goed financieel beheer met zich meebrengen. De mogelijkheid om bijkomende diensten voor een bedrag van 2,2 miljoen euro aan te kopen, ofwel bijna 30 % van de waarde van de overeenkomst, wordt niet als een redelijke reserve beschouwd. Het Agentschap moet realistischere schattingen maken van de behoefte aan diensten in de aanbestedingsdocumenten en een streng financieel beheer voeren bij IT-overeenkomsten.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.30.14. Het Agentschap heeft geen beleid inzake gevoelige posten in het kader waarvan gevoelige functies zouden worden vastgesteld, deze actueel zouden worden gehouden en passende maatregelen zouden worden vastgesteld om het risico van gevestigde belangen te beperken. Dit is niet in overeenstemming met de internecontrolenormen van het Agentschap. Het Agentschap moet een dergelijk beleid inzake gevoelige posten onverwijld vaststellen en ten uitvoer leggen.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.30.15. In 2018 beheerde het Agentschap een begroting van 289 miljoen euro. Begrotingsoverdrachten naar 2019 bedroegen 83 miljoen euro (29 %) en waren iets lager dan in het voorgaande jaar (88 miljoen euro, d.w.z. 32 %). Het aandeel geannuleerde overdrachten naar 2018 bedroeg 11 miljoen euro (12 %), wat relatief gezien iets onder de 11 miljoen euro (15 %) van de voorgaande periode lag. De belangrijkste redenen voor overdrachten en annuleringen waren de uitdagingen wat betreft het invullen van de lijst van het aantal ambten op het gebied van het aantal personeelsleden en hun profielen, de vertraagde start van het bouwproject voor het nieuwe gebouw van het Agentschap, de meerjarige aard van ICT-projecten en het feit dat de samenwerkende landen de schaal en kosten van de activiteiten blijven overschatten. Het Agentschap moet samen met de samenwerkende landen blijven streven naar preciezere kosten- en begrotingsramingen.

3.30.16. Hoewel het Agentschap zich bleef inspannen voor aanwerving en het aantal personeelsleden verhoogde van 526 tot 630 in 2018, is het er niet in geslaagd de 760 personeelsleden aan te werven die waren toegestaan in zijn lijst van het aantal ambten van 2018 (83 %).

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.30.17. In 2018 voerde de dienst Interne Audit van de Commissie een controle uit van het contractbeheer binnen Frontex ([200]). Het Agentschap en de DIA zijn een actieplan overeengekomen om vastgestelde verbeterpunten aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.30.18. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([200]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2013	Wat de rekeningen betreft, moeten de leverancierssaldi regelmatiger worden gemonitord en verschillen moeten tijdiger worden geanalyseerd.	Afgerond
2014	De door de samenwerkende landen aangeleverde documentatie ter onderbouwing van de gedeclareerde uitgaven is niet in alle gevallen toereikend. Bovendien werd er niet om auditcertificaten gevraagd.	Loopt nog voor verificaties vooraf of achteraf Afgerond voor auditcertificaten
2014	Het grote en voortdurend groeiende aantal subsidieovereenkomsten en de omvang van de daarmee samenhangende uitgaven die door Frontex moeten worden geverifieerd en vergoed, werpen de vraag op of een doeltreffender en kosteneffectiever alternatief financieringsmechanisme kan worden gebruikt.	Afgerond
2015	Uit de controle achteraf met betrekking tot IJsland die in oktober 2015 door het Agentschap werd uitgevoerd, bleek dat er onregelmatige betalingen waren verricht die slechts gedeeltelijk waren teruggevorderd.	Afgerond
2015	Er bestaat een nog niet aangepakt risico op dubbele financiering uit het door de Commissie beheerde Fonds voor interne veiligheid en uit financiering van Frontex.	Nog af te handelen
2015	Landen die deelnemen aan grensoperaties declareren de gemaakte kosten op basis van de kostendeclaratieformulieren. In haar Speciaal verslag nr. 12/2016 beval de Rekenkamer de agentschappen aan om waar passend vereenvoudigde kostenopties te gebruiken om dergelijke ondoelmatigheden te vermijden.	Afgerond voor de inzet van personele middelen Loopt nog voor technische apparatuur
2016	Het niveau van de overdrachten was hoog. Samenwerkende landen dienen nauwkeuriger kostenramingen te verstrekken en kosten tijdiger te rapporteren. Het Agentschap zou ook kunnen overwegen om gesplitste begrotingskredieten in te voeren.	Loopt nog
2016	Slechts 71 % van de posten die waren toegestaan in de lijst van het aantal ambten van het Agentschap waren vervuld.	Loopt nog
2017	De rechtstreekse gunning van de vervangingsovereenkomst voor veerdiensten aan de inschrijver die op de tweede plaats op de lijst stond, was onregelmatig, aangezien de oorspronkelijke aanbestedingsprocedure was afgesloten.	N.v.t.
2017	Het ambtenarenstatuut bepaalt dat nieuw tijdelijk personeel alleen kan worden aangeworven voor de rangen SC 1 en SC 2, AST 1 tot AST 4 of AD 5 tot AD 8. In 2017 wierf het Agentschap twee personeelsleden aan in hogere AST-rangen (14 in 2016). De aanwervingen in deze rangen zijn onregelmatig.	N.v.t.
2017	In 2017 heeft het Agentschap de door de IJslandse kustwacht gedeclareerde uitgaven volledig vergoed, hoewel de facturen die één soort gedeclareerde uitgaven rechtvaardigden nooit werden overgelegd.	Nog af te handelen
2017	Het Agentschap cofinancierde ook door de Spaanse Guardia Civil gedeclareerde uitgaven, hoewel niet alle uitgaven waren gestaafd door bewijsstukken.	Nog af te handelen
2017	Hoewel het Agentschap reeds in 2014 verhuisd is naar zijn huidige kantoorruimte, bestaat er nog steeds geen uitgebreid bedrijfscontinuïteitsplan dat werd goedgekeurd door de raad van bestuur.	Loopt nog
2017	Het Agentschap annuleerde opnieuw een groot aantal vastgelegde kredieten die uit het voorgaande jaar waren overgedragen voor vergoeding van uitgaven aan landen die samenwerkten tijdens gezamenlijke operaties. Dit toont opnieuw aan dat de samenwerkende landen de uitgaven die het Agentschap moet vergoeden aanzienlijk overschatten.	Loopt nog

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	In 2017 was er 66,5 miljoen euro aan kredieten beschikbaar voor terugkeeroperaties. De operaties hielden echter geen gelijke tred met de beschikbare kredieten en het Agentschap heeft bijgevolg 13,5 miljoen euro teruggestort naar de Commissie. Bovendien gaf het Agentschap 4 miljoen euro terug uit begrotingstitel I, aangezien het geplande aantal nieuwe werknemers niet in 2017 kon worden aangeworven.	Loopt nog
2017	De oorspronkelijke begroting van het Agentschap voor 2017 omvatte een wettelijk voorgeschreven financiële operationele reserve voor snelle grens- en terugkeerinterventies. In september en ook oktober 2017 schreef het Agentschap aanzienlijke bedragen uit de reserve over naar zijn operationele begroting om andere activiteiten te financieren.	N.v.t.
2017	Het opnemen in de begroting en het gebruiken van niet wettelijk voorgeschreven reserves is in strijd met het specialiteitsbeginsel en belemmert de transparantie van de begroting.	Loopt nog
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en via andere kanalen, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-facturering en e-aanbesteding ingevoerd, maar geen e-inschrijving.	Nog af te handelen

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

3.30.9. De documenten verstrekt door de Maltese strijdkrachten betreffende alle inspecties/onderhoud van de luchtmiddelen werden door Frontex beoordeeld als voldoende gedetailleerd en vergelijkbaar met soortgelijke inzet in het verleden. Zij specificeerden de totale geraamde onderhoudskosten per vlieguur in overeenstemming met de interne REM-richtlijnen en de internationale praktijken, methodologieën en normen op het gebied van vlootbeheer.

3.30.10. Het bewijsstuk dat werd ingediend met het oog op een verificatie vooraf van de vergoedingen voor de bemanning van het vaartuig bevatte een gedetailleerd overzicht van de kosten, met vermelding van de namen, de inzetperioden, het aantal dagen en de verschillende vergoedingen die werden aangevraagd, zoals overuren, nachtdiensten en andere vergoedingen. Het bewijsstuk werd als „voor conform verklaard" ondertekend door de bevelhebber van de Letse staatsgrenswacht.

3.30.11. Frontex kan op dit moment de beoordeling van de ondoeltreffendheid van de betalingen niet bevestigen. De verificaties vooraf en achteraf zijn risicogebaseerd en worden jaarlijks aangepast aan de bestaande financieringsregelingen. Rekening houdend met de nieuwe EBCG 2.0-verordening en de financiële overeenkomsten in de toekomst, zullen de financieringsregeling(en) voor operationele activiteiten belangrijke wijzigingen, waaronder vereenvoudigingen, ondergaan.

3.30.13. Frontex heeft de kaderovereenkomst gegund voor het maximumbedrag van 8 miljoen euro, gelijk aan de oorspronkelijke raming, waarbij de offerte van een geselecteerde inschrijver (5 807 727 euro) werd aanvaard, met inbegrip van de voorzieningen voor andere niet-vaste kosten, zoals extra tijd en middelen (ongeveer 3 %), toekomstige prijsherzieningen (indexatiemarge) en een veiligheidsmarge voor onvoorziene uitgaven.

Ondanks het feit dat een kaderovereenkomst geen verplichting inhoudt om tot het maximumbedrag van de overeenkomst aan te schaffen, erkent Frontex dat de begrotingsraming van soortgelijke kaderovereenkomsten voor verbetering vatbaar is en zal het op basis van de opgedane ervaring strengere beginselen inzake financieel beheer toepassen op IT-contracten.

Opmerkingen over de internebeheersingsmaatregelen

3.30.14. In navolging van de voorbeelden en op basis van de ervaringen van andere EU-agentschappen legt Frontex momenteel de laatste hand aan het ED-besluit rond het beleid inzake gevoelige posten en zal het besluit tot eind 2019 worden aangenomen.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

3.30.15. Zoals de Rekenkamer opmerkt, was het niveau van de overdrachten naar 2019 iets lager dan in 2018. Het niveau van de overdrachten kan worden verklaard door de aard van de betrokken uitgaven. In 2018 ging het voornamelijk om beleidsuitgaven in de vorm van subsidies, die de operationele cyclus van februari N tot januari van het jaar N+1 omvatten, alsook om uitgaven in verband met de contracten waarvoor de betalingen in het jaar N+1 zullen plaatsvinden. De Rekenkamer vermeldde de belangrijkste redenen voor annuleringen van overdrachten; het Agentschap is er voorzichtig optimistisch over dat de vereenvoudigde subsidieregeling die in 2018 voor een deel van de beleidsactiviteiten is ingevoerd, positieve resultaten zal opleveren.

3.30.16. In totaal werden 187 vacatures ingevuld (tijdelijke functionarissen, arbeidscontractanten en gedetacheerde nationale deskundigen), waaronder 13 posten van directeuren, hoofden van eenheden, hoofden van speciale eenheden en sectorhoofden. Als gevolg van een hoog intern en extern verloop bedroeg de netto personeelstoename in 2018 ten opzichte van het voorgaande jaar echter 117, aangezien er in de loop van het jaar veel vacatures vrij kwamen. Frontex ziet zich geplaatst voor uitdagingen bij het aantrekken van een groter aantal geschikte externe kandidaten, voornamelijk vanwege de lage aanpassingscoëfficiënt, die de laagste is van alle EU-agentschappen.

Informatie over verslagen van de dienst Interne Audit

3.30.17. Frontex voert het actieplan uit dat met de dienst Interne Audit werd overeengekomen om gevolg te geven aan de aanbevelingen voor de IAS-audit rond „Contractbeheer binnen Frontex". Verschillende verbeteringsacties zouden eind september 2019 al afgerond moeten zijn.

Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 4 — Europa als Wereldspeler

3.31. EUROPESE STICHTING VOOR OPLEIDING (ETF)

INLEIDING

3.31.1. De Europese Stichting voor opleiding (hierna: „de Stichting“ ofwel „ETF“), gevestigd te Turijn, werd opgericht bij Verordening (EEG) nr. 1360/90 van de Raad ([201]) (herschikking (EG) nr. 1339/2008). Zij heeft tot doel de hervorming van de beroepsopleiding in de partnerlanden van de Europese Unie te ondersteunen. In dit kader helpt zij de Commissie bij de tenuitvoerlegging van diverse programma's voor beroepsonderwijs.

3.31.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de Stichting ([202]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot de Stichting

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	20	20
Personeelsbestand per 31 december ([2])	125	124

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door de Stichting verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.31.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van de Stichting, die bestaan uit de financiële staten ([203]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([204]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.31.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de Stichting over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Stichting per 31 december 2018, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([201]) PB L 131 van 23.5.1990, blz. 1.

([202]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van de Stichting is te vinden op haar website: www.etf.europa.eu

([203]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([204]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.31.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.31.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.31.7. De hiernavolgende informatie doet niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.31.8. De ETF huurde uitzendkrachten in door middel van een kaderovereenkomst met één uitzendbureau. In 2018 had de ETF, naast haar 124 eigen personeelsleden, vijf uitzendkrachten in dienst, en betaalde zij deze 200 181 euro voor hun diensten. Voor de onderliggende procedures voor overheidsopdrachten paste de ETF gunningscriteria toe die hoofdzakelijk bestonden in niet-concurrerende prijselementen zoals het vastgestelde brutosalaris, betalingen van socialezekerheidsbijdragen en belastingen. Er is dus geen bewijs dat de aanbestedingsprocedure ertoe leidde dat de economisch voordeligste overeenkomst werd gesloten. De Stichting moet gunningscriteria gebruiken die zijn gericht op concurrerende prijselementen.

INFORMATIE OVER EXTERNE EVALUATIES

3.31.9. In 2018 werd namens de Commissie een externe evaluatie verricht van de EU-agentschappen onder de verantwoordelijkheid van DG Werkgelegenheid (ETF, EU-OSHA, Eurofound en Cedefop) met betrekking tot hun relevantie, doeltreffendheid, doelmatigheid, samenhang en Europese meerwaarde ([205]).

([205]) Wij hebben de evaluatiewerkzaamheden niet geverifieerd.

ANTWOORD VAN DE STICHTING

De Europese Stichting voor opleiding heeft kennis genomen van het verslag van de Rekenkamer.

Agentschappen gefinancierd in het kader van MFK-rubriek 5 — Administratie

3.32. VOORZIENINGSAGENTSCHAP VAN EURATOM (ESA)

INLEIDING

3.32.1. Het Voorzieningsagentschap van Euratom (hierna: „het Agentschap"), gevestigd te Luxemburg, werd opgericht in 1958 ([206]). Besluit 2008/114/EG, Euratom van de Raad ([207]) verving de eerdere statuten van het Agentschap. Het Agentschap heeft als voornaamste taak, gebruikers in de EU een regelmatige voorziening te verzekeren van nucleair materiaal en met name kernbrandstof door middel van een gemeenschappelijk voorzieningsbeleid volgens het beginsel van gelijke toegang tot hulpbronnen.

3.32.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([208]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	0,1	0,1
Personeelsbestand per 31 december ([2])	17	16

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.32.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([209]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([210]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.32.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([206]) PB 27 van 6.12.1958, blz. 534/58.

([207]) PB L 41 van 15.2.2008, blz. 15.

([208]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: http://ec.europa.eu/euratom/index.html

([209]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([210]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.32.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.32.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.32.7. De hiernavolgende informatie doet niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.32.8. Het percentage geannuleerde begrotingskredieten dat van 2017 naar 2018 was overgedragen is hoog (21 %), waaruit blijkt dat er in het voorafgaande jaar ongerechtvaardigde vastleggingen waren geweest. Het niveau van nieuwe overdrachten van 2018 naar 2019 voor titel II (administratieve uitgaven) is ook hoog (33 %) en slechts gedeeltelijk gerechtvaardigd, waardoor tevens het risico van een groot aantal annuleringen ontstaat. Het Agentschap zou alleen betalingskredieten over moeten dragen wanneer dit gerechtvaardigd is.

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.32.8. In 2018 had de annulering van overdrachten een absolute waarde van slechts 6 241,16 euro. De geannuleerde kredieten hadden betrekking op twee IT-contracten in verband met de verhuizing van het Agentschap naar zijn nieuwe gebouwen, hetgeen uitzonderlijk was en grotendeels verband hield met factoren waar het Agentschap geen invloed op had.

Op basis van de huidige uitvoering van de begroting schat het Agentschap dat het annuleringspercentage voor overdrachten voor Titel II in 2019 lager zal zijn dan door de Rekenkamer wordt verwacht.

Het Agentschap zal het jaarperiodiciteitsbeginsel in de toekomst zoveel mogelijk naleven.

Financieel autonome agentschappen

3.33. COMMUNAUTAIR BUREAU VOOR PLANTENRASSEN (CPVO)

INLEIDING

3.33.1. Het Communautair Bureau voor plantenrassen (hierna: „het Bureau" ofwel „CPVO"), gevestigd te Angers, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 2100/94 van de Raad ([211]). De belangrijkste taken van het Bureau zijn het registreren en onderzoeken van de aanvragen tot verlening van kwekersrechten in de Unie, alsmede het door de bevoegde bureaus in de lidstaten laten uitvoeren van de nodige technische onderzoeken.

3.33.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau ([212]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	16	17
Personeelsbestand per 31 december ([2])	51	50

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Bureau verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.33.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Bureau, die bestaan uit de financiële staten ([213]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([214]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.33.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Bureau per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([211]) PB L 227 van 1.9.1994, blz. 1.
([212]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Bureau is te vinden op zijn website: www.cvpo.europa.eu
([213]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([214]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.33.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.33.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.33.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.33.8. Het Bureau gebruikt dienstverleningsovereenkomsten met IT-bedrijven, wat in de praktijk neerkomt op de toewijzing („mise à disposition", terbeschikkingstelling) van uitzendkrachten (twee IT-consultants), in plaats van de duidelijk gedefinieerde levering van IT-diensten of -producten. De daarmee samenhangende betalingen in 2018 bedroegen 176 568 euro. De terbeschikkingstelling van uitzendkrachten die tijdelijk nauwkeurig omschreven taken voor een inlenende onderneming uitvoeren, is onderworpen aan Richtlijn 2008/104/EG betreffende uitzendarbeid en aan de specifieke regels die door de lidstaten zijn vastgesteld ter omzetting van die richtlijn. Volgens de Franse arbeidswetgeving mogen alleen geregistreerde uitzendbureaus een inlenende onderneming (hier: het CPVO) van uitzendkrachten voorzien. Het gebruik van IT-dienstverleningsovereenkomsten voor de terbeschikkingstelling van arbeidskrachten is niet in overeenstemming met het ambtenarenstatuut en de sociale en arbeidsrechtelijke voorschriften van de EU en heeft tot gevolg dat het Bureau wordt blootgesteld aan juridische en reputatierisico's. Het Bureau moet ervoor zorgen dat het op regelmatige wijze in zijn personeelsbehoefte voorziet door bij de begrotingsautoriteiten de behoefte aan statutair personeel aan te kaarten of door een wettige en regelmatige inzet van uitzendkrachten.

3.33.9. Krachtens het Financieel Reglement is een (vereenvoudigde) procedure van gunning via onderhandelingen zonder aankondiging van een opdracht mogelijk als dit naar behoren wordt onderbouwd en als de geschatte contractwaarde lager is dan 114 000 euro. Bij één gecontroleerde aanbestedingsprocedure voor schoonmaakdiensten hebben we vastgesteld dat we op basis van het aanbestedingsdossier niet konden verifiëren of dit plafond in acht werd genomen en of de vereenvoudigde aanbestedingsprocedure kon worden gebruikt. In 2018 zijn uit hoofde van de overeenkomsten die voor een periode van vier jaar zijn ondertekend betalingen verricht ten bedrage van in totaal 13 394 euro. Het Bureau zou aanbestedingsprocedures moeten gebruiken overeenkomstig de in het Financieel Reglement opgenomen bepalingen.

3.33.10. Bij één aanwervingsprocedure waren de subsidiabiliteitscontroles onvolledig, aangezien hierbij niet werd ontdekt dat een essentieel certificaat in de sollicitatie van een aangeworven kandidaat niet de vereiste juridische waarde had. Het Bureau zou nauwkeuriger moeten zijn bij de controle van geschiktheidscriteria en lopende aanwervingsprocedures.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.33.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2014	Voor elektronische betalingen wordt geen handtekening van een tweede persoon vereist, hetgeen een financieel risico inhoudt voor het Bureau.	Afgerond
2014	Hoewel het Bureau in 1995 operationeel werd, is er nog steeds geen zetelovereenkomst gesloten met zijn gastlidstaat.	Loopt nog (Hierover heeft het Bureau geen controle)
2015	Er was sprake van een te hoog niveau van onbetaalde rechten.	Loopt nog
2016	De oprichtingsverordening van het Bureau schrijft geen periodieke externe prestatie-evaluaties voor.	Nog af te handelen (Hierover heeft het Bureau geen controle)
2017	In 2017 was de documentatie van aanbestedings- en subsidietoekenningsprocedures ontoereikend.	Loopt nog
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Bureau nog geen van de door de Commissie ontwikkelde IT-instrumenten ingevoerd.	Nog af te handelen

ANTWOORD VAN HET BUREAU

3.33.8. Het communautair bureau neemt nota van de opmerkingen van de Rekenkamer en wijst erop dat in al zijn interne besluiten de wettelijke implicaties en beperkte middelen tot uitdrukking komen. In bovengenoemd geval is ieder potentieel risico beperkt aangezien het meeste werk extern wordt verricht.

3.33.9. Het communautair bureau neemt nota van de opmerkingen van de Rekenkamer en zal voor alle toekomstige aanbestedingsprocedures zorgen voor uitvoerige documentatie.

3.33.10. Ook van deze opmerking van de Rekenkamer neemt het communautair bureau nota en zal de procedures dienovereenkomstig verbeteren. Voor de bedoelde aanwervingsprocedure is inmiddels de noodzakelijke documentatie ontvangen.

3.34. BUREAU VOOR INTELLECTUELE EIGENDOM VAN DE EUROPESE UNIE (EUIPO)

INLEIDING

3.34.1. Het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (hierna: „het Bureau", ofwel „EUIPO"), tot 23 maart 2016 bekend als het Harmonisatiebureau voor de interne markt („BHIM"), werd in 1993 opgericht. Zijn oorspronkelijke oprichtingsverordening werd voor het laatst herzien bij Verordening (EU) 2017/1001 van het Europees Parlement en de Raad ([215]). De kernactiviteit van het Bureau, dat gevestigd is in Alicante, is het registreren van EU-handelsmerken en geregistreerde Gemeenschapsmodellen die geldig zijn in de gehele EU.

3.34.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau ([216]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	401	403
Personeelsbestand per 31 december ([2])	995	1 050

([1]) Begroting inclusief de reserve voor onvoorziene gebeurtenissen.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Bureau verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.34.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Bureau, die bestaan uit de financiële staten ([217]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([218]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.34.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Bureau per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([215]) PB L 154 van 16.6.2017, blz. 1.
([216]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Bureau is te vinden op zijn website: https://euipo.europa.eu
([217]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([218]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.34.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.34.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.34.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.34.8. In juli 2018 schreef het Bureau een oproep uit voor schoonmaakdiensten, afvalbeheer, speciale behandelingen en diensten met betrekking tot tuinonderhoud. De financiële criteria werden in twee delen opgesplitst: deel A betrof standaardschoonmaakdiensten, afvalbeheer en speciale behandelingen, en deel B betrof buitengewone schoonmaakdiensten en diensten met betrekking tot tuinonderhoud. Voor deel B bood de inschrijver die de gevestigde dienstverlener was een prijs van 0,01 euro voor elk van de 54 aangevraagde posten in het bestek. Deze prijs was 99,99 % lager dan het aanbod van de tweede inschrijver. Het Bureau vond dat deze offerte abnormaal laag leek en verzocht om aanvullende elementen. De inschrijver rechtvaardigde de offerte in algemene zin door synergieën met en besparingen op andere overheidsopdrachten in de streek Alicante aan te voeren. Deze rechtvaardiging werd door het Bureau geaccepteerd en het contract is aan de inschrijver gegund. We zijn van oordeel dat het Bureau dit aanbod als abnormaal laag had moeten afwijzen. Een dienst gratis aanbieden is ten eerste een oneerlijke handelspraktijk, ten tweede verschaft het tegenover concurrenten een oneerlijk concurrentievoordeel, en ten derde werd dit voordeel onrechtmatig verkregen omdat de inschrijver verwees naar een (onrechtmatige) kruissubsidiëring van de overeenkomst door andere overheidsopdrachten. De aanbestedingsprocedure en de in 2018 gedane onderliggende betalingen (1 456 141 euro) zijn onregelmatig. Het Bureau zou situaties waarin mogelijk abnormale offertes voorkomen grondig moeten analyseren om naleving van het Financieel Reglement en eerlijke mededinging te waarborgen.

3.34.9. Voor twee gecontroleerde betalingen voor IT-diensten gebruikte het Bureau een specifieke overeenkomst in de vorm van een contract met vaste prijzen, hoewel in de gerelateerde kaderovereenkomsten dagtarieven per profiel waren vastgesteld. In beide gevallen was de vaste prijs in het specifieke contract berekend op basis van „arbeidseenheden“ of „mengrentes“ die geen deel van het contract uitmaakten. Deze omvatten een verhoging van respectievelijk 10 % en 15 % op de overeengekomen tarieven per profiel in de kaderovereenkomsten. Deze bijkomende kosten waren nooit in de kaderovereenkomsten of in wijzigingen daarvan opgenomen. Als gevolg daarvan zijn de specifieke overeenkomsten niet duidelijk en op transparante wijze gekoppeld aan de kaderovereenkomsten, zoals het Financieel Reglement wel voorschrijft. Het deel van de betalingen dat de verhogingen vertegenwoordigt, is daarom onregelmatig. Het Bureau zou alleen specifieke overeenkomsten moeten sluiten en gebruiken waarbij de prijsregelingen in de gerelateerde kaderovereenkomsten zijn vastgelegd.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

OPMERKINGEN OVER GOED FINANCIEEL BEHEER EN PRESTATIES

3.34.10. Per 31 december 2018 beschikte het Bureau over 493 miljoen euro aan kasmiddelen bij banken. In 2018 betaalde het Bureau 1,4 miljoen euro aan negatieve rente. Op grond van het investeringsbeleid van het Bureau moeten de reserves in contanten worden aangehouden bij kredietinstellingen met een AAA-rating. Het investeringsbeleid van het Bureau heeft tot doel elk kredietrisico te beperken. Dit genereert echter hoge kosten voor het Bureau. Het Bureau moet een productiever gebruik van zijn financiële middelen heroverwegen (zie ons Advies nr. 1/2019).

Advies

3.34.11. Naast de jaarlijkse controlewerkzaamheden die voor alle agentschappen worden verricht, analyseerde de Rekenkamer het gebruik van adviesdiensten door het Bureau.

Uitgebreid gebruik van externe adviseurs

3.34.12. Volgens de financiële kaderregeling voor EU-organen kunnen gesubsidieerde agentschappen technische expertises en administratieve, voorbereidende of bijkomende taken die geen uitoefening van een overheidstaak of een discretionaire beoordelingsbevoegdheid inhouden, alleen worden gedelegeerd voor zover dit onvermijdelijk blijkt. Het financieel reglement van het Bureau als een agentschap dat volledig zelffinancierend is, bevat deze beperking echter niet en staat gebruikmaking van externe adviseurs toe zolang het beginsel van goed financieel beheer word nageleefd.

3.34.13. Het Bureau heeft uitgebreid gebruikgemaakt van adviesdiensten. Zo werd bijvoorbeeld een vierjarige kaderovereenkomst die in 2014 werd aanbesteed en een marktwaarde had van 30 miljoen euro voor adviesdiensten die uiteenlopende activiteiten inhouden, zoals dienstverlening op het gebied van controle, projectbeheer, algemeen advies en studies, in slechts twee jaar en zes maanden volledig benut. De volgende kaderovereenkomst, die in 2016 werd afgesloten voor een periode van vier jaar, heeft een geraamde marktwaarde van 80 miljoen euro. Het aantal externe personeelsleden dat door dienstverleners in het kader van deze en soortgelijke overeenkomsten ter beschikking werd gesteld, steeg van ongeveer 250 in 2011 naar een piek van meer dan 350 in 2014 en daalde daarna tot 215 in het begin van 2018 (vergelijkbaar met ongeveer 20 % van de statutaire personeelsleden van het Bureau).

Adviesdiensten en overige dienstverlening

3.34.14. De kaderovereenkomst bevat een lijst van diensten met een omschrijving. Deze lijst is echter niet volledig en er kunnen andere interessegebieden ontstaan. De Rekenkamer onderzocht in het kader van deze kaderovereenkomst een steekproef van specifieke overeenkomsten op diverse terreinen. We merkten op dat, hoewel een deel van de diensten die in het kader van deze overeenkomsten werden geleverd, adviserend is (bijv. ondersteuning voor projectbeheer, analyse van bedrijfsprocessen), een ander deel meer administratief ondersteunend van aard is (bijv. secretariële ondersteuning, administratief medewerkers die verslagen voorbereiden, ondersteuning van interne en externe communicatieactiviteiten). De laatstgenoemde diensten zijn voornamelijk van periodieke aard en zouden niet als uitbesteed moeten worden aangemerkt omdat het personeel dat deze taken uitvoert, automatisch onder de hiërarchische structuur van het Bureau valt. In dit geval wordt er geen dienst verricht, maar wordt personeel uitgeleend, wat strikt gereguleerd wordt en niet door adviesbureaus kan worden aangeboden.

3.34.15. Het Bureau heeft erkend dat op bepaalde tijdstippen, vanwege de ontwikkeling van de taken en verantwoordelijkheden die aan het Bureau zijn toevertrouwd, extern personeel een beperkt aantal taken heeft verricht met betrekking tot zijn kernactiviteiten die in eerste instantie niet tot de kernactiviteiten behoorden. Daarom begon het Bureau in 2016 met de re-internalisering van enkele taken die door extern personeel werden verricht teneinde essentiële kennis en deskundigheid te behouden door arbeidscontractanten in te schakelen. Voor 2019 plant het Bureau de re-internalisering van vier taken (twaalf in 2018). Het jaarlijks werkprogramma en het jaarlijks activiteitenverslag bevatten momenteel geen informatie over de voltijdequivalenten die ter beschikking worden gesteld door dienstverleners die taken verrichten die niet tot de kernactiviteiten behoren, maar wel in de kernactiviteiten zijn opgenomen. Dergelijke informatie zou belanghebbenden nog meer transparantie bieden met betrekking tot de eigen personele middelen van het Bureau en de externe door het Bureau gebruikte personele middelen.

3.34.16. Het Bureau maakt bovendien voor een deel zodanig gebruik van de overeenkomsten dat het in de praktijk neerkomt op de inzet van uitzendkrachten in plaats van de verlening van duidelijk omschreven diensten of producten. De terbeschikkingstelling van uitzendkrachten die tijdelijk nauwkeurig omschreven taken voor een inlenende onderneming uitvoeren, is onderworpen aan Richtlijn 2008/104/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende uitzendarbeid en aan de specifieke regels die door de lidstaten zijn vastgesteld ter omzetting van die richtlijn. Volgens de Spaanse arbeidswetgeving mogen alleen geregistreerde uitzendbureaus een inlenende onderneming (hier: het EUIPO) van uitzendkrachten voorzien. Het gebruik van adviesdienstverleningsovereenkomsten voor de terbeschikkingstelling van arbeidskrachten is niet in overeenstemming met het ambtenarenstatuut en de sociale en arbeidsrechtelijke voorschriften van de EU en heeft tot gevolg dat het Bureau wordt blootgesteld aan juridische en reputatierisico's. Het Bureau moet ervoor zorgen dat het op regelmatige wijze in zijn personeelsbehoefte voorziet door bij de begrotingscommissie van het Bureau de behoefte aan statutair personeel aan te kaarten of door een wettige en regelmatige inzet van uitzendkrachten.

Het gebruik van specifieke contracten tegen vaste prijs

3.34.17. Volgens de kaderovereenkomst voor adviesdiensten sluit het Bureau voornamelijk specifieke contracten tegen vaste prijzen af. Dergelijke overeenkomsten zijn geschikt wanneer de te leveren prestaties en bijbehorende tijdschema's in de overeenkomsten kunnen worden vastgelegd omdat het prestatierisico bij de contractant ligt. Wij onderzochten een steekproef van specifieke contracten tegen vaste prijs volgens de kaderovereenkomst voor adviesdiensten, en stelden vast dat de meeste hiervan geen duidelijk vastgestelde prestaties of tijdschema's bevatten, maar dat zij de te leveren diensten in vrij algemene bewoordingen omschreven om het aantal overeenkomsten te verminderen. Als gevolg daarvan zijn veel van deze overeenkomsten tijdens de looptijd verscheidene malen gewijzigd om de overeengekomen prijs aan te passen aan de werkelijk bestelde en geleverde diensten. De bestelling van de diensten en de definitie van de daarmee samenhangende prestaties zijn tussen het Bureau en de contractant afgesproken tijdens communicatie die geen deel uitmaakt van het contract. Wij zijn van oordeel dat de positie van het Bureau ten opzichte van de contractant versterkt zou worden als alle prestaties tegen een vaste prijs duidelijk in de contracten werden gedefinieerd.

3.34.18. Het uitgebreide gebruik dat het Bureau van de zogeheten adviseurs heeft gemaakt, vormt een risico voor het goed financieel beheer, en het Bureau zou moeten analyseren waar dit gebruik onvermijdelijk is. In het bijzonder zou het moeten blijven analyseren waar extern personeel wordt gebruikt voor activiteiten met betrekking tot zijn kernactiviteiten en in aansluiting daarop door moeten gaan met het re-internaliseren van dergelijke activiteiten. Bovendien moeten de jaarlijkse werkprogramma's en jaarlijkse activiteitenverslagen informatie bevatten over het aantal voltijdequivalenten van externe dienstverleners die werken aan taken die verband houden met zijn kernactiviteiten. Adviescontracten tegen vaste prijzen zouden duidelijk de verwachte prestaties moeten omschrijven.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.34.19. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	De aanbestedingsprocedure en het daaropvolgende gebruik van een kaderovereenkomst met een looptijd van vier jaar ter waarde van 30 miljoen euro voor de aanbesteding van adviesdiensten werden niet goed beheerd.	N.v.t.
2016	De oprichtingsverordening van het Bureau bepaalt dat vertalingen door het Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie („CdT") worden verricht, met als gevolg dat het Bureau de grootste klant is van het CdT. Het Bureau maakt in toenemende mate gebruik van interne oplossingen, wat zou kunnen leiden tot dubbele inspanningen en bijbehorende kosten ([1]).	Loopt nog
2017	In 2017 annuleerde het Bureau 3,2 miljoen euro van de overgedragen vastgelegde kredieten uit 2016, hetgeen wijst op een gebrekkige planning van begrotingsbehoeften.	N.v.t.
2017	In de aanbestedingsprocedure voor een kaderovereenkomst voor algemeen advies, controles, studies en projectbeheerdiensten ter waarde van 80 miljoen euro bevatte het bestek twee businesscases. De mededinging was echter gebaseerd op eenheidsprijzen, soorten profielen en kwaliteit, maar niet op het aantal eenheden dat waarschijnlijk nodig was.	N.v.t.
2017	Voor één specifiek contract betreffende documentenbeheer dat binnen deze kaderovereenkomst was gesloten, kunnen de vereiste mandagen voor deze diensten niet worden gekoppeld aan de businesscases die in het bestek zijn opgenomen, of aan de beschrijving van de dienst in het specifieke contract.	N.v.t.

([1]) Het Bureau heeft corrigerende maatregelen ingeleid in samenwerking met het CdT.

ANTWOORD VAN HET BUREAU

3.34.8. EUIPO is van mening dat de ordonnateur de hem uit hoofde van het Financieel Reglement toebedeelde discretionaire bevoegdheid juist heeft toegepast.

Zoals opgemerkt door de Rekenkamer, gaat het bij de diensten in deel B om buitengewone diensten. Om deze reden wordt er zelden een beroep op gedaan. Daarom telden ze in de weging slechts voor 10 % mee voor de financiële criteria.

Bovendien heeft EUIPO, zoals beschreven door de Rekenkamer, alle stappen gevolgd waarin het Financieel Reglement voorziet bij de behandeling van een aanbod dat potentieel abnormaal laag zou kunnen zijn.

EUIPO is het niet eens met de uitspraak van de Rekenkamer dat het aanbieden van een dienst (die uitzonderlijk is en waarvan zelden gebruikgemaakt wordt) tegen een verlaagde prijs een oneerlijke praktijk vormt en een oneerlijk concurrentievoordeel oplevert ten aanzien van concurrenten.

EUIPO is van oordeel dat het niet in staat is inschrijvers te beletten hun schaalvoordelen door te rekenen in hun offertes.

Ook moet worden opgemerkt dat het begrip abnormaal lage offerte er in de eerste plaats op is gericht te waarborgen dat de dienstverlener gedurende de gehele looptijd van de overeenkomst de noodzakelijke diensten kan verrichten, hetgeen hier het geval is.

Daarom acht EUIPO de aanbestedingsprocedure en de onderliggende betalingen niet onregelmatig.

3.34.9. Een vaste prijs kan niet samenvallen met een „tijd en middelen"-begrip, omdat het voor de aanbieder een extra risico inhoudt dat omgerekend wordt in hogere prijzen. In dit verband omvatten de werkeenheden een redelijke laag overheadkosten die worden toegevoegd voor het beheer, de rapportage en de controle van de prestaties, die werden beschouwd als elementen van de te verlenen dienst en die niet meer mogen bedragen dan 15 % van de totale inspanning.

In reactie op de opmerkingen van de Rekenkamer heeft EUIPO reeds de nodige maatregelen genomen om dit risico te beperken. De praktijk is dus in overeenstemming met de opmerking gewijzigd.

3.34.10. Als verstandige en verantwoordelijke openbare instelling is de zekerheid van de middelen van EUIPO inderdaad de belangrijkste drijvende kracht achter de richtsnoeren voor het beheer van de kasmiddelen, die volledig in overeenstemming zijn met de praktijk van de Commissie. Onder de huidige marktomstandigheden wordt de prijs van deze zekerheid omgezet in negatieve rente.

Opgemerkt moet worden dat EUIPO van de totale kas een reservefonds (243 miljoen euro), kortetermijnkasmiddelen voor beleidsuitgaven (60 miljoen euro) alsook te betalen uitgaven (30 miljoen euro) moet reserveren. Dit laat een nettobedrag van 160 miljoen euro in kas over.

EUIPO evalueert zijn richtsnoeren voor het beheer van de kasmiddelen om de gevolgen van negatieve belangen zoveel mogelijk te beperken, met inachtneming van de nodige veiligheidsnormen.

Het verzoek van de Rekenkamer om de financiële middelen op een productievere wijze te gebruiken, kan alleen worden omgezet in het kader van de geldende regelgeving.

3.34.12. De expliciete verwijzing naar het beginsel van goed financieel beheer in het Financieel Reglement van EUIPO vormt geen toegangspoort tot het uitbesteden van activiteiten, maar dient veeleer als leidend beginsel dat openbare bureaus systematisch moeten beoordelen of niet-kernactiviteiten moeten worden uitgevoerd of uitbesteed.

EUIPO is van mening dat deze wettelijke bepaling objectiever en nauwkeuriger is dan „wanneer het onmisbaar blijkt" en niet in tegenspraak is.

3.34.13. Wat de vermelding „uitgebreid gebruik" betreft, die is subjectief. Toen de kaderovereenkomst van 2014 werd ondertekend, bevond het strategisch plan (SP) 2016-2020 zich nog in de voorbereidende fase. Aangezien de strategische projecten in het kader hiervan vorm kregen, was EUIPO beter in staat een raming te maken van de gevraagde externe diensten, die werden omgezet in een adequate raming van het volume voor de nieuwe kaderovereenkomst.

3.34.14. Wat het gebruik van de kaderovereenkomst betreft, is EUIPO voor het aanvragen van diensten die van administratieve aard blijken te zijn, van mening dat dit niet gerelateerd kan worden met „het uitlenen van personeel". Een dergelijke gecontracteerde administratieve ondersteuning wordt in het algemeen verleend in het kader van projecten en niet in het kader van de kernactiviteiten.

In het algemeen is het gebruik van niet-statutair personeel voor het verlenen van administratieve ondersteuning buiten projecten om beperkt tot uitzendkrachten.

Aangezien EUIPO de door alle personeelscategorieën uit te voeren taken duidelijk vastgelegd heeft in functieomschrijvingen, vormen deze de basis voor het nemen van een besluit over de noodzaak of de mogelijkheid al dan niet externe diensten aan te vragen. Het maken van functieomschrijvingen is een levend document waarmee nieuwe profielen op basis van nieuwe taken of competenties kunnen worden geïntegreerd.In die geest heeft EUIPO in de afgelopen jaren een ambitieus beleid van re-internalisering gevoerd met de nodige aandacht voor de beschikbaarheid van de begroting, met meer dan 60 interne afwikkelingen op korte termijn.

Wat de uitvoering van bepaalde terugkerende taken met externe middelen betreft, is EUIPO van mening dat herhaling niet altijd het gebruik van statutair personeel rechtvaardigt wanneer de taken niet tot de kernactiviteiten behoren (d.w.z. niet rechtstreeks verband houden met de taken die krachtens de wetgeving aan EUIPO zijn toevertrouwd).

3.34.15. EUIPO verheugt zich over de erkenning door de Rekenkamer van de belangrijke inspanningen die het levert om zijn kerntaken te internaliseren.

EUIPO zal het voorstel in overweging nemen om in het jaarlijks werkprogramma of in het jaarlijks activiteitenverslag informatie op te nemen over de door dienstverleners ingezette voltijdequivalenten die door de dienstverleners in het jaarlijkse werkprogramma of in het jaarlijks activiteitenverslag worden verstrekt voor activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van contracten op tijd- en middelenbasis.

EUIPO contracteert echter hoofdzakelijk externe diensten via een vaste prijs, waarbij het aantal personeelsleden niet bekend is. Daarom is een dergelijke raming niet mogelijk.

Tot slot is de informatie die EUIPO in het jaarlijks werkprogramma en in het jaarlijks activiteitenverslag heeft gepubliceerd, uitvoerig en volledig in overeenstemming met het Financieel Reglement.

3.34.16. EUIPO beschikt over een duidelijk afgebakend kader voor het gebruik van uitzendkrachten, dat in overeenstemming is met de Spaanse arbeidswetgeving en wordt gebruikt voor duidelijk omschreven taken in het kader van de taakomschrijving van EUIPO. Bovendien wordt op het niveau van EUIPO een centrale controle verricht, waarbij wordt gewaarborgd dat adviesdiensten geen betrekking hebben op taken van uitzendkrachten.

3.34.17. EUIPO maakt inderdaad hoofdzakelijk gebruik van vaste prijsafspraken die als de meest doeltreffende modaliteit worden beschouwd voor het anticiperen op en het beheersen van de kosten van de gevraagde diensten, alsook voor het beperken van het risico op rechtszaken voor de Spaanse nationale arbeidsrechtbanken, aangezien EUIPO in het verleden door het gebruik van de „tijd en middelen"-wijze dergelijke zaken aan den lijve heeft ervaren.

In de meeste gevallen volgen de wijzigingen in het toepassingsgebied een verzoek van EUIPO aan de contractant om de prestaties aan te passen en niet het tegendeel. Wanneer het toepassingsgebied van het contract moet worden aangepast, wordt het formeel weerspiegeld in de wijzigingen van het contract overeenkomstig artikel 172 van Verordening (EU, Euratom) nr. 2018/1046.

EUIPO neemt evenwel nota van het voorstel van de Rekenkamer om de omschrijving van de te leveren producten opnieuw op te voeren in het kader van contracten voor vaste prijzen.

3.34.18. Als gevolg van inspanningen van EUIPO is het gebruik van adviesdiensten de afgelopen jaren sterk afgenomen en wordt dit door EUIPO niet buitensporig geacht.

EUIPO is ingenomen met de overweging van de Rekenkamer dat de internalisering wordt erkend en aangemoedigd. EUIPO zal deze zoveel mogelijk nastreven.

EUIPO zal het voorstel in overweging nemen om in het jaarlijks werkprogramma of in het jaarlijks activiteitenverslag informatie op te nemen over het aantal door externe dienstverleners ingezette voltijdequivalenten voor activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van contracten met „tijd en middelen". EUIPO contracteert echter hoofdzakelijk externe diensten via een vaste prijs, waarbij het aantal personeelsleden niet bekend is. Daarom is een dergelijke raming niet mogelijk.

Wat de vaste prijs betreft, zal EUIPO overwegen om de omschrijving van de te leveren producten in de specifieke contracten te versterken.

EUIPO beschouwt de vaste prijs als de meest doeltreffende modaliteit voor het beheer van risico's in termen van toewijzing en toezicht op de financiële middelen.

3.34.19. Follow-up van opmerkingen van vorig jaar:

EUIPO werkt samen met het Vertaalbureau (CdT) en het EUIPO-CdT-samenwerkingsprogramma 2019-2020 omvat 5 projecten die door beide agentschappen gezamenlijk moeten worden uitgevoerd. Door de uitvoering van deze projecten bevestigt EUIPO dat er geen sprake is van dubbel werk en daarmee samenhangende kosten.

3.35. **GEMEENSCHAPPELIJKE AFWIKKELINGSRAAD (GAR)**

INLEIDING

3.35.1. De Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (hierna: „de Afwikkelingsraad“ ofwel „GAR“), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij Verordening (EU) nr. 806/2014 van het Europees Parlement en de Raad ([219]) inzake het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme („GAM-verordening“). De Afwikkelingsraad heeft tot taak te zorgen voor een ordelijke afwikkeling van falende kredietinstellingen en bepaalde beleggingsondernemingen (hierna „kredietinstellingen“), waarbij de gevolgen voor de reële economie en de overheidsfinanciën van de deelnemende lidstaten van de bankenunie zoveel mogelijk worden beperkt.

3.35.2. De Afwikkelingsraad is belast met het beheer van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (hierna „het fonds“), dat bij de GAM-verordening werd opgericht en dat het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme moet ondersteunen. Het fonds zal in de periode 2016-2023 geleidelijk worden opgebouwd en moet uiterlijk op 31 december 2023 het streefdoel bereiken van ten minste 1 % van het bedrag van gedekte deposito's van alle kredietinstellingen binnen de Europese bankenunie.

3.35.3. De Afwikkelingsraad heeft een autonome begroting die geen deel uitmaakt van de EU-begroting. Bijdragen worden geïnd van kredietinstellingen die gevestigd zijn in lidstaten die deelnemen aan de bankenunie.

3.35.4. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de Afwikkelingsraad ([220]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot de Afwikkelingsraad

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])		
Deel I (administratieve begroting van de Afwikkelingsraad)	113	104
Deel II (begroting van het fonds en de reserve)	6 462	6 836
Personeelsbestand per 31 december ([2])	276	334

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door de Afwikkelingsraad verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.35.5. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van de Afwikkelingsraad, die bestaan uit de financiële staten ([221]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([222]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen, zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

([219]) PB L 225 van 30.7.2014, blz. 1.

([220]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van de Afwikkelingsraad is te vinden op zijn website: https://srb.europa.eu

([221]) De financiële staten omvatten het overzicht van de financiële situatie, de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([222]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.35.6. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de Afwikkelingsraad over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Afwikkelingsraad per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Toelichtende paragraaf

3.35.7. Administratiefberoeps- of gerechtelijke procedures inzake de bijdragen aan het fonds tussen enkele kredietinstellingen, nationale afwikkelingsautoriteiten en de Afwikkelingsraad, alsmede beroepen die bij het Hof van Justitie zijn ingesteld in verband met beslissingen over de vaststelling van de afwikkelingsregelingen vielen niet onder onze controle. De mogelijke impact op de financiële staten van de Afwikkelingsraad over het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar (met name op voorwaardelijke verplichtingen, voorzieningen en verplichtingen) is onderworpen aan een specifieke jaarcontrole, zoals bepaald in artikel 92, lid 4, van de GAM-verordening.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.35.8. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Andere aangelegenheid

3.35.9. Zonder iets af te doen aan de eerdergenoemde oordelen wil de Rekenkamer benadrukken dat de bijdragen aan het fonds worden berekend op basis van de informatie die door kredietinstellingen (en sommige beleggingsondernemingen) aan de Afwikkelingsraad wordt verstrekt. Onze controle van de ontvangsten van de Afwikkelingsraad was gebaseerd op deze informatie, maar daarbij werd de betrouwbaarheid ervan niet geverifieerd. Aangezien de GAM-verordening niet voorziet in een alomvattend en consistent controlekader ter waarborging van de betrouwbaarheid van de informatie, worden er geen controles uitgevoerd op het niveau van de kredietinstellingen. De GAR verricht echter wel analytische en consistentiecontroles van de informatie. Verder merkt de Rekenkamer op dat de methodologie voor het berekenen van de in het rechtskader vastgelegde bijdragen uiterst complex is, wat een risico voor de nauwkeurigheid inhoudt. Bovendien kan de Afwikkelingsraad geen gedetailleerde informatie verstrekken over de berekeningen van de bijdragen per kredietinstelling waarvoor een risicobeoordeling is verricht omdat deze onderling samenhangen en vertrouwelijke informatie over andere kredietinstellingen bevatten. Dit is van invloed op de transparantie van deze berekeningen.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.35.10. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.35.11. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.35.12. De GAR gebruikt niet-gesplitste kredieten voor zijn administratieve begroting, waardoor een getrouwe weergave van het meerjarige karakter van een aantal contracten niet mogelijk is en wat ook kan leiden tot een overschatting van de jaarlijkse begrotingsbehoeften. De GAR moet overwegen om gesplitste begrotingskredieten in te voeren om de begrotingsplanning en -uitvoering en de verslaglegging daarover te verbeteren.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.35.13. De GAR volgde een uitzonderlijke procedure van gunning via onderhandelingen zonder voorafgaande publicatie van de aankondiging van de opdracht, en sloot een kaderovereenkomst met betrekking tot informatietechnologieën met een waarde van 10 000 000 euro rechtstreeks met de vorige contractant. De in 2018 in het kader van het contract gedane betalingen bedroegen 440 020 euro. De GAR heeft het gebruik van de vereenvoudigde aanbestedingsprocedure gerechtvaardigd met technische (gebondenheid) en financiële (reeds gedane investeringen voor de aankoop van de software) redenen. De GAR moet ervoor zorgen dat hij niet zodanig afhankelijk wordt van de contractant dat het in de toekomst niet mogelijk is om alternatieve oplossingen op concurrerende wijze te kiezen en daarbij de beste kosten-batenverhouding te waarborgen.

3.35.14. De GAR maakte gebruik van een aantal specifieke dienstverleningsovereenkomsten met IT-bedrijven die zodanig zijn opgesteld dat er mogelijk sprake is van de terbeschikkingstelling („mise à disposition") van uitzendkrachten (24 IT-consultants) in plaats van de verlening van duidelijk omschreven IT-diensten of -producten. De terbeschikkingstelling van uitzendkrachten die nauwkeurig omschreven taken van tijdelijke duur voor een inlenende onderneming uitvoeren, is onderworpen aan Richtlijn 2008/104/EG betreffende uitzendarbeid en aan de specifieke regels die door de lidstaten zijn vastgesteld ter omzetting van die richtlijn. Volgens de Belgische arbeidswetgeving mogen alleen geregistreerde uitzendbureaus een inlenende onderneming (hier: de GAR) van uitzendkrachten voorzien. Het gebruik van IT-dienstverleningsovereenkomsten voor de terbeschikkingstelling van arbeidskrachten zou niet in overeenstemming zijn met het ambtenarenstatuut en de sociale en arbeidsrechtelijke voorschriften van de EU. De GAR moet ervoor zorgen dat overeenkomsten zodanig zijn opgesteld dat er geen verwarring mogelijk is tussen de verlening van IT-diensten en de terbeschikkingstelling van uitzendkrachten.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN

3.35.15. Behalve de hierboven genoemde IT-consultants zette de Afwikkelingsraad in 2018 naast zijn 334 eigen personeelsleden ook 23 uitzendkrachten in. De daarmee samenhangende betalingen in 2018 bedroegen 943 673 euro. In de specifieke contracten met het uitzendbureau worden geen redenen gegeven voor het inzetten van uitzendkrachten, zoals vereist bij de Belgische arbeidswet. Afhankelijk van de redenen moet aan verschillende goedkeurings- en rapportageverplichtingen worden voldaan. De Afwikkelingsraad moet overeenkomsten gebruiken waarin alle door de wet vereiste informatie is opgenomen.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.35.16. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2015	Een aantal essentiële procedures en controles moet nog worden opgesteld, vastgesteld of uitgevoerd, waaronder de risicobeheersings- en controlestrategie, de internecontrolenormen, de periodieke beoordeling van het deugdelijk functioneren van het internebeheersingssysteem en de fraudebestrijdingsstrategie.	Loopt nog
2016	Het boekhoudsysteem van de Afwikkelingsraad was nog niet door de rekenplichtige gevalideerd.	Afgerond
2016	De uitvoeringsgraad van de begroting was laag.	Afgerond
2016	De Afwikkelingsraad legde 2 miljoen euro vast voor de inkoop van juridische diensten waaraan geen financieringsbesluit was voorafgegaan en waarin ook niet was voorzien in het jaarlijkse werkprogramma en de begroting.	N.v.t.
2016	Omdat de Europese Centrale Bank in 2016 een negatieve depositorentevoet toepaste, werd uit het fonds negatieve rente ter hoogte van 24 miljoen euro aan nationale centrale banken betaald.	N.v.t. (Hierover heeft de GAR geen controle)
2017	De Afwikkelingsraad zorgde er niet voor dat betalingen tijdig werden verricht. Ongeveer 28 % van de betalingen (9,5 % van de totale betaalde bedragen) aan contractanten en onkostenvergoedingen aan deskundigen en personeelsleden werd te laat verricht.	Afgerond
2017	In het indicatieve aanbestedingsplan (IPP) dat als bijlage bij het jaarlijkse werkprogramma (AWP) 2017 is gevoegd, werd ervan uitgegaan dat 16 verschillende diensten zouden worden aanbesteed, maar in werkelijkheid werden alleen juridische diensten aanbesteed. Verder bedroeg de geschatte contractwaarde voor juridische diensten in het IPP 3 miljoen euro, terwijl het aanbestede bedrag 29 miljoen euro was. In 2017 vonden er geen aanbestedingen plaats voor de overige 15 diensten die in het IPP werden genoemd. Dit wijst op een gebrekkige planning van aanbestedingen.	N.v.t.
2017	Van de 29 miljoen euro die voor juridische diensten werd aanbesteed, werd 20 miljoen euro aanbesteed via elf procedures van gunning via onderhandelingen zonder voorafgaande publicatie. Bovendien werden twee contracten ter waarde van 3 miljoen euro voor diensten op het gebied van economische en financiële waardering (zoals vastgelegd in het AWP van 2016) ook aanbesteed volgens dezelfde procedure. Buitensporig gebruik van dergelijke procedures beperkt de mededinging.	Afgerond
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had de Afwikkelingsraad nog geen van de door de Commissie ontwikkelde IT-instrumenten ingevoerd.	Loopt nog
2017	De Afwikkelingsraad publiceert kennisgevingen van vacatures op zijn eigen website en op sociale media, maar gewoonlijk niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog

ANTWOORD VAN DE AFWIKKELINGSRAAD

3.35.9. De jaarlijkse vooraf te betalen bijdragen aan het Fonds worden berekend op basis van informatie die kredietinstellingen en sommige beleggingsondernemingen aan de Afwikkelingsraad verstrekken. Hoewel de GAM-verordening niet voorziet in een alomvattend en consistent controlekader ter waarborging van de betrouwbaarheid van de informatie, doet het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds zoveel mogelijk om dit euvel te verhelpen. De verstrekte gegevens worden vergeleken met de gegevens die de instellingen het voorafgaande jaar hebben ingediend, alsook met de gegevens in de databank van de ECB. Valideringsregels zijn ingevoerd in het gegevensverzamelingsportaal en aanvullende zekerheid wordt verkregen via bij de belangrijke kredietinstellingen in de vorm van een verslag over „overeengekomen procedures“ dan wel een „sign-off“-formulier. Indien afwijkingen worden vastgesteld, worden deze aan de nationale afwikkelingsautoriteiten gesignaleerd met een verzoek om toelichting. Op die manier hebben we de kwaliteit van de gegevens in de voorbije periodes kunnen verbeteren. Bovendien kan de Afwikkelingsraad geen gedetailleerde informatie over het risicogerelateerde deel van de berekeningen van de vooraf te betalen bijdragen per kredietinstelling verstrekken omdat deze onderling verbonden zijn en dus vertrouwelijke informatie over andere kredietinstellingen zouden onthullen. Het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds heeft de nationale afwikkelingsautoriteiten evenwel de berekeningsmethode en details over de ijking gepresenteerd en heeft zo blijk gegeven van transparantie en samenwerking. Naast de verschillende reeds door de Afwikkelingsraad ingevoerde maatregelen voor verificatie vooraf worden controles achteraf uitgevoerd in de vorm van controles van stukken om aanvullend bewijs te verzamelen over de betrouwbaarheid van de gegevens.

3.35.12. De Afwikkelingsraad is het eens met de opmerking en is al voornemens om gesplitste kredieten te gebruiken in de begroting voor 2020.

3.35.13. De gekozen oplossing werd aanbevolen na een marktonderzoek in 2016 en de Afwikkelingsraad heeft de licenties gekocht in het kader van een kaderovereenkomst van de Commissie. In 2018, als gevolg van wettelijke verplichtingen en daarmee samenhangende tijdsbeperkingen, evenals vanwege de reeds gedane financiële investeringen, moest de Afwikkelingsraad de gekozen oplossing blijven gebruiken. De contractant is de enige aanbieder van deze in licentie gegeven software en de enige onderneming die in staat is om ontwikkelingen door te voeren. Daarom werd met de contractant een uitzonderlijke onderhandelingsprocedure gevoerd zonder voorafgaande bekendmaking van een aanbestedingsbericht. De Afwikkelingsraad evalueert echter voortdurend de beschikbaarheid op de markt van verschillende oplossingen voor zijn IT-vereisten om zoveel mogelijk te vermijden dat hij op lange termijn afhankelijk is van een enkele aanbieder.

3.35.14. De Afwikkelingsraad is zich ten volle bewust van de toepasselijke Belgische wetgeving. In overeenstemming met de Belgische wetgeving moet ervoor worden gezorgd dat het gebruik van dienstverleningsovereenkomsten duidelijk wordt onderscheiden van het ter beschikking stellen van uitzendkrachten. De Afwikkelingsraad is het ermee eens dat de formulering van sommige verzoeken om dienstverlening mogelijk niet precies genoeg was en tot verkeerde interpretaties zou hebben kunnen leiden. In de praktijk is de uitvoering van de specifieke contracten echter volledig in overeenstemming met de Belgische wetgeving. De Afwikkelingsraad zorgt ervoor dat voor toekomstige specifieke contracten de formulering van de verzoeken verder wordt verbeterd. Om elke mogelijke verwarring te vermijden, zal de Afwikkelingsraad er bovendien voor zorgen dat de specifieke contracten het type instructies verduidelijken dat het personeel van de Afwikkelingsraad aan de aanbieders van de diensten mag geven.

3.35.15. De Afwikkelingsraad heeft de nodige maatregelen getroffen om op de gemaakte opmerking te reageren en vermeldt de redenen voor het gebruik van uitzendkrachten reeds in de overeenkomsten. Deze informatie maakt deel uit van het interne goedkeuringsproces en de documentatie van de Afwikkelingsraad.

3.36. VERTAALBUREAU VOOR DE ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE (CDT)

INLEIDING

3.36.1. Het Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (hierna: „het Bureau" ofwel „CdT"), gevestigd te Luxemburg, werd opgericht bij Verordening (EG) nr. 2965/94 van de Raad ([223]). Het Bureau heeft tot taak, voor de instellingen en organen van de Europese Unie desgewenst de vertalingen te verzorgen die nodig zijn voor hun activiteiten.

3.36.2. De tabel bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau ([224]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Bureau

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	49	47
Personeelsbestand per 31 december ([2])	215	206

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Bureau verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.36.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Bureau, die bestaan uit de financiële staten ([225]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([226]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.36.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Bureau over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Bureau per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([223]) PB L 314 van 7.12.1994, blz. 1.
([224]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Bureau is te vinden op zijn website: www.cdt.europa.eu
([225]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([226]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.36.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.36.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.36.7. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	Eind 2016 bedroegen de door het Bureau aangehouden kasmiddelen en kortetermijndeposito's 34,2 miljoen euro (eind 2015: 38,3 miljoen euro) en bedroegen de reserves 31,1 miljoen euro (eind 2015: 34 miljoen euro).	Loopt nog
2017	Er moet helderheid verschaft worden over het toekomstige mandaat en het bedrijfsmodel van het Bureau.	Loopt nog
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van het Bureau (administratief) en de raad van bestuur (functioneel).	Afgerond
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Bureau voor bepaalde procedures e-facturering ingevoerd, maar geen e-aanbesteding en e-inschrijving.	Loopt nog

ANTWOORD VAN HET BUREAU

Het Vertaalbureau neemt akte van het verslag van de Rekenkamer.

Uitvoerende agentschappen van de Commissie

3.37. UITVOEREND AGENTSCHAP ONDERWIJS, AUDIOVISUELE MEDIA EN CULTUUR (EACEA)

INLEIDING

3.37.1. Het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur (hierna: „het Agentschap" ofwel „EACEA"), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij Uitvoeringsbesluit 2013/776/EU van de Commissie ([227]) tot intrekking van Besluit 2009/336/EG van de Commissie ([228]). Het Agentschap heeft tot taak de door de Commissie vastgestelde programma's op het gebied van onderwijs, audiovisuele media en cultuur te beheren, met inbegrip van de gedetailleerde uitvoering van projecten met een technisch karakter.

3.37.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([229]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	50	50
Personeelsbestand per 31 december ([2])	436	441

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.37.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([230]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([231]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.37.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([227]) PB L 343 van 19.12.2013, blz. 46.

([228]) PB L 101 van 21.4.2009, blz. 26.

([229]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: https://eacea.ec.europa.eu

([230]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([231]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.37.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.37.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.37.7. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van het Agentschap (administratief) en de stuurgroep (functioneel).	Nog af te handelen
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-facturering ingevoerd, maar geen e-aanbesteding en e-inschrijving.	Afgerond

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

Het Agentschap heeft kennis genomen van het verslag van de Rekenkamer.

3.38. UITVOEREND AGENTSCHAP VOOR KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN (EASME)

INLEIDING

3.38.1. Het Uitvoerend Agentschap voor kleine en middelgrote ondernemingen (Easme) (hierna: „het Agentschap“ ofwel „Easme“), gevestigd te Brussel, werd opgericht voor de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2024 bij Uitvoeringsbesluit 2013/771/EU van de Commissie ([232]). Zijn belangrijkste taken zijn het beheren, in nauwe samenwerking met zeven directoraten-generaal van de Commissie, van EU-acties op het terrein van onderzoek en innovatie, concurrentievermogen van kmo's, milieu en klimaatmaatregelen, maritieme zaken en visserij.

3.38.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([233]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	43	44
Personeelsbestand per 31 december ([2])	434	453

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.38.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([234]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([235]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.38.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([232]) PB L 341 van 18.12.2013, blz. 73.
([233]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.ec.europa.eu/easme/
([234]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([235]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.38.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.38.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.38.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan de oordelen van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER HET BEGROTINGSBEHEER

3.38.8. Het percentage geannuleerde begrotingskredieten dat van 2017 naar 2018 was overgedragen was hoog (18,5 %), waaruit blijkt dat er in het voorgaande jaar ongerechtvaardigde vastleggingen waren geweest. Het niveau van nieuwe overdrachten van 2018 naar 2019 voor titel III (uitgaven ter ondersteuning van programma's) is ook hoog (60 %), waardoor tevens het risico van een hoog percentage annuleringen ontstond. Het Agentschap zou alleen betalingskredieten moeten overdragen wanneer dit naar behoren gerechtvaardigd is.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNE BEHEERSING

3.38.9. Het Agentschap heeft geen beleid inzake gevoelige posten in het kader waarvan gevoelige functies zouden worden vastgesteld, deze actueel zouden worden gehouden en passende maatregelen zouden worden vastgesteld om het risico van gevestigde belangen te beperken. Dit is niet in overeenstemming met de internecontrolenormen van het Agentschap. Het Agentschap moet een dergelijk beleid inzake gevoelige posten onverwijld vaststellen en ten uitvoer leggen.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.38.10. In april 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over projectbeheer in het kader van H2020 bij het Easme ([236]). Het Agentschap stelde een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

3.38.11. In maart 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit inzake de beperkte controle van de verslaglegging over het corrigerend vermogen ([237]), dat betrekking had op het begrotingsjaar 2016 en verscheidene DG's en diensten van de Europese Commissie, met uitzondering van het Easme. Het Agentschap stelde een actieplan op om enkele terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.38.12. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([236]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.
([237]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2016	De overdracht van vastgelegde kredieten was hoog. Het Agentschap zou kunnen overwegen om gesplitste begrotingskredieten in te voeren.	N.v.t.
2017	Het is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de rekenplichtige te versterken door hem rechtstreeks verantwoording te laten afleggen aan de directeur van het Agentschap (administratief) en de stuurgroep (functioneel).	Afgerond
2017	In 2014 werd het mandaat van het Agentschap aanzienlijk uitgebreid. Hoewel de procedures van het Agentschap aanzienlijk zijn veranderd en de begroting en het personeelsbestand aanzienlijk zijn toegenomen, werden de boekhoudkundige systemen voor het laatst opnieuw gevalideerd in 2012.	Afgerond
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-aanbesteding en e-inschrijving ingevoerd, maar geen e-facturering.	Afgerond

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.38.8. De annulering van de van 2017 naar 2018 overgedragen begrotingskredieten hield in feite verband met de voorziening voor de uitgaven ter beoordeling van het LIFE-contract. Deze uitgaven bleken uiteindelijk minder belangrijk dan voorzien. De kosten worden geraamd aan het begin van de procedure ter beoordeling van het voorstel, waardoor na evaluatie van alle voorstellen een restbedrag kan overblijven. Dit risico zou in de toekomst geringer moeten zijn aangezien in dergelijke beoordelingskosten voorzien wordt in de operationele begroting.

Het aandeel nieuwe overdrachten van 2018 naar 2019 is geringer dan dat van vorig jaar, zowel qua bedrag als qua percentage van de oorspronkelijke begroting.

Het Agentschap zal nauwlettend blijven toezien op zijn begrotingsbehoeften en het bewustzijn van de betrokken sectoren/eenheden vergroten met het oog op vergroting van het begrotingsverbruik binnen het boekjaar.

3.38.9. Het Agentschap heeft zijn analyse van gevoelige functies in januari 2019 geactualiseerd. Toepasselijke maatregelen worden genomen om op korte termijn de risico's te beperken en het beleid voor gevoelige posten aan te passen.

3.39. **UITVOEREND AGENTSCHAP EUROPESE ONDERZOEKSRAAD (ERCEA)**

INLEIDING

3.39.1. Het Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (hierna: „het Agentschap" ofwel „ERCEA"), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij Besluit 2008/37/EG van de Commissie ([238]). Het Agentschap werd opgericht voor een periode die begon op 1 januari 2008 en eindigde op 31 december 2017 voor het beheer van het specifieke programma „Ideeën" in het kader van het zevende kaderprogramma voor onderzoek. Krachtens Besluit 2013/743/EU ([239]) van de Raad werd het mandaat van het Agentschap verlengd toen het de specifieke uitvoeringsstructuur werd die verantwoordelijk is voor de administratieve tenuitvoerlegging en voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma Horizon 2020, en voert het de maatregelen uit in het kader van deel I van het programma „Excellente wetenschap", die betrekking hebben op de specifieke doelstelling om grensverleggend onderzoek te stimuleren door middel van de activiteiten van de Europese Onderzoeksraad (ERC) ([240]).

3.39.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([241]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	47	49
Personeelsbestand per 31 december ([2])	477	494

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.39.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([242]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([243]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.39.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([238]) PB L 9 van 12.1.2008, blz. 15.

([239]) PB L 347 van 20.12.2013, blz. 965.

([240]) Uitvoeringsperiode 2014-2020.

([241]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.erc.europa.eu

([242]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([243]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.39.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.39.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.39.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.39.8. Het Agentschap maakt gebruik van kaderovereenkomsten op tijd- en middelenbasis met IT-bedrijven voor de verlening van IT-diensten door consultants in de kantoren van het Agentschap. Op basis van de voor de uitvoering van de bovenvermelde overeenkomsten geldende specifieke en algemene criteria van de Belgische wetgeving mag het Agentschap de aan de werknemers van de dienstverleners toegewezen functies niet bepalen. We hebben vastgesteld dat de instructies aan de IT-consultants tot verwarring zouden kunnen leiden over de vraag wie de aan de werknemers van de dienstverleners toegewezen functies bepaalt. Het Agentschap moet ervoor zorgen dat alle wettelijke bepalingen op Europees en nationaal niveau worden nageleefd wanneer het gebruikmaakt van IT-consultants.

OPMERKINGEN OVER DE INTERNE BEHEERSING

3.39.9. Naast het hierboven toegelichte gebruik van IT-consultants maakte het Agentschap in 2018 ook gebruik van 36 uitzendkrachten in het kader van kaderovereenkomsten met één uitzendbureau. In de desbetreffende bestelbonnen wordt echter niet de reden voor het inzetten van uitzendkrachten vermeld, zoals vereist in de Belgische arbeidswetgeving. Afhankelijk van de reden moet aan verschillende goedkeurings- en rapportageverplichtingen worden voldaan. Het Agentschap moet bestelbonnen gebruiken waarin alle door de wet vereiste informatie is opgenomen.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.39.10. In 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een definitief controleverslag uit over subsidiebeheer in het kader van H2020 (fase II) ([244]). Het Agentschap stelde een actieplan op om enkele terreinen aan te pakken die voor verbetering vatbaar waren.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.39.11. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

([244]) Wij hebben het controlewerk niet geverifieerd.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-aanbesteding en e-facturering ingevoerd, maar geen e-inschrijving.	Afgerond

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.39.8. Het Agentschap maakt een duidelijk onderscheid tussen ERCEA-personeel en IT-consultants aangezien het met deze laatsten geen hiërarchische band heeft. In hun geval is het de opdrachtnemer die alle arbeidsgebonden beslissingen neemt zoals ontslag/werving, arbeidsvoorwaarden, werkrooster, overuren, disciplinaire maatregelen, beoordelingen, procedures in geval van ziekte en vakantieaanvragen. Het Agentschap neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer en zal zich beraden op maatregelen om elke mogelijke verwarring te vermijden over de vraag wie er bepaalt welke functies aan de IT-consultants worden toegewezen. Het Agentschap zal namelijk de richtsnoeren voor het inzetten van interne dienstverleners toepassen, die momenteel door de Commissie worden herzien.

3.39.9. Het Agentschap houdt zich strikt aan de interinstitutionele kaderovereenkomst HR/R3/PR/2014/078 voor de inzet van uitzendkrachten en aan het bestek daarvan. Laatstgenoemd document beschrijft in artikel 2.10 duidelijk de verplichte vereisten die moeten worden opgenomen in de *bons de commande*/bestelformulieren („overeenkomsten") die voor elke afzonderlijke opdracht aan het uitzendbureau moeten worden gestuurd. Overeenkomstig artikel 1 van het bestek worden de redenen voor het inzetten van uitzendkrachten door het Agentschap vastgelegd op het niveau van de kaderovereenkomst zelf. Het Agentschap zal zijn bestelformulieren herzien om de toepasselijke reden toe te voegen zoals verwoord in de kaderovereenkomst.

3.39.10. Na de goedkeuring door de dienst Interne Audit van ERCEA's actieplan met betrekking tot het controleverslag over subsidiebeheer in het kader van H2020 (fase II) voert het Agentschap nu de desbetreffende maatregelen uit volgens het overeengekomen tijdschema.

3.40. UITVOEREND AGENTSCHAP INNOVATIE EN NETWERKEN (INEA)

INLEIDING

3.40.1. Het Uitvoerend Agentschap innovatie en netwerken (hierna: „het Agentschap“ ofwel „INEA“), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij Besluit 2013/801/EU van de Commissie ([245]) als vervanger en opvolger van het Uitvoerend Agentschap voor het trans-Europees vervoersnetwerk. Het Agentschap werd voor een periode die begon op 1 januari 2014 en eindigt op 31 december 2024 opgericht voor het beheer van de acties van de EU op het gebied van de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen, het programma Horizon 2020 voor de financiering van onderzoek en innovatie, het trans-Europees vervoersnetwerk en het Marco Polo-programma.

3.40.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([246]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	24	27
Personeelsbestand per 31 december ([2])	249	282

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.
([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.40.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([247]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([248]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.40.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([245]) PB L 352 van 24.12.2013, blz. 65.
([246]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.ec.europa.eu/inea/
([247]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.
([248]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.40.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.40.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.40.7. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Bureau voor bepaalde procedures e-facturering ingevoerd, maar geen e-aanbesteding en e-inschrijving.	Loopt nog

ANTWOORD VAN HET BUREAU

Het Agentschap heeft kennis genomen van het verslag van de Rekenkamer.

3.41. **UITVOEREND AGENTSCHAP ONDERZOEK (REA)**

INLEIDING

3.41.1. Het Uitvoerend Agentschap onderzoek (hierna: „het Agentschap“ ofwel „REA“), gevestigd te Brussel, werd opgericht bij Besluit 2008/46/EG van de Commissie ([249]). Het Agentschap werd ingesteld voor een beperkte periode die begon op 1 januari 2008 en eindigde op 31 december 2017, met het oog op het beheer van specifieke acties van de Unie op het gebied van onderzoek. Op 15 juni 2009 verleende de Europese Commissie het Agentschap officieel zijn administratieve en operationele autonomie. Op 13 december 2013 verlengde de Commissie bij Uitvoeringsbesluit 2013/778/EU ([250]) de looptijd van het REA tot 2024 en delegeerde zij tevens delen van Horizon 2020, het nieuwe kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, aan het Agentschap.

3.41.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([251]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	67	70
Personeelsbestand per 31 december ([2])	693	736

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.41.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([252]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([253]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.41.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([249]) PB L 11 van 15.1.2008, blz. 9.

([250]) PB L 346 van 20.12.2013, blz. 54.

([251]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.ec.europa.eu/rea

([252]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([253]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.41.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.41.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.41.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.41.8. In 2018 sloot het Agentschap een specifiek contract af voor assistentie bij het organiseren van het evenement ter gelegenheid van het tienjarig jubileum van het Agentschap. Het specifieke contract geeft uitvoering aan een kaderovereenkomst van de Commissie voor de organisatie en coördinatie van evenementen, waarbij is voorzien in de mogelijkheid van aanvullende diensten, tot 20 % van de totale waarde van het specifieke contract. Het totaalbedrag van het specifieke contract van het REA was echter 68 688 euro, en de kosten voor aanvullende diensten die voor dit bedrag waren aanbesteed, bedroegen 39 218 euro (57 %). De aanbesteding van de aanvullende diensten was daarom niet in overeenstemming met de kaderovereenkomst en bijgevolg onregelmatig (geen betalingen in 2018). Het Agentschap moet contractuele bepalingen en plafonds in acht nemen.

INFORMATIE OVER VERSLAGEN VAN DE DIENST INTERNE AUDIT

3.41.9. In november 2018 bracht de dienst Interne Audit van de Commissie een controleverslag uit over subsidiebeheer in het kader van H2020 bij het REA. Het Agentschap heeft een actieplan opgesteld om terreinen die voor verbetering vatbaar waren, aan te pakken.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.41.10. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2017	Het beheer van het selectieproces voor arbeidscontractanten vertoonde tekortkomingen. De aanwervingsdossiers en de notulen van de vergaderingen van het selectiecomité omvatten niet altijd de criteria die werden gehanteerd bij de selectie van kandidaten uit de aanwervingsdatabase.	N.v.t.
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-facturering ingevoerd, maar geen e-aanbesteding en e-inschrijving.	Loopt nog

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.41.8. De diensten die de contractant voor het specifieke contract had voorgesteld, zijn door het Uitvoerend Agentschap onderzoek in een vroeg stadium van de organisatie van het evenement aanvaard, om de contractant in staat te stellen aan de slag te gaan met aspecten die veel voorbereiding vergden en met het beveiligen van de locatie. Gezien de omvang van het evenement waren zowel het Agentschap als de contractant zich ervan bewust dat in de latere fasen van de organisatie aanpassingen nodig zouden zijn. In dit verband was met de contractant afgesproken dat, waar mogelijk, de term „aanvullende diensten" zou worden vervangen door elementen uit de catalogus van de respectieve percelen via een wijziging van het specifieke contract. Intussen heeft het Agentschap de opzet van het evenement volledig vastgelegd en om een herziene offerte verzocht. Op 17 mei 2019 werd een wijziging ondertekend om het aandeel „aanvullende diensten" te verlagen tot 4 289 euro (7,7 % van het specifieke contract).

3.42. UITVOEREND AGENTSCHAP VOOR CONSUMENTEN, GEZONDHEID, LANDBOUW EN VOEDING (CHAFEA)

INLEIDING

3.42.1. Het Uitvoerend Agentschap voor consumenten, gezondheid, landbouw en voeding (hierna: „het Agentschap") werd op 1 januari 2005 opgericht (en heette van 2005 tot 2008 Uitvoerend Agentschap voor de volksgezondheid — PHEA, van 2008 tot 2013 Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten — EAHC — en vanaf 1 januari 2014 Uitvoerend Agentschap voor consumenten, gezondheid, landbouw en voeding — Chafea) ([254]). Het Agentschap is gevestigd in Luxemburg en zijn mandaat is verlengd tot 31 december 2024. Het voert het EU-programma op het gebied van gezondheid uit, alsmede het consumentenprogramma en het initiatief „Betere opleiding voor veiliger voedsel".

3.42.2. De *tabel* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap ([255]).

Tabel

De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

	2017	2018
Begroting (miljoen euro) ([1])	10	11
Personeelsbestand per 31 december ([2])	61	66

([1]) De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de betalingskredieten.

([2]) Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Door het Agentschap verstrekte gegevens.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEUR

OORDEEL

3.42.3. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten ([256]) en de verslagen over de uitvoering van de begroting ([257]) betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar, en

b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij deze rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

3.42.4. Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2018, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

([254]) Uitvoeringsbesluit 2013/770/EU van de Commissie van 17 december 2013 tot oprichting van een Uitvoerend Agentschap voor consumenten, gezondheid en voeding en tot intrekking van Besluit 2004/858/EG (PB L 341 van 18.12.2013, blz. 69).

([255]) Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: http://ec.europa.eu/chafea/

([256]) De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

([257]) De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

3.42.5. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

3.42.6. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2018 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

3.42.7. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

OPMERKINGEN OVER DE WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

3.42.8. Het Agentschap maakt gebruik van overeenkomsten op tijd- en middelenbasis met IT-bedrijven voor de verlening van IT-diensten door consultants (13 in 2018) in de kantoren van het Agentschap. Op basis van de voor de uitvoering van de bovenvermelde overeenkomsten geldende specifieke en algemene criteria van de Luxemburgse wetgeving mag het Agentschap de aan de werknemers van de dienstverleners toegewezen functies niet bepalen. We hebben vastgesteld dat de instructies aan de IT-consultants tot verwarring zouden kunnen leiden over de vraag wie de aan de werknemers van de dienstverleners toegewezen functies bepaalt. Het Agentschap moet ervoor zorgen dat alle wettelijke bepalingen op Europees en nationaal niveau worden nageleefd wanneer het gebruikmaakt van IT-consultants.

FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN VOORGAANDE JAREN

3.42.9. De *bijlage* bevat een overzicht van de corrigerende maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Status van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen/N.v.t.)
2015	Het Agentschap heeft 0,2 miljoen euro, ofwel 18 % van zijn overdrachten naar 2015, geannuleerd (2014: 0,1 miljoen euro, ofwel 14 %), hetgeen op tekortkomingen in zijn planning wijst.	N.v.t.
2017	In 2017 waren de aanwervingsprocedures van het Agentschap ontoereikend gedocumenteerd. Bovendien werd in de procedures de anonimiteit niet gewaarborgd en werden de gestelde termijnen niet in acht genomen. Dit is in strijd met het transparantiebeginsel en ondermijnt het beginsel van gelijke behandeling van kandidaten.	Afgerond
2017	In 2017 had het Agentschap moeite met het aantrekken van voldoende concurrentie bij aanbestedingsprocedures voor opdrachten met een lage en gemiddelde waarde.	Afgerond
2017	E-aanbesteding: eind 2017 had het Agentschap voor bepaalde procedures e-aanbesteding en e-facturering ingevoerd, maar geen e-inschrijving.	Afgerond
2017	De rekenplichtige van het Agentschap is sinds eind november 2017 afwezig. Op 13 december 2017 heeft het directiecomité van het Agentschap formeel een administrateur als tijdelijke rekenplichtige benoemd; deze administrateur is de plaatsvervanger van de gedelegeerd ordonnateur. Dit is in strijd met artikel 28 van het financieel reglement van het Agentschap, waarin staat dat de functies van ordonnateur en rekenplichtige gescheiden en onderling onverenigbaar zijn.	Afgerond
2017	Het Agentschap publiceert kennisgevingen van vacatures voor tijdelijke functionarissen op zijn eigen website en op sociale media, maar niet op de website van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).	Loopt nog
2017	De begrotingsplanning van het Agentschap schiet tekort. Terwijl het niveau van de van 2017 naar 2018 overgedragen vastgelegde kredieten hoog was voor titel III, namelijk 1,6 miljoen euro, ofwel 63 % (2016: 1,2 miljoen euro, ofwel 48 %), was het percentage annuleringen van begrotingskredieten die van 2016 naar 2017 waren overgedragen, eveneens hoog, namelijk 354 260 euro, ofwel 23 %.	N.v.t.

ANTWOORD VAN HET AGENTSCHAP

3.42.8. Chafea maakt een duidelijk onderscheid tussen Chafea-personeel en de IT-consultants, aangezien Chafea met deze laatsten geen hiërarchische band heeft. In hun geval is het de opdrachtnemer die alle arbeidsgebonden beslissingen neemt zoals promotie, ontslag/werving, arbeidsvoorwaarden, werkrooster, overuren, disciplinaire maatregelen, ziektebeheer en vakantieverzoeken en de goedkeuring ervan. Chafea neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer en zal maatregelen overwegen om elke mogelijke verwarring te vermijden over de vraag wie de aan de IT-consultants toegewezen functies bepaalt. Chafea zal namelijk de richtsnoeren voor het gebruik van intramurale IT-consultants, die momenteel door de Commissie worden herzien, ten uitvoer leggen.

Dit verslag werd door kamer IV, onder leiding van de heer Alex BRENNINKMEIJER, lid van de Rekenkamer, te Luxemburg vastgesteld op haar vergadering van 24 september 2019.

Voor de Rekenkamer

Klaus-Heiner LEHNE

President

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL